



Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.





mm

x-rite

colorchecker CLASSIC

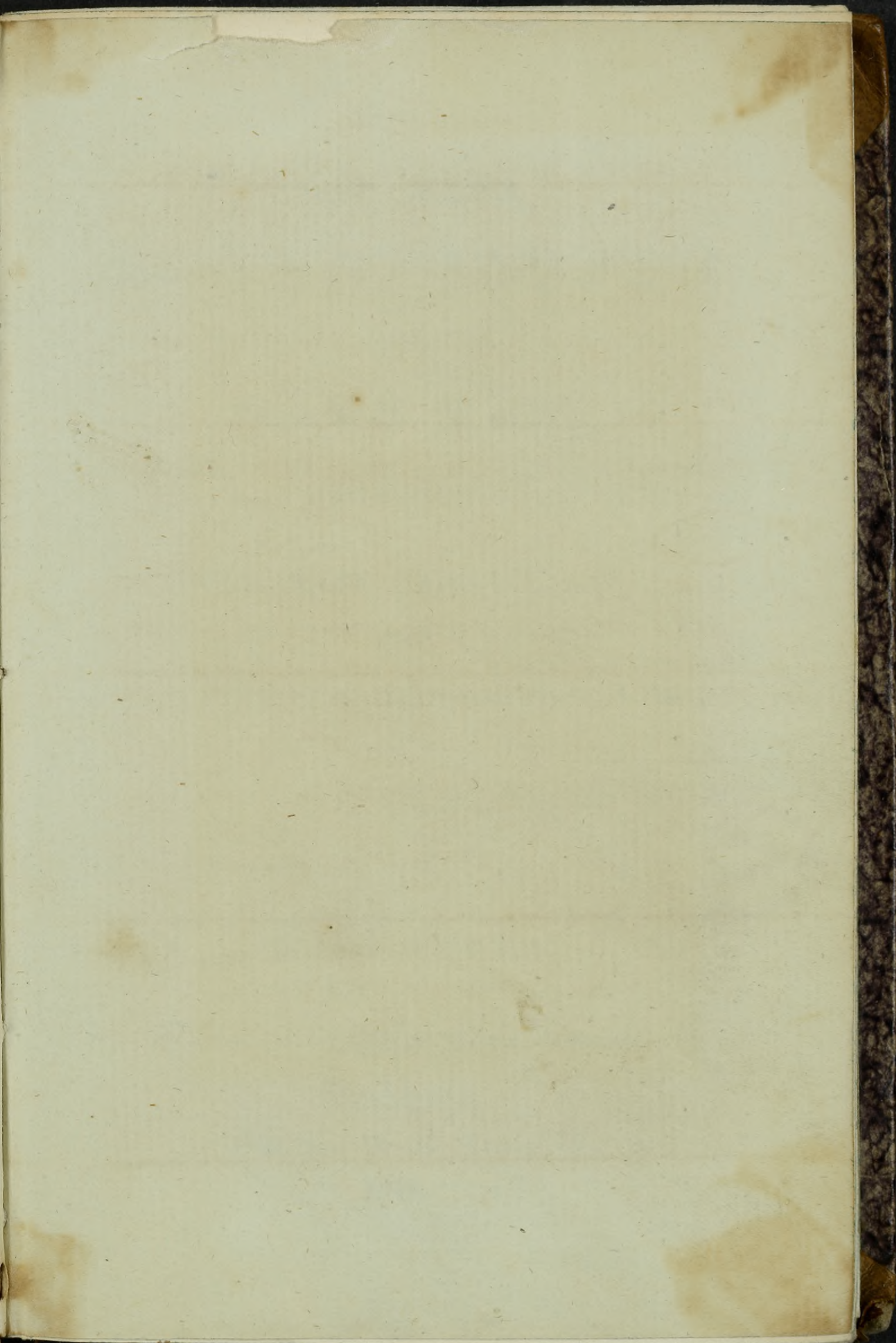
Litt.
Sv.

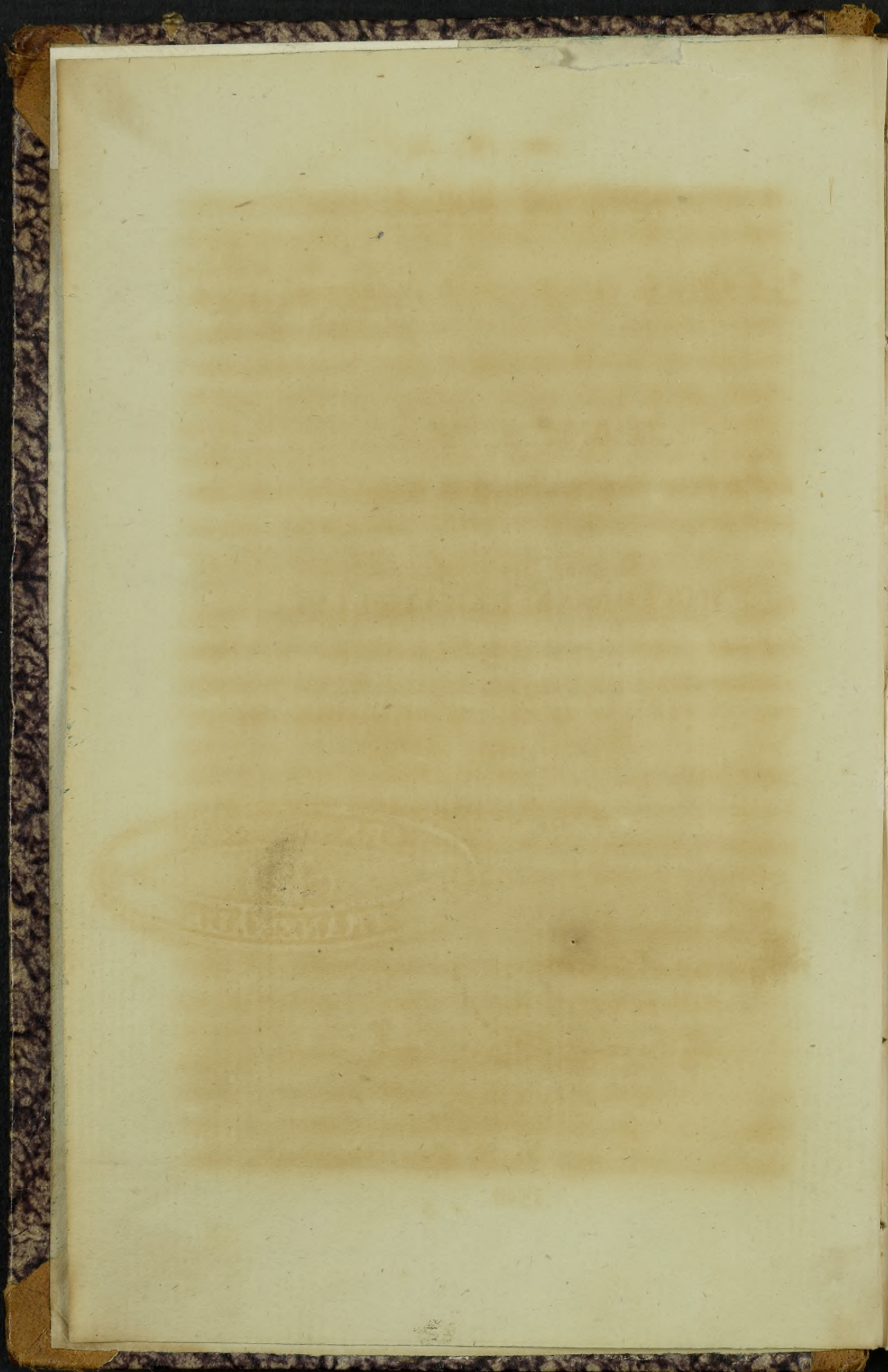
TRANEMÅLA
SÄMLINGEN



SKÄNKT TILL
GÖTEBORGS
STADSBIBLIOTEK
AF
AUGUST RÖHSS







DEN SISTE
H O H E N S T A U F F E N

OCH
H A N S V Ä N .

HISTORISK BERÄTTELSE

FRÅN

SENARE HÄLFTEN AF TRETTONDE ÅRHUNDRADET,

AF

T. G. RUDBECK.



FÖRRA DELEN.

Stockholm.

Tryckt hos N. H. THOMSON,

1840.

Iphig. Ich bin aus Tantalus' Geschlecht.
Toas. Du sprichst ein grosses Wort gelassen aus.
Iphigenia in Tauris, af Göthe.



F ö r o r d.

Det finnes troligen ingen af mina läsare, som icke känner den nyligen aflidne Skalden Nicanders sköna poem: Konung Enzo, den siste Hohenstaufen. Utan att, genom titelns likhet, vilja på minsta sätt jemföra mitt obetydliga arbete med detta, den för tidigt bortgångnes mästerverk, har jag ansett den af mig valda vara den enda rätta. Se här anledningen. Det medgifves visserligen, att konung Enzo, farbroder till Konradin, afled fyra år efter honom, och således kan kallas den siste; men å andra sidan hade han då i 23 års tid suttit i fängelse, var således nästan bortglömd af sin samtid, och derjemte var Konradin, såsom brorson till den förre, den siste ättlingen af Hohenstaufernes stam. Oansedt alla dessa skäl, skulle jag dock icke vågat kalla Konradin den siste Hohenstaufen, om jag icke kunnat åberopa nyare historieskrifvares vittnesbörd, såsom Nösselts, Raumers, Sismondis, Menzels,

m. fl. Hvad åter seder och klädedrägter beträffar, har jag rådfrågat Röchner, Spalart, Cahusac, jemte några andra godkända författare. I följd häraf får jag tillika förklara, att den historiska sanningen framför allt varit mitt ögonmärke, emedan jag, för min del, anser såsom ett helgerån, att vanställa en historisk persons karakter. För öfrigt har min afsigt varit, att, så vidt mina svaga krafter tillåtit det, gifva en någorlunda helgjuten bild ur medeltiden, samt att måla den, efter min tanke, mest intagande uppenbarelsen deruti, Konradin.

Stockholm i Juni 1839.



TYSKLAND.

I.

Brott och Straff.

(Den 18 Januari 1256).

På en hög klippa, vid stranden af den majestätiska Donaufloden, reste en väldig riddarborg sina grå massor mot molnen, såsom ville den trotsa förgängligheten, eller, i förening med klippan, hvarpå den hvilade, bilda en ogenomtränglig skyddsmur mot flodens vrede, som ofta med sina öfversvämningar hemsökte lågländtare trakter, men ej vågade uppresas mot

denne kämpe, hvilken värnade den stad, som ödmjukt låg vid hans fot, liksom för att anhålla om dess beskydd.

Vintersolens sista strålar upplyste det snöbetäckta landskapet, och den kalla jorden liksom uppvärmdes och rodnade under dess brinnande kyssar. Det var som hade brudgummen för längre tid och för längre resa tagit afsked af sin sörjande brud. Allt var så ensligt, så tyst. Endast den högtidliga chorsången från borgkapellet dallrade då och då genom aftonluften, och blandade sina upplyftande toner med bönklockornas ljud från stadens kyrkor och kloster; men snart förklingade äfven dessa, och den inträdande tystnaden, den tilltagande skymningen tycktes inbjuda till andakt, på det att de fredliga invånarne, lugnade och stärkta genom hönens kraft, sedan med dagen skulle få gå till en efterlängtd hvila.

Nyss hemkomna från aftonbönen i slottskapellet, suto tvenne fruntimmer, hvilka man på deras drägt kunde finna vara af stånd, tysta vid fönstret i borgfruns klosett. Genom det spetsiga, målade fönstret högt uppe i muren sände solen sina afskedsblickar in i rummet, och prydde med regnbågens alla färger den motsatta väggen och det af svart och hvit marmor inlagda golfvet. Denna vid den tiden så kallade klosett var ett litet rum, temligen långt, men föga bredt, hvars

hvälfda, spetsiga tak slutades upptill med en konstigt uthuggen rosett, och hvars ena hälft nästan utgjordes af fönstersmygen, hvilken bildades af murens hela tjocklek, och således var ansenlig. Midtemot denna, längst in i rummet, syntes en nisch, hvaruti stod en madonnabild, och framför denna åter en liten guldskål med vigvatten. Väggarne voro klädda med urblekta gyllenläderstapeter, och öfver ett bord af ebenholtz med virade fötter syntes en liten venetiansk spegel, infattad i en ram, nästan lika bred som sjelfva glaset, men bestående af rikt filigramsarbete af förgylt silfver. Tvenne låga länstolar, äfvenledes med vridna fötter, men höga, broderade ryggstycken, stående på båda sidor i den omnämnda fönsterfördjupningen, fulländade rummets möblering, och i dessa hade nu de båda damerna intagit sina platser.

”Du kan gå, jag behöfver ej mera din tjenst,” sade det yngre af fruntimmerna, efter ett långt afbrott, till en page, som stod vid dörren med baretten i hand, och ödmjukt tycktes afvaktas sin herrskarinnas vidare befallningar. Bugande försvann denne genom den tjocka, jernbeslagna ekdörren.

Det fruntimmer, som nyss talat, kunde vara omkring 20 år. De lena, ljusbruna lockarne fladdrade obehindrade kring öron och nacke, och det slätstrukna håret samman-

hölls fram till af ett dyrbart smycke, som slutades med en bländande diamant; men hvilken man dock knappast märkte för glansen af de mörka, bruna ögon, som fram-blixtrade derunder. En klädning af storblommigt sidentyg smög sig intill det smärta lifvet, men gick ända upp till halsen, och tillät således inbillningen endast att ana de behag, som förvarades derunder. Ärmarne derpå aftogo i vidd nedåt handlofven, hvar-est de voro slitsade och slutade i en spets, hvilken betäckte de små händerna, och endast tillät de fina fingrarne att fritt synas. Öfver denna klädning bar hon ett slags öfverrock med öppning för armarne, och hvars hermelinskrage föll djupt ned öfver axlarne. Det var Maria, hertig Ludvigs af Bäjern gemål.

Det andra fruntimret syntes vara omkring 6 à 7 år äldre. Hennes anletsdrag voro mycket mera markerade; det korpsvarta håret och den lindrigt böjda näsan gånge henne uttrycket af en fast och beslutsam karakter, men som dock mildrades af det drag utaf stilla vemod, som spelade kring de friska, svällande läpparne. Hon var klädd nästan på samma sätt, som det fruntimmer vi förut beskrifvit; men hennes dräkt var dock af mörkare, allvarsammare färger, och på hufvudet bar hon en brun, guldbroderad mössa, som gick ned öfver öronen och fastbands under hakan,

samt ofvanpå hvilken på högra sidan syntes ett slags barett, prydd med ett par svajande strutsplymer. Inunder denna besynnerliga hufvudbonad, hvilken likt en hufva omgaf hela ansigtet, så att knappast något af det sköna håret var synligt, såg man utsyddad, i guld broderade spetsar, som bildade en krona öfver sjelfva pannan. Detta var den för tvenne år sedan aflidne tyske konungen Konrad den IV:s efterlemnade gemål, drottning Elisabeth af Bäjern.

”O, hvad det förekommer mig dystert och hemskt här i Donauwerth,” började Maria. ”Annorlunda såg det ut vid denna tiden på året i Antwerpen, vid min faders, hertigens af Brabant, hof. Julen derstädes kunde komma en att glömma årstiden. Allt var då glädje och fröjd. Den ena banketten utträngde den andra; mysterier gåfvos för hofvet af kringvandrande komedianter, och långt in på morgonen varade ofta dansen i de af otaliga vaxljus skimrande salarne.”

”Hade du, såsom jag, min bästa fränka, fått tillbringa hela år ensam och öfvergifven,” svarade drottning Elisabeth, ”hade du, som jag, flerfaldiga gånger sett din gemål draga till det trolösa Italien, till Italien, som alltid varit den Hohenstaufiska kejsareättens försåtliga graf, skulle du lärt dig att finna dig i ditt öde, och tåligt lida hvad som icke kan ändras. Men nu, då endast din gemål dragit

till Augsburg, väl i krig, det är sannt, ehuru endast några mil härifrån, nu förekommer dig allt så hemskt. Inom några dagar återkommer din gemål segrande, och då genljuda åter glädjerop och trumpetklang i denna borg, som nu tyckes dig så ödslig.”

”Ja, du har rätt, jag är bra barnslig. Men du gör mig dock i det hela orätt. Du tror att mitt unga, flyktiga sinne saknar de bländande hoffesterna; nej, tusen gånger nej! Det är de otaliga faror, hvarföre min gemål ständigt utsätter sig, det är åtankan derpå, som tillsnör mitt hjerta, som hämmar dess pulslag. Behöfver jag säga dig hvilka plågor man erfar, då man bäfvar för en älskad, tillbedd makes lif, den ständiga oro, som förtär ens själ, huru man om natten spritter upp ur drömmen, som framkallat hans blodiga bild för våra ögon? O, alla dessa plågor har du erfarit, och kan ändock klandra mig!”

”Jag klandrar dig visserligen icke, Maria, ty jag erkänner fullkomligt sanningen af din målning,” återtog Elisabeth; ”men ditt blod är i för stark jäsning, din feberaktiga inbillning målar för dig med de mörkaste färger saker, hvilka väl kunna inträffa, ehuru de äro ganska osäkra. Tror du då ej, att äfven jag, som så högt älskar min broder, skulle, om jag anade minsta fara, vara högst orolig för honom? Men i ett sådant småkrig är ingen fara, knappast ära att skörda. Nej,

jag skulle råda dig att kalla den lärde Hel-
mold, din läkare, och bedja honom tillaga en
stillande dryck."

Under dessa ord hade Maria suttit med
halft tillslutna ögon och sammanknäppta hän-
der, såsom hade hennes tankar varit fästade
på något helt annat, och då Elisabeth nu
tystnade, utbrast hon plötsligt: "Jag måste
omtala för dig den rysliga dröm jag hade i
natt. Jag tyckte mig nemligen vara hemina
hos min fader på slottet i Antwerpen, och såg
honom sjelf i ett närbeläget rum, ehuru ovan-
ligt blek. Jag skulle då gå in, för att trösta ho-
nom; dock, han var försvunnen, och i detsam-
ma stod min gemål bakom mig, men, hvad
fasa! alldeles öfverböljd med blod, så att jag
knappast igenkände de älskade dragen, och
med en blottad knif i handen. Förskräckel-
sen, tyckte jag, lånade mig krafter, och utom
mig flydde jag med vindens hastighet genom
den sträcka af höga, ödsliga, hvälfda rum
jag såg framför mig. Dessa tycktes aldrig
vilja taga slut, och ju längre jag kom, ju
längre syntes det mig vara qvar, och alltid
hörde jag den förfärliges ilande steg bakom
mig. Då kände jag hastigt, huru jag för-
lamades i alla leder, stengolfvet öppnade sig
plötsligt under mina fötter, och jag sjönk ned
i den gapande afgrunden. Vid det jag föll,
blickade jag ännu en gång uppåt, för att utforska
om ingen räddning var möjlig, och se, då syn-

tes i en ljus sky min faders hufvud, som uttalade det enda ordet: 'välkommen!' Vid detta ord vaknade jag, badande i kallsvett, och kunde ej mera tillsluta ögat på hela natten."

"Du är säkert ganska sjuk, min Maria; en förderflig feber rasar i dina ådror; för Himlens skull, följ mitt råd och låt kalla din läkare."

"Nej, Elisabeth, jag vill för dig blotta mitt hjerta, och du skall se, att det endast är detta som lider. Ser du, jag älskar ännu min gemål med samma styrka, samma värma, som vid vår förmälning; men, skall jag våga uttala det, jag är rädd för honom och var det långt före denna rysliga dröm; ty sedan någon tid har han blifvit alldeles förändrad, jag känner knappt mera igen honom; han är svartsjuk, ytterligt svartsjuk."

"Och deröfver plågar du dig så mycket, din lilla toka! Är icke detta ett så mycket säkrare bevis på Ludvigs kärlek för dig, och då ditt samvete är rent, då du ej gifvit honom minsta anledning att misstänka din trohet, din dygd, hvad kan du väl hafva att frukta?"

"Jo, allt, allt! En oförsigtighet, som jag begått, och hvaraf tanken oupphörligt plågar mig."

"Jag förstår dig icke; förklara dig tydligare," sade Elisabeth kallt.

"O, Elisabeth, min älskade svägerska, för den heliga Jungfruns skull besvär jag dig, misskänn mig icke!" ropade Maria uppspringande, och kastade sig snyftande i hennes armar. "Jag svär vid allt hvad heligt är, jag är ren såsom snön utanför vårt fönster. Jag vill yppa allt för dig. Du påminner dig säkert en ung riddare, hvilken, genom tapperhet, ett fördelaktigt yttre och sitt sätt att vara, förliden höst ansågs såsom första prydnaden vid vårt hof?"

"Du menar säkert riddar Rucho von Ottlinger, Ludvigs gunstling?"

"Utan tvifvel! Som du vet, var han tillika en stark schackspelare. Du känner min passion för detta sköna, ädla spel, hvilket så mycket skiljer sig från alla andra, att jag alltid tyckt mig vanhedra det, då jag nödgats kalla det så, och derföre har du troligen ej förundrat dig öfver att flera gånger se mig spela detta med honom?"

"Jag har alltid ansett detta såsom ett ädelt, oskyldigt nöje; nå väl?"

"Nå väl, uppmuntrad af den nedlåtenhet jag härvid visade honom, vågade han en gång bönfalla hos mig, att jag, i stället för det kalla *ni*, hvarmed jag tilltalade honom, måtte hädanefter förunna honom samma oskattbara ynnest, som min närmaste omgifning, och kalla honom *du*. Jag kände huru blodet brände i min panna vid dessa ord, men tillika huru

opassande denna bön var, svarade honom icke derpå, vände samtalet på något annat, och lemnade snart rummet.”

”Den heliga Jungfrun vare lofvad; ty, är min broders själstillstånd så, som du beskriver det, då hade den minsta småsak kunnat gifva anledning till obehagliga uppträden.”

”O, min Gud; men det stannade ej härvid, och detta har jag att förebrå mig.”

”Ännu en gång, jag förstår dig icke.”

”Så hör då och döm. Jag har skrifvit till honom.”

”Skrifvit till honom? Omöjligt! Hertig Ludvigs af Bäjern gemål har kunnat glömma sig derhän, att skrifva till riddar Rucho von Ottlinger?”

”Ja, ja; men hör mig då först. Du vet huru mycket min gemål, under denna olycksaliga belägring, utsatt sig för de största faror, huru hans tapperhet, hvilken nästan öfvergår till förmätenhet, förledt honom, vid hvarje stadsboernes utfall, till de oerhördaste vågstycken. Bref på bref har jag skrifvit till honom, för att varna honom, för att vid vår kärlek besvärja honom, att ej i blindt öfvermod trotsa faror och död; förgäfves. Då tänkte jag: jag vill försöka den sista utvägen. Ottlinger är beständigt omkring Ludvig, eger hans oinskränkta förtroende; jag vill söka förmå honom att intala min gemål att med första återvända, och skref därför till honom,

att, om han kunde öfvertala hertigen att upphäfva belägringen och återkomma, skulle jag äfven bevilja honom det, hvarom han så ofta bönfallit. Åt samme ryttare, som öfverförde mitt bref till Ludvig, öfverlemnade jag äfven detta, och denne begaf sig, som du vet, i går afton på vägen; men sedan jag såg honom lemna denna borg, har jag ej haft ett enda ögonblicks lugn. Det är som låge en oerhörd tyngd på mitt bröst.”

”Visserligen var detta ganska obetänksamt, Maria, och jag borde göra dig förebråelser, allvarsamma förebråelser, för det du ej hyst större förtroende till mig, din svägerska; men det vore att gjuta olja i elden. Trösta dig; din oskuld skall snart bli uppenbarad. Jag tackar emellertid den Högste, att du är oskyldig, ehuru skenet kan vara emot dig. — Men, min Gud, här är ju nästan alldeles mörkt i rummet. Så vi kunnat under samtalet glömma hvad tiden lider.”

”Ja, det är sannt,” svarade Maria, uppsteg mekaniskt, fattade en silfverklocka, som stod på toilettbordet, och ringde.

Vid detta ljud inkom hertiginnans mest omtyckta hofjungfru, Ejlika von Brennberg, som, tillika med flera andra fruntimmer af hennes hof, väntat i rummet utanföre. ”Gif oss ljus, mitt barn; vi vilja gå ditut,” sade furstinnan godhetsfullt. Hofjungfrun försvann, för att fullgöra sin herrskarinnas befallning,

och återkom snart i yttre rummet, dit furstinnan, tillika med sin svägerska, enkedrottningen, emellertid begifvit sig, åtföljd af pager, som buro vaxfacklor, hvilka de fästade i jernringar, anbragta i väggarne, hvarpå de aflägsnade sig, sedan en af dem likväl först i klosetten påtändt en silfverlampa, som hängde i taket.

Det rum, hvaruti de nu befunno sig, var den furstliga sängkammaren, ett stort, ödsligt rum, hvars hvalf hvilade på tjocka pelare, och hvars väggar till mesta delen betäcktes af virkade hautelisse-tapeter, föreställande scener utur bibliska historien. I ena hörnet öppnade en ofantlig spis sitt svarta gap, och vid en af långväggarne, på en upphöjning af flera trappsteg, syntes sängen, hvilken, med sina tunga, tilldragna sammetsgardiner, de i hörnen af sängtaket anbragta hvita plymerna och det rika guldbroderiet, snarare liknade ett fältherretält, än ett furstligt läger.

I denna kammare brukade hertiginnans närmaste omgifning hvarje afton infinna sig, för att fördrifva de långa vinterqvällarne dels med samtal kring eldbrasan, och dels med arbete vid sybågen. Äfven i afton försökte hertiginnan att genom arbete bortjaga sin oro, och satte sig derföre till bågen, hvarpå hon med konstfärdig hand i guld och silke broderade ett dyrbart skärp, ämnadt åt hennes gemål vid hans hemkomst; men handen darrade så, att

hon ej kunde hålla nålen. Hon tvingade sig att le öfver sin nervsvaghet, såsom hon kallade det, men kunde dock ej fortfara. Som hon i allmänhet var mycket road att afhöra berättelser, och hennes hofmästarinna var ganska bevandrad deruti, bad hon henne förtälja något; men knappt hade denna börjat, och ordet blod förekommit i hennes saga, förrän hertiginnan utbrast: "Det är nog, Alice, sysselsättom oss med något annat."

Hon kallade nu till sig sin gunstling, Ejlika von Brennberg, och bad henne sjunga någon vacker sång till zittran, för att muntra henne. Denna villfor med nöje hennes önskan; men det gick henne på samma sätt, som hofmästarinnan. Hon hade icke väl hunnit slå några rörande ackorder, och sjungit första versen af en den tiden ganska omtyckt ballad, förrän hertiginnan, liksom med återhållen ovilja, afbröt henne med de orden: "Jag vet, jag vet, goda Ejlika; denna sång känna vi förut; den slutas med döden." Härvid stirrade hon ned framför sig, såsom hade hon märkt någon förfärlig syn. Så besynnerlig hade hennes hofstat ännu aldrig sett henne.

"Ack, nu har jag påfunnit något, hvarmed vi nog skola muntra dig," ropade Elisabeth hastigt. "Du har ej ännu i dag sett min Konradin, din lilla gudson. Gå och för

hit prins Konradin!" befalldes hon en af sina hofitärnor.

Denna lydde och återkom snart, förande vid handen en vid pass fyraårig gosse, hvars bångstyrighet och rasfullhet hon knappast förmådde tygla. Med några hopp var han framme hos modern, klängde sig upp i hennes knä, slog sina knubbiga armar kring hennes hals, och började kyssa henne så eftertryckligt, att hon med ett: "Nå, nå, Konradin, icke så häftigt!" måste hämma hans stormande ömhetsbetygelser. Ännu stående i moderns knä, vände han sig, såg omkring i rummet, och då han upptäckt hertiginnan, utbrast han glädtigt: "God afton, moster!" i det han nickade med det blonda hufvudet, så att de ljusa lockarne helt och hållet betäckte hans runda, rödblommiga kinder.

"God afton, min nådigaste fru moster, skall du säga," förehöll honom drottningen i en mildt förebrående ton.

"Kom hit, min lilla gudson, så skall du få namnam," sade hertiginnan, småleende öfver gossens fel mot etiketten, och framtog dervid ur en rikt broderad penningpung, som hängde vid hennes gördel, en liten elfenbensdosa med sockergryn, hvilka hon visste att gossen älskade.

Så snart prinsen märkte detta, var han med ett hopp ur moderns knä, såg på henne med

sina klara, blå ögon, och sade: "Jag blir ej länge borta; jag är straxt hos dig igen," sprang derpå fram till hertiginnan, och ropade: "Här är jag nu, min nådigaste fru moster," i det han vid de sista orden kastade en skälmaktig blick tillbaka på drottningen.

Oaktadt sin förstämndhet, kunde Maria ej afhålla sig ifrån att småskratta öfver gossens infall. "Efter du är snäll och kommer ihåg hvad hennes maj:t, din fru moder, säger dig, så skall du också få namnam, såsom jag lofvat dig," sade hertiginnan, i det hon tog upp honom och satte honom i sitt knä. "Men hvad har du der, Konradin?" sade hon, i det hon pekade på gossens bröst.

"Jo, min nådiga moster, jag har hittat något."

"Hittat något? Nå, och hvad ernar du göra dermed?"

"Ja, det blir en annan sak," svarade gossen skälmaktigt; "det har jag mycket funderat på."

"Du funderat? Nå, det måtte jag säga."

"Jaha, om jag skulle skänka det åt dig eller mamma. Men du skall få höra huru jag funnit det. I dag på morgonen var det så vackert och solklart, att jag, i stället för att gå ut längre fram mot middagen, som vi bruka, bad pater Egbert, att jag skulle få gå ut straxt efter frukosten. Sagdt och gjordt. Jag och han begåfvo oss på väg; men vi hade icke väl kommit ett litet stycke

utom stora slottsporten, der, som du vet, vägen är brantast, förrän jag, nära en buske på landsvägen, fick se — gissa hvad . . . ”

”Huru skall jag kunna gissa? Det kan vara mycket . . . ”

”Nå, hvad ger du mig då, om jag skänker dig det? Får jag en kyss, moster lilla? Mamma behöfver jag ej be derom; af henne får jag så många jag vill ha; men du . . . ”

”Der har du då, din lilla pratmakare,” sade Maria, kyssande honom; ”men tag nu vackert hit fyndet.”

”Nå, så se der då!” ropade prinsen gladt, i det han ur barmen framtog ett bref, skrifvet på pergament och försegladt med ett stort sigill i vax, och kastade det i hertiginnans knä. Derpå klängde han sig ned och sprang tillbaka till drottningen, i det han ropade: ”Nu skali hennes maj:t få några sockerpullor af mig i stället!”

Den förändring, som i detta ögonblick föregick med hertiginnan, var förfärlig. Hon var blek som ett lik, ville resa sig upp och förmådde icke, utan sjönk, med utropet: ”O, min Gud, ser jag rätt!” sanslös tillbaka i den länstol, hvaruti hon suttit.

Alla närvarande skyndade fram, och först af alla Elisabeth, för att bistå sin svägerska, och genom gnidningar samt luktsalt återbringa henne till sansning, hvilket äfven snart nog lyckades deras trägna omsorger.

I detsamma hördes en hornsignal utanföre, tornväktaren besvarade den, och inom några ögonblick förnam man de snabba hofslagen af en häst, som i fullt firsprång närmade sig. Men hastigt upphörde ljudet vid den del af borgen hertiginnan bebodde, och en af hof-tärnorna, som utgått för att efterse hvad det kunde vara, inkom nu och anmälde, att en ryttare vore derute i försalen, som kom direkte från lägret vid Augsburg, och enständigt bad om den nåden att genast få tala vid hertiginnan.

Knappt hade denna genom en nick gifvit sitt bifall, förrän äfven ryttaren redan stod i rummet. Hans kläder voro i oordning af den häftiga ridten, ansigtet badade i svett, och den sinnesrörelse, som herrskade i hans anletsdrag, afbröt märkbart mot det skäg-giga, väderbitna ansigtet, som man trodde ej skulle kunna vara mäktigt af någon sådan. Hans rörelse var emellertid så stor, att han, i det han föll på knä för hertiginnan, ej kunde frambringa annat än: "Nåd, nåd, eders furstliga höghet!"

"Hvad är det? Tala, Wolfgang, hvad har händt? Min gemål är väl ej sårad, kanhända död?"

"Nej, nej, men nåd, nåd, eders furstliga höghet! Jag är den olyckligaste, den brottsligaste menniska på jorden."

”Stig upp, Wolfgang! Jag afskickade dig i går afton härifrån med tvenne bref, hvaraf det ena till hertigen, min gemål, och du är redan tillbaka. Huru skall jag förklara detta?”

”Jag red hela natten, pustade endast en timma, och var tidigt på morgonen i lägret, hvarest jag genast anmälde mig hos hans furstliga nåde hertigen, och fick företräde. Jag fann honom redan uppe, arbetande med sin kansler; jag öfverlemnade brefvet, hvilket kansleren mottog, öppnade och lagade sig att uppläsa för hertigen; men då vinkade hans furstliga nåde åt mig att aflägsna mig, hvilket jag genast gjorde. På hemvägen till mitt kvarter skulle jag framtaga det andra brefvet, för att öfverföra äfven det till sin bestämmelse, men kunde, oaktadt allt mitt letande, ej finna det, blef ängslig, satte mig åter upp på en uthvilad häst, och återvände samma väg jag kommit, för att söka brefvet, men förgäfves; jag måste hafva tappat det.”

”Ja, olycksalige, här är det; och ej nog dermed, du har äfven misstagit dig om brefven; detta är till hertigen, min gemål. O, min Gud, min Gud!”

Knappt hade hon uttalat dessa ord, förrän tornväktaren stötte långa, utdragna toner i sitt horn, vindbryggan med ett förfärligt dån nedföll, porthvalfvet hördes genljuda af hästars hofvar, och en förskräcklig oro uppstod i

borgen. Med möda hann Maria ropa till ryttaren: "Aflägsna dig, hertigen — hertigen!" och denne skyndsamt efterkomma hennes befallning, förrän hertig Ludvig sjelf inträdde i rummet, åtföljd af några riddare och väpnare. Hans gemål och hans syster, ehuru upprörda af föregående upptråde, ville med ohycklad glädje emottaga honom; men krafterna öfvergåfvo Maria, och hon föll tillbaka i sin stol. I stället att söka bispringa henne, kastade hertigen endast ett kallt, föraktligt ögonkast på henne, befalle tvenne hellebardierer posta vid dörren, och kastade sig i en midtemot hennes stående länstol, i det han med sina ofantliga sporrar högg djupa hål i den dyrbara, persiska mattan, hvilken betäckte golvet. Dessa minuters tystnad var förfärlig. Ingen hade utan rysning kunnat åskåda detta upptråde. Alla fruntimren, sysselsatta kring den bleka, lidande Maria, som snarare liknade en död, än en lefvande, och midtemot henne en man i full rustning, hvars anletsdrag väl af naturen voro sköna, men hvilka nu till ytterlig grad vanställdes af den vulkan, som kokade inom hans bröst, och hvarje ögonblick hotade med ett förderfligt utbrott, och, för att fullända taflan, denna grupp omgifven af jernklädda, bistra krigare, som fästade sina liknöjda blickar på de församlade. Det var för fruntimren så mycket mera fasaväckande, som den tidens galanteri

af riddarne ovilkorligt fordrade, att de skulle aftaga rustningen, innan de fingo visa sig i familjekretsen, och det var hittills exempellöst, att någon, ej ens sjelfva borgherrn, i full rustning visat sig i sin gemåls sängkammare.

Så snart Maria något hunnit hemta sig, afbröt hertigen den förskräckande tystnaden, i det han långsamt och tonlöst sade: "Jag har kommit hit, för att hålla räfst- och rättareting med er, min gemål; ni är en äktenskapsbryterska, och måste dö!" Förgäfves störtade fruntimren på knä, förgäfves besvor Elisabeth sin broder att höra förnuftets röst, förgäfves framförde hon till honom den gråtande Konradin, på det oskuldens enkla berättelse skulle röra honom, förgäfves omfattade Maria hans knän, bedyrade vid allt heligt sin oskuld, och visade honom det ännu ouppbrutna brevet, med utanskrift till honom; intet kunde beveka honom. "Jag hvarken vill eller kan *) läsa det," svarade han kallt; "ni har fem minuter att bereda er på."

"O, min Gud, misskunda dig öfver mig!" ropade Maria i dödsångest, sprang upp och

*) Må läsaren ej stöta sig af dessa ord. Såsom bekant är, kunde furstarne i medeltiden, med få undantag, hvarken läsa eller skriva, utom på sin höjd sitt namn, hvaremot munkar och fruntimmer oftast utmärkte sig i bokliga konster och vetenskaper.

störtade in i klosetten, der hon med brinnande andakt knäföll för madonnabilden. Elisabeth, med Konradin på armen, och hoftärnorna följde. Hertigen gjorde härvid en orolig rörelse, liksom för att följa henne, men hejdade sig och sade lugnt, i det han kastade en frågande blick omkring sig: "Det finnes ju ingen annan utgång, än denna?" hvarvid han pekade på dörren, som ledde från sängkammaren till klosetten.

Sedan hertigen derpå några minuter suttit orörlig, rusade han plötsligt upp ur länstolen, så att jernskenorna på rustningen rasslande sammanslogo mot hvarandra, och ropade: "Maria, det är tid!" Intet svar, inlett ljud hördes. "Nå väl, följ mig!" ropade han till krigarne; "jag vill göra slut på detta uppträde!" och störtade in i klosetten, skuffade till höger och venster undan de knäböjande hoftärnorna, och gick rakt fram mot Maria. Då, förgätande all fara, kastade sig Ejlika von Brennberg framför sin herrskarinna, sin furstliga vän, för att betäcka henne med sin kropp. "Aha, är det du, orm!" utbrast hertigen i raseri, "du som förledt min gemål till alla dessa nedrigheter? Du går sjelf ditt öde till mötes!" Vid dessa ord drog han en dolk, som han alltid bar vid sin sida, och stötte den djupt i hennes bröst. Den olyckliga nedsjönk med ett anskri död till jorden. Nu fattade han med sin jernhand

Maria vid håret, och med orden: "Nu är turen hos er!" släpade han den nästan sanslösa, som endast kunde framhviska orden: "Förbarmande, förbarmande!" öfver hennes mördade väns kropp ut i sängkammaren, och sade lugnt, i det han midtpå golfvet nedtryckte henne på knä: "Slut en ring omkring henne, och afhåll qvinnorna med edra bardisaner! Ruprecht," fortfor han tillbakaträdande, "gör din skyldighet!" I det samma framträdde från hellebardierernes leder en rödhårig, bredaxlad man, i svart dräkt och röd kappa, som hittills varit gömd bakom dem; nästan i samma ögonblick blixtrade ett bredt svärd i hans hand, och Marias blomstrande, oskyldiga hufvud rullade långt bortåt stengolfvet. Ett genomträngande rop af fasa skallade från alla hoftärnorna, och drottning Elisabeth, som, med Konradin på armen, i förtviflan var i begrepp att tränga sig fram, tumlade utom sig af förskräckelse tillbaka, ty ett blodregn öfversköljde i detsamma gossens ansigte. Vid det hon skyndade ut ur detta fasans rum, hörde hon ännu sin broder säga: "Så straffas en otrogen maka; nu kunna vi gå till aftonmåltiden!" Men ankommen till sina egna rum, störtade hon med utropet: "O, min Konradin, skall detta oskyldiga blod, hvarmed du bestänktes, vara ett förebud till ditt öde?" afdånad ned vid den lille prinsens säng.

En timma derefter stod Elisabeth, åtföljd af en munk med långt, hvitt skägg, framför sin broder, hertigen, hvilken med långa steg mätte rummet. Väl hade han nu aftagit hjälmen, och de bruna lockarne fladdrade i oordning kring hans bleka kinder; men han hade ännu ej aflagt rustningen, och några riddare och väpnare stodo obeslutsamma vid dörren, afvaktande sin herrskares befallning.

"Vid Gud, den allrahögste, besvär jag dig," började Elisabeth högtidligt, "vid den obehagliga Domare, för hvilken du en gång skall komma att aflägga räkenskap för oskyldigt utgjutet blod, att du måtte tillåta denne Herrans tjenare för dig uppläsa det bref, din oskyldiga, förklarade Maria förlidne gårdag skrifvit till dig, och som jag nu ouppbrutet håller i min hand."

"Trotsa mig ej; förlita dig icke alltför mycket på att du är min syster; du har sett, hvartill jag är i stånd!" utbrast hertigen, i det han stannade och mätte henne med mörka blickar.

"I den treenige Gudens namn," återtog drottningen kallt, "upprepar jag ännu en gång denna begäran."

"Nå väl då, på det jag någonsin måtte få ro," ropade hertigen, i det han ryckte brefvet ur hennes hand, bröt sigillet och räckte det åt munken, med orden: "Läs, pater! Det

kan ej innehålla annat, än hvad jag förut känner.”

Munken bugade sig, fattade brefvet och började. Men knappt hade han läst några rader, förrän hertigen, liksom förstenad af fasa, nedföll i sin länstol och betäckte ansigtet med båda händerna. Brefvet innehöll en oskyldig berättelse af Maria, innefattande det samma vi förut hört henne anförtro sin svägerska, om sjelfva löftet till riddar Rucho och anledningen dertill.

Knappt hade munken slutat, förrän hertigen med vilda blickar sprang upp och ropade: ”Bort, bort! lemna mig! Jag vill låta uppbygga ett kloster*), för att försona mitt brott! Bort, bort, säger jag er, eller frukta min hämd!”

Med en blick af på en gång fasa och medlidande mätte Elisabeth sin olycklige broder, och lemnade med de öfriga rummet.

Påföljande morgon, då hertigens vasaller inträdde i hans rum, för att efterfråga hans helsa, studsade de tillbaka, såsom vid åsynen af en hyena. Han var nästan oigenkänlig. Kinderna voro bleka och insjunkna, ögonen stirrade blodröda fram ur sina djupa hålor, och den tjugusjuårige mannens mörkbruna lockar hade under natten — *grånat*.

*) Detta verkställdes äfven. Klostret kallades Fürstenfeld.



II.

Vännerna.

(1264.)

FLERA år hade förflutit sedan denna blodiga händelse. Drottning Elisabeth hade till och med under denna tid skänkt sin son en stjuffader i grefve Meinhard af Görtz, men likväl bibehållit titeln af drottning, såsom ett minne af lyckligare tider.

Våren hade ånyo infunnit sig, och lifvade allt med sin ljumma anda, sina balsamiska vindar. Träden hade redan anlagt sin förtjusande, ljusgröna dräkt, hvilken liksom smektes af solstrålarnes milda värma. Sjungande hoppade hundradetals foglar från gren till gren i yra lekar, och blå och hvita sippor framtittade skälmaktigt undan den späda grönskan, som betäckte kullar och ängsmattor.

På en terrass bakom biskopliga palatset i Constanz, satt, i skuggan af de nyss löfvade lindarne, en yngling vid ett stenbord, med ett pergamentsblad framför sig, hvarpå han flitigt tycktes skriva. Oaktadt hans ungdomliga utseende och smärta figur, som ej antydde mer än en gosse af omkring 12 års ålder, skulle man dock på hans längd och det allvar, som låg utbreddt öfver de fina, barnsliga dragen, kunnat taga honom för ett par år äldre. En enkel drägt, bestående af en lätt kyllerrock, smög sig efter den späda vexten, och sammanhölls af ett svart bälte, hvaruti satt en liten hirschfångare. Tunna halfstöflar, hvilka slöto sig efter benen och pryddes af små silfversporrar, fulländade den enkla väpnaredrägten. Den svarta sammetsbaretten, med sin hvita plym, låg bredvid honom på stenbordet, och hindrade ej mera ynglingens gullgula lockar att i rika bucklor nedfalla öfver kinder och nacke. Än lutade han hufvudet i handen, såsom ville han samla sina tankar, än skref han några rader, och än uppblickade han med förtjusning på den sköna tafla, som utbreddes sin prakt för hans öga. Till höger såg man den uråldriga domkyrkan, med sina röda tegelstensmassor, genombrutna af höga, spetsiga fönster, sina månghörniga, vidunderliga utbyggnader och sina göthiska, lätta torn, som uppstego mot himlen, likt en bönesuck från andaktens läppar. Bortom

denna varseblef man nere i dalen en samman-
gyttrad massa af hus, med sina spetsiga gaflar
och trånga, krokiga gator, omgifven af grå,
tornprydda murar; längre bort den lilla Un-
ter-sjön, omkransad af gröna kullar och vin-
berg, bland hvilka här och der någon riddar-
borg framskymtade, och bärande i sitt sköte
den förtrollande ön Reichenau, hvilken sim-
made på vattnet, lik en yppig blomsterkorg,
och vid horisonten en fruktbärande, omät-
lig slätt, genomskuren af den majestätiska
Rhenfloden, hvars bugtande silfverfåra slut-
ligen endast syntes såsom en ljus strimma.
Framför honom låg emellertid en ännu långt
vidsträcktare utsigt. Här utbredde sig Boden-
sjöns blå, omätliga spegel. Öfverallt på
dess högra strand syntes de rikare borgrar-
nes landthus och villor, med sina mångfaldigt
olika byggnadssätt; öfverallt framblickade
kyrkor och byar ur löflundarne, under det den
venstra stranden, fastän klippig och utan all
vegetation, genom sin kontrast så mycket
mera förhöjde skönheten af den motsvarande;
och längst bort i fjerran rodnade Vor-Arl-
berger- och Graubündner-Alpernas snötäckta
spetsar för aftonsolens genomträngande blickar.
Med det dofva bullret, som uppsteg från
staden, sammansmälte äfven ljudet af klockor-
na från boskapsbjordarne, hvilka i maklig
ro betade på de gröna ängsmattorna. Såsom
motstående ram till denna tafla, syntes till

Hohenstaufen.

venster hela sträckningen af det grå, biskopliga palatset, hvilket vände åt gatan sin med bildhuggerier rikt prydda gafvel. Ur flera af de nästan oräkneliga vindskappor, som syntes på det högresta, af ålder svarta tegeltaket, utflögo då och då några hvita ringdufvor, och svingade sig kuttrande omkring ynglingen, eller slogo de ned på terrassen framför honom, ja, nalkades ibland dristigt ända fram till stenbordet, liksom för att påminna honom att tiden var inne, då han brukade mata dem med brödsmulor. Men denna gång tycktes de vänta förgäfves; ynglingen var för mycket upptagen af sin skrifning, att lemna någon uppmärksamhet åt dem.

”Hola! hvar håller du hus, Konradin?” ropade en röst från andra ändan af terrassen, och straxt derpå stod en storvext, rödblommig yngling, i samma dräkt som den andres, vid stenbordet, och bortskrämde med sin plötsliga ankomst de stackars dufvorna. ”Sitter du nu här igen, bråkar din hjerna, fantiserar öfver sol, måne, stjernor, och Gud vet icke hvad, och det vid knappast elfva års ålder?”

”Åh, förlåt mig,” afbröt honom prinsen stött; ”jag fyllde tolf år för två månader sedan.”

”Ha, ha, ha, kan tänka?” afbröt honom den muntre ynglingen; ”det kan man kalla att vara lastgammal.”

”Ehuru jag ännu ej är femton år och så stor och stark som vissa,” invände Konradin, ”så kan man väl genom andra egenskaper vinna sina medmänniskors aktning, än just genom sin ålder och sina krafter.”

”Nej, hör på bara; jag tror att hans furstliga nåde blifvit stucken,” återtog den förre ironiskt. ”Gud bevars, vare det långtifrån mig, att vilja mäta mig med den, som talar en så ren, flytande latin, och som, vid en så mogen ålder, ej allenast har anspråk på att gälla såsom lärd, utan äfven vill anses för poet, som skrifver kansonetter, madrigaler . . .”

”Känner du då ingenting, Fredrik, vid åsynen af denna gudomliga, paradisiska natur?” började Konradin vekt.

”Jo, jag känner begäret att jaga,” afbröt honom den andre. ”Ack, om du visste huru roligt det är. Hemma i Baden fick jag ofta följa med min fader, marggrafven, på jagt; men här, i detta klosterlika näste, lär det väl ej så snart förunnas oss.”

”Det var ej det jag menade . . .”

”Aha, nu vet jag, du tror att vattnet redan är så varmt, att man skulle kunna börja att bada?”

”Åh, nej, nej, du förstår mig icke, eller vill icke förstå mig. Känner du icke, menar jag, vid åsynen af denna tjusande, oändligt sköna natur, ditt bröst vidgas af namnlösa känslor; är det ej liksom ditt hjerta

ville sprängas, innan du fått kläda dina tankar i ord, innan du fått nedskrifva dem . . .”

”Ne-ej! något sådant har jag aldrig erfarit. Väl har jag ibland känt något ditåt, vid åsynen af en vacker häst eller hund; men, Gud bevars, sådana öfverspända känslor, en sådan öm gråtmildhet, som i sin förtjusning vill omfamna hela naturen, tro mig, det kommer endast af tjock blod och en sjuklig kropp.”

”Kalla människa,” mumlade Konradin föraktligt, men dock så hårdt, att den andre hörde det.

”Åh, fast man ej är poet, kan man väl ändock duga till något,” sade ynglingen stolt, och vände sig om, för att gå. ”Jag vill ej längre störa hans furstliga nåde i sin höga, hänförande tankeflygt.”

”Som det behagas, ers furstliga nåde,” svarade Konradin i samma ton, i det han såg ned på sitt arbete. ”Aldrig kan jag få vara i fred för den efterhängsne Fredrik,” klagade han för sig sjelf; ”nu har jag bortglömt alla mina vackra tankar.”

”Ej så, ynglingar,” svarade en manlig, djup basröst plötsligen bakom dem. Det var en gubbe, hvars klufna silfverskäggs föll djupt ned på bröstet. Han var klädd i en lång, vid drägt; öfver axlarne var kastad en sammetskrage af mörk färg; en mössa af samma slags tyg betäckte det kala hufvudet, och

den enda prydnad han bar var ett litet kors af guld, som hängde i ett svart band kring hans hals."

"Min Gud, biskop Eberhard!" ropade den rödblommige ynglingen förskräckt.

"Ah, välkommen min fader!" sade Konradin, i det han uppslog de stora, blå ögonen till sin älskade lärare.

"Hvarföre kifvas ni, ynglingar?" började åter biskopen allvarsamt. "Du, min Konradin, är af ett alltför mildt, försonligt lynne, att hafva varit orsaken härtill. Således till dig, Fredrik! Du är stolt, obetänksam och lättretlig, men har dock i grunden ett godt hjerta. Du afundas Konradin det försprång han, ehuru ung, har framför dig i studier, men kommer ej ihåg att du, å andra sidan, är långt före honom i alla riddersliga öfningar. Han bär visst icke derföre minsta afund till dig, derom är jag öfvertygad, lika litet som han har skäl att vara egenkär öfver sitt företräde i studier; ty han vet ganska väl, att, hade du ifrån barndomen haft samma tillfälle att lära, skulle du troligen vara lika långt kommen som han. Och dessutom, huru lika är ej ert öde, er ställning? Liksom Konradin är den siste ättlingen af det fordom så mäktiga, nu sjunkna Hobenstaufiska kejsarehuset, så är äfven du, Fredrik, den siste af Babenbergarnes, de österrikiska herrskarnes, berömda ätt. Härstam-

mar ni ej båda från Agnes, kejsar Henrik den IV:s dotter; umbär ni ej båda edra fäders arf, och delar ej således samma lidanden, samma förhoppningar? Var derföre vänner, och söndra icke genom egen skuld hvad naturen sjelf tyckes förenat.”

Under den senare delen af detta tal hade Konradin upprest sig, och stod nu med framräckta händer och tårade ögon, såsom ville han sjelf bedja Fredrik om förlåtelse för hvad denne felat. I början stod Fredrik med sammanknäppta händer och nedslagna blickar; men knappast hade biskopen uttalat det sista ordet, förrän han höjde sitt hufvud, skakade de svarta lockarne ur ansigtet, och störtade i Konradins famn.

”Så vill jag alltid se er!” ropade biskopen, och hans ögon blixtrade; ”endast så kan ni lugna möta verdens stormar. Jag visste väl, att ditt hjerta var godt,” sade han, och lade sin hand på Fredriks axel. Denne vände sig om, fattade biskopens hand, tryckte den till sina läppar, och utbrast rörd: ”Har jag nu äfven din förlåtelse, vördade fader?”

”Nu är jag nöjd med er, mina barn,” svarade gubben, ”och till belöning för er försонlighet, vill jag omtala för er någon händelse ur edra förfäders lefnad, hvilket jag vet är ett af edra högsta nöjen.”

”Ja, ja,” ropade båda ynglingarne på en gång.

”Och, vördade fader,” tillade Konradin,
”om jag vågade bedja dig . . .”

”Säg ut, min son!”

”Ofta har du, i dina berättelser om min älskade, olycklige faders öden, nämnt den fara, hvaruti han en gång sväfvade i Regensburg; men hvori denna bestod, och huru han blef frälsad, har jag aldrig fått veta. Det känner du säkert, min fader.”

”Ja, min Konradin,” svarade biskopen. ”Du väcker väl derigenom hos mig ganska smärtsamma minnen; men jag vill dock göra dig till viljes, emedan den innefattar en så vigtig del af din faders lif. Sätt er, mina söner.”

Gubben intog nu en plats på stenbänken, ynglingarne satte sig på hvar sin sida om honom, och denne började:

”Såsom du vet, Konradin, hade påfven Innocentius ej allenast slungat bannstrålen emot din farfader, kejsar Fredrik II, utan äfven utsträckt bannlysningen till din fader, konung Konrad IV. Han uppmanade derföre alla myndigheter, så andliga som världsliga i hela Tyskland, vid interdikt och de hårdaste kyrkostraff, till affall från honom, samt att träda på motkonungens, grefve Wilhelms af Holland, sida. Biskopar, hvilka icke genast lydde, blefvo afsatta, och tiggarmunkar utsända, att öfverallt predika kors-tåg mot konung Konrad, och enhvar för-

ständigades af dem, att afsvärja Hohenstaufferne, med hotelse att de ej förr skulle få vittna eller anamma den heliga nattvarden.”

”Redan då var Tyskland egentligen utan öfverhufvud; ty, ehuru ej många förklarade sig emot din, såsom tysk konung, rättmätigt valde och erkände fader, så visade de dock hvarken lust eller mod att eftertryckligt verka för honom eller sitt olyckliga fäderneslands oafhängighet. Mången aktade, mången värderade kyrkan, och de flesta, obekymrade om det helas sönderstyckning och försvagande, voro endast betänkta på sina egna fördelar.”

”Denna allmänna upplösning af all ordning, allt borgerligt samband, urartade slutligen till ett uselt anslag, ett nedrigt förräderi. Borgrarne i Regensburg voro, såsom kejsarligt sinnade, sedan flera år tillbaka af den helige fadern förklarade i akt och således i strid med sin biskop Albert och abboten af S:t Emerican. Dessa höllo med sina trupper staden hårdt innesluten; men borgrarne fingo dock tillfälle att sända ett bud till konung Konrad, med bönfällan om snar hjälp i sin nöd, och denne, tillika med hertigen af Bäjern, ilade nu sina trogna undersåter till bistånd. Snart voro äfven biskopen och abboten bragta derhän, att de måste begära stillestånd, hvilket äfven beviljades, och nu

bjödos de att begifva sig till staden, på det en fullkomlig försoning skulle kunna tillvägbringas. Men då biskopen här såg, huru illa din faders krigare behandlat de fångar, de tagit från honom, råkade han ånyoi sådan vrede, att en kanske redan länge närd tanke öfvergick till föresats. Konungen, så tänkte denne andlige herde i sin fåvitska blindhet, och hvilken tanke äfven delades af abboten, måste, såsom en kyrkans afsvurne fiende, till Guds ära — mördas, och Konrad von Hohenfels, en af biskopens kreatur, ställde sig i spetsen för detta företag. Mördarne inträngde nattetid i det hus, hvaruti, efter de upplysningar de inhemtat, din fader hvilade, tillika med fyra andra af sitt följe. Då man ej öppnade, inslogo de med yxor dörren till det rum, hvarest konungen låg. Den förste, som satte sig till motvärn, nedstöttes, trenne blefvo tillfångatagna, och din fader mördad i sin egen säng, efter den berättelse de sammansvurna aflade för biskopen, hvilken utanföre afvaktade utgången. Men detta skändliga anslag hade dock, genom en underbar Försynens skickelse, i hufvudsaken misslyckats. Ej fyra personer, såsom mördarne trodde, voro derinne, utan äfven en femte, grefve Fredrik von Eberstein, konungens gunstling och min ende, i många lyckans skiften, bepröfvade vän."

En tår darrade dervid i gubbens hvita ögonhår; han altorkade den med handen, och fortfor:

”Denne min oförgätlige vän hade nemligen infunnit sig antingen af en händelse eller för att varna konungen. Emellertid fick denne så mycken tid på sig, då han såg fruktlösheten af allt motstånd, att han kunde gömma sig under en trappa. Knappt var detta, på min ädle väns enträgna böner, verkställt, förrän Fredrik skyndade till konungens säng, och kastade sig deruti. Honom funno nu de sammansvurna, och mördade honom. Då konung Konrad, sedan allt åter blifvit tyst omkring honom, framkom från sitt gömställe och upptäckte Fredriks trohet och offerdöd, intogs han af den förfärligaste smärta och vrede. Biskopen flydde och blef väl ej denna gång ertappad, men likväl några år senare för en annan illbragd af den helige fadern degraderad till munk, och dog straxt derefter af förtviflan. Abboten deremot blef tillfångatagen, och hans abbotstift, efter att hafva förlorat alla sina rättigheter, ådömdt betydliga böter. På det blodet af dem, som dött för sin konung, ej längre skulle ropas på hämd, nedrefs det hus, hvarest brottet skett, och ett kapell uppfördes på samma ställe af de tacksamma stadsboerna, och kallades Kungskapellet, i hvilket en munk bodde, för att läsa själamessor för de mördades

ro. Detta skedde omkring jultiden år 1250, således tvenne år före din födelse, och redan fjorton dagar förut hade din farfader, kejsar Fredrik den II, aflidit; så nära var Hohenstaufernes hus då sin undergång.”

”Lär häraf, mina söner, huru högt man bör värdera vänskapen, af hvilka uppoffringar den är mäktig, och betänk att, genom denne Fredrik von Ebersteins sköna gerning, hans namn evigt skall framglänsa såsom en strålande stjerna i historiens tideböcker. Likna honom, och ni skall blifva odödlige, såsom han.”

”Men låt oss nu tänka på något annat,” sade biskopen, afbrytande sig sjelf. ”Aftonen är skön, och du isynnerhet, Konradin, som företrädesvis älskar ett stillasittande lefnadsätt, behöfver rörelse. Äfven kroppens krafter måste vårdas, om den ej skall neddraga själen med sig i stoftet. Hvad fängelset är för människan, det är kroppens sjuklighet för själen. Skall den röra sig fritt, skall den obehindradt kunna lyfta sig i högre rymder, så måste äfven kroppens krafter tåla den oundvikliga spänning, som är en följd deraf. Båda måste således harmoniera. — Allt svalare och friskare blir aftonluften; sadla därför edra springare, och skyn da att bada er i aftonsolens sista strålar. Försigtighet endast! Gud vare med er!”

Biskopen gick in i palatset.

En liten stund derefter trafvade båda vid hvarandras sida, åtföljda endast af en ridknekt, på vägen som slingrade sig utmed Rhenflodens strand. Än undanskymdes strömmen af kullar och träd, än utbredde den åter stolt sitt silfverfält, och bar på sin starka rygg hundradetals fartyg och båtar, hvilka i orolig verksamhet ilade om hvarandra, såsom ville de täfla, hvilken först skulle nå den säkra ankarplats, hvarest man fick smaka några timmars ro, såsom belöning för dagens mödor. Med barnslig glädje följde Konradins blick den närmaste båtens jemna fart, hvilken vid hvarje årtag strödde omkring sig en flod af glittrande diamanter; än fästade han sina ögon på fiskmåsen, som på spända vingar seglade genom det klara, blå lufthafvet, samt då och då plötsligt nedsköt i vågen, för att, lik en korsar, bemäktiga sig det rof hans genomträngande blick upptäckt.

”Ser du det hvita seglet der vid horisonten, Fredrik?” frågade slutligen Konradin, afbrytande den enformiga tystnad, hvilken var en följd af de båda ynglingarnes förstämndhet efter den sista lilla oenigheten; ”är det ej liksom en svan dykade upp ur böljan?”

”Alltid har du poetiska liknelser till hands,” sade Fredrik småleende. ”Jag har aldrig förr sett någon fyrhörnig svan, och mig förekommer det, att seglet derborta har denna

form. Men var mera uppmärksam på din Roland; du vet att han har sina nycker.”

Knappt hade han uttalat dessa ord, förrän Konradins häst skyggade för en klippa bredvid landsvägen, kastade om, gjorde några störtsprång, och ilade derpå framåt i ohämmad fart, med hufvudet nedtryckt i bringan. Konradin, som för sin ålder var en rätt skicklig ryttare, hade några ögonblick hållit sig i sadeln; men snart öfvergåfvo honom krafterna, det svartnade för hans ögon, och han föll af. Olyckligtvis hade i detta ögonblick hans ena fot fastnat i stigbygeln, och han släpade således med den durkande hästen. Fredrik hade, så snart han märkt olyckan, genast gifvit sin egen springare sporrarne, för att söka upphinna och hejda Konradins. Landsvägen gick här rakt framåt ett stycke, men vände derpå, vid flodens strand, hastigt af åt venster. Fredrik förutsåg, att Konradins häst i sitt raseri skulle störta ned i floden, hvilken var alltför strid, att någon räddning skulle varit möjlig. Denna tanke genomfor såsom en blixtnad hans hufvud. Han tryckte därför de blodiga sporrarne djupare i sidorna på sin frustande springare, flög fram, fattade i den durkande hästens tyglar, i samma ögonblick denne endast var några famnar från den branta flodstranden, ryckte honom med jättekraft åt

sidan, befriade Konradins fot, och lät nu hästen fortsätta sitt rasande lopp.

Blek men skön låg Konradin der, med slutna ögon; färgen på de långa, gullgula lockarne syntes knappt för blod och damm. Nästan likaså blek som han, sprang Fredrik af sin häst, befallte den ditilande ridknekten att binda hästarne vid ett träd och skynda ned till floden, för att hemta friskt vatten i sin hjälm. Derpå knäböjde han bredvid Konradin, och sökte med sin näsduk hämma blodflödet. Snart var ridknekten tillbaka, såren aftvättades, och nu märkte Fredrik till sin innerliga glädje, att intet af dem var djupt eller farligt, emedan den fina sanden på landsvägen lyckligtvis endast afskafvit skinnet på bakre delen af hufvudet, äfvensom på några ställen af axlar och händer.

Sedan han i hast förbundit hans hufvud, bar han nu, med tillhjälp af ridknekten, Konradin till sidan af landsvägen, satte honom på gräsvallen, uppknäppte hans lifrock, bestänkte hans ansigte med vatten, och snart hade han den tillfredsställelsen att se honom småningom komma sig före. Matt öppnade slutligen Konradin ögonen, for med handen öfver dem, liksom ville han erinra sig hvad som föregått, fästade dem derpå på Fredrik, och såg länge på honom med uttryckslösa, förvirrade blickar; men på en gång återfingo hans ögon sin fordna glans, och han

utbrast, ehuru ännu med matt och afbruten röst: "Dig, Fredrik, har jag att tacka för mitt lif, dig och ingen annan! Låt oss vara vänner i lif och död!"

"Vänner i lif och död!" ropade Fredrik, kastande sig i hans armar.

Och de båda furstliga ynglingarne höllo sin ed.



III.

Mötet.

(1266).

HÄSTARNES gnäggande, jägarnes hvisslande och rop samt krigarnes trumpeter genljödo från alla sidor på de yttre borggårdarne af slottet Altenstein, dit Konradin, i sällskap med sin vän, hertig Fredrik af Österrike *), begifvit sig, för att besöka sin morbroder och förmyndare, den i vårt första kapitel omtalade hertig Ludvig af Bäjern. Stora trappan, hvilken ledde till borgens hufvudtorn, hvimlade af gående och kommande. De stenlagda förstugorna och gallerierna täflade att återgifva bullret af ryttarnes jernskodda klackar och

*) Han kallades merendels så efter sin moder, en österrikisk prinsessa.

väpnarnes röster. Hästarne stegrade sig och slogo bakut under de långa, med guld- och silkesfransar besatta schabraken, hvilket framkallade mången svordom från de skäggiga stallknektarnes läppar. Hundarne gnällde och invecklade sig i sina koppel. Här utdelades morgondrycken till ryttarne i stora tennkanor, som gingo kring laget, der uppväckte några upptågsmakare nästan ändlösa skratt. Oordningen var allmän; men det var ett gladt tumult. En stor jagt skulle för gästernas nöje anställas i den omgifvande Thüringerskogen.

Slutligen visade sig Konradin och Fredrik, åtföljda af några riddare och svenner, nickade vänligt åt alla sidor, kastade sig upp på sina frustande springare, och drogo i spetsen för tåget, under jagthornens glada klang, ut genom det långa, mörka porthvalfvet. De båda furstliga vännerna, af hvilka den ene nu uppvext till en smärt yngling, och den andre, både längre och mera satt, redan prålade med tvenne små, täcka mustacher och ett litet pipskägg, dessa, säga vi, buro ej några harnesk, utan endast en lätt jagtdrägt, bestående i en kort lifrock, med slitsade ärmor, sammanhållen af ett bredt bälte, och hvilken nedföll i rika veck öfver höfterna. Ett kort svärd och en dolk utgjorde hela beväpnningen, och öfver axeln hängde ett krökt, rikt prydt jagthorn. Väpnarne, som

Hohenstaufen.

redo bakom dem, förde sina herrars jagtspjut, och hela den öfriga delen af denna muntra trupp var dels beväpnad med sådana, dels med armbost; men deremot saknade man på furstarnes och riddarnes händer de med hufvor försedda falkarne, hvilka annars på jagt utgjorde deras vanliga outhärliga sällskap; ty nu var endast fråga om att fälla ett vildsvin, som anställt grufliga förhärjningar i de kringliggande byarne.

Knappt hade de inkommit i den täta, ofantliga Thüringerskogen, förrän hundarne släpptes lösa. Det varade väl ej länge, innan de fingo upp; men det var allt endast mindre djur; vildsvinet kunde icke uppspåras. Så hade jagten med omvexlande lycka varat, tilldess solens lodräta strålar tvingade jägarne att söka en efterlängtd hvila.

”Se, hvilken herrlig skugga dessa uråldriga ekar bjuda oss,” utbrast Konradin, i det han drog tyglarne åt sig. ”Här skall hvilans smaka dubbelt skön.”

”Och den frodiga gräsvallen derunder,” svarade Fredrik, ”tyckes liksom längta efter att få bära de förråder vi medföra. Jag känner mig så hungrig, att jag tror det jag, i fall vi redan hade anammat det sköna vildsvin, som hela dagen narrat oss April, och för hvars skull vi nu äro här, skulle kunna ensam förtära ena hälften; stekt, det förstås.”

”Nå väl, låt oss då rasta här och intaga vår middag,” sade prins Konradin, och steg af sin häst. De öfriga följde med glädje hans exempel. Hästarne fastbundos vid träden; innan kort var en eld uppgjord, och skratt-salfvor samt muntert glam skallade från de med hushållsbestyr sysselsatta jägarne. Somliga afdrogo skinnet af det fällda vildbrådet, sönderhöggo köttet eller vände det sakta öfver elden på sina hirschfångare, som nu måste tjena till stekspett, under det andra, ur de medförda lädersäckarne, framtogo stora brödkakor, korgar med de utsöktaste viner och mästerligt arbetade silfverpokaler, hvilket allt framsattes på gräset framför furstarne, som nu tagit sin plats under ekarne.

”Walther von Schwartzeneck,” ropade Konradin till en af de riddare, som följde honom, ”kom hit och sätt dig här bredvid oss. Medan vi vänta på denna anrättning, hvilken i inbillningen redan smakar oss så väl, måste du, som är så förfaren i gamla sagor och legender, berätta oss något, för att dermed fördrifva tiden.”

”Gerna, min prins,” svarade den åldrige riddaren, ”och så mycket hellre, som, då jag såg ert furstliga nåde, med sina blå ögon och sitt gullgula hår, sitta der i skuggan af dessa åldriga ekar, en berättelse, hvilken jag i min barndom med största begärlighet hörde, lif-

ligt framstod för mitt minne, och jag trodde mig se den förkroppsligad i er.”

”Hvad menar du dermed, gamle Walther?”

”Jag trodde mig se er höge stamfader, kejsar Fredrik, i sin ungdom, sådan han förekommer i denna sköna, underbara berättelse, fastän han då, det är sannt, var några år äldre, än eders furstliga nåde nu är.”

”Hvad säger du? Handlar den om min stamfader, kejsar Fredrik Barbarossa? Fort, fort, berätta oss den!”

”Nå väl, jag vill då börja; men förlåt, om gubben ej kan lägga sina enkla ord så vältagligt, så rörande, som nutidens sagoberättare.”

”Inga ursäkter, min redlige Walther; de behövas icke. Men skynda, skynda!”

”Så hör då den enkla folksäggen, hvilken så många gånger afpressat mig tårar af beundran. Den ädle, ridderlige Hohenstaufen lefde, innan han ännu blifvit hertig af Schwaben, på sin faders borg, belägen i det sköna Wetterau. Han var då ej mer än omkring 23 år gammal, och i hans bröst hvilade ett kommande hjerteligs hela herrliga kraft.”

”En af hans vasaller hade en dotter vid namn Gela. Flickans skönhet och behag upptände i ynglingens bröst en häftig kärlek, hvilken snart uppfyllde hela hans väsen. En dag mötte han henne i en korsgång, som förde från kapellet till borggården. Hänförd af det oväntade mötet, fattade han hennes

hand och sade, nästan med darrande stäm-
ma: 'Sköna Gela, jag älskar dig och kan
icke längre dölja det.' Jungfrun stod der
rodnande, förvirrad, och nedslog ögonen.
'Vredgas icke!' ropade Fredrik, tryckte hennes
hand till sina läppar, och aflägsnade sig skynd-
sam.

"Ifrån denna stund syntes Gela undvika
den unge hertigen. Då han bemärkte detta,
blef han mycket sorgsen och nästan menni-
skohatare. Alla, som voro omkring honom,
märkte den förändring, hvilken föregått med
honom; men ingen kunde gissa orsaken der-
till. Den sköna Gela allena kunde lösa den-
na gåta; men hemligheten låg väl förvarad
i hennes barm."

"En afton mötte båda hvarandra i en enslig
skogspark vid stranden af Kinzigerfloden. Gela
sökte örter, för att deraf bereda en dryck
åt sin sjuka syster. Fredrik helsade henne
vördnadsfullt; men då hon gick förbi honom
på den smala gångstigen, och fällen af hen-
nes klädning vidrörde honom, då blef det
natt för hans blickar, och han förmådde med
möda hålla sig uppe. Gela bevektes af hans
tillstånd; ty kärlek lågade äfven i hennes
hjerta. Hon gick mildt emot honom, räckte
honom handen, och sade: "I morgon, en
timma före soluppgången, finner ni mig i
borgkapellet."

Fredrik infann sig straxt efter midnatten på bestämdt ställe; ty sömnen flydde hans ögon. Gela syntes vid första tuppropet. Hon drog honom mildt ned bredvid sig på en stenkänk vid altaret, satte sig jemte honom, och sade: 'Ni älskar mig, herr Fredrik, och jag kan icke heller dölja, att jag äfven älskar er, om jag också ej kan tillhöra er; ty ni måste välja er till gemål en grefve- eller hertig-dotter.' Fredrik ville afbryta henne; men hon lade mildt sin hand på hans mun, och fortfor: 'Herr Fredrik, jag är öfvertygad om er kärlek, och här, i Guds åsyn, svär jag att evigt älska er! Måtte Himlen förlåta mig, om min böjelse är straffbar; men, så rent och heligt det ställe är, på hvilket jag aflagt denna bekännelse för er, så ren och helig måste äfven min kärlek förblifva. Den heliga Guds moder skall dertill förlåna mig styrka. Jag vill, om ni önskar det, möta er hvarje dag vid samma tid och på detta rum — men på intet annat ställe utan vittnen; ty jag vill bevara denna min kärleks rena skatt äfven för ett bättre lif. Här stå våra känslor under Guds och hans englars skydd.'"

"Ynglingen beskådade henne, såsom hade han sett ett högre väsen, och det förekom honom, som han blifvit döpt till ett nytt lif. Han hade nu gerna bortskänkt alla anspråk på jordisk glans för en hydda och en spade. Men Gela uppmanade honom att ej låta

hänföra sig af dessa veka känslor. De älskande sågo hvarandra dagligen i kapellet. Fredrik hvilade i stilla salighet vid Gelas bröst och kind mot kind; men aldrig uppsteg ett orent begär i hans inre.”

”Så framlefde han ett lyckligt år. Då drog kejsar Konrad, hans farbroder, med en stor här till det förlofvade landet, och Gela erinrade ynglingen, att det nu vore tid för honom att betala sin gärd åt äran. ’Vår kärlek är evig,’ ropade den ädle Hohenstaufen, och räckte henne handen till afsked. ’Evig,’ svarade Gela och sjönk till hans bröst.”

”Han gick till Palestina och återvände, betäckt med ära, till Kinzigs stränder. Hans fader hade emellertid dött och hertigdömet Schwaben tillfallit honom. Fredrik uppsökte sin Gela; men hon hade tagit slöjan, och han fann blott ett bref från henne af följande innehåll:”

”’Du är nu hertig och måste välja dig en gemål. Jag har genomlevvat ett lyckligt år, och detta är tillräckligt för min öfriga lefnad. Vår kärlek är evig.’”

”Fredrik insåg den höga andemeningen i sin älskades ord, och svor att blifva henne värdig. Gelas bref bar han beständigt på sitt bröst, och då han, efter några år, förvälde sig, valde han en gemål, hvilken han väl högaktade, men aldrig kunde älska. På det ställe i skogen, der han första gången mött

den älskade, lade han grundstenen till en stad, som han kallade Gelashausen, och detta namn bevarar ännu minnet af er store stamfaders trogna kärlek."

Länge hade rätterna stått färdiga på det grönskande bordet; men först en lång stund efter den rörande berättelsens slut, vågade hofmästaren erinra prins Konradin om middagsmåltiden. "Jag kunde ej önska mig någon högre jordisk lycka," svarade prinsen tankspridd. Hofmästaren, som ej begrep huru prinsen, hvilken aldrig förr syntes sätta värde på ett godt bord, och nu i hast visade så mycken förkärlek derföre, tog flera steg tillbaka, och förskräcktes att ej hafva något läckrare att bjuda honom.

"Inga romangriller, min vän!" ropade Fredrik gladt, då han såg Konradins tystlåtenhet och förstämndhet. "Gör du liksom jag; slå ifrån dig allt sådant, och grip i stället till verkligheten, jag menar denna fogel; den är förträfflig, isynnerhet då man har så god aptit, som jag i detta ögonblick."

"Plåga mig icke, bästa Fredrik; jag känner mig numera icke på minsta sätt hungrig, såsom för en halftimma sedan, och ändock tackar jag dig, Walther, tackar jag dig hjertligt för den enkla berättelsen från min stamfaders ungdom," sade Konradin, och räckte den gamle handen. "Blifve han i allt mitt mönster,"

fortfor han och försjönk ånyo i stilla ve-
mod.

Emellertid hade Fredrik, hvars häftigaste matlust nu var någorlunda stillad, sett sig om, och på hans vink hade listjenaren närmast sig med tvenne stora krus. "Hvilket vin tycker du mera om, Konradin, antingen Nierensteiner eller Johannisberger?" frågade Fredrik, utan att låta hans förra torra svar på minsta vis bekomma sig. "Tokajer vill jag ej föreslå; det torde i närvarande stund vara för eldigt."

"Dit hinner jag dock aldrig!" suckade Konradin, fortsättande sin förra tankegång, och utan att låna örat åt sin väns bjudningar eller anmärkningar öfver hans tankspriddhet.

"Nu börjar han åter på sitt vanliga sätt," sade Fredrik småleende, i det han vände sig till sin granne på andra sidan, och tömde derpå lugnt, såsom om ingenting händt, den fyllda bägare, som stod framför honom.

Men nu började hundarne att vädra, gnälla och blifva allt mer och mer oroliga, tilldess de slutligen utbrusto i ett högljudt skällande. Då uppvaknade Konradin, såsom ur en dröm, och ropade: "Vildsvinet är oss troligen nära. Upp, till verket!"

Och knappt hade äfven i största hast den öfverblifna maten, jemte krus och bägare blifvit inpackade, jägarne suttit upp, och hundarne blifvit lössläppta, förrän ett ofantligt vildsvin

rusade upp ur ett tjockt skogssnår, ej långt-
ifrån dem, och tog till flykten. Nu kände
jägarnes ifver ingen hejd, och Konradin in-
drogs ovilkorligt i den allmänna hvirfveln.
Men snart ledsnade han vid detta sinnlösa
jagande framåt, och blef efter för att ostörd
få öfverlemna sig åt de tankar, Walthers
enkla berättelse hos honom framkallat. In-
gen gaf akt på honom; alla följde med ursin-
nighet vildsvinet, och utan att Konradin sjelf
märkte det, befann han sig snart helt allena.
Hästen tog nu af på en smal, föga besökt
gångstig, och då Konradin, efter någon stunds
ridt, såg sig omkring, kände han icke mera
igen nejden. På långt afstånd hörde han dock
jägarnes rop och jagthornens skall; men som
det alltid händer, att man tycker sig höra
ljudet från motsatt sida emot den, hvarifrån
det verkligen kommer, fördjupade han sig
allt mer och mer på den oriktiga vägen.
Slutligen bortdog helt och hållet bullret af
jagten, och han befann sig nu midt i vilda
skogen, som blef allt tätare och tätare. Mot
aftonen, då han nästan förtviflade om att
finna någon boning, der han kunde er-
hålla en vägvisare eller få underrättelse
hvar han befann sig, tvingade hästens jemte
hans egen trötthet honom att söka en stunds
hvila, innan han fortsatte sin ridt. Lyckligt-
vis upptäckte han vid foten af en klippa en
klar källåder, som för honom i detta ögon-

blick var en högst efterlängtd syn. Genast stannade han, afsteg, och sedan han släckt så väl sin, som sin springares häftiga törst, band han hästen vid ett träd, och kastade sig sjelf ned i gräset bredvid honom.

Det är en egen känsla, att ligga i det mjuka, frodiga gräset, och än studera de tusen olika färgskiftningar solstrålarne åstadkomma bland trädgrupperna, de otaliga öfvergångarne från ljus till skugga, från det mörkaste gröna till det ljusaste gula, och än med ögonen följa molnens gång, hvilka oupphörligt röra sig framåt för minsta vindfläkt, oupphörligt förändra sig, oupphörligt antaga de förunderligaste skepnader. Huru många minnen, som åren förbleknat, uppstiga ej då i vår själ; huru mången förgäten barndomsglädje upplefver ej då ånyo med sina minsta omständigheter i vårt minne, och återför för vårt inre öga bilder af älskade frånvarande eller hädangångna, så klart, som stodo de framför oss. Då gå vi till doms med oss sjelfva, och dens hjerta skall vara omgifvet af en tredubbel koppar, dens samvete af härdadt stål, i hvars öga en tår, vare sig af saknad eller ånger, ej då ovilkorligen frampressas.

Länge hade Konradin ej legat så, innan några lutackorder, såsom det tycktes, på föga afstånd, nådde hans öra. Han lyssnade med spänd uppmärksamhet, och en len, klingande fruntimmersröst började nu en af dessa

åldriga ballader, hvaruti musiken så väl förstår att uttrycka de känslor orden andas. I ögonblicket sprang han upp, smög sig försigtigt åt det håll, hvarifrån ljudet kom, och klättrade uppför en brant backe, hvarpå några åldriga ekar höjde sig. Han upptäckte emellan de tjocka, löfrika trädstammarne en bred vallgraf och en hög qvaderstensmur, bakom hvilken en fast riddarborg, med sina kreneleerade tinnar, smala, oregelbundna fönster och sin spetsiga, svarta takresning, höjde sig. De sista solstrålarne bröto sig mot den åldriga borgens mosslupna murar. En ren och balsamisk luft fläktade från de af blomster emaljerade ängarne, hvilka beherrskades af fästet. Lätta skyar, bebrämade med guld och purpur, simmade här och der på den azurblå himlen, i dalen qvittrade lundens sångare, och naturen, till hälften redan beslöjad, tycktes klädt sig i sin mest förföriska dräkt, liksom för att fira någon högtid.

Vid hvarje annat tillfälle skulle åsynen här af hafva förtjust Konradin; men nu var han liksom fasttrollad på stället af en annan syn. Ett af de höghvälfda fönstren i borgen, med sina små, runda, målade rutor, var uppslaget, och derinvid satt den tjusaude sångerskan, en späd, fin flickgestalt, med lutan på armen, hvars blåa sidenband vårdslöst tycktes kastadt kring hennes nacke. Solstrålarne, hvilka lekte mellan draperierna af de tunga,

gula sidengardinerna bakom henne i den djupa fönstersmyg, hvaruti han satt, och som bestrålade de gyllne lockarne, hvilka i behaglig oordning kringfladdrade den hvitklädda flickans hufvud, syntes omgifva henne såsom med en helgongloria, och det milda, melankoliska uttryck i hennes ansigte, sången framkallade, förökade ännu mera den obeskrifliga oskuld och älskvärdhet, som låg utbredd öfver hela hennes väsen. En dyrbar vas, fylld med de skönaste lefvande blommor, stod bredvid henne i fönstret, och syntes ditsatt endast för att visa, det Gud skapat människan till naturens beherrskare, ehuru skön än denna senare må vara. Knappt hade de sista tonerna af den åldriga balladen förklingat, och flickans hufvud drömmande och tankfullt nedsjunkit mot den knoppande barmen, förrän den furstlige ynglingen med raska steg framträdde ur skogen, och, i det han vördnadsfullt helsade den tjusande synen, utbrast:

"Förlåt, sköna fröken, att en okänd vågar öfverraska er; men olyckan, eller snarare lyckan, då den fört mig i ert grannskap, har förmodligen så velat."

"Hvilken är ni?" frågade flickan, som i början blifvit förskräckt vid Konradins oförmodade åsyn, men som nu, då hon bemärkte hans dyrbara svärd och silfversporrar, eller snarare kanske bevekt af det rörande,

bedjande uttryck, hvarmed Konradins stora, blå ögon voro fästade på henne, nästan tvingade sig att med köld framföra denna fråga.

"En väpnare, som under jagten förvillat sig i skogen, och som edra tjusande toner förledt till djerfheten att vilja se hvarifrån de kommo," svarade han, högt rodnande öfver sin första osanning; men det tycktes honom omöjligt att yppa hvem han var.

"Och ert namn?" fortfor hon, äfven å sin sida rodnande.

"Rudolf von Schwarzeneck," svarade han stannmande; ty han visste, att den redlige, trofaste Walthers yngste son just var vid hans ålder.

"Således son till den tappreste riddare i hela Schwaben!" ropade flickan liffligt. "Åh, han är högt värderad af min fader. Om honom har han ofta talat med mycket beröm."

"Och hvem är då er fader, sköna fröken?" frågade Konradin i sin ordning, dristig genom flickans vänlighet.

"Marggrefve Dietrich af Meissen."

"Och ni således Constantia, den för sin skönhet, sin välgörenhet i hela Tyskland kända . . ."

"Tyst, junker Rudolf! Så ung och redan förfaren i konsten att smickra," afbröt honom flickan med en sträng blick.

Och Konradin, som redan närde mången högt flygande plan i sitt unga bröst,

stod der med nedslagna ögon, nästan dar-
rande, framför den vredgade flickan.

”Eders marggrefliga nåde,” började Kon-
radin, efter en kort tystnad.

”Ej så,” afbröt honom ånyo flickan, ”min
fader vill ej, att jag, innan jag föres ut i
verlden, såsom han säger, skall kallas annat,
än helt simpelt och enkelt: Fröken Con-
stantia; ty, tillägger han, tids nog får du
bära höghetens isande bojer.”

Flickan blef allt mera förtrolig i sina
meddelanden, berättade att hennes fader
marggrefven, alla somrar tillbringade någon
tid der på borgen Löwenhausen, för att
jaga; att han nu vore upptagen med detta
sitt älsklingsnöje; att, efter hennes moders död,
som ännu i Constantias späda barndom in-
träffat, hon blifvit uppfostrad i ett kloster;
och att hennes fader för några månader till-
baka, sedan hon fyllt sitt fjortonde år, anför-
trott hennes vård åt hennes fordna amma
men att denna, som tillika hade uppsigten
öfver borgens hela qvinliga betjening, så snart
marggrefven ej var hemma, brukade läsa in
honne, under det hon eftersåg de husliga göro-
målen. Slutligen utverkade Konradin, genom
sina brinnande böner, efter mycken tvekan
å hennes sida, af henne det löfte, att då och
då, såsom nu, få tala med henne genom fön-
stret. Han ville väl genast anmäla sig i bor-
gen, men förbjöds på det strängaste af Con-

stantia att söka inträde der, emedan detta kunde, i hennes faders frånvaro, förefalla miss-tänkt, isynnerhet som alla hennes steg inom borgen strängt bevakades. Såsom tecken att hon var allena, skulle hon sjunga endast en viss vers af den omnämnda balladen, hvilken någorlunda passade in på deras ställning. Tillika visade hon honom till byn på andra sidan om borgen, hvarest han kunde få en vägvisare.

Hvem var gladare än Konradin! Äfven hade han, med vägvisarens tillhjelp, ej hunnit långt i skogen, förrän jagthorn på alla håll rundtomkring honom skallade, och knappt hade han besvarat appellen, förrän Fredrik framkom till stället, alldeles uttröttad af eftersökning, snart åtföljd af hela det öfriga jagtsällskapet, som på spridda håll spanat efter honom. Konradin hann dock att förut med en frikostig skänk hemsända vägvisaren, på det ingenting måtte förrådas, och anförtrodde sitt äfventyr åt Fredrik, så snart han blifvit allena. Högst förnöjd, ropade denne: "Nu har du då äntligen en gång blifvit förnuf-tig!" och omfattade med största värma fram-gången af sin väns kärlek.

Man kan lätteligen tänka sig, att Konra-din ej underlät att, under hemlighetens slöja, som förlänade ett nytt behag åt denna ro-mantiska kärlekshandel, som oftast infinna sig midtemot den sköna Constantias fönster,

alltid åtföljd till skogsbrynet af sin ende förtrogne och vän, och derjemte blef han, från att vara den kallsinnigaste jägare, nu den mest nitiske, för att, under sitt rätta namn, söka att behaga marggrafve Dietrich, hvilket äfven så öfver all förmodan lyckades, att denne flera gånger gaf vinkar derom, att han hade en skön dotter, och ville införa honom i sitt jagtslott, såsom han kallade den gamla borgen. Men som detta ej ingick i Konradins plan, visste denne att under många slags förevändningar afstyra det.

Huru oändligt på en gång ljuf och bitter föreföll ej Konradin denna tid! Han jemförde sig ofta i tankarne med sin stamfader, den store kejsar Fredrik Barbarossa, och hemligheten samt renheten i hans kärlekshandel gaf den verkligen någon likhet med kejsarens och Gelas. Bitter var dock denna tid; ty han fruktade, att den enkle väpnaren i Constantias hjerta kunde utträngas af ryktet om den lysande furstesonen, hvilket fadern troligen ej underlät att till henne framföra och försköna; men huru gladt öfverraskades han icke en dag, då Constantia, under ett förtroligt samtal, yppade för honom, att hennes fader oupphörligt plågade henne med de osmakligaste, mest öfverdrifna beskrifningar på prins Konradins skönhet och öfriga förträffliga egenskaper, samt i förblommerade talesätt nämnde honom såsom den han skulle önska sig till

Hohenstaufen.

måg; men att hon, för sin del, hellre ville lefva med sin Rudolf på en ringa borg i kärlekens och förnöjsamhetens sköte, än i gyllne furstesalar med den förhållige Konradin. Vål sökte den föregifne Rudolf mildra hennes omdöme om prinsens; men hon stod fast vid sin mening, och förklarade slutligen, att hon hellre skulle gå i kloster, än någonsin blifva Konradins gemål.

Dagen derpå öfverraskade Konradin, åtföljd af sin morbroder, hertig Ludvig, och sin vän, jemte en talrik svit, marggrefven af Meissen i hans borg, och begärde af honom högtidligt Constantia till gemål. Med oförställd glädje öfver det smickrande anbudet, räckte marggrefven honom sin hand; men likväl, något öfverraskad häraf, då Konradin, såsom han trodde, aldrig sett hans dotter, anmodade han honom att följa med till hennes rum, i det han yttrade: "Men ert furstliga nåde torde väl dock först vilja se min dotter."

Med lätta steg följde honom Konradin jemte de öfriga, och man kan tänka sig den stackars Constantias öfverraskning, då hon såg sin älskade Rudolf inträda vid sin faders sida; men då denne började: "Hertig Konradin af Schwaben," pekande på Rudolf, då omtöcknades hennes blickar, och hon sjönk i en djup svimning. Hon återställdes dock snart. Nu börjades förklaringar, och man

kan lätt föreställa sig, att hvarken marggrefven eller den sköna Constantia voro obevekliga emot den biktande och ångrande syndaren.

Några månader derefter firades i Bamberg det unga parets högtidliga förlofning.



IV.

Listen.

MEDAN allt detta föregick på borgen Löwenhausen, tilldrog sig något helt annat i Ravensburg, dit vi för en liten tid vilja förflytta läsaren. Detta slott egdes af Konrads stjuffader, grefve Meinhard af Görtz.

Denne hade nyss hemkommit från en hjortjagt, hvarvid lyckan varit honom serdeles gynnande, och inträdde, strålande af glädje öfver utgången deraf, i sin gemåls rum, men förskräcktes häftigt vid hennes åsyn. Elisabeth, annars så stolt, så vördnadsbjudande, och som ännu bibehöll mycket af den skönhet, hvarföre hon i sin ungdom varit så ryktbar, satt der blek och med tårfyllda ögon, stödd mot ett marmorbord, och förmådde knappast med ett sorgligt leende räcka handen åt den inträdande. En bok, försedd med tunga silfver-

knäppen och målningar, prunkande af guld och de bjertaste färger, låg uppslagen framför henne; men hennes blick stirrade orörlig öfver den, såsom hade den icke funnits.

”Hvad felas dig, min Elisabeth?” frågade grefven förskräckt, i det han med deltagande fattade hennes hand.

”Kan du fråga det? Har du ej vid din hemkomst hört tidningen . . . ”

”Hvilken tidning? Jag kastade mig ur sadeln och skyndade genast hit, för att se huru min Elisabeth mädde. Hvad är det?”

”Märkte du ej den ovanliga rörelsen på borggården . . . ”

”Det gjorde jag visserligen, men trodde att Konradin tilläfventyrs var hemkommen.”

”O nej, nej, så var det icke. Dig, heliga Guds moder, åkallar jag!” ropade nu drottningen, uppstående och knäböjande framför en nisch, i hvilken en madonnabild befann sig; ”bönhör mig, heliga Jungfru, och på ditt altare i slottskapellet skall inom kort glänsa ett nytt rökelsekar af guld. Måtte du ej leda min Konradins steg hitåt; ty då är han förlorad!”

”Hvad säger du? Förklara dig tydligare!”

”Vet du då ej, min Meinhard, att gesandter äro hit anlända från konung Manfred, han, hvilken så orättvist beröfvat min son sina fäders arf?”

"Nej, ingen har ännu underrättat mig derom. Men jag kan ändock ej fatta, hvarifrån denna djupa sorg, denna ängslan förskrifver sig öfver dessas ankomst. Säkert hyser Apuliens herrskare vänliga tänkesätt emot oss, då han hitskickar sändebud."

"Ja, lika vänliga, som dem vargen hyser för lammet. Ser du då ej, att det är en snara, för att, under masken af vänskap och hjertlighet, stöta dolken i min sons hjerta? O, en moders öga ser skarpt!"

"Men dock, fruktar jag, någon gång, om möjligt, alltför skarpt; det vill säga, att det ser i allt, äfven de oskyldigaste saker, föremål för sin rädsla, sina misstankar. Finner du väl någon sannolikhet deri, att Manfred skulle hitskicka lönmördare, för att ombrinnga en person midt bland sin familj, omhvärfd af trogna tjenare och vänner, hvilka vid hvarje steg omgifva honom med sina skyddande armar?"

"Hvarföre icke? Den listige tror sig då så mycket lättare kunna rentvå sig från all misstanka, tror sig förmodligen så mycket säkrare lyckas, ju djerfvare företaget är. Hvad vet jag? Huru många dolda faror lura ej i dessa försåtliga tider på den oförsigtige! Har man ej sett genom förgiftade handskar, förgiftade blommor, förgiftad frukt de största brott begås; lurar ej döden nu för tiden i de oskyldigaste saker? O, min gemål, hör denna

enda gång min bön; jag ber dig derom på mina knän. Du vet att vid vårt hof för närvarande är en page, Adenulf von Eschenbach, vid samma ålder som vår Konradin, och som ofta högmodats öfver sin snarlikhet med honom. Ingen har ännu hunnit underätta Italienarne om Konradins frånvaro; tag i hemlighet af alla här på borgen en ed, att ej yppa detta, och låt honom, låt Adenulf uppträda i Konradins ställe.”

”Stig upp, min drottning; det är jag, som borde ligga för edra fötter.”

”Nej, nej, förr uppstiger jag ej, innan du beviljat min bön. Se, Adenulf är upptagen af oss fader- och moderlös; vi vilja omgifva honom med samma försigtighetsmått, som för vår egen son; och hvar skulle väl dessa våra anspråk på Neapels och Siciliens kronor taga vägen, hvad skulle man säga, min Meinhard, om din egen kärlek för din stufson, i fall du ej beviljade denna min, kanske af moderskänslans öfverflödiga försigtighet, förestafvade bön?”

”Du har besekrat mig,” ropade grefven, upplyftande sin gemål och tryckande henne i sina armar; ”jag skyndar att i största tysthet ordna allt. I morgon gifva vi sändebuden audiens; är det ej så?”

”Ju förr desto heldre. Olyckligtvis kunde det väcka misstankar, om vi alltför mycket påskyndade detta ögonblick. Derföre i mor-

gon! O, måtte denna dag snart vara öfver-
stånden, och dessa svartmuskiga, ohyggliga
Italienare åter hemdragna till sitt glödande,
olycksdigra fosterland!”

Med en kyss lemnade grefven sin gemåls
rum.

Följande dagen, då solen redan stod högt på
himlen, satt drottningen framför en liten ve-
netiansk, men med rikt förgylt löfverk ut-
sirad spegel, och bakom henne stod hennes
tillgifnaste hofvärna, Isolde, ifrigt sysselsatt
att ordna de långa, silkeslena hårflätorna,
hvilka dock sedermera voro bestämda att döl-
jas under en afundsjuk hufvudbonad.

”Hvarföre så allvarsam, min Isolde, du som
alltid brukar vara sjelfva glädtheten?”

”Kan jag vara annat, då jag ser min herr-
skarinna så blek, så bedröfvad? Vore jag i
ers majestäts ställe, skulle jag tvärtom åtmin-
stone bemöda mig att synas glad, för att med
min skönhet helt och hållet förblända de
italienska sändebuden, hvilka vänta på au-
diens.”

”Huru skulle jag kunna tvinga mig dertill,
då hjertat förtäres af otaliga sorger, då med
hvarje dag farorna ökas, hvilka på alla sidor
omgifva min Konradin, min ende, älskade
son, då sjelfva hans närmaste frände, hans

egen farbroder, konung Manfred, svekfullt undanhåller honom hans fädernearf, ja, tro-
ligen traktar efter hans lif?"

"Förlåt, ers majestät; men jag har alltid hört sägas, att Manfred skall vara en ädel, ridderlig furste."

"Ormen har ofta en vacker yta. Var det ej Manfred, som, de första åren efter min förre gemåls, konung Konrads död, endast kallade sig min sons ståthållare, medan han sökte tillisma sig de normandiska baronernas tillgifvenhet, och stadfästa sig i sin makt mot sin hätskaste motståndare, påfven? Lät han ej sedan, efter att hafva utspridt ryktet om min sons död, kröna sig till konung i Palermos domkyrka, för att plundra den sex-åriga gossen på hans rättmätiga egendom, och har han ej alltsedan, under dessa åtta år, sökt alla möjliga tillfällen att undanrödja det oskyldiga föremålet för sitt hat, sin lumpna äregirighet?"

"Men har det någonsin blifvit bevisadt, att han anstiftat dessa skändliga försåt? Måne det ej lika lätt kunnat vara Guelferne eller de påfligt sinnade, hvilka, under skölden af hans namn, velat begå detta rysliga brott?"

"Jag tror min Isolde vill försvara en afsvuren fiende till mig, den hvilken förtjenar ett rättvist förakt?"

"Bevare mig Gud och den heliga Jungfrun derifrån, ers majestät! Jag ville endast

säga, att det förekommer mig otroligt, huru en man, i hvars hof är en tillflykt för alla truverer, mästernångare och trubadurer i hela kristenheten, och hvars själ således tyckes vara öppen för allt högt och skönt i konst och natur, kan hysa så svarta tankar."

"Låt oss afbryta detta samtal," sade drottningen; "kände jag ej så väl din trohet och tillgifvenhet för min person, skulle jag verkligen kunna misstänka dig. Men lugna dig, Isolde," tillade hon, då hon såg flickans bleka kinder; "för en obetänksamhets skull vilja vi ej väcka köld i en väns hjerta. Hör, trumpeternas klang bebåda min gemåls ankomst till riddarsalen. Se så, fäst på mig kronan; man väntar endast på mig, för att låta audiensen börja."

Riddarsalen var ett höghvälfdt, långt, men föga bredt rum, med spetsiga, göthiska fönster, hvilkas små, målade rutor der spredde en besynnerlig, hemsk dager, isynnerhet öfver det med svart och hvit marmor inlagda stengolfvet. Här och der på pelare och väggar hängde rustningar eller försvarsvapen af de mångfaldigaste former, de flesta rostiga af ålder eller fukt. Längsefter väggarne voro anbragta bänkar, med utarbetade ryggstöd och betäckta med täcken, försedda med

broderier och fransar. Längst bort i fonden syntes, under en thronhimmel, i hörnen prydd af hvita sjäderbuskar, tvenne med sammet rikt öfverdragna karmstolar, öfver hvilka syntes grefvens och hans gemåls förenade vapen under en kunglig krona, stickade i guld. Han sjelf stod redan på öfversta trappsteget, för att, enligt uråldrig sed, der afvakta sin gemåls ankomst. Han var nu omkring några och fyratio år; men ännu syntes intet enda grått hår bland de mörka lockarne. Lifvet hade alltid visat honom sin leende sida, inga sorger fårat den stolta pannan. Tvenne höga strutsplymer svajade på hans svarta barett; en blå sammetskappa, rikt bebrämrad med sobel, uppehölls kring axlarne genom puffarne på de slitsade sammetsärmar, hvilka utgjorde en del af den dyrbara spanska dräkt han bar derunder; en vid, veckad krage omslöt halsen, och långt ned på bröstet hängde en guldpennning, vid en tung kedja af samma metall. Då man nu såg honom, i mannaålderns fulla styrka, lätt stödja sig på korgfästet af sitt långa svärd, förundrade man sig ej deröfver, att Elisabeth kunnat, för andra gången, åt honom bortskänka sitt hjerta, isynnerhet som hela uttrycket i hans ansigte tillkännagaf öppenhet och godhet, då han med en blick öfversåg de omkring honom församlade vasaller, af hvilka de förnämsta, klädda i rust-

ning från hufvudet till fötterna, närmast omgäfvot thronen. Vid andra trumpetstöten öppnades en liten dörr bredvid thronen, och Elisabeth inträdde, ledande vid handen en fjortonårig gosse, väl rikt klädd, men på hvilken annars välbildade, vackra ansigte hvilade ett frånstötande uttryck af egenkärlek och fräckhet. Hon var beledsagad af hela sin qvinliga hofstat. Ett allmänt sorl af beundran genomlopp församlingen. Så skön hade man aldrig sett drottningen. Ett svart sammetslif, hvilket smög sig tättintill den ännu smärta vexten, förhöjde genom motsatsen så mycket mera hvitheten af hennes hals, prydd af ett dyrbart smycke. En klädning af storblommigt guldbrokad visade fördelaktigt de fylliga formerna, och de vida, hängande klädningsärmarna, af samma slags tyg, voro öppna nedtill samt kantade med hermelin. Men hufvudbonaden, ehuru besynnerlig, förhöjde ännu mera hennes sällsynta skönhet. Det var en kaperonika af svart sammet, bebrämrad med hermelin. Den nedföll på axlarne, och tillät endast några lockar af hennes sköna, mörka hår att synas på sidorna af ansigtet, och ofvanpå denna blixtrade en kunglig krona af juveler. Hade hon ej burit denna, skulle man likväl i henne sett en drottning. Vid hennes ankomst nedsteg grefven utför trappstegen, räckte henne vördnadsfullt handen, förde henne upp,

samt intog sin plats först sedan hon satt sig. En taburett för den unge prinsen var ställd något nedanfö, till höger om grefven. Nu skallade trumpeterna för tredje gången, med buller uppslogos de med löfverk och förgyllningar ypperligt utarbetade flygeldörrarne till riddarsalen, och de italienska sändebuden infördes, tvenne till antalet. De beledsagades fram till thronen af dertill utsedda riddare, och knäböjde. Den yngre af sändebuden, riddar Raoul, af hög börd och utmärkt för sin qvinliga skönhet, men tillika för sin hala tunga, började:

”Hell eder, ädla och lyckliga par! Hell dig, regerande grefve af Görtz, hvilken Himlen ej allenast förunnat lyckan att såsom din gemål hemföra ett af Europas krönta hufvuden, men äfven tilldelat en af verdens yppersta skönheter! Hell dig, o drottning, hvars rykte hunnit till de aflägsnaste länder, och hvilken den heliga Jungfrun i sin nåd beskärt sällheten att blifva moder åt arfvingen till ett ryktbart kejsarehus! Du har skickat till min herre Manfred, konung af Apulien och Sicilien, sändebuden Krokkius och Bonscianus, med fordran i din sons, prins Konradins namn, att han skulle till honom afträda dessa riken. Min konungs och herres svar derpå är, att han genom vapnens makt sjelf eröfrat dessa riken från tvenne påfvar, hvilka säkert icke skulle inrymt din son,

o drottning, en fots bredd deraf. Dessutom äro dessa riken tillfallna honom genom enhälligt val, och äskar han därför bibehållandet af riksstyrelsen under sin lefnad; men efter hans död må brorsonen följa farbrodern på thronen, och vill prins Konradin, tillägger han, blifva en lycklig och segersäll konung, såsom han sjelf nu smickrar sig att vara, må han då komma till Italien, för att bilda sig i en konungs ansvarsfulla värf, och tillika lära känna det lands seder och språk, hvilket han en gång är ämnad att styra. Men på det en hvar må kunna se, huru högt min konung och herre värderar sin brorsons, prins Konradins, personliga egenskaper och hans vänskap, medsänder han dessa skänker, hvilka han befallt mig nedlägga för eders furstliga nådes fötter!"

Vid dessa ord tog han först af en bakom stående liftjenare ett rödt sammets-hyende, hvarpå låg ett kort, bredt svärd, hvars drifna guldbalja och fäste voro rikt inlagda med ädla stenar. Derpå vände han sig till prinsen, och sade: "Detta svärd sänder dig konung Manfred, icke så mycket för dess dyrbarhet, som därför att det är detsamma, hvarmed påfven Innocentius III omgjordade din farfaders, kejsar Fredrik II:s länder, då han för något mer än ett halft århundrade satte honom till tysk konung mot den gudlöse Otto IV, och hvilket segrande följde

honom, då han från Italien drog öfver Alperna, för att åter eröfra sina faders rike. Måtte det, så önskar min konung och herre, äfven dragas af dig, min prins, till försvar för ärfda länder, men ej för att eröfra dem, till hvilka endast skenbara anspråk finnas.”

Knäböjande nedlade han hyendet med svärdet för prinsens fötter.

”Dernäst,” fortfor han, i det han tog ett annat hyende ur en väpnares händer, ”skickar dig min herre och konung den utmärkt konstigt arbetade silfversköld, hvilken din store stamfader, kejsar Fredrik Barbarossa, bar den olyckliga dag, då han drunknade i floden Cydnus. Händelsevis aftog han och lemnade den till borggrefven af Hohenzollern, då han nedred i det olycksaliga vadet. Min herre och konung sänder dig densamma, med den tillförsigt, att du deraf måtte finna, huru högt han värderar dig, min prins, då han afhänder sig något för honom sjelf så dyrbart.”

”Dessutom stå härutanföre på borggården, för eders furstliga nådes räkning, några rikt sadlade arabiska springare, hvilkas hofvar i loppet knappast vidröra sanden. Och slutligen, för att gifva eders furstliga nåde ett svagt begrepp om de läckerheter, hvaraf vårt glödande hemland öfverflödar, har konung Manfred befallt mig öfverlemnna detta.”

På en vink af riddaren nedsattes framför thronen flera guld- och silfverfat, lastade med persikor, aprikoser, pomeranser, vattenmeloner och flera andra frukter, hvilkas sköna färger och ljufva doft inbjödo så väl ögat som gommen till njutning.

Med en djup bugning trädde riddaren tillbaka, och drottningen skyndade sig att taga till ordet, sedan hon med en feberaktig häftighet hviskat till den bakom henne stående Isolde: "O, min aning, frukten, frukten!"

"Emedan det för mig vore alltför vidlyftigt," började hon, "att här ingå i något svaromål på hvad er herre och konung genom er mun, riddar Raoul, anfört, och det tillika fordrar mogen öfverläggning, vilja vi ännu en gång till honom sända befullmäktigade ombud, för att meddela honom vårt beslut i detta ämne. Hembär emellertid till honom vår tacksamhet för hans inbjudning till vår son, prins Konradin, äfvensom vår hjertliga erkänsla för de skänker han åt honom öfverlemnad. Vi tro oss ej värdigare kunna använda den sista ibland dem, än då vi låta alla våra här närvarande gäster denna middag deltaga i njutningen af den konungliga gåfvan."

Drottningen kunde dervid ej afhålla sig ifrån att kasta en pröfvande blick på de båda sändebudens ansigten; men på dem märktes ej den minsta förändring. Endast ett

nästan omärkligt leende sväfvade härvid på riddar Raouls läppar, och detta gjorde drottningen ännu mera tvifvelaktig om hvad hon skulle tro.

På en vink framträdde en marskalk, stötte med sin silfverstaf tvenne gånger i golfvet, och ropade med hög röst: "Företrädet är slutadt!"

Drottningen uppstod, nedsteg från thronen och sade, med ett oesterhärmligt behag räckande handen åt riddar Raoul: "Låt oss nu helt och hållet glömma politiken, för att endast sysselsätta oss med bordets nöjen." — Vid dessa ord uppslogos flygeldörrarne till den midtemot varande matsalen, och under en bullrande marsch intogade parvis riddare och damer, medan landtfolket, som förut hållit sig vid nedre ändan af riddarsalen, nu trängde sig fram på båda sidor, för att åskåda det brokiga tåget.

I matsalen dignade det långa hästskobordet under tyngden af rätter. Här syntes ett vildsvinshufvud med sina förfärliga huggtänder; der ådrog sig en hel hjortbringa de hungriga gästernas uppmärksamhet, och längst fram vid bordets öfre ända, midt framför den plats drottningen intog, syntes den så kallade konungsfogeln, en hel, förgylld påfågel, hvilken stolt utbredde sin med de mest glänsande färger prydda stjert för åskådarnes ögon. Puddingar, bakverk, kremer och geléer

betäckte de mellanrum, som ej upptogos af stadigare rätter, och i salens fyra hörn prunkade skänkbord, öfverfyllda med fat, dryckeskannor och pokaler af guld och silfver, den ena dyrbarare än den andra. En mängd lif-tjenare, i sina mångfärgade drägter, sprungo om hvarandra, och rhenskt vin, tokajer och hypokras strömmade i floder. För hvarje skål som dracks inföllo trumpeterna med en bullrande fanfar, och deremellan spelade musikchörer muntra, krigiska marscher eller andra lifvande stycken. Glädjen var i sin höjd, och måltiden redan nära sitt slut, då drottningen befallte, att ibland deserten de fat med frukt skulle kringbäras, hvilka ankommit såsom skänker, sedan hon dock förut hemligt låtit förbjuda prinsen att smaka något deraf. Med egen hand lade hon för åt riddar Raoul af alla slag, hvilken äfven å sin sida, utan att visa minsta rörelse, njöt af dem alla, medan drottningen, som för sin del äfven tagit deraf, men sorgfälligt undvek att vidröra något, med förvåning märkte detta. Måltiden var snart slutad, och gästerna åtskiljdes.

”Nå, ers maj:t,” sade den föregifne prinsen, då de voro ensamme i drottningens klossett, i det han lekte med det dyrbara svärd, han under en annans namn såsom skänk erhållit, ”nå, säg mig, ers maj:t, hvaruti låg faran att spela prins? Skulle ers maj:t

någonsin mera behöfva mitt biträde i detta afseende, står jag genast till tjenst.”

”Akta dig, oförsigtige gosse,” afbröt honom Elisabeth, ”du kan skära dig. Se huru skarp äggen är.”

”Ack, min Gud, det är redan gjordt,” ropade gossen med tårarne i ögonen, i det han framräckte sitt blödande finger. ”Jag ville blott försöka, om svärdet var mycket hvasst!”

Såret var högst obetydligt, och sedan han blifvit förbunden, nedskickades han på sitt rum. Drottningen tänkte icke mera härpå.

Vid midnatten väcktes hon plötsligt, med anhållan att hon genast täcktes lemna sin läkare, den åldrige Arnold, företräde. Frukande att hennes gemål kunde vara illamående, befalle hon att man på ögonblicket skulle bifalla hans begäran.

På gubbens ansigte syntes, vid hans inträde, en ovanlig blekhet, och från hans panna nedrullade stora svett droppar i det långa, silfverhvita skägget.

”För Guds skull tala, Arnold, hvad är det? Är min gemål . . .”

”Nej, nej, sansa er. Ingen af ers maj:ts anhöriga har något ondt vederfarits; men pagen . . .”

”Hvilken?”

”Arnulf von Eschenbach. Hela hans kropp har plötsligt svullnat upp; han är redan

nästan svart, och med yttersta ansträngning har han framstammat . . . ”

”Heliga Jungfru, svärdet, svärdet!” Hon gömde hufvudet djupt i sitt örngott, betagen af den högsta fasa.

”Hvar är det, ers maj:t?”

”På väggen; jag lät hänga upp det der.”

Läkaren nedtog det, svängde den blanka klingan några gånger i luften, luktade derpå, och sade, i det han försigtigt instack det i slidan: ”Såsom jag förmodade, det är förgiftadt.”

Några timmar derefter var Arnulf död, och då de italienska sändebuden efterfrågades, hade de försvunnit. Drottningen, skakad på en gång af sorg öfver denna förskräckliga tilldragelse och glädje öfver sin älskade Konradins frälsning, lofvade den heliga Jungfrun, att, såsom bot- och tackoffer, till hennes ära låta uppbygga en kyrka, hvartill äfven innan kort grundstenen lades.



V.

Den oförmodade Underrättelsen.

MED hvilken glädje den såsom maka och moder lika förträffliga Elisabeth omfamnade prins Konradin, vid hans hemkomst från Bamberg, lemna vi läsaren att sjelf föreställa sig. Under smekningar och tårar berättade hon sin ende son den fara, han genom Försynens skickelse undgått, och hvarmed hans egen farbroder hotat honom. Men Konradin kunde ej förmå sig att tro, det konung Manfred, hvilken väl alltid blifvit ansedd såsom en något lättsinnig furste, men hvars redliga lynne och själsadel dock sjelfva hans bittraste fiender måste erkänna, att denne kunnat emot honom anstifta ett så lömskt försåt. "Han är ju äfven den store kejsar Fredriks son," tänkte han. Skänkerna tycktes dock vittna deremot, och han visste således icke egentligen

hvad han skulle tänka, ehuru han ständigt tog sin farbroders försvar. Han hade genast, så snart han blifvit förvissad om Constantias böjelse, skyndat sig att skriftligen underrätta sina föräldrar om sin förbindelse, och erhållit deras välsignelse dertill; men emedan både han och Constantia ännu voro så unga, hade man beslutat, att biläget ej skulle ske förrän efter tvenne års förlopp, det vill säga sedan de fyllt 16 år. Ehuru högst ogerna, hade Konradin likväl varit nödsakad att gifva efter för sina föräldrars och sin tillkommande svärfars vilja, och han tänkte således nu endast på att så snart som möjligt få återvända till Bamberg, för att träffa sin älskade Constantia. Men dag ifrån dag uppsköt marggreffen, i anseende till den förträffliga jagten, sin hemresa från Löwenhausen, och Konradin måste således uppgifva hoppet att förrän om hösten återse sin älskade. Någon, ehuru ringa tröst sökte han deruti, att flera gånger i veckan ditskicka bref med ridande bud, hvilka han, så länge de af honom kunde höras, anbefallte att ej spara hästarne, ja, till och med ej fråga efter, om en och annan sprängdes, på det kurirerna desto förr skulle kunna vara tillbaka med underrättelser från henne. Men huru plötsligt skulle ej denna sakernas ställning förändra sig.

En skön sommarafton voro han och hans oskiljaktige vän, hertig Fredrik, på en af

slottets inre borggårdar sysselsatte att inrida några hingstar, hvilka gjort sina ihärdige lärare mycken möda, då för Konradin anmälades, att tvenne italienske flyktingar, såsom de sjelfve kallade sig, åtföljda af några väpnare, infunnit sig på borgen, bådo om gästfrihet och sade sig hafva högst viktiga underättelser att meddela.

Medan de begge ynglingarne ännu gissade, hvilka dessa fremlingar kunde vara, hörde de på långt håll en röst ropa: "Släpp mig fram, släpp mig, för Guds och den heliga Jungfruns skull! Är han här, så måste jag tala vid honom!" Omgifven af väpnare och stalldrängar, visade sig nu i en af de små portar, hvilka ledde från slottet till borggården, en gubbe, hvars hvita skägg och mustascher tillkännagafvo en ålder af åtminstone 60 år. Hans kyllerdrägt var full med fläckar, ja, på ett par ställen till och med sönderrifven, och på bleckhufvan, den han bar på hufvudet, syntes flera bucklor.

"Jag måste fram, säger jag," ropade han kraftigt, och slungade de lindrigt motsträfvande väpnarne undan, samt framgick rakt till det ställe, der Konradin, Fredrik och ännu några andra befunno sig. Här stannade han ett ögonblick, liksom obeslutsam, framför de båda ynglingarne; men derpå ropade han, i det han plötsligt föll på knä: "O, det kan ej vara någon annan än ni! Ni är prins Konradin!"

”Stå upp, gubbe! Hvem är du? Hvarifrån kommer du?”

”Nej, nej, låt mig ligga här vid edra fötter, väta edra händer med mina tårar! En sådan glädje har ej på tolf år vederfarits mig, gamle man. Har ni aldrig hört er moder, drottning Elisabeth, omtala en gammal vapnare, som troget tjänat hennes förste gemål, konung Konrad, alltsedan hans barndom, och åt hvilken den glädjen många gånger var förunnad, att få gunga er på sina armar? Har hon aldrig nämnt Berthold?”

”Berthold? Jo visst, och du skulle vara den gamle, trogne tjänaren, hvilken vi alla ansett död?”

”Känner ni er fars, konung Konrads, handstil?”

”Ja, ganska säkert.”

”Nå väl, se här en relik, den dyrbaraste jag eger, hvilken ej ett ögonblick lemnat mig sedan den förfärliga stund, då jag tillslöt min konungs och herres ögon.”

Vid dessa ord framtog gubben ur en skinnpung, hvilken han bar i ett hand omkring halsen, ett litet pergamentsblad, som genom tidens åverkan blifvit fullkomligen mörkgult, och öfverlemnade det till Konradin.

Denne öppnade det med ifver, kunde ej afhålla sig ifrån att kyssa de välkända dragen, och läste:

”Min son!”

”Döden, jag känner det, har redan lagt sin kalla hand på min hjessa. Vördar du, Konradin, en döende faders sista vilja, så drag en gång, då du blir stor, försorg om min redlige, trofaste Berthold. Gifvet Messina den 20:de dagen i Maji månad, år efter Christi börd det ett tusende tvåhundra och på det femtiondefjerde.

Konrad.”

”Ja, min dyre far, din vilja skall blifva min lag. Ej vid mina fötter, redlige gubbe, nej, vid mitt hjerta vare din plats. Du har vårdat min oförgätlige far; nu vill jag vårda dig.” — Konradin upplyfte gubben, och slöt honom i sina armar.

Stora tårar nedrullade i gubbens skägg. Alla omgifvande voro rörda. Hertig Fredrik sjelf, som anat någon ny list af Italienarne, kunde nu ej längre hysa några misstankar. Uttrycket i gubbens ansigte var alltför sannt, att kunna vara förställning.

”Jag kommer nu ifrån Italien,” fortfor gubben, sedan han något hunnit hemta sig, ”tillika med tvenne förnämsta italienska herrar.”

”Komma äfven de från konung Manfred?”

”Äfven?”

”Ja, för några månader sedan skickade han hit sändebud, hvilkas förnämsta uppdrag var att förgifta mig.”

"Förgifta er, nådigste herre, omöjligt! Då har ni aldrig känt konung Manfred. Det var en ädel och god furste; tro en gammal tjenare, han var icke i stånd dertill."

"Var, säger du?"

"Ja; ty han står nu inför alla konungars Konung."

"Min Gud, hvad säger du, gubbe; är han död?"

"En hjeltes död!"

"Och dessa herrar?"

"Äro flyktingar, men vilja ej yppa sina namn eller sitt stånd, innan de veta om de hafva något bistånd att påräkna af dig, prins Konradin, eller de dina."

"Följ oss, redlige Berthold; jag har mycket, mycket att fråga dig," ropade Konradin, kastade sin ena arm om hertig Fredriks lif, fattade gubbens hand, och lemnade borggården.

I ett torn af den vidlyftiga borgen bebodde de båda prinsarne tvenne små rum. De smala fönstren, med sina otaliga, aflånga rutor, infattade i bly, och ännu mera de vidpass halfannan aln tjocka murarne tilläto knappast någon solstråle intränga i dessa fuktiga, osunda nästen. Väl syntes väggarne öfverdragna med tjocka, virkade tapeter; men dessa voro fästade endast upptill, och fläktade fram och tillbaka vid minsta luftdrag. De enklaste möbler, en stor säng, ett bord och några

stolar i hvardera rummet utgjorde hela husgerådet. Men omkring väggarne såg man öfverallt jagt- och fiskredskap upphängda, utom en mängd vapen af alla slag. I det ena hörnet låg en rustning, i det andra en sadel bredvid några lansar; i det tredje stodo bardisaner och huggvärjor, i det fjerde lågo kolfvar, stridsklubbor och armborst om hvarandra; med ett ord, det hela hade dock ett ganska krigiskt utseende. På bordet, ibland flera kläderspersedlar, jagthorn och annat sådant, lågo äfven några påbörjade bref, på utmärkt hvitt, fint pergament; förmodligen utkast till kärleksbref, men hvilka icke blifvit afskickade. Dessutom såg man der lemnigarne af en kall pastej, samt en stor, förträffligt arbetad vinkanna af silfver, jemte några pokaler.

”Se så, sätt dig här, gamle Berthold,” började Konradin, då de inkommit, ”och berätta oss dina öden under dessa många år, samt anledningen till min farbroders död. Vål hafva vi här ryktesvis hört, att den helige fadern, Manfreds afsvurne fiende, förlänat konungariket Apulien åt Ludvig den IX:s i Frankrike broder, grefve Carl af Anjou och Provence, samt att han gjorde stora krigsrustningar; men något vidare hafva vi icke erfarit. Se så, gamle man, intet krus; vi veta att värdera ålderdomen, men ännu mera troheten.”

”Som eders furstliga nåde befaller,” svarade Berthold, och satte sig vid nedersta ändan af bordet. ”Att se sonen i mildhet och nedlåtenhet så likna sin far, är en verklig balsam för det sårade hjertat.”

”Intet smicker, gubbe, annars bli vi icke vänner,” sade Konradin allvarsamt. ”Men du torde vara törstig,” återtog han i en mildare ton, och fyllde en bägare åt den gamle.

”Innan jag börjar min berättelse, så för-
unna mig då att få dricka tvenne skålar; en till minne af min gamle, oförgätlige herre, konung Konrad IV, och en för min unge herre, prins Konradin; eller huru, ni tillåter mig väl, nådige herre, att få dö i er tjänst?”

”Nej, upplefva skall du deruti ånyo, min redlige Berthold, icke dö,” svarade Konradin; ”och hvad den första skålen vidkommer, kan ingen med rördare hjerta dricka den, än jag.” — Vid dessa ord fyllde han sin och Fredriks bägare.

”Måtte min salige herre och konung från himlen nedblicka på sin son, och hans sällhet skall vid denna åsyn, om möjligt, förökas!” ropade väpnaren med tårade ögon, och tömde pokalen till sista droppan.

”Nu känner jag mig stark nog att börja,” fortfor han, och de satte sig alla tre kring bordet; men, antingen af en händelse eller emedan hertig Fredrik ännu hyste en gnista af misstroende, allt nog, han intog sin plats

emellan Konradin och Berthold, liksom ville han säga: "Skulle något anslag vara i fråga emot ditt lif, Konradin, skall han först taga mitt." Konradin, som bemärkte detta, tryckte leende hans hand, och Berthold började:

"Sedan jag tillslutit min ädle konungs och herres ögon, var hela världen mig likgiltig. Jag önskade endast att, så snart som möjligt, få följa honom; och som ni, nådige herre, då endast var två år gammal, trodde jag mig ej pålänge kunna vara er till någon tjänst. För att således ånyo få störta mig i krigets vådor, och likväl tjena under en Hohenstaufen, stred jag under er farbrors, konung Manfreds fanor, och har aldrig hört sägas, att han talat om er annat än med aktning. Att han velat mörda er, min prins, tyckes därför vara alldeles oförenligt med hans milda, för allt skönt och godt öppna sinne."

"Besynnerligt! jag vore nästan färdig att tro detsamma," inföll Konradin; "men fortfar."

"Ej långt derefter hade jag, under en liten skärmytsling, tillfälle att rädda en af hans morbröders, grefve Galvano Lancias lif, och denne tog mig därför till väpnare hos sig. Med honom har jag troget följt i alla krig, tilldess detta olyckliga fälttåg började, som skulle omstörta hela det neapolitanska riket, och begrafva dess konung under sina ruiner."

Gubben drog härvid en djup suck, men fortsatte efter ett afbrott: "Vid jultiden förlidet år anlände Carls af Anjou härar till Rom; i Januari månad detta år kröntes han derstädes till konung af Neapel, genom fem befullmäktigade kardinaler, åt hvilka påfven, sjelf frånvarande, uppdragit detta värf, och i slutet af samma månad uppbröt han med hela sin här mot Neapel. En väldig bergsträcka, en utgrening af Apenninerna, skiljer Kyrkostaten från Neapolitanska området, och endast genom tvenne pass, det vid Tagliacozzo och vid Ceperano, är ingången till det senare. Manfred hade med mycken verksamhet befäst dem, isynnerhet det sistnämnda, emedan man af flera skäl förmodade, att Fransmännen här skulle försöka öfvergången öfver floden Garigliano. Manfred var öfverallt och gjorde allt hvad i menniskoförmåga står, för att förekomma detta. Konungens morbroder, grefve Giordano Lancia, och grefve Richard af Caserta, hans svåger, betäckte med utvaldt manskap bron öfver Garigliano, vid det viktiga passet Ceperano, jag förut omnämnt. För ett närbeläget bergslott, vid namn Rocca d'Arce, hade man ej sört mindre väl, och ett annat, San Germano, på den ena sidan inneslutet af berg, på den andra af moras, och i följe af sitt läge den viktigaste punkten, räknade en besättning af flera tusen man, samt var derjemte försedt med lifsmedel

och andra behof för tvenne års tid. Bakom dessa pass och fästningar uppställde Manfred sin här, på det han skulle kunna skynda öfverallt, dit nöden fordrade, samt emedan det förmodligen äfven var lättare att proviantera en här på slätterna kring Capua.”

”Då Fransmännen kommo från Frosinone till Ceperano, och varseblefvo de skyhöga på alla sidor upptornade klipporna, den djupt ned i afgrunden frambrusande strömmen och den smala ingången till bryggan, lika väl försvarad som befästad, förskräcktes de och tviflade att någonsin lyckas framtränga här; men ett skändligt förräderi, skickligt doldt under masken af klok omtanka, kom dem oförmodadt till hjälp. ’Hvartill tjänar det oss,’ sade, efter berättelse, grefven af Caserta till Giordano Lancia, ’att vi försvara bryggan? Fransmännens öfvermakt blir likväl oförsvagad, kriget tager aldrig slut, och dessutom finna fienderna på något annat ställe medel att komma in i riket. Hufvudsaken är att utrota dem. Om vi således låta en del af deras här obehindradt draga öfver bryggan, derpå häftigt angripa och afskära dem från de öfriga, så kan ingen af dem undgå döden.’”

”Oaktadt månet tvifvel, biföll ändtligen grefve Giordano detta förslag, i full förtröstan på grefve Richards krigserfarenhet; men då han, sedan en afdelning Fransmän ostördt

ankommit till venstra stranden, enligt öfverenskommelse ville låta blåsa till anfall, påstod grefven af Caserta, att fienderna redan voro för manstarka, och utgången af striden således alltför farlig. Han flydde med de sina, och passet var förloradt.”

”Några vilja påstå, att anledningen till detta nästan obegripliga förräderi var svartsjuka å grefve Richards sida, att han i sitt blinda raseri trott sig märka något alltför förtroligt förhållande emellan konung Manfred och sin gemål Violanta, konungens halfsyster; men utom det högst onaturliga häruti, stred det så väl emot de grundsatser Manfred alltid ådagalagt, som emot den verkliga ömhet och tillgifvenhet, han alltid hyste för sin gemål, den undersköna Helena. Äregirighet, penningebegär och fruktan synas derföre varit de egentliga orsakerna till denna oerhörda händelse.”

”Efter Ceperanos fall framträngde Fransmännen på stora landsvägen framåt Aquino; de öfverraskade besättningen i Rocca d'Arce, som hvarken kunde ana någon sådan olycka eller något anfall, stormade borgen och utnämnde till ståthållare Egidio Grosso, broder till nu regerande påfven.”

”Så väl här, som i alla orter, hvilka af Fransmännen besattes, begingo de dels af nöd, dels af öfvermod och brist på krigstukt, de största oordentligheter. Så uppkommo t. ex.

emellan landtmännen, hvilka skulle fortskaffa belägrings-maschinerna, och den till dessas skydd medgifna betäckning af legosoldater, som oftast oenigheter, och dessa urartade till slagsmål, hvarvid ofta hundradetals af de förra blefvo på platsen; alla de öfriga flydde och lemnade trossen och krigsmaschinerna åt sitt öde. Rytterne och fotfolket kommo därför långt förut till San Germano, hvars besättning Manfred ytterligare förstärkt, men, derigenom att han äfven dit förlagt Saracener, kanske gifvit anledning till någon oenighet emellan dem och de kristna. Att hånna Fransmännen, deri voro alla enige, och det syntes verkligan dåraktigt, att endast med fotfolk och rytteri, utan några kastmaskiner eller andra belägringsanstalter, vilja intaga ett fäste med detta läge och så väl försvaradt. Detta hån från murarne blef emellertid nedifrån besvaradt; derpå följde stenkastning, och slutligen kom det till strid emellan fransyska stalldrängar, hvilka, då de skulle vättna hästarne, vågat sig för långt fram, och enskilda krigare, som utkommit från fästet. Å båda sidor ilade flera af deras landsmän dessa till hjälp, och drabbningen blef, emot förmodan, allt mera allmän. I denna förvirring glömde de först nedrusande Neapolitanaerna att tillräckligen besätta en öppen port. Burkhard och Jehan af Vendome varseblefvo detta, stormade med några tappra ditupp,

Hohenstaufen.

nedgjorde vakten och planterade den fransyska fanan på muren. Detta eldade de angripande och förskräckte de anfallna, så att mången endast tänkte på flykt, och den öfriga delen af besättningen, isynnerhet Saracenerna, efter tappert motstånd och en förlust af mer än 1000 man, ändtligen dukade under för öfvermakten. Så gick San Germano den 10 Februari detta år förloradt, på samma sätt som Rocca d'Arce."

"En allmän förskräckelse kom nu öfver hela vårt land, och så väl de, hvilka förr egt alltför mycket sjelfförtroende, som de, hvilka darrat, trodde sig finna sin räddning endast deruti, att de gáfvo sig på nåd och onåd. Flera orter, såsom Gaëta och Montecassino, öfverlemnades åt Carl af Anjou, hvilken genast lät hylla sig der och med största stränghet utdref skatter."

"Dessa hastiga och oerhörda olyckor hade Manfred ej kunnat förutse och således icke heller förekomma; men i stället att derigenom förlora all besinning, ökades tvärtom hans verksamhet. Sedan passet vid Ceperano och fästningarne voro i Fransmännens händer, kunde han ej längre försvara sig på denna punkt, utan förenade sin här vid Capua, hvilket var starkt befästadt, och der isynnerhet bron öfver floden Vulturnus försvarades af tvenne af din farfar, kejsar Fredrik II, anlagda torn. Hitåt hade Fransmännen ganska gerna vändt sig, för

att i det fruktbara Terra di Lavoro söka ersättning för brist af alla möjliga slag; men något vad fanns ej i den nu uppsvällda floden, och ett anfall på bron syntes anförarne sjelfva, oaktadt deras framgång, för mycket vågadt. Derföre fattade de det beslut att kringgå Manfreds ställning. De lemnade, efter få dagars rast, San Germano, tågade vid Taliverno öfver Vulturhus, samt hoppades att öfver Alife och Telesia lätt komma före sin motståndare till slätten vid Benevent.

”Så snart Manfred härom erhöll under rättelse, ryckte han ut från Capua, drog sig åt höger, och uppnådde med sin här Benevent före Fransmännen, hvilka, okunniga om vägen, förvillade sig bland bergen.”

I detta ögonblick afbröts Berthold i sin berättelse af ett bud från drottningen till prins Konradin, med begäran att han genast måtte infinna sig hos henne. Han måste lyda och sade, då han lemnade rummet: ”Tack, min redlige Berthold, för din berättelse. I morgon mera.”

Dagen derpå skulle företräde åter gifvas i riddarsalen; men huru olika var ej detta emot det förra! Hela den manliga delen af det grefliga hofvet omgaf väl thronen; men i stället för präktigt smyckade damer, välrustade vasaller och glädtigt landtfolk, som då trängdes i salen, såg man nu endast en dub-

bel rad af hellebardierer från hufvudingången ända fram till thronens fot.

Skön var väl äfven i dag drottningen; men ängslan och oro uttryckte sig dock i de blickar, hon som oftast kastade på sin älskade Konradin. En välviljande, bedjande blick träffade dock stundom den unge hertig Fredrik, hvilken satt bredvid honom, såsom ville hon säga: "Var hans skyddande engel!" Omgifna af en talrik bevakning, infördes de båda fremlingarne, tvenne män af mognare år, hvaraf den äldres något grånade hår förrådde, att han nalkades ålderdomen. Oaktadt begges knollriga hår och krokiga näsor, rådde dock en stor skiljaktighet i deras yttre. Den äldre var af stor, hög vext, och ehuru hans panna var fåråd, måhända af olyckor och lidanden, bar han den ännu upprätt, då den andres insjunkna kinder och lutande hufvud tycktes tillkännagifva en aftärd helsa eller stor nedslagenhet, kanske båda delarne. En stolt ädelhet lyste dock ur deras ansigten. Då de framkommit till thronen, gjorde de en lätt knäböjning, och den äldre, högreste mannen tog till ordet.

"Ehuru fremlingar," började han, "hafva vi så mycket hört den tyska gästfriheten prisas, att detta mottagande, då vi snarare tyckas anses såsom fångar, än gäster, på det högsta måste förundra oss."

”Ären J ej,” inföll drottningen, ”efter hvad ryktet förmäler, Neapolitanare? Hafven J ej tjenat under konung Manfreds fanor?”

”Jo.”

”Då kunnen J ej heller, skulle jag tro, förundra er häröfver. Den beskickning, er konung för några månader sedan sände till mig . . .”

”För några månader sedan; omöjligt, ers maj:t! En sådan har ej afgått.”

”Med svar på min begäran, och genom hvilka sändebud man på ett skändligt, lömskt sätt ville mörda min son, prins Konradin, hvilket äfven lyckats, om ej den heliga Jungfrun ingifvit mig en list, men hvilken likväl kostade ett oskyldigt offer lifvet.”

”Ers maj:t ser mig stum. Här måste något missförstånd ega rum. Min konung har ej på detta årtal ens haft tid att tänka på några utländska angelägenheter. Det olycksaliga kriget med Carl af Anjou hindrade honom tillräckligt derifrån. Men hvilka voro då sändebuden; hvad hette de?”

”Den ene, som tycktes vara den förnämste, kallade dig riddar Raoul.”

”Raoul? Kardinal Annibaldeschis beryktade brorson! O, nu genomskådar jag hemligheten. Detta svarta anslag kommer från den helige fadern, alla Hohenstaufers afsvurne fiende, hvilken, på samma gång han genom Carls af Anjou arm utrotade ena grenen af denna verldskunniga herrskareslägt, äfven

genom lönmord ville befria sig från den sista ättlingen deraf. Riddar Raoul är känd såsom den skickligaste giftblandare vid det påfliga hofvet.”

”O, min Gud, min Gud!” utbrast drottningen. ”Men jag kan dock ej fatta — huru kunde man känna mina förslager, och skänkerna sedan, skänkerna!”

”Påfven hade en nuntius vid konung Manfreds hof, ända tilldess han bannlyste honom.”

”Men skänkerna?”

”Förmodligen falska, eftergjorda.”

”Ja, nu inser jag klart hela sammanhanget, och tackar er innerligt för den upplysning ni gifvit mig, ädle herre! Mitt öra är nu öppet för det förtroende ni vill skänka oss.”

”Ers maj:t ser nu här framför sig tvenne landsflyktige, hvilka ödet hårdt pröfvat. Vi äro bröder, och ryktet har måhända någon gång fört grefvarne Federigo och Galvano Lancias namn till edra öron?”

”Hvad hör jag? Konung Manfreds morbröder!”

”Ja, så är det, och nu tvungna att söka skydd hos prins Konradin och hans ädla moder, sedan Manfred, vår oförgätlige konung och frände, fallit!”

”Detta är den minsta ersättning vi kunna gifva er, ädle herrar, för det, som vi nu inse, orättvisa misstroende vi hyst till er;

och vi deltaga, oaktadt olikheten i våra förra tänkesätt, uppriktigt i er och vår frändes död. Sätten eder, gode herrar, och meddelen oss anledningen och fortgången af det för Manfred så olyckliga kriget med Carl af Anjou.”

”Gerna vilja vi fullgöra ers maj:ts önskan,” svarade grefve Galvano, ”och ännu en gång återkalla i minnet dessa för oss så sorgliga tilldragelser. De fleråriga misshälligheter, hvilka, oaktadt alla Manfreds bemödanden, herrskat emellan honom och den påfliga stolen, ville nuvarande påfven på en gång slita, i det han till motkonung insatte Ludvig den IX:s af Frankrike broder, grefve Carl af Anjou och Provence. Denne furste, lika blodgirig och herrsklysten, som brodern är mild, rättvis och vänsäll, lemnade i Mars månad förlidet år Marseilles hamn, och hade nästan uppnått Italiens kuster, då en storm så skingrade hans flotta, att han med endast trenne fartyg måste söka skydd i Porto Pisano. Grefve Guido Novella, hvilken då var Manfreds ståthållare i Pisa, erhöll genast underrättelse derom, och ville med största skyndsamhet ila dit med sina tyska skaror, för att tillfångataga fursten; men Pisanerne tillslöto portarne för honom, på det han först i sin herres namn måtte bevilja dem åtskilliga friheter och privilegier, och under tiden fann Carl tillfälle att åter utlöpa

och frälsa sig. Hvilken besynnerlig ödetsskickelse! Huru kunde det oss och alla Hohenstauffer hittills så trogna Pisa i detta afgörande ögonblick handla så kortsynt och med så liten besinning? Vi hafva för denna dess egennytta och försumlighet fått lida mera, än nästan i människoförmåga står att uthärda. Men nog härom. Lyckligt uppnådde Carl af Anjou Tibern, och blef i början af detta år krönt i Rom, så snart hans här hunnit ankomma dit öfver Lombardiet. För att emellertid ej lemna någon utväg oförsökt, skickade Manfred sändebud till Rom, för att underhandla om fred; men den nye konungen gaf honom ett sådant svar man af honom kunde vänta: 'Säg sultanen af Nocera,' ropade han, 'att jag antingen skall sända honom till helvetet eller han mig till himlen.'

"Då sammankallade Manfred till en sammankomst i Benevent alla baroner och vassaller i sitt rike, deputerade från alla landskaper och de viktigaste städerna, och slutligen anförarne i hären samt för de tyska legotrupperne. Till dessa höll han ett ungefärligen så lydande tal:"

"'En eld, hvilken länge synts i fjerran, har nalkats oss med blixstens hastighet; en fara, hvilken ofta förr endast synts vara föremål för en onyttig öfverläggning, hotar nu att förderfva oss, om vi ej med högsta ansträngning och enighet motstå den. Detta frem-

mande folk, som intränger på oss, hitkalladt genom den, hvilken borde bemedla fred för hela världen, ikläder och utsirar sig med mångahanda förevändningar af andliga ändamål och oegennyttiga afsigter; men hvem genomser icke väfnaden af dessa bedrägliga föregifvanden? J hafven hört talas om konungens af Frankrike mildhet; tron ej att finna densamma hos hans broder. Ett hårdt hjerta, en mörk ande, ett obevekligt sinne leder dessa skaror, och de sjelfva stå på intet sätt efter sin anförare i vildhet, penningebegär och blodtörst. Tron icke, att detta företag är riktadt endast emot min person; nej, det är riktadt emot oskulden och rättvisan i allmänhet. Vore Carl af Anjou slägt med Hohenstaufferne, så kunde dock någon förevändning derigenom uppkomma för detta företag; men nu skolen J, detta är ändamålet, förakta all tacksamhet emot kejsaren, min store fader, och hans hela hus, och låta påtruga er en fremmande beherrskare. Tron ej, att jag, att konungen allena kan bli störtad, och J alla öfriga oförkränkt bibehållna i besittningen af edra embeten och värdigheter. Den lediga thronen skall knappast förslå för den herrsklystne och girige grefven af Anjou; sina ej mindre äregiriga och penningelystna hjälpare skall och måste han upphöja genom er undergång. Låt oss derföre, för gemensam nytta, gemensam rätt och gemensam ära,

uppträda emot orättvisan och våldet, och med all vår förmåga söka verka derhän, att detta fremmande, vilda, blodtörstiga folk vid första försöket för alltid må afskräckas att efter godtycke behandla konungar, riken och folk i det sköna Italien.'"

"Så talade han varnande och profetiskt. Alla syntes väl vara af samma tanke; men i sjelfva verket hade Manfred mera anledning till oro, än han sjelf trodde eller anade. Straxt efter kröningen uppbröt Carl af Anjou med sin här från Rom, och innan kort förlorades, genom det skändligaste förräderi och de mest oförmodade olyckor, så väl det ointagliga passet vid Ceperano, som flera starka gränsfästningar. Fienderna drogo sig åt Benevent, för att kringgå oss; men vi, som kände vägarne, förekommo dem och hade redan uppställt oss i slagordning, då vi, vid middags-tiden den 26 Februari detta år, sågo deras skaror anrycka från spetsen af den framför oss liggande bergskedjan. Nu uppstodo i vårt krigsråd öfverläggningar, om man genast skulle anfälla dem eller icke. Ofördelaktigt syntes det å ena sidan, emedan Manfred ännu väntade på förstärkningar, och emedan Fransmännen utan svärdsslag måste omkomma af hunger, om man ännu endast ett par dagar kunde uppehålla dem i denna nejd; men jag var, å andra sidan, ibland dem som talade för anfall, af den omständigheten, att

striden med de öfverraskade, hungriga och uttröttade vore lättare, samt att man dessutom ej en enda dag längre borde tåla fäderneslandets plundring och ödeläggelse. Till dessa endast från tingens läge tagna grunder kommo tillika från andra håll många orena och hemliga bevekelsegrunder, och man rådde till slagtning eller uppskof, ej af inre öfvertygelse, utan alltefter som egennyttia, feghet eller redan beslutet förräderi fann sin fördel deri; ja, Manfred måste till och med upplefva, att några helt öppet gåfvo honom det rådet att fly. Då uppstod han i vredesmod och ropade: 'Hellre vill jag här i dag dö såsom konung, än flyende och tiggande irra omkring i fremmande länder.' — Utom mig af förtrytelse öfver den skymf, som blifvit Manfred tillfogad, trädde jag fram med mina tre bröder, Tebaldo af Annibalis och ännu några andra, och ropade: 'Herre och konung! Ditt lif är vårt lif, ditt väl vårt väl; utan dig väntar oss endast vanära och elände. För dig vilja vi kämpa, och segra eller dö i denna stund!' — Uti dessa ord instämde många; man beslöt att genast strida, och efter några uppmuntrande ord ordnade Manfred genast sin här."

"Denna var sammansatt af tre afdelningar. Den första bestod af 1200 tyska ryttare under mitt befäl, den andra af 1000 ryttare från Tuscien och Lombardiet, anförda af min bro-

der Giordano, och i spetsen för den tredje, bildad af 1400 apuliska och saraceniska ryttare, ställde sig konungen i egen person. Det vida starkare fotfolket blef äfven fördeladt på samma sätt. Hela härens styrka kunde ungefärligen uppgå till 15,000 man.”

”Carl af Anjou fördelade äfven sin här på samma sätt; men emellan ryttarne var, på hans uttryckliga befallning, fotfolket instuckt, för att bistå dem, då deras hästar blifvit uttröttade, eller för att med sina bardisaner ränna ned de fiendtliga ryttarne och deras hästar. Emellertid var hans här vår i stridskrafter ojemförligt öfverlägsen.”

”Slaget börjades dermed, att de lätta fransyska förtrupperne vågade sig fram, för att håna våra Saracener, och dessa blefvo deraf så uppretade, att de, utan att afbida befallning till anfall, angrepo fienderna, och med sina väl riktade pilar nedlade så många af dem, att de öfriga råkade i stor oordning; men då den första fransyska ryttarskaran, under greve Philips af Montfort och marskalkens af Mirepoix befäl, anryckte, för att understödja dem, råkade Saracenerna, i sin ordning, uti så mycket större nöd, som deras pilar ej kunde göra de välrustade ryttarne någon skada. Då mina Tyskar sågo detta, stodo de ej längre att återhålla, och drogo mig, snart sagdt med våld, med sig. Fransmännen anföllo med sin vanliga liflighet; men vi, bättre

rustade och bättre beridna, drefvo dem snart på flykten. Då Carl af Anjou såg detta, vände han sig också mot oss; men äfven han var ej i stånd att återföra segern på de sinas sida, emedan våra svärd och klubbor voro längre, och dessutom våra rustningar starkare. Då lärer han ropat, med den själsnärvaro, som man ej kan fränkänna honom: 'Sticken ned hästarne, sticken med värjspetsen under axlarne och i rustningarnes fogningar!' Denna förderfliga befallning följdes äfven med så mycken framgång, att jag rundtomkring mig såg mina Tyskar falla, och hvilka, i följd af sina tunga rustningar, ej så lätt åter kunde komma upp och deltaga i striden. Men äfven konung Manfred ilade till mitt bistånd, liksom Carl till de sinas. I detta ögonblick varseblef han, att en tredje fiendtlig ryttartrupp å motsatta sidan skyndade framåt samma ställe, och frågade: 'Hvilka äro dessa derborta, med de utmärkt sköna hästarne och vapnen?' — 'Guelfer från Toscana,' svarade man honom. — 'Hvilken berömvärd trohet för sitt parti!' ropade han då. 'Hvilka Ghibelliner bistå väl mig, ehuru jag på allt upptänkligt sätt bistått dem, ja, med gods och blod?'"

"Manfreds raska och kraftiga anfall uppmuntrade de mina, hvilka hjeltemodigt kämpade mot öfvermakten, och, enligt hans gifna befallningar, väntade han att äfven de öfriga

afdelningarne af hären skulle anfalla på denna punkt, för att derigenom bestämma segern. Men i detta afgörande ögonblick ropade en krigare till honom: 'O, min konung, se hvilken betydlig skara af våra öfvergår till fienden! Se huru förrädiskt de fly derborta!'"

Då Manfred förskräckt vände sig om, föll hans med en silfverörn prydda hjälm från hufvudet, och han utbrast: 'Detta är Guds finger. Nu ser jag att min timma är slagen; ty jag har med egna händer spänt på mig hjälmen så säkert, att den aldrig af sig sjelf kunnat falla af.' Derpå fortfor han, vändande sig till den åldrige Occursio: 'Du var kejsarens, min faders, munskänk, hvilken han framför alla andra anbefallte mig; gif mig nu ett godt råd.' — 'Det är för sent; ty förrädarnes flykt har bragt oordning och modlöshet i hela hären,' svarade denne vemodigt. 'Hvar äro nu edra diktare, gigare och musikanter, hvilka ni värderade långt högre, än riddersmän och krigare? Låt dem försöka om de kunna få Carl att dansa efter sin pipa. Ett godt råd kommer således för sent; men ert lif vill jag frälsa, på bekostnad af mitt eget.'"

"Han påtog sig konungens hjälm, mantel och öfriga kännetecken, och störtade sig i striden. Jag såg den trogne tjenaren förblöda vid min sida; men hans herre blef dock ej räddad. Ty då denne rundtomkring sig endast fann flykt och förräderi, kunde vi ej

återhålla honom; han störtade sig i slagtingens vildaste hvimmel, och vi återsågo honom ej mera.”

Grefven drog djupt efter andan, och förde handen till ögonen, såsom ville han dölja några tårar, men fortfor efter en stund med darrande röst: ”Slaget var förloradt; 3000 man af de våra lågo på stridsfältet, och mina bröder, Giordano och Bartholomeo, utom många andra ädlingar, voro fångna. Liksom genom ett underverk undkommo dock vi, Federigo och jag, af Försynen förmodligen utsedda till hämdens verktyg.”

”Men har man då ej fått någon visshet om Manfreds slutliga öde?” frågade drottningen med deltagande.

”Jo, beklagligtvis! Efter de underrättelser jag erhållit af en väpnare, hvilken lyckats undkomma ur den fransyska fångenskapen, skola, ett par dagar derefter, mina fångna bröder hafva mött en fransk ryttare, och då de förskräckta frågat honom, hvarifrån han fått sin häst, läser denne berättat, att under slaget störtade en riddare med en ledsagare, förmodligen den ädle Romaren Tebaldo, midt ibland deras skaror, högt uppmanande de sina till strid. Hade de följt hans exempel, skulle Fransmännen troligen blifvit slagna. Ryttarens lans hade då träffat riddarens häst i hufvudet, denne stegrat sig och störtat med sin ryttare till jorden. Andra soldater

mördade och plundrade riddaren, och ryttaren för sin del hade af bytet bekommit hästen och en gördel. Hans beskrifning på den dödes utseende öfverensstämde fullkomligt med Manfreds; man följde honom till valplatsen, och fann under högar af lik konungens nakna kropp, och bredvid honom den ädle Tebaldo af Annibalis."

Grefven gjorde ett litet uppehåll, men fortfor derpå, såsom det syntes, med yttersta bemödande: "I segerns öfvermod hängde några legosoldater den slagne konungens kropp öfver en åsna, och en af dem ropade högljuddt: 'Hvem vill köpa Manfred?' Men en fransysk baron förehöli dem detta med ädel harm, och bortkörde dem. Då liket, hvarpå man såg tvenne dödliga sår, i hufvudet och i bröstet, fördes fram för konung Carl, lät han ditkalla alla de fångna baronerna, och frågade hvar och en af dem serskildt, om detta vore Manfred. Alla svarade fruktande ja; men då ordningen kom till min broder Giordano, kunde han ej längre återhålla sin gränslösa sorg, utan ropade: 'O, min herre och konung!' och betäckte högt gråtande sitt ansigte med händerna. Fienderna sjelfva ärade honom för hans trohet; men deremot grefve Richard af Caserta, förrådaren, honom föraktade de. De fransyske store bönföllo hos konungen, att han måtte bevilja Manfred en

ärofull begrafning; men denne afslog det strängt, emedan, sade han, en bannlyst och kättare ej borde få ligga i vigd jord. Man nedgrof honom derföre i all stillhet nära bron vid Benevent. Men ej blott folket, utan äfven Fransmännen sjelfva, uppreste åt honom en minnesvård, derigenom att hvarje förbigående bar en sten till hans graf, och sjelfva stället erhöll det betydelsefulla namnet: 'Blommornas klippa.' Någon tid derefter fann dock kardinal-legaten, erkebiskopen af Cosenza, att detta ställe vore kyrkans egen- dom, samt att Manfred dessutom ej förtje- nade något hvilorum i sitt fordna rike. Derföre lät han åter uppgräfvat hans lik, och föra det till gränsen af Abruzzo och Pi- sanum. Här blef Manfred för andra gån- gen begrafven i en aflägsen, af dystra klip- por omgifven dal, hvilken floden Verde bil- dar, kort före sin förening med Tronto, lik- väl utan vanliga kyrko-ceremonier. I närhe- ten står en enslig qvarn, och ingenting an- tyder detta rum; men hos landtfolket i kringliggande nejd skall dock, jag är säker derom, i årbundraden minnet fortlefva af den sköne, snillrike och olycklige konung Manfred."

Grefve Galvano hade knappast uttalat des- sa sista ord, förrän han, liksom förintad, nedföll på en bakom honom stående bänk.

Hohenstaufen.

Allas ögon voro fuktade af tårar. Intet ljud i hela den vidsträckta salen störde den andaktsfulla tystnaden. Det var liksom sjelfva Manfreds mångåriga fiender med saknad firat en högtidlig likbegängelse efter honom.



VI.

Beslutet.

(1267).

UTI en sal, i samma borg der vi uti de senare kapitlen infört läsaren, syntes, på en ovänlig, regnig vårdag ovanskrefne år, en samling af utmärkta personer. Den bestod, utom de i slottet Ravensburg boende konungsliga och furstliga personer, af hertig Ludvig af Bäjern, prins Konradins morbroder och förmyndare, biskop Eberhard af Constanz, hans fordne lärare, grefvarne Galvano och Federigo Lancia, de tappra bröderna Konrad och Marino Capece, samt många andra italienska ädlingar och herrar, tillgifna Ghibbellinernes parti. I Konradins ögon lyste en ovanlig eld, hans kinder brunno, och hela hans själ visade sig upptagen af en enda

tanka. Den bredvid honom sittande Fredrik af Österrike tryckte tigande hans hand, såsom ville han säga: "Det afgörande ögonblicket är inne; mod, min vän!" Men hvad var då anledningen till denna ovanliga rådpläging, denna enthusiasm å Konradins och Fredriks sida? Vi få snart veta det.

Då alla voro församlade, tillslötos sorgfälligt dörrarne. Nu framträdde sändebudet från Verona, Baccio Orlandi, böjde ett knä för Konradin, och öfverlemnade till honom ett pergamentsbref med stort, vidhängande vaxsigill. Konradin bröt det och räckte det derpå till biskop Eberhard, med begäran att högt uppläsa det. Denne började:

"Vi borgerskap i städerna Verona, Pisa, Siena och Pavia erbjude, genom våra deputerade, den stormäktige furste och herre, Konradin, hertig af Schwaben, vår helsning, med hvad mera kärt och godt vi förmå, med Gud allsmäktig, tillförene."

"Alldenstund vi ej längre kunne uthärda det tryckande ok och det tyranni, hvarmed den nye inkräktaren af Apulien, Carl af Anjou, oss betungar, hafve vi sammankommit, för att rådslå om det allmänna bästa och söka att tillintet göra den gudlöse tyrannens planer. Vi rikta nu våra ögon på dig, såsom den, hvilken, så väl genom födsel som egenskaper, är för detta ändamål skickligast; som väl är en yngling i år, men en man uti

insigter och erfarenhet, hvilken naturen utrustat med sina rikaste gåfvor; på dig, såsom den ädlaste ättling af de kejsare, hvilka sparat hvarken skatter eller lif, för att föröka sina länder och lyckliggöra sina undersåter.”

”I betraktande af allt detta, bedje vi dig, stormäktige furste och herre, att du ville lemna ditt hemland och komma till oss i Italien, för att återeröfra ditt fädernearf, Neapels och Siciliens kronor. Gifvet å Rådhuset i staden Verona, den 15 dagen i Februari månad, år efter Christi börd det ett tusende tvåhundra och på det sextionde sjunde.”

*”Baccio Orlandi. Giuseppe Malpighi.
Guilielmo Malaspina. Luigi Salinguerra.”*

Knappt hade biskopen slutat uppläsningen af detta bref, förrän grefve Galvano uppstod och tog till ordet:

”Länge, redan alltför länge har Manfreds död varit ohämnad; redan alltför länge har den våldskräktande tyrannen, hånande all mensklighet, besudlat det sköna Italien med blod. Jag vill ej såsom bevis derpå nämna den omensklighet, hvarmed han behandlat mina bröder, Bartolomeo och Jordano, ehuru upprörande det än är, emedan det endast angår enskilda; men jag kan dock ej afhålla mig ifrån att här som hastigast vidröra detta ämne. J veten alle, att de blefvo tillfån-

galagna i slaget vid Benevent. Straxt derefter lät Carl föra dem, jemte många andra fångna italienska ädlingar, till Frankrike, och der kasta dem i det ohyggligaste fängelse, der de några månader försmäktade, tilldess de funno tillfälle att öfverväldiga sina väktare och fly. Men de olycklige blefvo åter ertappade, och nu lät han — min tunga förstår knappt uttala det — afhugga ena handen och foten på hvar och en af dem, samt utsticka deras ögon. För att göra ett slut på sina förskräckliga qval, hungrade de sig till döds.”

Gubben betäckte sina ögon med handen, men fortfor derpå: ”Resa sig ej håren på ödra hufvuden vid skildringen af dessa omenskligheter emot enskilda, och dock äro de ett intet emot de sår, hvarunder hela Italien blöder? Män, hvilka frivilligt öfverlemnade sig åt konungens nåd, kastas i fångelser, oskyldige straffas i stället för skyldige; sina trognaste anhängare låter han omkomma af nöd på sjukhusen, och för att tillfredsställa sin girighet, vällust eller blodtörst, förskonar han hvarken verldslig eller andlig egendom, hvarken stånd, ålder eller kön. På hans befallning hafva de, som skulle beskydda kyrkor och kloster, i stället stormat, plundrat och uppbränt dem, samt föröfvat gräsligheter af alla nämnbara slag. Mildhet och mensklighet äro okända ljud för våldskräktarens öra.

Uppstå derföre, prins Konradin, du den yngste telningen af Hohenstaufernes verldsberömda kejsareätt, omgjorda dina länder med svärd, och så snart du visar dig, skola Apulien och Sicilien enhälligt hylla sin rättmätige herrskare, ja, hela Italien resa sig till ditt bistånd och försvar!”

”Ja,” svarade Konradin med lågande ögon och blossande kinder, ”det vill jag! Är jag ej, ehuru ung, nästan vid samma ålder, som min farfar, kejsar Fredrik, då han gick öfver Alperna, för att eröfra tyska kejsarekronan? Och jag, hans ättling, skulle bäfva att följa hans exempel, bäfva, då jag ser här omkring mig sändebud från Pisa, Siena, Verona, Pavia, och dessutom så många ryktbara härförare och vänner? Nej, med Guds bistånd och mina föräldrars bifall, vill jag värdigt beträda den bana Försynen för mig utstakat!”

”O, min son, min ende, älskade son,” ropade nu drottningen, och tårar fyllde hennes ögon, ”afstå från denna föresats, från detta beslut, alstradt af ett falskt begär efter storhet och rykte! Se, faran, hvarföre du derigenom utsätter dig, är viss, utgången af detta företag deremot högst tvifvelaktig, och, att döma efter den erfarenhet dina förfäder haft af dessa förderfliga romartåg, dessa italienska fejder, skulle eller borde aldrig något sådant mera företagas. Italien, det sköna,

varma Italien, har alltid förrädiskt, likt en smäktande sirén, lockat Hohenstauferna till sig, för att sedermera utsuga deras mærg, deras blod. Din far, den herrlige, lednadsfriske Konrad, blef han ej vid 26 års ålder dödens rof? Och ändock vill du, den siste af din stam, utan beskydd, utan hjälp, utsetta dig för de faror, för hvilka dina förfäder dukat under? Nej, hör förnuftets, hör din moders röst, blif qvar!”

”Med rördt hjerta emottager jag dessa uttryck af den huldaste moders ömhet. Men manne ej äfven moderskärleken stundom är blind? Ers majestät har sagt, att jag vore utan beskydd, utan hjälp. Jag hemställer till edert eget omdöme, huruvida så är, då min älskade styffader, den ädle grefve Meinhard af Görtz, under det förestående tåget sjelf vill vaka öfver mig, då sjelfva min morbroder, hertig Ludvig af Bäjern, förenar sina skaror med mina och följer oss. Är jag äfven då utan beskydd? Och är jag väl utan hjälp, då, enligt de här närvarande sändebudens försäkran, nästan alla norra Italiens städer förklarar sig vilja understödja oss med penningar och manskap? Är det ej så, ädle herrar?”

”Med gods och blod äro vi er tillgifne, nådigste herre,” ropade alla sändebuden med en mun.

”Hör ni nu, min mor; nekar ni mig ännu ert bifall?” utbrast Konradin.

— "Nå väl, om förnuftets röst ej kan skaka ditt beslut, min son, så vill jag försöka att tala till ditt hjerta. Älskar du icke Constantia med den första kärlekens hela värma, och besvaras icke denna känsla, älskar hon icke dig tillbaka? Nalkas ej den tid med stora steg, som skulle kröna hennes hjessa med en dubbel krona, myrtenkronan och den furstliga? Och du, du sjelf aflägsnar denna tid, du sjelf uppreser ett kanhända öfverstigligt hinder för dina käraste förhoppningar, dina varmaste önsknings. Vet du, om du ej genom detta olycksaliga beslut förorsakar henne de förfärligaste qual, kanhända en för tidig död; ty huru skall hon då kunna tro annat, än att hon för dig är likgiltig? Borde ej således du, den yngste ättlingen af Hohenstaufernes vidtfrejdade stam, snarare låta varna dig af dina förfäders exempel, och föredraga en måttlig besittning i det fredliga, glada Schwaben framför detta bedrägliga, af mörka makter beherrskade troll-land? Men nu, i stället att framlefva ett gudasällt lif, vid en tillbedd makas sida, i kretsen af blomstrande ättlingar, och omgifven af redliga, tyska vänner, föredrager du att bekämpa mäktiga fiender med måhända tvetydigt sinnade vänner, föredrager du att sträfva till ett mål, som hotar med säker undergång, emedan det synes oupphinneligt. O, en

moder ber dig på sina knän, träd tillbaka medan det ännu är tid."

"Uppstå, jag besvär er vid allt hvad heligt är!" utbrast Konradin, kämpande med sin sinnesrörelse. "Ers majestät," började han derpå med darrande röst, "ber mig träd tillbaka, medan det ännu är tid. Det är ej mera tid! Väl synes, om man tager min ungdom i beräkning, att den borde vara ett giltigt hinder; men tidigt har jag genomgått pröfningarnes skola, och om äfven visheten förr medföljer mannaåldern, så följer merendels lyckan hellre den djerfva ungdomen. Denna djerfhet skulle vi dock veta att tygla, om den ville förleda oss till ett onyttigt, rättsvidrigt vågstycke; men deremot sky vi ej någon uppoffring, någon fara, då det gäller bibehållandet af vår ärfda egendom och skyddandet af vår obestridliga rätt, då vår och våra förfäders ära står på spel, och städerna, folken, alla, med ett ord, högt uppmana oss till detta höga värf. Allt på jorden förlorar sin betydelse, bleknar, i jemförelse med kungakronans glans, och dessa båda kronor, Apuliens och Siciliens, dessa riken, de herrligaste af alla jordiska riken, skulle jag klenmodigt afsäga mig! Den, som vid sådant förevetande nedgräfvit sitt pund, den, som feget öfvergifver hvad ödet erbjuder honom, och mera förtröstar på ängsliga beräkningar, än på sin rättvisa sak och Guds bistånd, den

skall falla för sin egen kraftlöshet eller en sen ånger, samt inför samtid och efterverld blifva ett föremål för rättvist hån och rättvist förakt!”

”Lefve prins Konradin!” skallade det i salen.

”Mina vänner och fränder,” fortfor han, ”bistån mig derföre att återvinna mina fäders arf, och jag, å min sida, svär att förr dö, än öfvergifva eder. Låtom oss samla alla våra stridskrafter, värfva trupper, och några månader härefter, då de gulnande bladen i våra skogar falla för höstvinden, men då deremot uti Italien den af sommarens brännande hetta förtorkade naturen ånyo upplifvas, vår och höst, blomma och frukt liksom förenas, och allt *der* inbjuder till nöje och njutning, då följén mig till seger eller död!”

”Till seger eller död!” instämde alla, glädtigt jublande.

”*Till seger — eller död!*” suckade drottningen med tårade ögon.

Tärningen var kastad, och tåget till Italien oåterkalleligt beslutadt.

Några veckor derefter finna vi Konradin och Fredrik af Österrike på borgen Löwenhausen, dit den förre begifvit sig, för att taga afsked af sin älskade Constantia. Ett

ovanligt, glädtigt buller herrskade icke destomindre inom de dystra murarne, hvilka annars brukade genljuda endast af hundars skall eller jagthornens manande toner. Margrefven hade föranstaltat en fest, för att fira sin tillkommande svärsons ankomst. Långa bord voro anbragta på den trånga borggårdens sidor, vid hvilka vasaller och lifegna samt kringliggande nejds landtfolk undfågades med mustiga, starkt kryddade rätter. Öl och mjöd kringbjödos i stora silfverkannor, och glädjen kände snart sagdt inga gränser, isynnerhet ju längre det led på qvällen, och, ehuru midt i sommaren, hade dock skymningen redan inbrutit, denna sköna årstids natt. Hurraropen och sorlet på borggården kunde dock ej öfverrösta den bullrande musiken, som skallade från riddarsalen, der det tillgick ännu festligare. Tunga ljuskronor nedhängde från de spetsiga hvalfven, och spridde, i förening med de facklor, hvilka voro anbragta rundtomkring väggarne, en bländande glans. Pelarne voro omlindade med blomsterkransar; löfverk och förgyllningar syntes öfverallt, blandade med sköldar af stål och jern. Dessa, i samband med det skänkbord, som intog salens ena ända, och som var belastadt med stora silfverfat i flera rader öfver hvarandra, återkastade, liksom skulle det varit lika många speglar, det bländande ljusskenet, och fördubblade genom sin reflexion salens

längd, i det de, uti förminskad skala, hvart och ett för sig, troget återgåfvo salens utseende och hvad som föregick deruti. Uti andra ändan deraf syntes öfver hufvudingången en läktare, anordnad för musiken, och hvarifrån än de mest smältande toner och än krigiska eller muntra ackorder utgingo, alltefter som arten af de dansar, hvilka uppfördes, fordrade det. Riddare och damer trängdes om hvarandra i brokigt hvimmel, siden frasade, juveler blixtrade, plymer svajade, och än rörde sig de mångfärgade massorna i raska kretsar, än sväfvade de i långa rader upp och ned i salen från den ena ändan till den andra, medan de äldre af båda könen, på de omkring väggarne med dyrbara tyger belagda bänkarne, åskådade ungdomens glädje. Men så väl deras som de dansandes blickar fästades ovilkorligt, med ett uttryck af beundran, på ett ungt par, hvilket nu framsväfvade vid musikens högtidligt långsamma toner, för att börja en så kallad sarabande, en den tiden mycket omtyckt dans, som ungefärligen svarade emot vår i senare tider införda menuett, ehuru dess rörelser emot slutet voro långt lifligare. Ingendera af de två dansande kunde anses vara öfver femton år. Utom musikens melankoliska och likväl sköna toner samt det ljud de dansandes lätta steg åstadkom, var för öfrigt så tyst i hela salen, att man ej behöfde synner-

ligen fint öra för att höra här en suck, der ett halfqväfdt utrop af förtjusning. Behöfva vi säga, att de dansande voro Constantia och Konradin? Utom denne senares friska och tillika fina anletsdrag, kring hvilka de gyllne lockarne, likt en ram, sväfvade, bidrog äfven hans drägt mycket att förhöja hans utseende. En lifrock af purpursammet, men hvars pösarmar voro slitsade med guldtyg, nedföll i rika veck kring höfterna, och på bröstet syntes fyra fält inom en fyrkantig ram af guldgaloner. I tvenne af dem, snedt- emot hvarandra, var stickadt hans eget vapen, riksörnen i guldfält, och i de tvenne andra syntes ett upprättstående silfverlejon i rödt fält, betecknande hans härkomst på möder- net från Bäjerns hertigar. På hufvudet bar han ett slags barett af samma färger, rikt besatt med gnistrande juveler och endast prydd med en enda hög hägerfjäder, hvilken behagligt gungade fram och tillbaka vid hans minsta rörelse. Tätt åtsittande benkläder af guldtyg och snörstöflor af rödt sammet, men hvilka slutade sig i en uppåt böjd spets, fullbordade, i förening med det korta, praktfulla svärdet, hans dyrbara drägt. Var denna på en gång smakfull och rik, så var prinsessan Constantias så mycket enklare, ehuru ej mindre smakfull. En ljusblå sidenklädning, nedtill kantad med en bred hermelinsbräm, omslöt det smidiga lifvet. Öfver

axlarne låg kastad en lika bräm, hvilken för-
enade sig vid lifvet och nedgick ända till den
förra, men dock ej till samma bredd. Ett
bredt silfverbälte sammanhöll den, och un-
dan de hängande klädningsärmarne, af sam-
ma slags tyg som klädningen, framskymtade
andra af silfverskir. En hög, tveklufven huf-
vudbonad af samma färg, äfven bebräm-
ad med hermelin, och från hvilken baktill ned-
föll en med silfver rikt broderad slöja, för-
länge prinsessans behagliga figur. Då man
såg dessa båda varelser i de mest behagful-
la rörelser än sväfva vid hvarandras sida, än
kretsa om hvarandra så fort, att de bjerta
färgerna på deras kläder omgäfvade dem endast
som med en regnbåge, trodde man sig för-
satt i ett féslott, der man skådade någon
orientalisk skalds rikaste inbillning förkroppps-
ligad, eller någon af sina skönaste drömmar
förverkligad; med ett ord, man tyckte sig
vara i ett förtrolladt slott, samt att det var
andar man såg framför sig. Också återhöll
nästan hvar och en af gästerna omedvetet sin
andedrägt, för att ej störa den graflika tyst-
nad, hvilken herrskade i den vida salen, och
sjelfva musikanterna voro flera gånger nära
att komma af sig. Slutligen, då Konradin
knäböjde, och prinsessan, omfladdrad af sin
slöja, såsom af lätta silfvermoln, sväfvade
omkring honom i allt tätare kretsar, och slut-
ligen sjönk i den lyckliges famn, då gaf de

omgifvandes förtjusning sig luft i de mest ursinniga bifallsrop, och: "lefve Constantia, lefve Konradin!" återskallade i den höghvälfda salen. För att undgå dessa bullrande bifallsyttringar, smögo sig de älskande undan i ett litet sidokabinett, endast svagt upplyst af en från taket nedhängande silfverlampa. Här nedsatte de sig på en rik divan, som omgaf väggarne, och Konradin började:

"Hvarföre så sorgsen, min Constantia? Oaktadt din tvungna glädtighet, skimrade dock en tår i ditt öga, då du föll i mina armar."

"Kan du fråga det, då du sliter dig ur min famn, för att draga ut i ett krig, hvarifrån du kanhända ej återvänder?"

"Skulle du hellre se, min Constantia, om jag fegt trädde tillbaka, nu, då tillfället erbjuder sig att åter lyfta min stams sjunkna glans till den höjd, den fordom innehade? Uppmanar mig icke sjelfva namnet Hohenstaufen till bragder? Och skulle du vilja vara älskad af en man utan mod, som lemnade stridsbanan i samma ögonblick trumpeterna manade till anfall; vara tvungen att rodna för din älskare? Det kan du ej, du, den tappre marggrafve Dietrichs dotter."

"O, tror du icke att jag klart inser saken? Din kärlek för mig är kallnad, den kärlek, hvarpå jag byggde en hel lefnads lycka och sällhet, och i stället beherrsakar dig nu en

förtärande passion, ärelystnaden, med alla dess lockelser, dess falska förespeglingar.”

”Af min Constantia trodde jag mig åtminstone ej blifva till den grad misskänd! Må alla andra menniskor taga det för ärelystnad, blott din tro och mitt samvete frikänna mig. Din kärlek är min högsta sträfvan på denna jord.”

”Och ändock vill du skiljas ifrån mig — och det då hymens helgade band snart skulle oåterkalleligt förena våra öden?”

”Äran kallar mig, och för denna måste man försaka all jordisk lycka.”

”Äran, säger du, hvad är denna annat, än ett kallt bländverk, ett tomt hjernspöke? Hvarföre då bortkasta verkligheten, för att gå ett ovisst öde till mötes? Tänk dig, min Konradin, huru sälla vi skulle vara, att, lefvande endast för hvarandra och våra medmenniskors lycka, tillbringa vårt lif stilla och fredligt, i skötet af dessa sköna dalar, och slutligen, välsignade af tusentals likar, hvilkas lott vi förljufvat, hvilkas sorger vi lindrat, hand i hand öfvergå till en bättre verd.”

”Håll upp, håll upp, min Constantia! Du vill då göra mig skiljsmessen alltför bitter. Jag svär vid den högste Guden, vore ej mina afsigter rena, befriade från all låg ärelystnad, skulle jag aldrig företaga detta tåg. Och likväl måste jag erkänna, att jag hyser en sådan i

djupet af min själ; men, ser du, det är för din skull. O, det skulle vara den skönaste dag i min lefnad, då jag finge se dig omgifven af ett tillbedjande hof, af all jordisk glans och ära, då jag finge sätta den skimrande kungakronan på din hjessa, i stället för den enkla, jag kan nästan säga torftiga furstekrona jag nu har att erbjuda dig; då först skulle jag känna mig säll. Således är det äfven för din skull jag drager ut i denna härnad."

"O, låt ej blända dig af dessa skimrande irrbloss; de leda till förderfvet. Och hvad torftigheten beträffar, har du ännu nog, för att tillbringa ett nöjdt och stilla lif. Ännu skimra flera af dina borgar öfver Schwabens leende dalar, och du vill dock öfvergifva detta glädjens och trefnadens hemland, ditt fosterland, för att söka en bedräglig ära uti ett land, hvilket väl genom sin sköna yta intager ögat och berusar sinnena, men som dock i sitt sköte gömmer vulkaner. Och skulle äfven segerns genius skydda dig, så lura dock dolk och gift i otaliga former på den oerfarne ynglingen."

"Huru," sade Konradin leende, "har äfven du lånat texten till dessa besvärjningar af min moder? Nej, min Constantia, jag kan ej mera träda tillbaka, utan att förgifta så väl din som min lefnad. Ser du, jag är här den heliga, rättvisa sakens, min ätts

mina fäders stridsman. Betänk att mina ärorika förfäder från himlens höjd nedskåda på sin ättling.”

”O, om de se dig på Italiens trolösa jord, skola de darra för ditt dyrbara lif.”

”Nej, Constantia, de befalla mig att stanna på min plats och utföra det mig anförtrodda värf.”

”Kan då intet beveka dig,” ropade Constantia knäfallande; ”ej mina brinnande böner, ej dessa heta tårar? Är då ditt beslut oföränderligt?”

”Oföränderligt,” svarade Konradin sakta, men bestämdt, i det han upplyfte Constantia och tryckte henne till sitt hjerta.

Marggrefve Dietrich syntes i detta ögonblick på tröskeln till rummet, och betraktade dem med förvånade blickar.

”Oföränderligt?” ropade hon ännu en gång och fasthöll krampaktigt Konradin, som vid marggrefvens åsyn ville stiga upp.

”Oföränderligt!”

”Då är äfven mitt beslut fattadt,” snyftade Constantia nästan ohörbart, betäckande ansigtet med sin näsduk.

Hösten hade redan här och der iklädt sig sin brokiga drägt. De rödgula björkbladen dallrade för den friska morgonvinden, och

afstucko behagligt, men likväl hemskt, emot den friska grönskan af de längre bort belägna bok- och kastanjelundarne. Dimman lägrade sig väl ännu i dalarne; men de snöbetäckta alpspetsarne, längst bort i blånande fjerran, hvilka förut rodnat af glädje öfver den bländande herrskarens ankomst, bleknade allt mer och mer, och böjde liksom ödmjukt hufvudet för den strålande krona, hvarmed denne prydde deras hjessor. Snart genombröt dock oktobersolen, lik en segrande hjälte, för första gången detta år de flyende molnmassorna, samt återstudsade i tusende strålbrytningar mot vapnen hos de välrustade skaror till häst och fot, hvilka samlat sig på slätten nedanför fästet Ravensburg. I borgen var allt uti högsta förvirring och oreda, vindbryggan var nedfälld, och fram och tillbaka böljade deröfver massor af gående och ridande. Ibland andra såg man i trängseln vid vindbryggan ett par ryttare, hvilka för sitt ädla yttre väckte allmän uppmärksamhet. Den ene, som red en stark stridshest, hade väl hvitt skägg, hvilket nedföll i krusiga vågor öfver undre delen af den enkla hjälm, hvarmed hans hufvud var betäckt; men hans ansigte var dock yngre, än man skulle väntat vid åsynen af det förra, och visade att snarare sorger än år strött vinterns snö i hans lockar. Vid sadelknappen hängde, i stället för den vanliga stridsyxan, en lyra,

till tecken att han dyrkade den glada vetenskapen, såsom den kallades vid de ridderliga hofven i Provence. Vid hans sida syntes, på en liten gångare, en smärt yngling, icke öfver 14 eller 15 år gammal; ty något skäggfjun syntes ännu ej på de fylliga, men något bleka kinderna. Anletsdragen voro likväl ytterst fina, hvilket, i förening med det lidande, vemodiga uttrycket i hans ansigte, gjorde det högst intagande. Väl bar han ett lätt harnesk och stora ridstöflor med små silfversporrar; men hans klädnad liknade för öfrigt mera en page-drägt, än en väpnares. Vid folkmassans minsta påträngande, då de redo öfver vindbryggan, drog denne förskräckt tyglarne åt sig, och pressade sig så nära intill sin följeslagare som möjligt.

"Mod, junker Diephold," började gubben leende; "påminn er att ni ernar draga ut i krig. Då får man icke visa rädsla vid ett så ringa prof, som detta. Men ännu är det tid att vända om."

"Nej, nej," svarade gossen rodnande; "för-låt, gode Archimbald, det skall icke hända mig mera. Tillräkna det min späda ålder, om jag ännu ej är så härdad vid åsynen af faran; det skall nog bli bättre, endast jag får liten tid på mig. Men fort, fort, att vi ej måtte komma för sent."

De voro nu på den yttre borggården. Med yttersta möda kunde de tränga sig fram bland

krigare, hästar och packvagnar till en af de inre borggårdarne, der, efter uppgift, Berthold skulle finnas, hvilken de efterfrågat. Läsaren torde i denne påminna sig den gamle, hvilken varit väpnare hos Konradins fader, och som vid det nu pågående romartåget blifvit upphöjd till vapenmästare, och tillika anförtrodd uppsigten öfver de pager, hvilka skulle medfölja.

”Hvar kan man få träffa vapenmästaren Berthold?” frågade Achimbald en förbiilande småsven, och denne ropade vresigt, i det han skyndade förbi: ”Han står derframme och utdelar befallningar åt pagerna.”

De begåfvo sig nu till det anvisade stället, der de funno gubben midtibland en mängd ynglingar, hvilka alla buro rika drägter, hvaruti svart och guld utgjorde hufvudfärgerna. Han syntes mycket upptagen af sina anordningar; men då han en gång händelsevis vände sig åt de båda nykomna, tog den gamle tillfället i akt och sade: ”Vi söka vapenmästaren Berthold; hvar kan man finna honom?”

”Det är jag; hvad vill ni honom, men fort?”

”Denne ädle junker önskar blifva antagen bland prins Konradins pager under det förestående fälttåget; och hvad hans börd beträffar”

”Konung Konradins, menar ni, min vän,” invände Berthold spotskt; ”ty han mottog i går hyllning af hela hären, 10,000 man stark,

såsom rättmätig arfvinge till Apuliens krona. Och hvad pagetjensten beträffar," tillade han stolt, i det han med ögonen mätte de båda fremlingarne, "äro redan alla platser för flera veckor sedan upptagna."

"För flera veckor sedan," återtog gubben nedslagen; "således ingen enda plats ledig?"

"Ingen enda."

"Men om ni visste . . ."

"Jag har ju sagt er, att jag icke har tid."

"Hör mig blott ett ögonblick!"

"Det vore besynnerligt, om man ej skulle kunna bli af med denna enträgna menniska."

Ordvexlingen blef nu allt hetare, allt mera högljudd, då plötsligen en mild, men klar röst lät höra sig bakom dem. — "Hvad är på färde?" frågade den.

Alla närvarande, hvilka slagit en ring kring de kifvande, vände sig förundrade om, och Berthold sjelf tog ett par steg tillbaka. Den nykomne kunde, att döma af hans fylliga, blomstrande ansigte, vara omkring 15 à 16 år. Han bar en rustning af stål, inlagd med guld, och hans hjälm, öfver hvilken svarta och gula fjädrar stolt svajade, bar en kungakrona. Bakom honom såg man en reslig, ett halft hufvud högre gestalt nyfiket framblicka, hvilken öfver sin tunga rustning bar en med guldgaloner prydd vapenrock, och som, utom sitt svärd, äfven på högra sidan

var beväpnad med en så kallad puniort eller lång dolk. Det var Konradin och Fredrik. De båda fremlingarne helsade, enligt tidens sed, med knäböjning.

"Denne yngling," svarade Berthold tvekan-
de, "söker att bli page hos eders konungs-
liga nåde; men som antalet redan är fullt . . ."

"Stig upp! — Hvem är du, som rodnar
och böjer hufvudet, såsom vore du rädd att
visa ditt ansigte?"

"Mitt namn är Diephold von Hohenburg,"
sade ynglingen med darrande röst, i det han
blygt blickade upp.

"Min Gud, hvilken likhet!" hviskade Kon-
radin till Fredrik. "Hvarifrån är du?" fort-
for han åter, vänd till fremlingen.

"Min faders slott ligger nära eders konungs-
liga nådes stamborg Hohenstaufen, hvaraf
det äfven fått sitt namn."

"Men hvarföre vill du, som synes så späd,
dela krigets vådor med mig?"

"Begäret att förtjena mina riddarsporrar i
striden för en rättvis sak," svarade ynglingen,
ännu med osäker stämning.

"Du nöjer dig icke heller med litet," åter-
tertog konungen leende. "Jag sjelf har dem
ju ännu icke; men," fortfor han åter allvar-
sam, "hvem ansvarar mig för dig?"

"Jag, om ni, herre och konung, värdes
antaga min borgen."

”Hvad, är det du, min gamle, redlige Archimbald, hvilken så ofta på Löwenhausen med ditt strängaspel, din sång, dina berättelser tröstat mig öfver skilsmessan från min trolofvade, och ingifvit mig mod att möta stundande faror? Ditt ord är tillräckligt. Du, Diephold,” tillade han, vänd till ynglingen, ”är antagen till min lifpage. Så väl denne ädle gubbes förord, som din likhet med min tillkommande gemål, har du att tacka derföre. Från och med denna dag tillträder du din befattning.”

Med en vänlig nickning åt dem båda, fortsatte han, tillika med hertig Fredrik, sin gång till riddarsalen.

Här visade sig en helt annan tafla. Härens förnämsta höfdingar voro här församlade, och deribland äfven flera fremlingar, såsom grefvarne Galvano och Federigo Lancia, de berömda bröderna Konrad och Marino Capece med flera; men på allas ansigten hvilade ett djupt allvar, och liksom genom en tyst öfverenskommelse genomlopp endast en dof hviskning salen. Längst bort i öfre ändan deraf såg man drottning Elisabeth på det upphöjda thronsätet, men likblek och så matt, att hon med möda kunde hålla sig uppe. Biskop Eberhard af Constanz sökte, såsom det syntes, att med tröstande ord ingifva henne mod till den förestående smärtsamma stunden; men såsom hade hon ej hört en enda stafvelse

deraf, stirrade hon endast med stela, uttryckslösa blickar åt dörren, hvarifrån den älskade sonen skulle inträda. Då och då, vid det minsta öfvergående buller derutanföre, tycktes dock hennes ögon lifvas; men då detta snart förlorade sig i de långa slottsgångarne, eller någon af höfdingarne inträdde, återföll hon genast i sin förra känslolösa dväla. Hertig Ludvig af Bäjern och grefve Meinhard af Görtz, näst konung Konradin öfverbefälhafvare för hären, felades dock i denna samling, emedan de voro sysselsatta med ordnandet af trupperna i och för aftåget. Nu uppsprungo flygeldörrarne. Konradin och Fredrik inträdde. Rodnad och blekhet afvexlade väl oupphörligt på den förres kinder; men han gick dock med fasta steg fram till thronen, böjde sitt hufvud djupt för sin konungsliga moder, och intog derpå sin plats vid hennes sida. Några minuter förgingo innan drottningen hann sansa sig; men derefter uppsteg hon med yttersta bemödande, och började: "Tappre riddersmän, i eder vård öfverlemnar nu en moder sin ende son, den enda, den största skatt hon på jorden eger. Det är ej mera drottningen, som med oro ser framför sig den tvifvelaktiga utgången af ett blodigt krig; det är endast modern, som öfverantvardar sitt enda barn i edra händer. Hvar och en af eder minnes, med hvilken kärlek, med hvilken

ömhet en moder omgifvit och vårdat eder, huru hennes högsta ära var att afvända hvarje ondt från edra hufvuden, läsa i eder blick hvarje eder önskan. J veten således att värdera moderskärleken, det renaste, heligaste föreningsband på jorden. Om J genom edert bistånd kunden förskaffa min son alla verdens kronor, och han toge minsta skada till kropp eller själ, tusen gånger bättre då, att han ej varit född; men hemfören J honom så, som han nu lemnar mig, vore det äfven utan kungakrona på sin hjessa, skall en tacksam moders välsignelser öfverallt följa er. Svärjen mig derföre, ädle riddare, att med gods och blod, i lif och död, beskydda och försvara honom."

"Vi svärja!" skallade det från allas läppar.

"Och du, min son," fortfor hon med allt mera osäker röst, "emedan du ej står att återhålla från detta olycksaliga tåg, så tag min välsignelse." — Konungen knäböjde.

— "Måtte den Allsmäktige leda dina steg på ärans och dygdens bana! Måtte han hålla sin skyddande hand öfver oskulden och rättvisan, och måtte vi en gång lika glada återse hvarandra, som vi nu sorgsne skiljas!"

Understödd af Konradin och Isolde, lemnade hon nu thronen, begaf sig till en fönstersmyg, samt vinkade åt hertig Fredrik och biskop Eberhard att följa sig. Flera gånger öppnade hon munnen, såsom för att tala;

men rörelsen öfverväldigade henne. Slutligen förmådde hon endast taga biskopens hand, och säga, pekande på Konradin: "Var honom en fader." Derpå vände hon sig till Fredrik med orden; "Var honom en broder," och utbrast derpå i en flod af strida tårar.

"Vi lofva det, så sannt oss Gud hjelpe i vår sista stund!" svarade begge.

Konradin låg på knä för modern, och ömsom kysste hennes händer, ömsom vätte dem med sina tårar.

Nu skallade trumpeternas krigiska toner utanföre, och Konradin sprang upp, ropande: "Hör, trumpeterna kalla mig! Hvad som skall ske, må ske fort! Farväl, min mor, min ömt, utsägligt älskade mor," fortfor han och störtade till hennes bröst. Långe höllo de hvarandra hårdt omfamnade; derpå lösgjorde han sig sakta, och aflägsnade sig långsamt med händerna för ögonen. Redan var han nära dörren; då samlade drottningen sina sista krafter, och störtade efter honom med det genomträngande utropet: "O, min son, om jag aldrig skulle få återse dig!" Knappast hade Konradin styrka att svara: "Jag återkommer med Apuliens krona, eller — återse vi hvarandra deruppe!" — Trumpeterna skallade ånyo. Ännu en gång kysste han hennes mun, hennes händer; ännu en gång häftade han sin blick på hennes förgråtna ögon, såsom ville han för evigt inpräglade deras ömma uttryck i sitt minne;

derpå slet han sig ur hennes armar, och störtade ut.

”Till fönstret!” ropade drottningen.

Några ögonblick uppehölls den arma modern af sin själsångest. Hennes ögon stirrade, såsom ville de skåda igenom den älskade sonen; men då hans fladdrande hjälmbuske försvann under det mörka porthvalfvet, då bröts äfven hennes kraft, och hon sjönk utan medvetande uti Isoldes armar.

Slut på Förra Delen.



derpå stod han sig ut hennes armar, och stö-
lade ut.
"Till förtret!" ropade brottningen.
Några ögonblick uppehölls den arna in-
der på sin salsfogest. Hennes ögon stira-
de, såsom vilde de skada igenom den bläskade
sonen; men då hans ledtrande hjälpsake
försann under det mörka posthavvet, då
bröt älven hennes kraft, och hon sjönk utan
medvetande ut i ledets armar.

Slut på Fjärde Delen.



DEN SISTE
HOHENSTAUFEN

OCH
HANS VÄN.



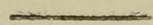
HISTORISK BERÄTTELSE

FRÅN

SENARE HÄLFTEN AF TRETTONDE ÅRHUNDRADET

AF

T. G. RUDBECK.



SENARE DELEN.



Stockholm.

Tryckt hos N. H. THOMSON,

1840.

Iphig. Ich bin aus Tantalus' Geschlecht.

Toas. Du sprichst ein grosses Wort gelassen aus:

Iphigenia in Tauris, af Göthe.



ITALIEN.

I.

Den första Helsingningen.

(1267).

REDAN flera veckor hade Konradins här haft att kämpa med mödor och besvärligheter af alla slag. Vägen togs utföre den sköna Rhendalen, genom Tyrolen. Många af de pansarklädda riddarne hade häfvat tillbaka vid åsynen af de nästan öfverstigliga berg, de himmelshöga murar af snöbetäckta alpspetsar, som visade sig framför dem i blånande

fjerram. Små dagsmarscher måste göras, för att ej, vid öfverstigandet af Alperna, alltför mycket uttrötta trupperna. Öfverallt emottogos de af de tappra, frihetsälskande Tyrolarne med oförstäldt jubel, och mången af dessa naturens söner slöt sig med glädje till de modiga skarorna. Under de då och då inträffande rastedagarne var det de unga riddarnes högsta nöje, att, beledsagade af infödda jägare, gå på jagt efter stengetter. En besynnerlig tilldragelse, som under en sådan jagt mötte Konradin, kunna vi dock ej med tystnad förbigå.

Morgonrodnaden purprade redan med sitt sken gletschernas ishaf, då den unge konungen och hans vän stodo utanföre sitt tält, färdiga till uppbrott. För den friska morgonvinden, hvilken i skarpa andedrag ilade förbi dem, vidgade sig med förtjusning de båda ynglingarnes bröst, då de med gladt mod följde Tyrolarne, som åtagit sig att visa dem stengetternas mest dolda gömställen. På infödingarnes gröna, spetsiga hattar gungade antingen en fjäder, ryckt från en dödad tjädertupp, eller ett stenbocksskägg, allt segertecken ifrån jagten, och ofvanpå vesten syntes de breda, brokiga hängslen, hvilka ännu i dag, jemte gördeln, utgöra dessa bergsboers förnämsta prydnad. Vida benkläder, som räckte endast till knäet, samt stöfletter fullbordade denna för klättringen i bergen så passande klädnad.

Bågen, den de buro på axeln, tycktes dock nästan vara en oskiljaktig del af klädedrägten; ty denna lemnade då lika litet sin egare utomhus, som nu för tiden studsaren. Den molnslöja, hvilken hittills här och der dolt de stora bergmassorna, försvann allt mera, och nu visade sig, i morgonsolens friska belysning, Alperna och dalarne i brokigt hvimmel. Hela förmiddagen jagades med mycken framgång. Mången bergsremna öfverhoppades, mången råbock fälldes, ja, till och med raphöns, orrar och snöripor föraktades icke, och, försedt med detta byte, intog nu det lilla jagtsällskapet, hvaribland äfven mästern Archimbald och hans myndling, den unge pagen, befunno sig, i en sennhydda högt upp på en alp, en ypperlig middag, till hvars trefnad deras värdinnas, en blomstrande vallflickas, okonstlade glädtighet och välvilliga gästfrihet lika mycket bidrog, som det tjärnfärska smör, den ypperliga ost och den feta grädde, hvarmed hon hjertligen undfagnade sina gäster. Efter slutad måltid rådde Tyrolarne att återvända, emedan mörkret i dessa nejder så hastigt öfverraskar jägaren; men hertig Fredrik bad så bevekligt: "Låt oss blott fälla ännu en enda stenget," att Konradin ej kunde afslå hans bön. Jagten börjades således med förnyad ifver, och en stenget, med prägtiga horn, af största slaget, lockade snart den unge konungen allt mera ifrån sitt säll-

skap. Men plötsligt mörknade himlen, och då Konradin såg sig omkring, befann han sig alldeles ensam, omgifven endast af svarta, lodräta klippväggar, på hvilkas högsta spetsar blott ett matt, rött sken af den förmörkade solen återstudsade. Denna fullkomliga enslighet blef ännu mera fasaväckande genom de nedstörtande bäckarnes brusande, hvilka nästan döfvade hans öron, genom stormens tjut, som nu tilltog och i långt uthållna sorgetoner hven genom bergspassen, trädtopparnes sus och roffoglarnes genomträngande skrik, hvilka, uppskrämda af det annalkande ovädet, uppsökte sina gömställen. Allt detta utgjorde tillsammans en sinnesförvirrande afgrundsmusik. Konradin framträngde likväl med möda åt den nejd, hvarifrån han emellanåt, då stormens tjutande något eftergaf, trodde sig höra sina vänners rop. Nästan förblindad af den kringflygande, upprörda sanden och snöyran, störtade han blindt framåt, då en stark röst plötsligt ropade ett dundrande: "Stanna!" Han såg upp och blef med rysning framför sig varse en jättestor stengetsjägare, med mörklagdt ansigte samt tjockt, krusigt skägg; men oaktadt det ringa afståndet, kunde han, i anseende till den tilltagande skymningen, endast otydligt urskilja honom.

"Hvad vill du mig?" stammade Konradin knappt hörbart.

”Gå ej längre; vänd om!” hördes åter den djupa stentorsstämman.

Konradin, genom hvars hufvud i detta ögonblick den tanken flög, att dermed menades Italien, samt att man derigenom ville skrämma honom att återvända, svarade hastigt, ehuru något darrande: ”Aldrig skall man kunna förmå mig dertill!” — Den framför honom stående molngestalten lyftade då hotande sitt finger, och försvann i töcknet med ett sorgligt: ”Nå väl, far hän!”

Nu varseblef Konradin ett djupt svalj, vid hvars yttersta rand han befann sig, och kände med gränslös förskräckelse, huru stenarne började lossna under hans fötter. Förgäfves sökte han fasthålla sig med hälarne; han halkade allt längre och längre ned. I den förfärligaste dödsångest ropade han: ”O, min moder, min Constantia!” då han kände sig fattad vid den korta jagtrocken, och en späd röst med yttersta ansträngning ropade: ”Hjelp, hjälp, Archimbald! I ögonblicket var äfven denne vid den förstkomnes sida, och det lyckades deras förenade bemödanden att uppdraga den till hälften afsvimmade. Då några droppar vin ur Archimbalds jagtflaska fullkomligt återkallat honom till sansning, märkte han först, att hans räddare var den unge Diephold, hvars likhet med Constantia och öfriga egenskaper på denna korta tid tillvunnit honom Konradins oinskränkta förtroende.

"Du är min gode engel!" ropade han, omfamnande honom; "jag skall aldrig glömma denna stund."

"Måtte jag alltid förblifva det!" suckade den unge pagen nästan omärkbart, besvarande förra delen af Konradins yttrande.

Nu samlades här småningom några jägare, med hertig Fredrik i spetsen, hvilken på det lifligaste förebrådde sig, att genom sin otyglade jagtlust hafva gifvit anledning till denna sin väns fara. Då Konradin berättade sitt äfventyr, utbrast Fredrik: "Ah, det var säkert den beryktade stengetsjägaren Jacobus Riedl, om hvilken vi i går afton hörde så mycket talas, men som vi icke kunde få till följeslagare, emedan han längesedan gått ut på jagt, och flera dagar, ofta veckor, brukade vara borta!" Men de medföljande Tyrolarne ruskade på hufvudet, och hviskade sinsemellan: "Nej, alpkonungen, alpkonungen var det."

Himlen hade åter klarnat samt ovädret upphört, hvilket i dessa berg brukar vara af föga varaktighet, men så mycket häftigare medan det påstår, och man återvände, uttröttad af dagens mödor. För Konradins inbillning sväfvade länge denna blid, och han visste ej, om han skulle taga den för en meniska eller något öfvernaturligt väsen, hvilket velat varna honom.

Dagen derpå anträdde tåget öfver Alperna. Ju längre man kom, ju vildare blef nejden

och ju kalare och brantare bergen. Nu vidtog snöregionen. Liksom hade den omgifvande naturen lika mäktigt inverkat på de råa legoknektarnes, som riddarnes sinnen, af tog småningom det buller, hvilket brukar vara oskiljaktigt från en framtågande här. De muntra sångerna tystnade, de högljudda samtalen afstannade, och vågade någon, för att göra narr af sina förstämnda kamrater, utbrista i högt gapskratt, bäfvade han tillbaka för sig sjelf; ty det upprepades af tusende echo, och luften darrade rundtomkring honom. Sjelfva de hädande krigarne måste här med tystnad erkänna Guds allmakt. Man närmade sig nu spetsen af alpen Brenner. Derofvan var det genomträngande kallt, ehuru solen sken ganska klart. Otaliga vattenfall, hvaraf många ganska betydliga, störtade sig utför klipporna, samt hvirflade med vildt dån ned i dalarne. Äfven de svarta granar och tallar, som följt de tågande tilldess snön vidtog, hade försvunnit, och allt omkring dem var hvitt och vildt, men majestätiskt. Det enda ljud man hörde, utom dån af vattenfallen, var de marscherandes jemna fotssteg och vapnens slammer, eller då och då det hastiga, men isande nödropet af någon som störtade ned i en af snön försåtligt dold afgrund, då han vågat sig utom den banade vägen, och merendels med lifvet fick plikta för sin oförsigtighet. Öfverallt, der någon fara var å färde, såg

man den unge konungen och hans vän, färdiga att uppmuntra eller frälsa. Om hjälpas kunde, hjälpte de. Men ofta voro de sjelfva i den yttersta lifsfara, och måste, stela af fasa, åse, huru, ibland endast några få steg ifrån dem, nedrasande snölaviner bortryckte många af deras tappra följeslagare. Slutligen började dock vägen småningom att sänka sig nedåt Lombardiets slätter, och ju längre man kom, ju mera vexte modet ånyo, vidgade sig lungorna och lifvades sinnet, och då man sent om aftonen intågade i den lilla fläcken Sterzing, beledsagades trumpeternas och härpukornas högtidliga toner åter af skallande krigssånger.

Sedan man här rastat en dag, fortsattes marschen; ty Konradin brann af otålighet att hinna Italien. Vägen gick nu utmed den brusande Etsch, och ormade sig ofta så underbart fram emellan de himmelshöga bergen, att de smala dalarne till och med ibland tycktes på alla sidor tillslutna. Väl gaf den sköna dalen vid Botzen dem en försmak af söderns vegetation; men det var dock ett intet mot hvad man väntade sig. Och denna väntan besannades.

Hären hade passerat Trient. Det var en varm, himmelskt ren dag, sådan endast det lyckliga Italien denna årstid kan uppvisa. Foglarne slog sina driller högt upp i luften, liksom svindlande af glädje; och på klippstal-

perna, hvilka omgäfvö vägen, framblickade mången mogen drufva undan fruktträdens mörkgröna blad. Konradin och Fredrik redo vid hvarandras sida, samtalande om de bragder de brunno att utföra, och de välsignelser de gingo att skörda af de tusentals människor, hvilka de skulle befria från tyrannens ok, för att lyckliggöra, då, vid det de veko af kring hörnet af en klippa, den mest berusande utsigt, liksom med ett trollslag, mötte deras ögon. Det var en hänryckande syn.

Djupt under deras fötter låg en omätlig slätt, genomskuren af Etsch's silfverfåra, hvilken slingrade sig i otaliga bugter, så långt ögat förmådde följa. Det hela syntes en oöfverskådlig trädgård. Vinberg och sädesfält, omkransade, i stället för murar, med fikon-, mullbärs- och persikoträd, alla nedtyngda af frukter, och medelst vindrufsgirlander pittoreskt förenade med hvarandra, omvexlade med byar, kyrkor och borgar, hvilka framskimrade här och der på kullarne; längst bort vid horisonten återstudsade solstrålarne mot Veronas tornspiror, eller förgyllde dess domer, och öfver allt detta hvälfde sig Italiens mörkblå, klara himmel i hela sin genomskinlighet. Sedan Konradin ett ögonblick hemtat andan och tryckt sin väns hand, skallade ett genomträngande halt från hans läppar. Kommandoordet flög

med blixstens hastighet genom lederna, och ställning slogs.

”Kamrater,” ropade han, då skarorna ordnat sig, ”sen detta paradiset, hvarpå våra blickar nu hvila; det är Italien, det sköna, rika Italien. Oräkneliga mödor och besvärligheter hafven J för min skull uthärdat; jag tackar er. Men nu stundar äfven belöningens timma. Njutningar af alla slag vänta er. Men lika skön, lika hänryckande naturen här är, lika falska och elaka äro människorna. Varen derföre på er vakt! — Om möjligt ännu skönare, ännu rikare än detta landskap här framför er, är dock mitt ärfda rike. Således, några veckors hvila och nöjen här, och derpå upp till seger!” — Högt jublande instämde krigarne, banéren sänktes, och krumhornens, trumpeternas och cymbalernas klang helsade den tjusande synen.

Samma afton se vi de båda furstliga vännerna stiga af hästarne vid en osteria eller ett värdshus, några timmars väg från Verona. Hären inqvarterade sig i kringliggande byar. Endast en stark trupp ryttare lägrade sig kring hufvudquarteret, der de förnämsta höfdingarne voro församlade. Sedan allt var ordnad, och ett ridande bud afskickadt till Verona, för att anmäla konungens ankomst den påföljande dagen, och hären afgått till sina ståndquarter, efter det biskop Eberhard af Constanz läst messan, sade Kon-

radin till Fredrik: "Låt oss ännu en stund njuta aftonens svalka, innan vi gå till hvila."

"Gerna," svarade Fredrik. "Ehuru vi marscherat hela dagen, känner jag dock ingen trötthet; glädjen förtager den."

Emellertid hade Diephold, hvilken, efter gammal vana, hade ett uppmärksamt öga och öra, upptäckt, att, utom den mängd blekgula, svarthåriga infödingar, hvilka med korslagda armar trotsigt åsågo ryttarnes göromål, då de afsadlade och ansade sina hästar, äfven några munkar dristigt smögo sig omkring, väl med ett halt leende på läpparne, men förgift på tungan. En sådan, en välfödd, frodig man, med runda kinder och vördnadsvärd mage, tog nu värden, den rödnäsige Gaetano, afsides, och syntes hemlighetsfullt tala med honom. För att kunna sampråka osedda, smögo de sig bakom ett skjul, hvilket tjänade till stall. Oaktadt Diephold i allmänhet afskydde och föraktade allt lyssnande, kände han dock en oemotståndlig dragningskraft att efterse sin häst, hvilken äfven stod under det omnämnda skjulet. Ditkommen nalkades han försigtigt den tunnna, af qvistar flätade vägg, som skiljde honom från de båda talande, och kunde nu tydligt urskilja värdens röst, som yttrade: "Men det är ändock en Herrans smorda."

"Nej, min son," invände munken; "den heliga oljan, hvarförutan ingen kraft gifves,

har ännu ej vidrört hans tinningar. Han är således ej Herrans smorda, och dessutom endast en ärelysten yngling, som upprest sig mot sin rätte konung, hvilken den helige fadern insatt."

"Men hans ungdom, vördige fader," återtog Gaëtano.

"Man måste upprycka ogräset innan det ännu hunnit sprida sig och förgifta den öfriga säden. Men jag ser, att du ej är hugad att förtjena hundra scudi. Nå, nå, det finnes väl någon annan, som ej är så samvetsgrann."

"Väl ville jag, vördige pater; men . . ."

"Skynda, säg ut!"

"Men utan absolution."

"Hvad, din narr; för en hedning?"

"Är det så, då kunde jag väl — men det var ej så jag menade — jag talade endast om mig sjelf."

"Nå väl, min mildhet och eftergifvenhet gå äfven så långt. Hundra scudi och absolution för alla dina synder, så väl för dem du begått, som dem du kommer att begå; är du nu nöjd?"

"Åh ja, vördige pater; men skulle . . ."

"Välj emellan det jag nu föreslagit dig eller kyrkans förbannelese!"

"Ack, vördige fader, gif mig då er välsignelse," utbrast värdshusvärden darrande, i det han knäföll och korsade sig.

”Ej allenast den, min son, utan äfven detta.”

Diephold såg nu genom en springa, huru munken framtog en flaska ur barmen, och gaf den åt värden.

”Gud och den heliga Jungfrun,” hörde han honom derpå säga, ”skydde dig och detta ditt fromma verk! Amen.”

Gaëtano uppstod, och de begåfvo sig hvar och en åt sitt håll.

Medan detta försiggick, hade den unge konungen och hertig Fredrik, vid foten af en bergvägg, få steg från osterian, upptäckt en löfsal, bildad af lummiga akacier och granatträd, kring hvilkas stammar vinrankan pittoreskt slingrade sig. De voro ej sena att intaga denna plats.

”O, huru vidgas ej mitt bröst af namnlös förtjusning,” började Konradin, ”vid den tanken att jag trampar Italiens klassiska jord, ser öfverallt omkring mig denna söderns yppiga fågring, och hoppet med sin rosenfärg målar kommande dagar för min inbillning! Är det ej äfven så med dig, Fredrik?”

”Åh jo, det gläder mig hjertligt, att vi äntligen hunnit målet för vår sträfvan, det land der vi genom våra bragder vilja bugga oss en väg till makt och ära; men då jag, såsom här, rundtomkring mig ser blåa, svällande drufvor skälmskt framtitta undan bladen, faller mig den tanken in, att vi vid ett

glas gammalt falerner lättare kunde afhandla detta ämne.”

”Du har rätt; hör hit någon!” ropade Kon-
din, och tillsade en framskyndande page att
skaffa vin.

”Och hvilken känsla af säkerhet,” fortfor
han, ”intager mig icke, då jag här rundtom-
kring mig ser dessa mina tappra Tyskar syss-
la, samt förposternas vakteldar uppflamma
mot den mörka natthimmeln, hvarpå stjer-
norna blixtra såsom diamanter, ej såsom hos
oss, med en blek, spöklik glans. Och dessa
balsamiska ångor sedan, hvilka den milda,
uppriskande nattvinden tillför oss. Är ej
allt detta hänryckande?”

”Jo visst,” svarade Fredrik; ”men så myc-
ket jag än tycker om naturen, så litet beha-
ga mig människorna. Något hemskt, dystert,
hämddgirigt lurar alltid i bakhåll, tyckes mig,
uti Italienarens blixtrande öga, något oför-
sonligt, som kommer till och med mig att ry-
sa. Och kvinnorna, dem jag sedan min
barndom hört med så mycken förtjusning om-
talas! I de exemplar af det täcka könet vi
hittills sett, med sin grofva, jättelika vext
och sitt merendels tofviga, svarta hår, kan du
väl i dessa igenkänna typen för den antika
skönheten? Och de smutsiga, slarfvinga barnen
derjemte, hu, jag ryser blott jag tänker der-
på!”

Nu kom den fete, rödbrusige värdshusvärden med några flaskor och pokaler. Under de ödmjukaste bugningar och med ett falskt smil, satte han alltsamman på stenbordet framför de furstliga ynglingarne, och vilde aflägsna sig; men i detsamma förändrades allt plötsligen. Andtruten kom Diephold springande och ropade: "Lofvad vare Gud, jag kommer ej för sent! Drick ej, nådige herre; vinet är förgiftadt!" Genast uppsprang Fredrik och fattade den darrande värdshusvärden i kragen, medan Konradin, pekande på Gaëtano, ropade till de framskyndande ryttarne: "Grip honom!"

"Ej allenast denne," utbrast Diephold, "utan äfven alla munkar, nådigste herre; ty de äro delaktiga i sammansvärjningen emot ert lif."

"Ja," stammade den skälvande Gaëtano, hvilken, genom yppandet af sin medbrottling, trodde sig kunna få mildring i straffet, "det var pater Ambrosio, som narrade mig till det olycksaliga försöket."

"För hit alla munkar, hvilka finnas i närheten, under säker bevakning; men gör dem ej något ondt," befällte Konradin.

Befallningen verkställdes genast, och inom några minuter befunno sig fem munkar på platsen, men hvilkas dödsbleka ansigten stodo i hemsk motsats till deras fylliga kinder.

"Jag känner allt," började Konradin med återvunnen fattning. "J hafven velat förgifta

mig och förleda mina krigare till otrohet mot mig och den fana de svurit. Den Allsmäktige har dock, genom detta svaga verktyg," fortfor han, pekande på Diephold, "tillintetgjort ondskans beräkningar och gifvit mina fiender uti mitt våld. Såsom lönmördare skullen J, inom några minuter, hafva hängt i närmaste träd, om ej den heliga dräkt J bären skyddat er. Sägen det åt er herre, den helige fadern, så att han deraf må finna, att jag, oakadt allt hvad han förebär, ännu lika högt som någonsin vördar kyrkan, samt tillika att en högre makt än hans skyddar mina dagar. Riddar Staarschädel," slutade han och vände sig till en af de omgifvande höfdingarne, "tag med er en stark betäckning och för dessa munkar oskadda till de yttersta förposterna. Der lemna ni dem friheten. Hvad dig beträffar," återtog han, med en mörk blick på Gaëtano, "borde väl — men nej, stränghet skall ej beteckna mitt första steg på denna jord. Du har endast blifvit förledd af dessa munkar, och jag förlåter dig derföre."

Ursinniga hurrarop, så väl från Tyskarne som infödingarne sjelfva, besvarade dessa ord; och ehuru ryttarne, under det munkarne afördes, ej kunde afhålla sig ifrån att beledsaga dem med de bittraste speord, var dock aktningen för deras dräkt och för konungens befallning alltför stor, att deras vrede skulle

gifva sig luft i misshandlingar. Konungen begaf sig, tillika med hertig Fredrik, till det för honom i osterian bestämda rum, och vinkade åt pagen och Archimbald att följa sig.

Inkomna, vände sig nu Konradin till Diep-hold.

"Hvem är du, underbara väsen," började han, "som jag redan för andra gången har att tacka för mitt lif? Är du en engel eller en menniska? Du rodnar — denna fina, hvita hand — store Gud, hvad ser jag!" ropade han och pekade på en slät guldring, som hängde vid en silkessnodd om pagens hals, och hvilken nu, förmodligen af det häftiga springandet, halkat fram undan tröjan. — "Du är, du är . . ."

"Ja, jag är din Constantia," ropade den förmente pagen, och störtade i hans armar, "din Constantia, som ej kunde uthärda att se dig ensam möta krigets vådor. Förlåt mig, jag kunde ej annat!"

"Om jag kan det!" stammade Konradin i namnlös förtjusning. "Gudomliga flicka! för min skull har du gjort detta, för min skull uthärdat alla dessa mödor och besvärligheter, och nu tvenne gånger frälst mitt lif! Huru skall jag kunna tacka dig? Huru skall en hel lefnads tacksamhet kunna räcka till att betala denna skuld? — Åh, nu förstår jag," tillade han leende, "hvarföre du aldrig, såsom de andra pagerna, velat ligga i mitt tält. —

Detta försök mot mitt lif," återtog han allvarsamt, nästan högtidligt, "var Italiens första helsning; men tysk trohet, tysk kärlek räddade mig och sönderslet såsom spindelväf alla ondskans planer. Så trotsar jag alla faror!" ropade han och tryckte en glödande kyss på Constantias läppar.



II.

Öfverraskningen.

Tidigt påföljande morgon uppbröt hären. Vägen gick emellan oliv- och kastanjeskogar. Etsch, hvilken nu, sedan den hunnit Lombardiets slätter, bar namn af Adige, framrullade vid sidan af vägen sin blåa bölja i tusende krökningar genom det fruktbara landet. Foglarne sjöngo, bien surrade, och än begöt solen med sin glans den i grönt och guld skiftande trollsländan, än förgyllde den fjärilens brokiga vingar, vid det han i brådskande yra flög ifrån blomma till blomma, såsom rädd att ej medhinna alla. Hvert man såg andades naturen idel glädje och fröjd. Från mandelträdens hvita kronor utströmmade de herrligaste väl lukter, och citronens och orangens gyllne frukter, färdiga att falla af de nedtyngda grenarne, tycktes säga: kom, njut och läska

eder!" Solljus, blomdoft, frukter, fogelsång, allt tjusade öga och öra, allt värmde, uppfriskade och hänryckte, allt förenade sig att berusa sinnena. Det var en herrlig anblick, att se de stolta riddarne, med sina skimrande rustningar och svajande fjäderbuskar, bland skogens grönska i den friska morgonsvalkan, innan ännu middagens brännande hetta drifvit dammet upp mot molnen, och fördunklat glansen af deras vapen. Främst tågade, såsom vanligt, en stark afdelning af rytteriet, hvilken såsom förtrupp borde undersöka nejden, att intet försåt eller bakhåll skulle vara att befara. På längre afstånd kom åter en välrustad ryttarskara, derefter några trumpetare och nu först de båda ungdomliga furstarne, öfver hvilkas hufvuden riksbanéret fladdrade, på hvilket den svarta, fläktade örnen i gyllne fält höll spiran och riksäpplet i sina fruktansvärda klor.

Tätt bakom den unge konungen höll sig Diephold, under hvilket namn Constantia fortfor att följa sin blifvande gemål, emedan hon, på det hennes rykte ej skulle komma på minsta sätt att lida i härens ögon, hos honom såsom en nåd anhållit att få bibehålla sin hemlighetsfulla förklädnad. Lyckligtvis hade, såsom läsaren torde erinra sig, ingen mera än hertig Fredrik och Archimbald varit närvarande, då händelsen yppade hvem hon var, och af dem hade hon intet förräderi

att befara. Mössan, af svart sammet med guld, den korta jackan af samma slags tyg, med hängande, uddiga armar, de tätt åtsittande benkläderna, hela denna drägt, i förening med ett litet prydligt svärd, gåfvo henne fullkomligt utseende af en den täckaste, näsvisaste page, och hade denne ej burit ett lätt harnesk, skulle man snarare kunnat tro den förmente ynglingen stadd på en morgonridt med sin herre, än åtföljande honom på ett farligt krigståg. Också kunde Konradin ej afhålla sig att då och då vexla en förstulen, kärleksfull blick med honom.

I början hade han velat återsända den föregifnepagen under stark betäckning till dess fader; men då Constantia bestämdt förklarade, att endast våld kunde skilja henne från sin trolofvade, hade Konradin slutligen, ehuru med bedröfvadt hjerta, nödgats gifva efter, samt uppdragit åt Fredrik och Archimbald att vara hennes skyddsvakt. Att hon tvenne gånger lyckats frälsa konungens lif, hade gjort henne till härens älskling, och förklarade tillräckligt i dess ögon det utmärkta företräde hon vid alla tillfällen njöt.

Efter dessa kom nu först hela den öfriga hären. De andra furstarne och höfdingarne, såsom hertig Ludvig af Bäjern och grefve Meinhard af Görtz, anförde hvar och en sina skaror. De hade nu bergspasset vid la Chiusa bakom sig, och voro knappast en timmas väg

från Verona, då de på slätten framför sig varseblefvo ett moln af damm, som vältrade sig allt närmare och närmare. Snart kunde man märka på de blixtar, som utgingo ur molnet, vid det solstrålarne återstudsade mot ett harnesk eller en lansspets, samt på den mörka massan derunder, att det var en stark ryttartrupp. Hjelmbuskar af de mest glänsande, olikartade färger uppdykade här och der ur molnhafvet, likt en mängd brokiga foglar, hvilkas skimrande färgprakt bländade ögat, och öfver allt detta höjde sig på högburna pikar tveklufna och tvåuddiga banér och standarer, hvilka muntert fladdrade i morgonvinden.

Slutligen kunde man i spetsen för truppen tydligt urskilja en högre st riddare, i gyllne rustning, med en röd, uddig skarlakansmantel, hvilken framtill sammanhölls af ett dyrbart smycke. På armen bar han en sköld, hvarpå syntes en stege, på hvilken en stod örn. Det var Veronas furstlige beherrskare, den store Mastino della Scala, som, i spetsen för dess mäktiga adel, kom att mottaga den unge konungen. Nu nalkades man staden, hvilken, med sina hundra detals tornspiror, sina platta tak och de deremellan uppskjutande popplarne, i nordboernes ögon hade ett nästan österländskt utseende. Klockorna ringde, härpukorna dånade, trumpeterna skallade, och öfver den

nedfällda vindbryggan intågade nu hela hären. Hade förut på murarne en sådan trängsel varit af den hufvud vid hufvud församlade folkmängden, att de liknat snarare en rörlig blomsterparterr, än åldriga, mossbelupna fästningsverk, så kunde man nu deremot på de trånga, krokiga gatorna endast steg för steg bana sig väg genom den böljande massan, och alla hus, hvarje utsprång, till och med taken, voro fullsatta med åskådare.

Tåget gick till den dåvarande domkyrkan San Stefano. Då det framkommit på domkyrkoplatsen, uppslogos de båda bronsportarne till kyrkan, hvilka i upphöjdt arbete voro prydda med scener ur bibeln samt den helige Stefanos lefnad, och biskopen af Verona, jemte abboten af San Zeno, visade sig i full ornat, omgifna af det öfriga presterskapet och flera munkordnar. Så snart alla furstarne och höfdingarne inträdt, tillslötos åter kyrkodörrarne, under det messan lästes. En egen, nästan hemsk känsla bemäktigade sig Konradin vid inträdet i detta tempel. Två rader pelare, af röd, veronesisk marmor, uppbyro det höga hvalfvet, och genom små, nära vid taket anbragta fönster inföll genom glasmålningarne en dyster dager på de med frescobilder prydda väggarne. Han förstod ej sjelf huru det kom till; men det förekom honom såsom hade blodsarbetet, kriget, begynt, och han redan nedsjunkit på botten af ett blod-

haf, och då han kände det fuktiga, isande luftdraget fara öfver sig, tyckte han sig med rysning förnimma dödens kalla andedrägt, och att en själamessa lästes öfver honom.

Sakta meddelade han denna tanke åt hertig Fredrik; men denne förebrådde honom, med vanlig lättsinnighet, att vara skrockfull och vidskeplig, samt tillade: "Betyder det något, så betyder det troligen endast, att vi genom faror och blod skola gå en ärorik, solbeglänst framtid till mötes." Konradin kunde dock ej underlåta att trycka Fredriks hand, då, sedan de undfått välsignelsen, domkyrkoportarne åter öppnades, och de trädde ut i det bländande solljuset, hvilket gladt och värmande strömmade emot dem.

Man begaf sig nu till rådspalatset. Här mottog Konradin hyllning af sändebud från Padua, Vincenza, Mantua, från Boso och Palavicino, samt från de hvilka blifvit fördrifna utur Ferrara, Bergamo, Brescia; alla trängde sig omkring honom, för att få kyssa hans händer, vidröra hans kläder och helsa honom såsom Italiens befriare. Den unge konungen kunde ej tillbakahålla en glädjetår, hvilken ovilkorligt trängde sig fram i hans öga, vid åsynen af detta hjertliga deltagande, denna oegennyttiga hyllning. O, huru litet kände han ännu icke människorna! Lyckan och medgången draga dem till sig, motgången

deremot — men låt oss ej gå berättelsen i förväg.

Man satte sig nu till bordet, hvarpå, till de fremmande gästernas högsta förundran, ingen enda rätt syntes, och väl en mängd guld- och silfverpokaler, men ej ens en droppe vin. Det, som dock fästade den allmänna uppmärksamheten, var en festlig tillställning, hvars like i nyhet och prakt ännu ej varit sedd, och med hvars beskrifning vi tro oss göra läsaren en tjänst, emedan den visar på hvilken ståndpunkt sådana föreställningar då stodo.

I ena ändan af salen, midtemot den plats konungen vid hästskobordet intog, syntes ett rikt förhänge. Detta delade sig, och vid ljudet af skallmejor, cymbaler, hobojoj och säckpipor, såg man gudarnes budbärare, Mercurius, med vingar på mössan och kaducéen i hand, framträda. Han berättade under sång, huru skickligt han förstätt att från Apollo, hvilken vaktade konung Admetti hjordar, stjäla en gödd kalf, hvilken han bad att få nedlägga för den unge konungens fötter, såsom ett bevis på hela Olympens deltagande för den, hvilken säkert en gång, i egenskap af halfgud, skulle intaga ett glänsande rum ibland dem. Under det han, med tillhjälp af några underordnade, satte den stekta kalfven på bordet, utförde tvenne kadriljer, hvilka följde honom, en glädlig dans. Han försvann,

och nu visade sig Diana, omgifven af sina nymfer. Bakom henne bars, på en förgylld bår, en hjort. Det var Acteon, sade hon, hvilken hon, för sin nyfikenhet och djerfhet att vilja öfverraska henne i badet, uti rättvis vrede förvandlat dertill, och som hon ej bättre kunde använda, än såsom skänk åt den älskvärdaste bland dödlige. Krigiska ljud afbröto nu de smäktande toner, som beledsagat denna förklaring. Atalanta och Thetis, förande med sig en lysande trupp, föreställde genom lifliga danser en stor jagt. Den slutades med det calydonska vildsvinets död, hvilket de, liksom de föregående, erbjödo den unge konungen.

Nu följde ett präktigt skådespel. På ena sidan såg man Iris, i en vagn dragen af påfoglar och följd af nymfer, klädda i luftigt flor, hvilka buro fat, hvarpå en mängd af de nyssnämnda praktfulla foglarne syntes. Från andra sidan visade sig Hebe, bärande den nektar hon iskänker åt gudarne. Hon åtföljdes af Vertumna och Pomona, belastade med alla slags frukter, och af en mängd arkadiska herdar, hvilka framsatte alla slags mjölkätter. I detta ögonblick uppsteg Apicii skugga ur jorden. Denne, den vällustigaste Romare under Roms mest förfinade tider, erbjöd alla de läckerheter han uppsunnit; och sist indansade en trupp, föreställande alla Lombardiets floder, hvilka under musik undfäg-

nade gästerna med de utsöktaste fiskslag. Men ännu, oaktadt gästernas hunger var stillad, återstod dock det praktfullaste och bäst tänkta af hela föreställningen, hvilket innebar en tydlig åsyftning på den unge konungens krigiska företag, jemte en smickrande spådom om utgången deraf. Under det de eldiga italienska vinerna kretsade kring laget, såg man nemligen en ung man, i en ytterst rik grekisk rustning, åtföljd af en talrik trupp krigare, uppträda på skådeplatsen. Liksom alla de föregående, förtäljde han sjungande, att han vore den grekiske fursten Jason, hvilken med sina Argonauter dragit ut att eröfra det ryktbara gyllne skinnet. Man såg nu en fruktansvärd drake rusa emot honom, och efter en förskräcklig strid, hvars utgång ofta syntes tvifvelaktig, måste denne slutligen rymma fältet. Jason förföljde honom och återvände om ett ögonblick i triumf med det gyllne skinnet. Då insväfvade skönhetsgudinnan, tryckte en lagerkrans på hans hjälm, och en bullrande fanfar slutade den allegoriska föreställningen.

Den unge konungen beledsagades nu af sin uppmärksamme värd, hvilken han ej nog kunde betyga sin erkänsla, till *Castel Vecchio*, eller den urgamla borg östgötha-konungen Theodorik den store uppbyggt, och hvilken beherrskade staden; men oaktadt tröttheten efter resan, var Konradins blod dock i så

stark svallning, hans inbillning så upptagen af tusen förvirrade bilder från det praktfulla skådespel han med häpnad och förtjusning åskådat, att sömnen ej tillslöt hans ögonlock förrän redan morgonsolen blickade in genom de målade rutorna.

I flera månader följde, med korta mellanstånd, fest på fest. Dessa skulle, innan Konradin tågade vidare, värdigt slutas med ett tornerspel.

Dagen före den härtill bestämda samlades i ett stort galleri så väl de damer som riddare, hvilka blifvit utsedda att förrätta vapen- och hjämskådningen. Denna tillgick på följande sätt. Alla riddare, hvilka ernade deltaga i tornerspelet, begåfvo sig tidigt om morgonen denna dag till fots i högtidlig procession till det förutnämnda stället. De prunkade väl i sina högtidsdräkter af siden, men hade ej anlagt någon del af rustningen. Så väl denna, som skölden och hjälmen, bars deremot bakom dem af deras pager, och framkomna ålåg det hvar och en af dem att sjelf öfverlemna denna senare åt någon af de ädla fruar, hvilka åtagit sig denna befattning, och som lemnade hjälmen till någon bakom dem stående, för att upphängas på sin plats. Det var en egen syn, att skåda rustning vid rustning, sköld vid sköld och hjälm vid hjälm i en oöfverskådlig sträcka utåt galleriets båda sidor, och späda fruntimmershänder sysselsatta

att symmetriskt ordna de glänsande vapnen, biträdda af vapenkonungarne eller de riddare, hvilka blifvit valda att undersöka och efterse, det alla skydds- och anfallsvapen samt vapensköldar befunnos riktiga. Sedan detta högtidligen försiggått, såg man nu hela dagen den böljande folkmängden trängas, för att beundra rustningarne, hvilka i prakt täflade med hvarandra, under det de förr omnämnda vapenkonungarne antecknade de riddare, hvilka, till tecken antingen af deras beslut att kämpa på lif och död, eller endast bryta en lans, med udden eller lansskaftet vidrörde motståndarens sköld.

Tidigt på morgonen påföljande dag såg man en orolig rörelse på alla gator. Ridande och fotgångare om hvarandra strömmade ur staden till den straxt utanföre belägna amfiteatern, der tornerspelet skulle hållas. Denna, en praktfull lemning af romersk storhet, prunkade då ännu i hela sin glans. Man tänke sig denna ofantliga koloss, uppbyggd att rymma emellan tjugu till trettiotusen människor, utanpå hel och hållen öfverklädd med veronesisk marmor. Den inre prakten var i förhållande dertill. Nu voro alla *vomitorier* eller ingångar fyllda med hufvud vid hufvud af den böljande folkmassan, som trängdes om platserna. De upphöjda sätena, hvilka hela århundraden stått toma, fylldes såsom med ett trollslag af lefvande varelser.

Det var en oro, en rörelse, ett lif i detta brokiga hvimmel, hvilket, likt en enda oerhörd myrstack, krälade inom denna cirkelformiga stenmassa. Öfver denna var ett ofantligt rödt sidentält utspändt, för att mildra hettan af de brännande solstrålarne, och man kunde nu efter behag mönstra det vackra könets praktfulla drägter, hvilka sökte öfverträffa hvarandra i glans och smakfullhet, under det de mörka färgerna uti männernas kläder behagligt afstucko, liksom skuggorna på en tafla, mot de förra, och förhöjde aanblicken af det helä. Konradin, på hvilkens panna en krona blixtrade, intog, tillika med sin morbror, sin stjuffader och sin vän, sina platser på en balkong, hvarifrån ett rikt täcke af guldyg, stickadt med riksörnen, nedhänge, och till höger om den sköna Benigna della Scala, Mastinos dotter, hvilken enhälligt blifvit utsedd att utdela priserna. Hennes fader och den öfriga veronesiska adeln ställde sig till venster om henne. Skrankorna öppnades af öfveruppsyningsmännen, och nu inred parvis ett ståtligt tåg af riddare. Deras blixtrande, i en spets öfver bröstet utlöpande harnessk, de rika sadelmunderingarne, de långa schabraken, som nästan släpade efter hästarne, och de präktiga gungande plymerna på riddarnes hjälm, hvilka ibland nästan vidrörde stridshingstarnes länd, allt bildade en högtidlig, imponerande tafla. En

menniskokännare skulle i detta ögonblick kunnat hafva ett rikt fält för sin verksamhet; ty oaktadt återskenet från det tunna sidentakets öfvergöt mången skönhets kind med en fin rodnad, såg man dock en långt djupare glöd på månet ansigte, i månet öga, vid åsynen af de fladdrande skärp eller band, af samma färger med hennes egen drägt, eller vid det någon riddare djupt nedböjde det fjäderprydda hufvudet, att det nästan vidrörde hästens hals.

Riddarne redo ett hvarf omkring banan, sänkte helsande sina lansar, då de passerade konungens plats, och ordnade sig derpå i en vid halfcirkel, hvar och en under sin vapensköld, på båda sidor om stridsdomrarne, hvilka sutto på en rikt prydd läktare midtemot Konradin. Då uppsteg Mastino della Scala, och ropade med klar, högljudd röst: "Välkomne, ädle grefvar och riddare! Må torneringen efter gammal plädsed begynna!"

Nu framredo till banans hörn fyra härolder, i veckade kappor och med virade kran-sar på hufvudet, vid hvars ena sida syntes en plym, vände sig åt alla fyra väderstrecken, under det en härold qvarstannade midtpå banan, och en framför stridsdomrarne, samt blåste en bullrande fanfar i sina med vapenfanor försedda silfvertrumpeter. Den midtuti hållande härolden började derpå med hög röst: "Öfveruppsyningsmän! Har hvarje

torneriddare ärligt ridit in, behörigen blifvit upptecknad, och äro skrankorna tillslutna?"

"Ja," svarade dessa. Derpå fortfor härolden: "Tornerfogdar, hafven J tillsett, att hvar och en håller på den för honom bestämda plats, samt att ingen oenighet dervid uppstått?" — Samma svar från dessa. — "Vapenkonungar," återtog han derpå, "hafva alla skydds- och anfallsvapen samt vapensköldar befunnits riktiga?" — "Ja," skallade det från deras läppar.

Efter hvarje fråga inföllo trumpeterna. Nu höjde den framför stridsdomarne hållande härolden sin röst. — "Den ädle Mastino della Scala," började han, "med Guds nåd beherrskare af Verona, har, till stridsdomare vid detta fria tornerspel, utvalt den ädle och välbördige grefve Adalbert von Tannhain, den ädle och välbördige grefve Buoso de Doara, herre till Cremona, samt den ädle och välbördige riddar Heise von Heldringen. Ärefaste riddare, har någon af dessa föröfvat mord eller brand, brutit Guds- eller borgfrid?" — Ett skallande "nej!" från riddarnes leder besvarade denna fråga. — "Äro de," fortfor han, "bannlysta eller på annat sätt förhindrade att döma öfver ärbara riddare?" — Åter ett "Nej!" — "Viljen J således," slutade han, "i allo erkänna deras domsslut?" — Detta besvarades med ett dundrande "Ja!"

Den midtpå banan hållande härolden tog då till ordet. "Såsom en gärd af erkänsla åt tapperheten," sade han, "har den ädle Mastino della Scala, Veronas beherrskare, bestämt följande belöningar. Första priset är en silfverrustning, med gyllne bucklor och nitnaglar, svärd med gyllne fäste samt värjgehäng och sporrar; dessutom en ypperligt inriden stridshingst med sadel och tyg, inlagdt med silfver. Andra priset: riddarsvärd och sporrar samt en rikt sadlad stridshingst, dock utan silfverbeslag på seltyget. Tredje priset: en gyllne kedja, prydd med den ädle Mastino della Scalas bild. Dessa utdelas af Benigna della Scala, den ädle Mastinos dotter." — För hvarje pris, som uppnämndes, inföllo trumpeterna jublande.

Nu uppsteg grefve Buoso de Doara från sin plats, stötte sin hvita embetsstaf i marken, och ropade: "Öfveruppsyningsmän, tornerfogdar och vapenkonungar, hafven J tillsett, att allt är i ordning, och sol och vind lika fördelade?" — På ett bejakande svar af dessa, fortfor han: "Detta fria tornerspel är utlyst på vederbörligt sätt. Härolder, J hafven fullgjort er skyldighet. Torneringen begynne!"

Vid trumpeternas skall börjades första dusten af alla riddarne gemensamt, hvilka delat sig i tvenne skaror. Ingenting kan jämföras med denna på en gång förtjusande och

förfärande syn. Jorden darrade under strids-
hingstarnes hofvar. Hela den ofantliga ba-
nan fylldes i ett ögonblick af dessa jernkläd-
da ryttare och hästar, hvilka i häftigaste an-
lopp störtade mot hvarandra, och öfver allt
detta hvimmel höjde sig riddarnes vidunder-
liga hjälmprydnader, bestående af vingade
gripar, lejon och drakar, mellan fjäderbu-
skarnes praktfulla färgskiftningar.

Första lansbrytningen var förbi, och medan
det förskräckliga kaos, som nyss herrskat,
åter ordnade sig, och pagerna voro sysselsatta
att upphjelpa de riddare, hvilka blifvit ka-
stade ur sadeln, eller tillvarataga de skygga
stridsbingstärne, som nu med toma sadlar
rusade omkring i vild oordning, syntes en
ovanlig rörelse uppstå bland den otaliga folk-
massan, hvilken förut orörlig och med spänd
nyfikenhet åskådat det majestätiska skådespe-
let. På långt afstånd kunde man förnimma
några svaga psalmtoner genom det ännu herr-
skande bullret; men småningom ökade sig
dessa till en fruktansvärd styrka, och snart
varseblef man en den mest förvånande syn.
En lång, nästan oöfverskådlig procession af
munkar, med kors, vigda vaxljus och rökel-
sekar, delade den utanföre samlade folkmäng-
den, hvilken störtade på knä å båda sidor af
vägen, der den framgick. Den inträdde inom
amfiteaterns murar. Skrankorna öppnade sig
såsom af sig sjelfva. Chorsången dånade allt

närmare och närmare. I spetsen för tåget såg man en munk med det dubbla, apostoliska korset; efter honom kom, under en thronhimmel och i full skrud, kardinal-legaten, erkebiskopen af Ravenna, med det allraheligaste, och derpå följde i en oöfverskådlig sträcka alla öfriga munkordnar, med sina kors och fanor. Alla veko förskräckta tillbaka, der processionen nalkades, och riddarne öppnade sina leder, så att de ovilkorligt bildade en dubbel hay, der den framtågade. Då den kommit midtframför den plats Konradin intog, upplyftade den före tåget framskridande brodern det svarta korset mot himlen, och liksom festvexta stannade alla, och sången förstummades. Nu framträdde kardinal-legaten, och började med fast och hög röst: "Den helige fadern, Clemens IV, Christi ståt-hållare på jorden och alla tjenares tjenare, har befallt mig, dess ovärdige legat, att för dig förkunna följande. Vi hafve, så talar han, i samråd med kardinalerna och det heliga concilium, fällt dom öfver dig, Konradin, hertig af Schwaben, hvilken sig konung af Apulien kallar, såsom den der gjort sig ovärdig sitt förmenta rike, sin krona och all sin värdighet. Dina illgerningars mått är fullt; Gud, den allsmäktige, stöter dig från sitt ansigte, och tager af dig kungakronan. Den, som genom ed och pligt varit dig lydig, frikalle vi för evig tid från hans ed, och

befalle honom strängeligen att aldrig lyda dig; och den, hvilken gör dig bistånd, drabbe samma bannlysning, som dig sjelf. Du, Konradin, är härigenom beröfvad all gemenskap med den heliga kyrkan; för dig är dess famn tillsluten, och det heliga sakramentet skall, om du vågar njuta deraf, förvandlas till sjudande bly. Derföre förbannelse öfver dig i tid och evighet! Ve, ve, ve!”

Flera hundrade röster instämde i detta förskräckliga rop; det ljud liksom hade thordönet rullat öfver den åldriga byggnaden. Alla munkarne omvände sina facklor och stötte dem hårdt mot jorden, att de sprakande släcktes, och den gyllne montransen, hvilken erkebiskopen bar, syntes höljd i ett långt, svart sorgflor. Under uppstämmandet af en likpsalm, aflägsnade sig processionen i samma ordning som den kommit. Alla åskådare sutto såsom förstenede. — ”Ve, detta är en vredenes och eländets dag!” suckade hertig Ludvig af Bäjern, och grefve Meinhard af Görtz instämde deruti. Hertig Fredrik af Österrike yttrade väl intet; men på de starkt hopbitna tänderna och de svällande ådrorna i pannan kunde man lätt se hvad känsla beherrskade honom.

Ett ögonblick satt Konradin stum, men äfven endast ett ögonblick. — ”Så har då denne påfve,” började han, liksom talande för sig sjelf, ”förkastat mig; han har beröfvat

mig min krona! Men nej," ropade han, i det han med hotande blickar reste sig upp, aftog det gyllne diademmet och höll det högt upp i luften, "ännu är hon icke förlorad, denna min krona! Hvarken påfve eller concilium kan beröfva mig henne, och förrän jag godvilligt gifver ifrån mig denna min rättmätigt ärfda krona, må strömmar af blod flyta!" — Då uppsteg äfven den ädle Mastino della Scala och ropade: "*Evviva il re Corradino!* Lefve konung Konradin!" återskallade från tusentals läppar, och tusenfaldigt upprepades det af genljudet från den åldriga amfitheaterns murar.



III.

Afskedet.

DET är knappast möjligt att göra sig något begrepp om det intryck Konradins oförmådde ankomst till Italien frambringade. Allt lofvade den lyckligaste utgång, och så väl Carl af Anjou som påfven förskräcktes häftigt öfver ynglingens oväntadt kraftfulla uppträdande. Huru ängslig Clemens var, synes af ett hans *breve* till Florentinarne, bevaradt åt oss af Raynald. "En liten konung," säger han deruti, "af den giftiga ormens stam, uppfyller med sitt hväsande Tusciens landskaper, och utsänder en likasinnad ormafföda till alla ädlingar, städer och orter, för att förråda eder, riket och Carl af Anjou, vår högt älskade son i Christo; desslikes låter han genom fräcka osanningar förgylla sin ringhet, och söker outtröttligt att från sanningens väg

leda några genom böner, andra genom belöningar. Den, hvilken vi härigenom beteckne, är den oförsigtige ynglingen Konradin, sonson till Fredrik, den af Gud genom hans ståthållare rättvisligen fördömde romarfursten. Hans stortaliga verktyg äro de äreförgätna männerna Guido Novello, Conrad Trincia, Conrad Capece och många andra, hvilka i Tuscien vilja upprätta denna skändliga afgudabild, värfva legotrupper, anställa sammansvärjningar, i sin vansinnighet gifva honom konungs namn, och hafva förledt honom ända derhän, att han antager denna titel och betjenar sig af Siciliens vapen, m. m."

Framställningar af detta slag kunde likväl öfvertyga endast dem, hvilka förut delade påfvens åsigter; men långt flera sinnen vann jemförelsevis Konradin, genom sin ungdom, skönhet, vältalighet och sitt på en rättvis sak grundade hopp. Och emedan Konradin icke fästade ringaste afseende på hans varningar, kallelser eller befallning, att inom en månads tid lemna Italien, stegrade Clemens sina mått och steg emot honom och hans anhängare på ett sätt, som i stränghet vida öfvergick allt hvad man förut hade hört. Icke blott enskilde, hvilka öfverträdt de påfliga föreskrifterna, träffade bannlysningen, utan äfven de städer och landskaper, hvilka gästfritt emottagit Konradin, eller endast tilläto honom genommarsch. Ej endast honom

fråntogos alla besittningar, utan ock en hvar af hans vänner förklarades förlustig alla värdigheter och län, alla privilegier, fribref och förläningar, ja, till och med rättigheten att inför domstol fullfölja sina rättanspråk eller företaga några offentliga handlingar. Andlige, så högre som lägre, betraktade man, om de bevisat Konradin minsta välvilja, såsom afsatte, utan hopp att någonsin återfå sina embeten, och deras valrätt till sådana utsloeknade på till och med fjerde ledet. Hvar och en egde rättighet att öfverallt, hvarhelst en ghibbellinsk köpman anträffades, fråntaga honom hans gods; en hvar kunde efter behag våldföra sig på Konradins anhängare, och sätta sig i besittning af hans egendom — och detta upplösande af alla rättigheter och all egendom, detta barbariska krigssätt, denna oerhörda plundring gällde såsom ett värdigt medel till värdiga ändamål.

Till och med Carl af Anjou kunde ej i verdsligt hänseende öfverträffa sådana mått och steg. Af påfven utnämnd till *Fredens Upprätthållare* (Conservator Pacis), och i Pistoja, Porto, Lucca med flera andra städer vald till podesta eller högste öfverhetsperson på flera år, begaf han sig till Tuscien, och blef ärofullt emottagen i Florenz. Borgarne i denna fristat ansågo för en stor nåd, att den fordne grefven af Anjou upphöjde flera

af dem i ridderligt stånd, och de måste svärja att vara den heliga kyrkan och konungen lydige och trogne, icke träda i någon förbindelse med Konradin, och ej, utan påfvens tillåtelse, erkänna någon såsom tysk konung.

Understödd af sina nya undersåter, hvilka han genast, efter sin vana, tvingade att erlægga en betydlig krigsgärd, tågade Carl mot Poggibonzi, en fast borg nära Sienna och en af Ghibellinernes sista tillflyktsorter i Tuscien; men fyra månaders tid, ända till slutet af år 1267, försvarade sig invånarne derstädes hjeltemodigt, och blefvo endast genom brist på lifsmedel tvungna till öfvergång. Derpå inträngde konungen på Pisanernes område, eröfrade flera slott, härjade med eld och svärd, och förfor dervid på ett sätt, som stod i den fräckaste motsats till hans uppdrag såsom fredsstiftare.

Vi se honom nu i ett bergsslott midtemot den lilla staden Sanct Hilario, hvilken han belägrade i förening med Florentinarne, och hvars undergång han svurit, emedan den sedan urminnes tider lydt under Pisas herravälde, och således ej nu ville erkänna hans. En lång skarlakansrock, kring halsen och armarne kantad med hermelin, och som sammanhölls af ett bredt, gyllne värjgehång, hvaruti det fruktansvärda svärdet satt, omgaf den långa, magra, men dock muskelstarka gestal-

ten, och under hufvudbonaden af samma slags tyg, och som nästan hade utseende af en turban, framblixtrade, lika eldkol, tvenne genomträngande, bruna ögon. Hvad som dock mera bidrog till ansigtets fulhet, än det svarta, rakskurna håret, den stora, krokiga näsan och den gulbruna ansigtsfärgen, var det meniskofiendtliga, halft hånande, halft föraktliga drag, som spelade kring näsa och mun. Stöflor af saffian, med långa, uppåtböjda spetsar, fullbordade denna till hälften europeiska, till hälften orientaliska klädedrägt, hvilken liksom tycktes vara ett minne af korstågen. Darrande för dessa ögon, hvilka sömnen nästan aldrig tillslöt, för hvarje ord af denna mun, hvilken löjet aldrig nalkats, stod en skara af krigare på vördnadsfullt afstånd från den förskräcklige, hvilken i detta ögonblick öfverlemnade till sin sekreterare, den hale, listige klerken Robert af Bari, en skrivelse från den helige fadern, nyss kommen honom tillhanda. En befallande vink aflägsnade krigarne. — "Fort, låt se," ropade konungen otåligt, "hvad den stackars gubben, som börjar bli barn på nytt, kan äska!" — Robert af Bari uppvecklade, med en hycklande blick mot höjden, pergamentet och läste:

"Till vår i Christo käre son, Carl, konung af Apulien, Clemens IV, påfve. Vi vete verkligen icke, hvarföre vi skrifve till dig, såsom till . . ."

”Förlåt, eders konungsliga nåde, jag kan ej läsa längre . . .”

”Hvarföre det, om jag får fråga?”

”Emedan detta bref tyckes innehålla så ohöfviska uttryck emot eders nådes helgade person.”

”Åh, din narr, det är ju icke du, som skrifvit det! Fortfar!”

Darrande återtog Bari den afbrutna läsningen:

”Vi vete verkligen icke, hvarföre vi skrifve till dig, såsom till en konung, emedan du ej på minsta vis synes bekymra dig om ditt konungarike. Det är nu utan hufvud, sönderslitet af Saracenerna eller trolösa kristna. Förut uttömdt genom dina fogdars rofferier, är det nu en munskbit för dina fiender; så förtär masken hvad gräshopporna lemnat. De skola ej saknas som förstöra det, då dess naturlige försvarare lemnar det åt sitt öde. Förlorar du det nu, så tro ej att den heliga kyrkan ånyo skall göra sig någon möda eller kostnad, för att åter insätta dig i besittning deraf. Du kan då återvända till ditt ärfda grefskap, och der, nöjd med blotta namnet af konung, afvakta händelsernas gång. Måhända förlitar du dig på dina dygder, eller räknar du på att genom ett underverk ernå hvad du sjelf genom handling skulle vinna, eller förtröstar du kanbända på den klokhed du tror dig ega, och som du vida föredrager

framför andras råd. Vi hade beslutat att ej mera skriva till dig i detta ämne; men på den vördade broderns, biskopens af Alba, förböner, hafva vi endast velat säga dig dessa sista ord. Gifvet i vårt palats i Viterbo, under Fiskarens insegel, den 10 December 1267, i vår påfliga regeringens tredje år.

Fulcadius Grossus.”

”Den heliga Jungfrun vare lofvad, så är då denna litania ändtligen slut,” ropade Carl, uppstigande från bordet, och gick häftigt några hvarf fram och åter i rummet. ”Gubben har säkert sett i syne; så illa är det dock väl icke,” mumlade han härvid för sig sjelf. ”Och en undersåte vågar så skriva till sin länsherre; ty, så påfve han än är, måste han dock erkänna detta. O, man kan bli rasande!”

En page inkom darrande, och förmälde att tvenne rådsherrar från Florenz stodo derute, samt bådo om företräde. — ”Låt dem komma!” blef det korta svaret.

Nu inträdde, i svarta sammetsdrägter och med tunga guldkedjor kring halsen, tvenne gubbar, och böjde djupt sina silfverhvita hufvuden för den stränge herrskaren. — ”Hvad viljen I?” dundrade denne emot dem.

”Bedja om bistånd af eders konungsliga nåde,” svarade den äldste af dem; ”ty om ni ej skyddande utsträcker er mäktiga hand öfver oss, äro vi troligen förlorade.”

”Hvad vill det säga, förklara er.”

”Den unge tyske konungen . . .”

”Fursten, viljen J säga,” afbröt dem Carl kärft.

”Ja, Konradin, hvilken så oförmodadt kommit öfver oss med sin här, lärer, såsom våra kunskapare berätta, med det första erna bryta upp från Verona, och då skonar han troligen icke vår stad, om du ej med din se-gervana arm förekommer honom och stäcker den unge örnens vingar.”

”Fege stackare,” uppbrusade konungen, ”hafven J ej fasta murar till ert försvar, och armar, hvilka i talrikhet kunna mäta sig med den unge vettvillingens här? Och J ären dock rädda för denne skägglöse yngling, som ännu ej uttrampat barnskorna! J borden skämmas! Dock, inom kort, då det balsstar-riga Sanct Hilario fallit, vill jag af gunst och nåd entlediga edra härvarande landsmän. Kunnen J då sjelfva icke försvara er mot den handfull krigare, som följer Konradins fanor, så kan ej heller någon menskelig makt hjälpa er. Farväl.”

Nedslagna aflägsnade sig de båda rådsher-rarne, och nu anmäldes ett ilbud från Neapel.

”Fort, för in det! Ännu gladare underrät-telser, kan jag tänka.”

Nu syntes en ryttare, hvars gula sämskkyl-ler och höga, brunröda stöflor voro betäck-ta med smuts och damm, så att man knap-

past kunde urskilja färgen derpå. De gråspräckliga mustascherna tillkännagåfvo väl en något framskriden ålder; men styrka och kraft uttalade sig dock i hans solbrända anletsdrag, som skulle kunnat kallas vilda, om ej för ögonblicket ett dystert vemod hvilat på den fårade pannan. Det var Renaud, konungens lifknape.

"Ah, är det du, Renaud? Hvad medför du?"

"Olycksbådande nyheter, nådigste herre!"

"Ut då dermed, inga företal."

"Saracenerne, nådigste herre, hafva tagit till vapen, och Luceria är i fullt uppror."

"Det väntade jag mig; men de skola dyrt plikta därför. Vidare!"

"Staden Aversa i Terra di Lavoro har äfven höjt upprorsfanan, äfvensom flera städer i Calabrien och Abruzzerna, med undantag af Aquila, och då jag red förbi Roms murar, fladdrade Hohenstaufiska banér från dess tinnar."

"Död och helvete! du ljuger, gubbe!" ropade konungen, fattade den gamle vid bröstet, och ruskade honom så vildt, att de hvitnade lockarne flögo kring det ärriga ansigtet.

"Sanning talar jag, herre konung, dagens sanning, så sannt Gud och den heliga Jungfrun mig hjelpe i min sista stund!" svarade gubben med stadig röst, utan att låta skrämman sig af denna kraftyttring, hvarvid han syntes van.

"O, Henrik af Castilien, trolöse frände!" ropade nu Carl, släppte gubben och sträckte sin knutna hand mot himlen; "detta skall du få betala, så sannt jag heter Carl af Anjou!"

På det läsaren må kunna fatta betydelsen af detta utrop, se vi oss tvungna att gå något tillbaka i berättelsen.

Alfons X, konung af Castilien, densamme som under interregnum eftersträfvade kejsarkronan, och som äfven någon tid bar titel af tysk konung, hade tvenne bröder, Fredrik och Henrik, hvilka, sedan de gjort gemensam sak med hans undersåtare emot honom, sågo sig nödsakade att öfvergifva Spanien och söka sin tillflykt hos Mohrerna, deras grannar och bundsförvandter. Medan spanska halfön ännu var delad emellan de tvenne folkslagen, var förbindelsen ganska liflig dem emellan, snart sagdt daglig. En Castilianare ansågs ej hafva fått en bildad uppfostran, om han ej äfven studerat arabiska, och Afrika var ett land långt mindre obekant för den spanske ädlingen, än Frankrike. De båda bröderna ingingo derföre i konungens af Tunis-tjenst, och tillbragte der flera år. Under deras långa vistande bland de otrogna, beskyllde man dem att hafva antagit deras seder och lära. Henrik hade dock, trött vid sin landsflykt, lemnat Afrika och öfverskeppat sig till Italien med 800 ryttare, största delen

Spaniorer, vid samma tid som eröfringen af konungariket Neapel, genom Carl af Anjou, upptände alla ärelystnas förhoppningar. Henriks fader var broder till Carls af Anjou moder; de voro således syskonbarn, och den castilianske prinsen begagnade sig af denna släktskap, för att vinna Carls ynnest. Detta lyckades äfven fullkomligt, sedan han dock först måst låna honom 60,000 dubloner, allt hvad han under tio års tid kunnat sammanpara och belöningen för hans tjenster i en annan verldsdel. Carl mottog äfven Henrik såsom en broder; han anbefallte honom på det högsta hos Clemens, af hvilken han till och med begärde, att han måtte göra honom till konung i Sardinien, för att beröfva Pisa detsamma. Men snart visade sig Carl afundsjuk öfver de framsteg Henrik gjorde i romerska folkets kärlek och vid påfliga hofvet; han begärde nu för sig sjelf konungariket Sardinien, vägrade att återbetala den summa han lånat af Henrik, samt retade till den grad hans vrede, att denne svor att hämnas, skulle det äfven kosta honom lifvet.

Emellertid hade Romrarne, äggade af afund mot adeln, såsom alla italienska republiker vid denna tidpunkt, uteslutit den från styrelsen öfver staden, samt, vid ett måhända anstiftadt uppror, utnämnt till sin anförare en man vid namn Angelo Capucia, och uppdragit åt honom att, i samråd med två med-

borgare utur hvarje qvarter, välja en senator eller högste styresman. Han valde nu dertill Henrik af Castilien, och denne, sedan han genom fasthet och rättvisa befestat sin makt i Rom, och genom list tillfångatagit några af de mäktigaste ädlingarne, hvaribland tvenne Orsini, en Savelli, en Stefani, m. fl., såsom gisslan för Welfernes trohet, slöt han förbund med Konradin, mottog hans sändebud, Galvano Lancia, på det mest smickrande sätt, och befallte att Hohenstaufiska örnen skulle bredvid hans banér svaja från Sanct Angelos torn.

Vissheten om denna öfvergång, hvarom Carl genom sina spioner fått mången vink, öfverraskade honom vid berättelsen om detta sistnämnda steg, och föranledde hans utrop. Med stora steg och såsom försänkt i dystra tankar, gick han nu häftigt fram och åter, så att sporrarne slamrade mot stengolfvet. — ”O, mina planer, mina planer!” mumlade han halfhögt för sig sjelf. ”Skall jag nu, såsom jag ernade, kunna belägra den skägglöse pojken, der han uppehåller sig, besätta Tuscien, eller åtminstone spärra för honom ingången dertill? Intet af allt detta; jag måste skyn-da hem. Och han skall kanhända tro, att jag flytt för honom; förbannadt! — Nå, hvar-före dröjer du?” utfor han och vände sig till Renaud. ”Har du ännu mera att säga mig?”

”Ja, nådigste herre, och kanhända det mest smärtsamma.”

”Således ännu mera,” ropade Carl, såsom förstenad. ”Nå väl, jag är beredd. Skynda!”

”Conrad Capece, en af den unge upprorsstiftarens höfdingar, afseglade för några månader sedan på ett pisanskt fartyg till Tunis.”

”Nå, hvad hör det hit, hvad har jag att göra dermed?”

”Mycket; tillåt mig att fortfara. Han uppsökte der prins Fredrik af Castilien, senators af Rom broder, och i förening med honom landsteg han i September månad, med en här af omkring 800 man, vid Sciacca på Sicilien.”

”Äfven Sicilien! död och förbannelse!” ropade Carl, vildt uppfarande, men tillade något lugnare: ”Fortfar!”

”Här utspridde de nu proklamationer, hvaruti de uppmanade till affall från dig, och uti hvilka lofvades invånarne guld och gröna skogar, samt att de alla skulle blifva lyckliga och fria.”

”Det faller af sig sjelft; att lofva är ej svårt,” ropade Carl med ett vidrigt leende. ”Men min ståthållare, Foulques de Puyregard?”

”Angrep dem så fort som möjligt, i förtröstan på sin talrika här; men knappast hade slaget begynt, förrän Sicilianerne plötsligt höjde Hohenstaufiska fanan, vände sina vapen mot våra, slog dem och eröfrade

lägret. Vål äro ännu de starkaste städerna, såsom Messina, Palermo och Syracuse, i ditt våld; men hela den öfriga delen af ön har förklarats sig för Konradin."

"Allt sammanhopar sig då på en gång!" utbrast Carl, med korslagda armar och ned-sänkt hufvud. "Men," fortsfor han, plötsligt uppblickande, "för allt detta har jag att tacka uslingarne i denna håla," ropade han och pekade genom fönstret på Sanct Hilario. "Kalla in mina krigshöfdingar!" fortsfor han med dundrande röst.

Inom några ögonblick var rummet nästan fullt af pansarklädda riddare. — "Låt genast blåsa till storm!" började han. "Fyrahundrade människor hafva redan alltför länge uppehål-lit mina segervana skaror. Säg dem, att jag, såsom belöning för deras hittills visade tap-perhet, öfverlemnar staden åt dem till plun-dring. Låt dem bränna och mörda efter be-hag, ju mera ju bättre. Skona ingen! Hvar-ken ålder, stånd eller kön må uppehålla er i er rättmätiga hämd. Innan aftonen vill jag se detta näste förvandladt till en grushög. Lyd mina befallningar till punkt och pricka! Bort!"

Sådana befallningar blifva merendels med begärlighet åttlydda, och dessa alltför väl.

Vi vilja nu återvända till Konradin. Myc- ket hade, under loppet af några få veckor,

förändrat sig i Verona. Uti ett lågt, men långt rum på Castel Vecchio, med sparrar i taket och rutigt marmorgolf, satt, vid ett bord längst fram i salen, Konradin, med hufvudet lutadt i handen. Framför honom låg ett påbörjadt bref, och öfver de förr så blomstrande, nu likbleka kinderna nedrullade då och då en stor tår. Pennan hvilade orörlig i handen, och ögonen stirrade stelt framför sig, såsom voro hans tankar sysselsatta med något för hans närvarande omgivning fullkomligt fremmande föremål. Med tysta steg inkom Fredrik af Österrike i rummet, gick fram till honom, och lade sakta sin hand på hans axel. Leende genom tårarne, upplyftade Konradin ögonen till sin vän.

"Mod, mod, min stackars Konradin," började denne. "Vill du vara en man, och låter sådana småsaker gå dig till hjertat! Hvad rår du derföre, att armod och nöd innästlat sig i din här, att den dagligen sammansmälter genom rymningar från den bannlyste, som ingen vill tjena? Du har ju ännu din stjuffader och din morbror qvar med sina skaror, och så länge de qvarstanna här, är du stark nog att kunna våga ett fälttåg."

"Deröfver sörjer jag icke ett enda ögonblick," svarade Konradin; "mina tankar voro hos min moder, min goda, ömma moder. Jag föreställde mig hennes oro öfver utgången af detta företag, då hon af hemvandrande

riddare och legoknektar får veta, att penningbristen och armodet här i Verona äro så stora, att mången sett sig nödsakad sälja sin häst, ja, sina vapen, för att få medel till hemresan. Endast detta grämer mig."

"Gode Konradin, huru ljuft måste det icke vara, att veta sig mor till en sådan son!" utbrast Fredrik, omfamnande sin vän, och en sällsam syn, en tår, darrade i hans öga.

"Hvad, vill äfven du skämma bort mig genom smicker?" utbrast Konradin med en ton af lätt förebråelse. "Du, om ingen annan, tänkte jag, skulle åtminstone vara uppriktig."

"Det är jag äfven; kan du ett ögonblick tvifla derpå?" svarade Fredrik, med till hälften vredgadt utseende.

"Nej, nej, förlåt mig," började Konradin; men i detsamma afbröts de båda vännernas samtal af ett buller utanför salen, vid det de framför dörren postande hillebardiererna skyldrande stötte sina bardisaner mot stengolfvet, dörrarne sprungo upp, och hertig Ludvig af Bäjern samt grefve Meinhard af Görtz inträdde.

Vid åsynen af dem uppsteg Konradin genast och gick emot dem. — "Hvad vill det säga, dyre fränder? J ären jernklädda från hufvud till fot, och härens afmarsch var ju, efter beslutet i vårt senaste krigsråd, ej utsatt förrän om några dagar?"

"Det är sannt," började hertig Ludvig; "men oförmodade underrättelser hemifrån hafva tvungit mig att förändra tankar. Grefve Meinhard och jag lemna ännu i denna dag Veroná, för att återvända hem, och inbjuda dig, om du så vill, att vara oss följaktig."

"Hvad hör jag? Äfven min stjuffader, äfven grefve Meinhard skulle vilja öfvergifva mig. O, nej, nej, jag har säkert hört orätt; det kan ej vara så. Det är omöjligt."

"Och likväl är det både möjligt och troligt," återtog den kärfve hertigen. "Vore du ej en späd yngling, skulle du lätt inse den dårskap du begår, att stanna qvar. Är du icke bannlyst; har jag ej den ena gången efter den andra af mina egna medel förskjutit dig penningar?"

"Ja, emot en mängd förlänings- och gåfvobref!"

"Afbryt mig icke! Oaktadt allt detta, står nöden ej att afhjelpa, ändock rymma dagligen stora skaror från dina vanhelgade fanor, och sjelfva dina närmaste fränder har ditt olycksöde indragit i den allmänna förbannelsen. För att befria oss och dig från denna syndaskuld, återvända vi nu."

"Återvända, återvända! kan ni då ej uttala annat, än det förfärliga ordet återvända? Finnes då ej något annat ord i er mun? Kan då intet qvarhålla er? Och just nu vill ni öfvergifva mig, då allt tyckes le emot mig."

Är ej Pisa mig tillgifvet, har jag ej en mäktig bundsförvandt uti Henrik af Castilien, som beherrschar Rom, har ej större delen af Apulien, efter de obestämda underrättelser vi fått, höjt frihetens banér, har ej nästan hela Sicilien erkänt mitt välde, och ändock vill ni uti detta ögonblick öfvergifva mig; nej, jag upprepar det ännu en gång, det är ej möjligt!"

"Du har hört mina skäl."

"En enda seger, min morbroder, blott en enda seger, och jag står såsom herrskare i det sköna Neapel. Och ni skulle ej der vilja vara den egentlige enväldsherren, ty ni vet bäst, hvilket inflytande edra råd alltid haft på mitt sinne; ni skulle ej der vilja samla ofantliga rikedomar, måhända en gång bära Siciliens krona?"

"Bah, luftslott af en ynglings upphetsade inbillning. Jag tager det säkra för det osäkra. Från mitt en gång fattade beslut har jag hittills ännu aldrig vikit."

"O, jag vet af gammalt, ni är obeveklig, min morbror, hård såsom klippan. Så vill jag då vända mig till er, min stjuffader," utbrast Konradin och fattade hans hand; "i ert bröst klappar ett menskligt hjerta. Ni måste bönhöra mig."

"Förgäfves bönfaller du hos mig," sade denne, bortvändande sig. "Det gäller din och

min salighet. Mitt beslut står lika fast, som denna ädle hertigs."

"Ni skämtar! Tänk på min mor, på hennes förtvivlan, då ni återkommer ensam, utan er son, som ni dock lofvat henne att beskydda och försvara, då ni måhända genom detta steg öppnar för mig en förtidig graf. Betänk allt detta, och ni skall låta beveka er."

"Min son, du vet att jag alltid omfattat dig med samma ömhet, som om du varit mitt eget blod, att din mor är mig det dyrbaraste på jorden. Följ därför din morbrors och mitt råd; kom med oss, öfvergif detta företag, som endast bringar dig i förderf; återvänd med oss, och jag vill, så sannt Gud lefver, utan att ett hår krökes på ditt hufvud, återföra dig i din moders armar."

"Detta prof är hårdt, det hårdaste jag ännu öfverlefvat. — Men nej, ehuru ung till åren, vill jag dock visa, att min själ är stark. Jag stannar qvar. Men för sista gången, på mina knän, bönfaller jag hos er. Om ni nu öfvergifver mig, sätter ni ju en outplånlig fläck på er ära, en fläck som århundraden ej mäktat utplåna. Betänk, hvad skall verlden säga derom?"

"Verlden skall säga," svarade hertig Ludvig kallt, "att vi handlade såsom lugna, sansade män, hvilka ej ville äfventyra sin själs salighet för tillfredsställandet af en ynglings

omätliga äregirighet. — Kom, grefve Meinhard; tiden hastar!”

Han ville draga grefven med sig; men denne slet sig lös och störtade i Konradins armar. Längre höllo de hvarandra tyst omfamnade. — ”Helsa min mor, min dyra mor!” hviskade Konradin.

”Jag kan ej handla annorlunda; Gud vare med dig!” ropade grefven slutligen, lösgjorde sig ur hans armar, och följde hertigen med brådskande steg.

”Än du, Fredrik, vill äfven du öfvergifva mig?” frågade Konradin.

”Aldrig!” ropade Fredrik och skyndade i hans famn. ”Må påfven slunga sin bannstråle emot dig, må dina närmaste fränder öfvergifva dig midtuti ett fiendtligt land, jag öfvergifver dig aldrig.”

Utanföre skallade nu trumpeterna, och då Konradin blickade ut genom fönstret, såg han talrika skaror af rytteri och fotfolk uttåga genom den stadsport, hvarigenom han, i spetsen för dem, några få månader förut dragit in i den jublande staden. Liksom då trängdes äfven nu nyfikna omkring dem.

”Så är då allt förloradt, utom äran,” ropade Konradin och nedsjönk i en länstol, med händerna för ögonen.

”Intet är deremot förloradt,” hviskade en späd röst bakom dem. Genom en löndörr hade Diephold insmugit sig, och i den halföpp-

nade tapetdörren syntes Archimbalds vördnadsvärda anletsdrag.

Konradin räckte den förmente pagen sin hand, och skakade på hufvudet.

"Nej, intet," fortfor denne med värma. "Har du ej ännu dina trogna Schwabare omkring dig, har du ej så godt som hela norra Italien för dig, och stå ej der ännu tvenne bundsförvandter vid din sida, vänskapen och — kärleken?" tillade hon rodnande.

"O, ja, jag vore den mest otacksamme bland dödliga," svarade Konradin och fattade Constantias och Fredriks händer, "om jag ej visste att erkänna er gränslösa kärlek och tillgifvenhet. Rik är jag ännu, oändligt rik, ty mången ser väl en vän stå vid sin sida, ehuru ej så bepröfvad; men hvilken kan väl mäta sig med mig i lyckan, att se äfven den utesägligt älskade i krigets vådor, lik en skyddsengel, vaka öfver hvarje ens steg — och dock, hvad skall jag väl svara, då mina höga förfäder en gång fråga mig: hvad har du gjort, för att återvinna dina fäders arf?"

Och åter försänkt i vemod, betäckte han ansigtet med sina händer. "Förtrösta på en högre makt, än den jordiska," svarade Constantia, lyftande sin arm mot höjden, "på en godhetsfull Försyn; han låter ingen komma på skam."

I stum åskådning stodo Fredrik och Archimbald der; de trodde sig se en engel.

Då hördes plötsligt från en annan del af staden än den, hvarigenom hertig Ludvigs och grefve Meinhards skaror uttågat, krigiska ljud, men så ovanliga, att allmänna uppmärksamheten genast vändes ditåt. Det var såsom på en gång af cymbaler, klockor och sammanslagna tallrikar, och innan ännu Konradin hunnit underrätta sig om anledningen dertill, anmälde en saracensk emir, hvilken nyss anländt i spetsen för en talrik beskickning, och som bad om företräde.

"För in honom," befällte Konradin med knappt hörbar röst, och nu inträdde, jemte ett lysande följe, en gubbe med silfverhvitt skägg. Turbanen blixtrade af juveler, och i gördeln skimrade fästet af en dyrbar dolk. "Allah Akbar, Gud är stor!" började han, nedfallande på sitt ansigte, hvilket exempel hans följeslagare ej underlät att efterkomma.

"Stå upp! Hvad är er begäran? Hvarifrån kommer ni?" utbrast Konradin, vänligt upprestande gubben.

"Från Nocera äro vi, eller, såsom ni Westerländningar kallar det, Luceria, för att helsa dig, Occidentens stjärna, välkommen till det land, der dina fäder herrskat. Saracenen glömmmer icke de välgerningar honom en gång vederfarits, och då underrättelsen om din ankomst hann våra öron, sade vi till hvarandra: 'Han är en ättling af det berömda kejsarehus,

som inkallat våra förfäder i detta land, skänkt dem Nocera till boningsort, och alltid visat sig emot oss såsom rättvisa och nådiga herrskare. Honom vilja vi tjena, för honom utgjuta vårt blod!" Vi voro äfven de första, som uppreste dina fäders banér bredvid vårt emot den blodige tyrannen, hvilken varit orsaken till din frändes, den ädle Manfreds, död. Så snart kringliggande nejdens invånare sågo detta, följde de med glädje vårt exempel, och man kan nu snarare räkna de orter den grymme herrskaren innehar, än dem som icke mera lyda hans välde."

"Trogna folk!" ropade Konradin. "Men har ni icke, vid er ankomst hit till staden, hört hvilken olycka träffat mig?"

"Visserligen hafva vi det," återtog gubben; "men i nöden pröfvas vännen, och vår ära skall det alltid blifva, att helsa dig såsom vår rättmätige Emir al Omrah, vår beherrskare. Väl framdrifver vår sol ej mera några blommor; men en glädje skall det dock alltid för oss blifva, att för dina fötter få utströ dessa stridens röda rosor, hvilka föregå segrarens spår. Tusen krigare, på hästar af äkta arabisk stam, skola, lika örnar med ljungande blixtar, sluta sig till din här och bilda dess vingar. Flyg, unge örn, flyg mot solen, och du skall se, att dina krafter med hvarje vingslag tilltaga; ty det är så din bestämmelse.

Följ en gubbes råd, som ofta vågat meddela sådana åt din store farfader."

"Ja, det vill jag," ropade Konradin med återväckt mod. "En ringa, men trogen skara är i krig långt mera värd, än en stor, men opålitlig här. I morgon bryter jag upp härifrån, och efter några veckor hoppas jag att stå inom edra murar, för att kunna tacka er, ej allenast för er exempellösa trohet och uppoffring, utan äfven för det J återgifvit mig tron på människovärde. I dig omfamnar jag hela ditt folk; säg dem, att, om jag lefver, skola de ej vänta förgäfves. Deras belöning skall bli kunglig. Gud vare med eder!"

"Salam, salam aleikom!" ropade alla Sacracenerna bugande, med händerna för pannan.

Men knappast hade dessa aflägsnat sig, förrän Konradin kastade sig i en länstol och gret som ett barn. Isskorpan, hvarmed hans fränders uppförande omgifvit hans hjerta, upptinade, och med mod och förtröstan emotsåg han åter den framtid, för hvars mörker han några ögonblick förut bäfvat tillbaka med fasa.



IV.

Återseendet.

(1268.)

Med 3000 man, hela återstoden af den en gång mer än tredubbelt så starka hären, lemnade Konradin påföljande dagen Verona, och ankom, efter några dagars rastlös marsch, utan att under tiden röna minsta motstånd, till Pavia, der han mottogs med högljudda fröjdebetygelser. "Huru har detta kunnat tillgå?" ropade förvånade alla menniskor. "Huru har han oskadd kunnat genomtåga ett helt och hållet guelfiskt sinnadt land? Huru är det möjligt, att detta kunnat ske med Milanos makt och oss tillgifvet, som det är?" frågade förundrade konung Carl och påfven. Men Torres, förtörnade öfver den erkebiskop man emot deras vilja påtvungit dem, gynnade hem-

ligt Konradin, och Visconterne, Mailands beherrskare, kände icke heller, såsom fordna Ghibelliner, hos sig någon kallelse att göra honom eftertryckligt motstånd. Följande dessas exempel, blef äfven det stora förbund overksamt, hvilket de lombardiska städerna redan långt tidigare slutat mot alla Carls fiender. Men dock var raka vägen till Rom och Tuscien ej härigenom öppnad; ty de städer, hvilka lågo i denna riktning, och isynnerhet det mäktiga Bologna, voro alla påfligt sinnade, och den andra hufvudingången till Tuscien, genom bergspassen vid Pontremoli, höllo Guelferne, på Carls befallning, starkt besatt. För att beskydda denna förr omnämnda provins, hade Carl, vid sin hastiga afresa till Apulien, qvarlemnadt sin marskalk, Guillaume de Boiselve med 800 fransyska eller provençaliska riddare. Och likväl var det af högsta vigt för Konradin att intränga i detta landskap, der de flesta af hans hemliga anhängare befunno sig. Derföre lemnade han äfven Pavia i slutet af Mars månad, och vågade sig, emedan Genua tvekade hvilket parti det skulle taga, genom marggreffvens af Carreto besittningar och liguriska gebitet till Vado, hvarest han, efter aftal, fann före sig tio pisanska fartyg.

Ända hit hade hertig Fredrik af Österrike följt honom; men här måste han, under heta tårar, för första gången sedan deras barndom,

skilja sig från sin vän, för att åter begifva sig till Pavia; ty åt hvilken kunde Konradin med mera förtroende öfverlemna ledningen af så väl sitt rytteri, som den del af fotsolket, hvilken icke kunde medfölja öfver hafvet? Men detta företag fordrade både klokhet och mod; ty, såsom vi här ofvanföret sett, försvarades de pass, hvarigenom vägen gick, ej allenast af Guelferna, utan äfven af Boiselve. Afskedet var rörande; men modigt emotsågo de furstliga vännerna återseendets stund.

Det var en praktfull syn, att i den friska morgonglansen se den pisanska flottan gå till segels. Alla fartygen mannade rå, då konungen steg ombord. Tusentals vimplor och flaggor förvandlade dem till jätteblommor af den mest skimrande färgprakt, och på den galler Konradin besteg hade Pisa slösat en rikedom, värdig en af denna tidsålders mäktigaste republik. Framstammen prunkade af gyllne sirater, seglen voro af mångfärgade sidentyger, sjelfva tågen af silke; öfverallt glänste speglar och förgyllningar, hvarhelst de möjligen kunde anbringas, och en praktig baldakin af guldtyg erbjud på akterdäcket en svalkande, men ganska behöflig skugga åt dem, hvilka den brännande hettan ej tillät att vistas under däck. En frisk vind fyllde seglen, och flottan flög förbi de gudasköna stränderna. Allt var der en enda trädgård,

en blomstrande, omätlig trädgård, hvilken tycktes smekas af hafvet, som på sin rygg bar tusentals fartyg och båtar. Än framblickade Albenga, med sina dystra, mörka torn, lik en slagskugga i det paradisiska landskapet, än Oneglia, inbäddadt i de skönaste lager- och oliveskogar, och nu höjde sig San Remo, såsom ur en verld af blommor och frukter. Vinden, som låg från landtsidan, tycktes medföra välluktande helsningar från de med liljor och narcisser, rosmarin och myrtnar uppfyllda dalarne. Längst bort vid horisonten, något till höger, kunde man urskilja Corsicas blånande berg. Men nu, ehuru man af denna naturens yppiga fägring bordt vara beredd på något skönt, slog dock en magisk syn det förvånade ögat nästan med blindhet. Konradin såg sig såsom i ett ögonblick försatt i en asiatisk trollverlds hela blomsterprakt. Dvärj- och solfjäderspalmen hade väl då och då skymtat fram bland orangelandarne; men nu reste sig en hel skog af smärta palmträd kring en åldrig eremit-hydd, och blomstrande anemoner, aloer och det indiska fikonträdet fullbordade förvillelsen. Småningom hade den friska kultjen lagt sig; insekter af alla slag surrade i luften, en högtidlig, men tillika verksam stillhet herrskade i naturen; intet ljud hördes, utom af palmer-nas sus, insekternas surrande och vågornas squalpande, vid det de bröto sig mot far-

tygens kölar. Allt omkring var stilla, varmt och mildt; sjelfva de rödaktiga strandklipporna andades mildhet och värma. Sönnen hade bemäktigat sig alla, utom besättningen. Endast Konradin satt på akterdäcket under baldakinen. Vid hans sida stod Diephold, hvars hand omedvetet förirrat sig i den unge konungens, och på trappan, som förde ditupp, såg man Archimbald med harpan i hand. Himlen återspeglade sig i hafvet, hafvet himlen; det förekom Konradin såsom simmade han i ett genomskinligt lufthaf, liksom hans själ, löst från stoftets bojer, redan njöt en försmak af vistan i de saligas boningar. Ädla, rena tankar och föresatser sväfvade förbi den. Han tyckte sig ej förr hafva sett Italien.

"Kan något vara skönare," började Konradin, "än att, omgifven af en sådan paradisk natur, vid den älskades sida blicka upp till den sydländska himlen, och derifrån i återglansen deraf, i ditt mörkblå öga? O, jag är lycklig, utsägligt lycklig."

"Så är det äfven med mig, och jag skall i hela min lefnad tacka den Allgode för denna minut af oblandad sällhet, sådan att den snarare liknar en dröm, en hägring af en bättre verld, än en sekund framlefvad på denna jord." Men, min Konradin," fortfor hon, och ett mistroget leende sväfvade kring hennes mun, "du går nu till mötes allt hvad Italien eger stort

och skönt; fruktar du icke, att denna rena sällhet kan grumlas, att dessa förtärande eldsblickar från en italiensk flickas ögon skola komma dig att glömma mina, skola bränna ditt hjerta till aska, såsom jag i min barn-dom hörde omtalas i en saga?"

"Nej," svarade Konradin, och hans öga blixtrade; "ehvad än må hända, för detta fruktar jag icke. Hvad, svartsjuk, redan svartsjuk, min Constantia? Kan du väl befara något sådant, du, som för mig uppoffrat fader, hem, som så många gånger frälsat mitt lif, hvilken jag är skyldig en tacksamhet utan gränser . . ."

"Tacksamhet, ja!" suckade Constantia.

"Jag vet hvad du vill säga; men hör mig till slut. Tacksamhet kan glömmas, kan kallna, men ej den första, rena kärleken, den som oupplösligt genomglödgat tvenne själar. Således, min Constantia, om jag än, inför dina ögon, ser mig tvungen att med vänlighet bemöta än den ena, än den andra af de mäktiga mäns döttrar, på hvilka hela min välfärd, utgången af detta företag hvilat, så var dock öfvertygad, att mitt hjerta ensamt och odeladt tillhör dig. Men du, du sjelf, Constantia, akta dig att icke du sjelf . . ."

"Hvad, kan du verkligen tro det; nej, det gör du ej. Jag heter ju Constantia, den beständiga, och dessutom förmodade jag . . ."

”Dessutom — något *dessutom* är fullkomligt öfverflödigt,” hviskade Konradin och förseglade hennes mun med en eldig kyss.

Då slog den silfverhåriga Archimbald några fulla ackorder på sin harpa. En profetisk ande tycktes bemäktigat sig honom och leda hans fingrar. Med ännu kraftfull stämma besjög han kärlekens lycka och qual, och tonerna målade troget känslorna och orden. I början voro de smekande och ljufva, snart blefvo de mera förvirrade, då och då hördes ett disharmoniskt ljud, stormen hven genom strängarnes guld, åskan dånade, blixterne ljungade, åhörarne ryste; men småningom återvände lugnet, dermed äfven glädje och förtröstan i hans åhörares hjertan, och, såsom återsvar från en bättre värld, upprepades de smältande sluttonerna af echo från strandklipporna.

Emot aftonen friskade vinden åter upp, och inom kort hörde man på afstånd klara ljud, såsom af klockors klang. Det praktfulla Pisa låg i en amfiteater framför de seglande. Nu lade en talrik flotta, omgifven af tusentals båtar, ut för att högtidligt möta den efterlängtade gästen, och sedan den förenat sig med hans galerer, återvände den nu i god ordning till hamnen, hvaruti den inlopp under klockringning från alla stadens kyrkor, ursinniga hurrarop och det döfvande sorlet af den otaliga folkmängd, som betäckte kajerna. På

stranden emottogs Konradin af konsulerna, senaten och en mängd pisanska ädlingar, hvilka nu i högtidlig procession återvände. Men högt öfver denna höjde sig, med betydligt afstånd emellan hvarje, flera vagnar af en utomordentlig höjd och storlek. Den första uppbar en byggnad föreställande staden Pisa, den andra ryktets tempel, och slutligen såg man en ofantlig trädhäst, liknande den föreställning man gör sig om den trojanska. Omkring hvart och ett af dessa rullande konstverk utförde kadriljer, vid ljudet af hundratal instrumenter, passande dansar, och de, som omgafvo trojanska hästen, baletter, med afseende på de förnämsta händelserna utur trojanska kriget. Detta tåg rörde sig nu långsamt från hamnen till staden, genom flera för tillfället uppbyggda triumfbågar. Här och der i gathörnen voro läktare för musikanter uppresta, och under hvarje sådan läktare voro alltid tvenne springbrunnar anbragta, hvarvid man efter behag kunde få läska sig med röda eller hvita viner, hvilket ej heller af folkmassan underläts. Från alla af människor öfverfyllda fönster, der tåget framskred, hängde rika täcken, och marken var betäckt af blommor. Nu anlände det till domkyrkoplatsen, kanhända det ryktbaraste torg i världen, för de odödliga mästerverk hvarmed det omgifves. Det runda dopkappellet, Battisterio kalladt, Campanilen eller det hängande

klocktornet, och Primizialen eller domkyrkan, ett minne af den seger Pisanernes konsul Orlandi i sjelfva Palermos hamn vann öfver Saracenerna, omgäfvade den herrliga plats, hvaraf nu en del föreställde Troja med sina murar och torn. Vid hästens annalkande nedstörtade af sig sjelfva en del af de förra. De grekiska krigarne begäfvade sig då ut ur den ofantliga kolossen, och anföllo Trojanerna, hvilka å sin sida gjorde ett utfall ur staden, beväpnade och betäckta med konsteldar, hvarmed de utförde en beundransvärd strid. Troligen hade Pisanerna lärt sig fyrverkerikonsten under korstågen, isynnerhet vid intagandet af Konstantinopel, hvarvid de belägrande sjelfva ledo så mycket af den så kallade grekiska elden, ehuru ej krutet, denna förderfliga uppfinning, då ännu var känt. Från hästen kastades emellertid fyrverkeripjeser mot staden, och från staden mot hästen. Förblindade af denna herrliga, förut af Tyskarne osedda syn, åskådade de med stigande förvåning och beundran de raker och konsteldar, hvilka fräsande och sprakande uppstego mot den mörkblå italienska natthimlen, eller spridde sig likt ett stjernregn, och förvandlade natten till dag. I början blefvo de väl något häpnade, emedan de trodde sig se en förfärlig eldsvåda; men snart lugnades de af invånarne med den försäkran, att det ej var tändande eld, hvilket de flesta

väl ansågo såsom trolleri; men anblicken deraf var dock för hänförande, att de kunde lösslita sig derifrån. Snart syntes äfven Troja insvept i lågor och rök, och det praktfulla skådespelet slöts med afbrännandet af tjugu träd, helt och hållet betäckta med luftbägarer.

Det rika, mäktiga Pisa, hvars segerrika flaggor svajat i Sardinien, Corsicas, Elbas, ja sjelfva Carthagas hamnar, som mer än en gång skickat sina flottor till det heliga landet, som egde kolonier i Constantinopel och Ptolomais, skyndade sig nu, vid åtankan på de välgerningar och beskydd det af Konrads förfäder njutit, kanhända äfven i hopp om tillökning i sin makt, att för honom göra alla möjliga uppoffringar. Det öppnade sin skattkammare för honom, utrustade en flotta af trettio starkt bemannade galerer, hvilken, under Federigo Lancias anförande, skulle oroa Apuliens och Siciliens kuster, och, ej nöjd dermed, erbjöd senaten honom äfven en mängd hjälptrupper. I spetsen för Pisas adel, hvilken brann af begär att utmärka sig under den unge konungens ögon, gjorde han ett utfall på Luccas område; men som tiden skyndade, måste han, oaktadt den lyckliga utgången deraf, återvända, för att icke på obetydliga förhandlingar förspilla de krafter, hvilka så väl behöfdes till utförandet af det stora verket.

Solen uppsteg praktfull ur sin fuktiga bädd, och dränkte i sitt eldhaf den allt mattare och mattare rosen-glans, som föregått den. En balsamisk vårluft ingöt frid och längtan i själen. Pisa, den prunkande palatsstaden, syntes såsom utdöd; ty hela dess folkmängd, gamla och unga, rika och fattiga, alla hade utströmmat utom norra stadsporten. Var det för att njuta af den friska morgonsvalkan, eller lockade den något annat skådespel? Vi skola snart förnimma det. Emellertid var det en skön syn, att skåda den otaliga människomassa, hvilken, så långt ögat kunde räcka, trängdes under de på båda sidor om den breda, stenlagda vägen planterade kastanjerna. Öfver den brokiga mängden svajade här och der en riddares fladdrande plymer och guldstickade kappa, eller höjde sig en ädel fruntimmersgestalt, med sin tätt åtsittande hufva, den stärkta ringkragen och sina glänsande smycken, på en sedig gångare, hvilken icke behöfde pagens ledande hand, för att säker och oskadd bära sin sköna börda genom det stojande folkhvimlet. Nu hördes ljudet af raska hofslag från stadssidan till; mängden delade sig, lyftade sig på tåspetsarne, knuffades och usträckte halsarne, och i spetsen för ett talrikt, glänsande följe af adeln och borgerskapet, syntes Konradin i sin krönta hjälm, hvarpå de svarta och gula fjädrarne majestätiskt gungade. Vid hans åsyn utbrast

folkmassan i de högljuddaste jubelrop. Då saktade han ridten, och helsade vänligt åt båda sidor. Längst bort höjde sig nu ett moln af damm. Vid denna åsyn tryckte Konradin sporrarne i sidorna på sin häst, och skyndade i ohejdad fart framåt Mutrone. Såsom ett diadem af juveler på naturens panna, gnistrade de Liguriska Alpernas spetsar, hafvets blå, omätliga yta syntes till venster, och midt framför Konradin låg det bergiga, men dock grönskande landskapet, hvarigenom vägen i tusende krökningar slingrade sig. Men nu vältrade sig dammolnet allt närmare och närmare, och slutligen kunde man urskilja en enskild ryttare, hvars ljusblå vapenrock mildrade glansen af den silfverrustning han bar, med lösa tyglar spränga långt framför de massor af rytteri, hvilka allt tydligare utvecklade sig ur dammkolonnen. Det var hertig Fredrik af Österrike, som lyckligt fört dem öfver Alperna till Varese, och sedan genom Lunigiana strandvägen hit. På en gång kastade sig båda ynglingarne af de frustande, löddriga stridshingstarne; på en gång störtade båda i hvarandras armar, hårdt, så att harnesken klingande sammanslogo. Längre hördes endast deras dofva snyftningar; men slutligen förmådde Konradin genom tårarne framstamma: "Nu skall intet mera skilja oss åt."



V.

Spådomen.

Uti det påfliga palatset i Viterbo satt uti sitt lönrúm påfven Clemens IV. Det motsvarade på en gång så väl kabinet, som kappell, emedan å ena sidan alla hemliga rådpågningar der höllos; men å andra liknade det dock snarare till sin inredning det senare. Öfverallt på de af urblekta tapeter betäckta väggarne sågos helgonbilder, och under det enda, djupa fönster, som upplyste rummet, syntes, på en upphöjning af några trappsteg, ett altare, hvarpå tvenne vigda vaxljus, ett på hvardera sidan om ett stort krusifix, brunno. Glansen af den inströmmande morgonsolen skulle fullkomligt hafva fördunklat dessa, om icke de inbrända målningarne på de små rutorna betydligt mildrat dess sken. Från altaret blandade lefvande blommor sin

vällukt med de lätta, hvirflande rökmoln, hvilka uppstego från det gyllne rökelsekar, som stod på dess trappsteg. Golfvet var be- täckt med mjuka, dyrbara mattor, och i ena hörnet af rummet, bredvid det nyssnämnda altaret, sågs en stor, klumpig stol af jernek, snarare liknande en thron, ofvanpå hvars ofantliga ryggstöd man varseblef S:t Petri nycklar i kors, och deröfver den trekrönta tiaren, allt groft utarbetadt i träd. Uti den- na satt nu en spenslig, hopkrympt gubbe. Glesa, hvita hårstrån stucko här och der fram undan den så kallade camauran, en röd, med svandun kantad sammetskalott. En hvit chor-rock omgaf i rika veck den magra gestalten, och öfver skuldrorna hängde ma- zettan, ett slags kapuchong af purpursammet, fodrad med hermeliner. Då och då skakade en torrhosta förfärligt den utmärglade gub- ben; men de mörka ögonen bibehöllo dock ännu hela sin fordna eld. Vid hans fötter satt, klädd i messkjorta, en gosse af vid pass 13 à 14 års ålder, och läste med hög röst utur det breviarium, försedt med masifva silfver- knäppen och prunkande målningar, hvilket låg på hans kuän. För hvarje rad korsade han sig, och den åldrige mannen doppade då alltid yttersta fingerspetsarne i ett bredvid honom stående, med ädla stenar inlagdt vig- vattenskärl, och gjorde sedan samma tec- ken öfver panna och bröst. Då läsningen

var slutad och bönboken igenlagd, sade den gamle, efter några minuters andaktsfull tystnad: "Nu måste man åter vända sina tankar till verdsliga ting. Gå, min son, och kalla in kardinal Malabranca." Chorgossen skyndade genast ut, och nu inträdde den kallade. Den vördnadsbjudande, åldriga, men ännu raka gestalten upphöjdes ännu mera af den violetta talar han bar, och i handen höll han, såsom ett tecken till vördnad för den helige fadern, den röda hatten med de rika silkestoffsarne, utmärkande hans värdighet. Med säkra steg nalkades kyrkans furste den helige fadern, höjde knä och gjorde min af att kysa den sko af rödt marokin, broderad med ett gyllne kors, som framtittade undan påfvens klädnad; men denne lutade sig ned, upplyftade och omfamnade honom.

"Du vet ju, min gamle vän," började han, "att ej några ceremonier behövas, då vi, såsom nu, befinna oss mellan fyra ögon. Hvad hitför dig så bittida?"

"Från konung Carl af Anjou har ett ilbud i natt hitkommit med den nedslående under rättelsen, att pisanska flottan besegrat och fullkomligt slagit den fransyska vid Milazzo på Sicilien."

"Det förbjude Gud!" ropade den helige fadern förskräckt. "Huru har det kunnat tillgå?" fortfor han efter en stunds tystnad.

”På följande sätt. Vål hade lång tid förut de fransyska hjälptrupperna, under Philips af Egle befäl, landstigit på ön; men, efter de underrättelser jag beklagligtvis fått, förhöjde de genom penningbegär och grymheter invånarnes hat till den grad, att deras ankomst snarare kunde sägas hafva försvagat än stärkt det fransyska partiet.”

”Som herrn är, så är tjenaren,” utbrast den helige fadern förgrymmad. ”Har jag icke otaliga gånger skrivit till Carl af Anjou, och förebrått honom i de strängaste ordalag — men fortfar!”

”I detta ögonblick, då Fransmännens läge, genom brist på lifsmedel och af smittosamma sjukdomar, ännu mera försämrades, skulle deras fiender fullkomligt kunnat besegra dem, om Federigo Lancia, Conrad Capece och Fredrik af Castilien hastigt tagit något afgörande mått och steg. Men nu fick, genom deras oenighet, Robert af Lavena tid att dityföra en förstärkning af två och tjugu provençaliska fartyg, utom flera messinska. Häri genom uppstod hos Fransmännen nytt mod; men äfven å andra sidan bland deras motståndare den nödiga enigheten.”

”Till saken, till saken!”

”Genast, ers helighet! Båda partierna rustade sig till ett dubbelt, ett landt- och ett sjöslag. Det senare börjades ganska lyckligt för Fransmännen; ty första hälften af pisanska

flottan syntes knappt kunna försvara sig emot Provençalerna, och den andra, hvilken kämpade mot Messinarne, begaf sig, efter en kort strid, på flykten, och förföljdes lifligt af segrarne. Men just detta hade de sjövine Pisanerne väntat och förutsett; vändande om från sin förställda flykt, togo de nu de spridda messinska fartygen i flanken, trängde dem emot land och eröfrade dem allesamman. Den allvarsammare strid, hvilken numera förestod emot den långt talrikare provençaliska flottan, uteblef alldeles, emedan Robert af Lavena, hvilken, man vet ej huru, ifrån lärare i juridik hade blifvit anförare för flottan, längesedan i feg öfverilning sökt sin frälsning i flykten.”

”Nå, och hvad blef då slutliga följden af denna olycksaliga dag?”

”Foulques de Puyregard, Carls ståthållare, återvände skyndsamt till Messina, der hans närvaro äfven blef af högsta nöden, emedan borgrarne redan rådslogo, om man, för förlusten af fartygen, ej borde hålla sig till Fransmännen och öfverlemna staden åt Konradins amiral. Pisanerna tillintetgjorde dock sjelfva, genom alltför hastiga och våldsamma steg, denna gynnande sinnesstämning. De seglade nemligen mot hamnen med sin flotta, från hvilkens master Konradins och Pisas förenade flaggor svajade, och drefvo de eröfrade och antända fartygen mot stranden, på

det äfven alla öfriga på redder liggande fartyg måtte tillintetgöras. Men då elden ej blott fattade i dessa, utan äfven några hus antändes, spridde sig det rykte, att Pisanerne ville nedbränna Messina, och nu återkom enighet och mod hos borgrarne. Staden skulle likväl troligen hafva blifvit eröfrad, om icke vinden plötsligen vändt sig om och tvungit grefve Lancia att med flottan vända sig åt Calabrien. Men det oakadt beherrsakar nu denna fiendtliga flotta, utan medtäflare, hafvet, och man kan nästan säga, äfven Sicilien; ty de fransyska legoknektarne finna endast ett osäkert skydd bakom murarne i städer, hvilkas invånare äro dem obenägna, och att från Apulien sända någon hjälp, förhindrar bristen på fartyg, den dagligen vexande upprorsandan och annalkandet af den genom alla dessa tilldragelser dubbelt modige Konradin."

"Herrans vägar äro outransakliga," suckade den helige fadern.

Då instörtade en cameriere eller påflig kammarherre, och hann knappt anmäla kardinal Consalvi, förrän denne inträdde, utan att afvakta tillåtelse. Det var en liten, mycket fetlagd gubbe, men från hvars runda kinder nu den vanliga, mörkröda rodnaden försvunnit.

"Hvad vill det säga?" frågade påfven, med skarp tonvigt på sista ordet.

”Jo, att Boiselve är slagen, i grund slagen, hela hans här förskingrad, och vi i gapet på ormaffödan, hvilken redan utsträcker sin gadd, för att gifva oss det dödliga såret,” svarade denne, darrande i hvarje lem.

”Sätt er, kardinal, och sök att samla edra tankar, för att någorlunda redigt kunna berätta oss förloppet.”

”Dermed förhåller sig på följande sätt,” började Consalvi, efter en liten stunds förlopp, sedan han något hemtat andan. ”Öfver Pog-gibonzi, hvilket öfverlemnadt sig åt Konradin, tog denne, för några veckor sedan, vägen till Siena, hvilket likaledes är fullt af förrädare. Härigenom var egentligen vägen till Rom öppnad, emedan Boiselve, som dragit sig från Lucca till Florenz, vete Gud af hvilken orsak, nu ej mera kunde tillspärra vägen öfver Radicofani hit, hvarföre den Allsmäktige äfven en gång måtte straffa honom så, som han förtjenar. Men på det han åtminstone måtte bli mästare öfver den andra vägen, som går öfver Perugia, eller i ett gynnande ögonblick kunna falla Ghibellinerna i sidan, beslöt han att draga till Arezzo, och antog florentinsk betäckning till Montevarchi, emedan han tyckte sin styrka vara ganska tillräcklig, och dessutom ingen fiende var i grannskapet. Men Konradin och Pisanerna, hvilka troligen höllo för rådligast att icke lemna en så betydlig styrka bakom sig, sände så skyndsamt som

möjligt tillräckligt manskap, under anförande af en Uberti, mot dem, hvilka, i oordning och icke anande någon fara, drogo från Montevarchi till Laterina, och just nu vid Ponte di Valle ernade gå öfver Arno. I detta ögonblick blefvo de oförmodadt öfverrumplade af de i dalarne och på sidan om bron lurande Ghibellinerna, och så fullkomligt slagna, att marskalken sjelf och 500 riddare måste gifva sig fångna, och inom några dagar, ja, timmar, står måhända den förvägne ynglingen Konradin med sina skaror utanför våra portar. O, min Gud, min Gud!"

"Ja, utanför; men längre kommer han icke heller, med Guds makt," ropade kardinal Malabranca; "ty vi hafva fasta murar och tusentals välbeväpnade armar, att nedkasta honom, i fall han skulle våga försöket."

Emellertid hade den helige fadern med möda uppstigit från sin stol, knäfallit på trappstegen till altaret, och börjat: "*Ora, ora pro nobis, sanctissima virgo!*" då dörren till lönrummet åter uppslogs, och camerieren dödsblek intrusade med utropet: "De äro här, de äro här!"

"Hvilka?" ropade alla närvarande på en gång, glömmande allt ceremoniel.

"Konradin med hela sin här."

Ett ögonblick stodo alla såsom förstenede; men först af dem hemtade sig den helige fadern. — "Bekläd mig med stolan, och

tag hit min mitra," sade han med lugn fattning; "vi vilja sjelfva med egna ögon öfvertyga oss om sanningen af denna uppgift."

Och stödd på de båda kardinalernas armar, aflägsnade han sig långsamt.

Med yttersta möda uppkommen i ett torn, som vette utåt slätten, varseblef han långa linjer af blixtrande vapen, hvilka rörde sig framåt bredvid hvarandra. Tätare massor af välberidna ryttare drogo, under jublande skall af trumpeter, härpukor och krumhorn, liksom hånande, förbi stadsportarne, och långt framför alla andra sprängde tvenne riddare, hvilka man, den ene på sin svarta och gula, den andre på sin blå och hvita hjälmbuske, lätteligen kunde gissa vara den unge konungen och hans vän. Förfärade trängde sig vid denna syn alla andliga eller till påfliga hofvet hörande embetsmän omkring den helige fadern. Sjelfva den modige kardinal Malabranca bleknade; men påfven sade lugnt, vändande sig till den försägda skaran: "Frukten ej; ty alla dessa bemödanden skola uppgå i rök, dessa stolta riddare förskingras såsom agnar." Och åter betraktande de båda vännerna, hvilkas fladdrande fjäderbuskar ännu syntes, tillade han: "Dessa äro offer, hvilka låta föra sig till slaktbänken."

Konradins mening var dock blott att skrämma den helige fadern; ty han höll det icke för rådligt att våga tid och menniskor vid

belägringen af det starkt befästade Viterbo, eller att, genom personlig förföljelse mot påfven, ofördelaktigt inverka på skuggrädda och vacklande sinnen i hären. Han lemnade därför Viterbo till venster, och drog öfver Toscanella och Vetralla till Rom.

Få dagar derefter stod denna, hela den kända världens fordna herrskarinna smyckad i sin högtidsskrud, för att emottaga den unge konungen. Den vanligen så folktoma, öde staden tycktes på en gång återuppvaknat ur sin långa dvala, och blodet i dess kropp, människorna, återvunnit sitt förra fria omlopp, all sin rörlighet. Det var såsom hade man sett en vördnadsvärd matrona för sista gången anlägga de dyrbarheter, hvilka hela åratal legat obegagnade, och för ett ögonblick återfå all sin ungdoms liflighet, för att ännu en gång få trycka den älskade sonsonen i sina armar, en ättling, hvars bragder, hvars skönhet och mildhet hon hört omtalas, men hvilken hon ännu aldrig fått se. Folkmassorna strömmade om hvarandra med den oroligaste brådska. Förgäfves erbjödo fiskmånglarne, vanligtvis stående emellan tvenne antika kandelabrar, hvarpå om aftnarne tjärpannor brunno, de läckraste stekta eller kokta fiskslag, hvaraf lukten behagligt kittlade näsa och gom; förgäfves sökte de hvitklädda viktualiehandlarne eller Pizzicaruoli, såsom de här kallades, att, genom utbredandet af

sina varor, tillocka sig kunder. Ostarne bildade pyramider och pelare, de stora äggförråden konstigt upptornade berg, metvurst och skinkor, prydda af bladguld, förenades genom lagergirlander, och längst bort i fonden af boden brann merendels en lampa framför madonnans bild, kastande sitt sken på de genom bladguldet och grönskan framframblickande skatterna. Lemonad- och isvattenförsäljarne stodo väl såsom vanligt bakom sina bord, hvilka, uti brokiga fanor, dockor och symmetriskt ordnade citron- och pomeranshögar, täflade med hvarandra i glans, och utropade med hög röst sina läskande varor; men högst sällan nedstörtade någon flämtande, antruten borgare ett glas; de flesta rusade förbi; till och med vinskänkarne stodo denna morgon toma. Det tycktes som om man i dag hvarken behöfde mat eller dryck. Roms sju förnämsta skrän, bestående af domrarne, köpmännen, vexlarne, yllevärfvarne, läkarne eller, såsom de den tiden kallades, farmaceuterne, sidenvirkarne och körsnärerne, samlade sig på torgen, och tågade der efter, med sina fanor och insignier framför sig, till den stadspört, hvarigenom Konradin skulle draga in, för att der förena sig med de öfriga. Äfven de mindre skråna, såsom fogelfångarne, bärande framför sig ett träd, fullsatt med otaliga foglar, och värdshusvärdarne, med ett helt hus, gjordt af bakverk,

såsom kännetecken till deras yrke, slöto sig till tåget. De flesta buro i händerna vaxljus af alla möjliga färger, hvarpå hvarje skrås kännetecken, vapen m. m. voro målade. Väl ordnade och beväpnade samt prydda med kransar och blommor, tågade alla dessa i högtidlig procession mot de ankommande ända till slätten vid Monte Malo, och förde den höge gästen härifrån till staden. Vid stadsporten emottogs han utaf Henrik af Castilien, i spetsen för senaten, och härpå vände sig det praktfulla triumftåget förbi Crescentii borg gatorna uppföre till Capitolium. Men dessa erbjödo en anblick, hvars like man förr ej sett. De bildade snart sagdt en enda, ofantlig triumfbåge. Palatserna, som omgäfvade gatan, dessa mörka, dystra stenmassor, med sina små, djupa, oregelbundna fönster, och snarare liknande ointagliga fästningar, än en mäktig, praktälskande adelsboningar, syntes knappast för den glans, det lif, den prakt, som nu var slösad på dem. Täflande hade man på det grannaste smyckat hvarje fönster, hvarje utsprång, hvarje balkong. Lager- och blomstergirlander, tyger af siden, purpur eller inväfda med guld och silfver, voro spända öfver gatorna, och slingrade sig konstfullt om hvarandra, öfversådda med ädelstenar och dyrbarheter af alla slag. Tänke man sig all denna prakt, förhöjd af de italienska fruntimrens skönhet, hvilkas

eldsblickar eröfrade månet obevakadt hjer-
ta; tänke man sig dessa förtjuserskor i de
praktfullaste dräfter, och gungande plymer,
blommor och frukter, blixtrande juveler och
den yppigaste grönska såsom ram omkring
dem, och man kan möjligtvis göra sig en svag
föreställning om det herrliga skådespelet. I
jmförelse med detta, hade Carls af Anjou
mottagande varit kallt och torftigt.

Emellertid väntade vid foten af Capitolium
tvenne skaror af Roms ädlaste unga flickor
med nyfikenhet och bäfvan den unge herr-
skaren. De ljusröda, silfverbroderade kläd-
ningarne förhöjde ännu mera de smärta gestal-
ternas behag; endast en af dem var helt och
hållet hvitklädd. Af sina medsystrar enhäl-
ligt utsedd att anförä dem, skulle hon med
ett för tillfället författadt tal öfverlemna en
lagerkrans åt konungen. Det var riddar Jo-
hannes Frangipani sköna dotter Agnese, hvil-
ken med sin fader händelsevis vid denna tid var
på ett besök i Rom. Uppfostrad tillsammans
med de flesta flickorna i ett kloster, hade hon,
genom sin oemotståndliga godhet och sin hjert-
liga välvilja, vetat att tillvinna sig sina leksy-
strars odelade förtroende och kärlek. Då
hon oförmodadt uppträdde, fullkomligt obe-
redd härpå, valde de, hvilka sinsemellan va-
rit högst oeniga, emedan hvar och en sjelf
helst ville bekläda denna hedersplats, enhälligt
dertill henne, ehuru hennes fader ej var syn-

nerligen väl ansedd, emedan det sades, att han flera gånger vändt kappan efter vinden, eller än hållit med det ena, än det andra partiet, alltsom hans egen fördel fordrat det. Och hvem, vare sig karl eller fruntimmer, kunde väl äfven, sedan man en gång sett den sköna Agnese, neka henne något? Ehuru född Romarinna, fanns icke hos henne deras vanliga starka drag, eller den krokiga näsan. Den fina, genomskinliga hyn purprades af den skäraste färg, något ganska ovanligt, ty Romarinnans kind är merendels blekgul, och den lindrigt böjda näsan gaf hela hennes utseende något ädelt. De mörkbruna lockarnes natt omfladdrade den sköna ovalen, och de ljusbruna ögonen, hvilka då och då förstulet uppblickade undan de långa, silkeslena ögonhåren, gjorde henne ännu mera förtjusande. Väl låg en stark skugga utbredd öfver dem; men den hade likväl intet gemensamt med de judiska flickornas sydasiatiska ansigtsuttryck. Det var snarare som om man sett en af Cirkassiens döttrar, eller som om man skådat tvenne stjernor, höljda af lätta moln. Men den okonstlade, naturliga blygsamhet, hvilken låg utbredd öfver hela den smärta gestalten, tillvann henne dock först allas hyllning. Den enda prydnad hon bar var en halft utsprucken jasminknopp bland de mörka flätorna af hennes rika hår, och ändock var hon ojemförligt skönare, än alla hennes med-

systrar, höljda i dyrbara smycken och juveler. Omedveten af sin egen himmelska skönhet, stod hon der blyg och försagd i spetsen för dem, af hvilka mången med djerf blick mönstrade det annalkande tåget. Då detta framkommit till den stora trappan, som förde upp till Capitolium, utförde de båda skarorna nu, under sång och musik, flera slags konstiga danser, i det de under lätta, behagliga rörelser än sväfvade på afstånd med sina blomstergirlander, än nalkades den unge konungen, liksom för att fånga honom i sina bojor. Sedan detta var slut, framträdde nu den sköna Agnese. Darrande och med nedsänkta blickar, stod der den undersköna flickan.

”Vid Gud, hade jag ett konungarike, lade jag det genast för hennes fötter,” hviskade Fredrik sin vän i örat. Denne gaf honom en mildt förebrående blick, som befallte tystnad. ”Eders konungsliga nåde täcktes tillåta,” började Agnese darrande, ”att jag, på anmodan af Roms ädlaste döttrar, vågar erbjuda” — vid detta ord uppslog hon sin blick och mötte Konradins blåa öga; men nu var det förbi med hennes konstlade fattning; hon trodde sig se S:t Georg framför sig, sådan hon i sitt breviarium sett honom afmålad, och lagerkransen föll ur hennes händer. Godhetsfullt nedböjde sig den unge konungen, upp tog och återlemnade henne den, i det han

sakta sade: "Mod, sköna jungfru *)! Ser jag då så farlig ut?" Blossande röd mottog hon åter kransen och ville fortfara — "vågar erbjuda den unge hjelte, som befriat vårt fosterland, dess okonstlade gård af tacksamhet;" men nu sveko henne åter orden, och hon måste upphöra. För att befria henne från sin förlägenhet, yttrade Konradin, i få, men hjertliga ord, sin erkänsla för Romrarnes välvilja, men tillade derjemte, det han rodnade att emottaga denna ärebetygelse, hvilken tilldeltes endast bepröfvade hjeltar, och helst i denna stad, deras vagga; hans föresats var likväl orubblig, att göra sig förtjent deraf. Under höga bifallsrop fortskred tåget uppför trappan. Flickorna, som emellan sig förde Agnese, hvilken småningom återhemtat sig, gingo framför konungen och utströdde blommor. Uppkommen på trappans öfversta spets, vände sig nu Konradin, för att än en gång tacka det romerska folket. Hans gyllne, hermelinprydda mantel, det gullgula håret, som i bucklor nedföll derpå, och slutligen den gyllne, treuddiga kungakronan, allt bidrog att omgifva den blomstrande ynglingen såsom med ett helgonsken; och då nu flickorna, hvilka stodo bakom honom, på sina händer

*) Såsom bekant är, erhöilo vid denna tid endast den högsta adelns döttrar denna benämning.

upplyftade Agnese, och hon, lik en segrens gudinna, satte den friska lagerkransen på hans hufvud, då var det ej underligt, om hänryckning bemäktigade sig allas sinnen, och luften darrade af de högljuddaste jubelrop, som ännu skakat Capitolii murar.

En afton, några dagar efter detta högtidliga mottagande, som till hög grad stärkt modet hos Konradin och hans här, smögo sig tvenne i sina kappor väl insvepta gestalter ut genom en löuport på Theodoriks borg, eller, såsom den sedan kallades, S:t Angelo. Utkomna sågo de sig försigtigt omkring, för att göra sig förvissade, det ej någon skulle hafva märkt dem; men gatorna voro tysta och öde. Hattarne voro väl djupt neddragna öfver ansigtet; men på guldsporrarne kunde man dock märka, att de voro riddare. Regn hade fallit hela dagen, och ehuru det mot aftonen saktat sig, var dock himlen ännu öfverdragen af mörka moln. Stundom framblickade väl månen, ehuru endast ögonblickligt, för att göra det derpå följande mörkret så mycket mera fasaväckande; men ingen enda vänlig stjerna glänste på himlen. Våra vandrare ställde sin gång nedåt Tibern. En båt emottog dem här, och öfverförde dem till andra stranden. Bredvid sig, ej långt derifrån på floden, hörde de väl årslag, men gáfvo ej akt derpå. "Se så, nu äro vi i Trastevere," ropade den ene, då de landstego.

"Vore vi väl äfven derifrån," svarade den andre.

"Väl är denna stadsdel illa beryktad," återtog den förre, "väl säger man, att mången ryslighet, månet mord här blifvit begånget; men då pansaret täcker mitt bröst, och svärdet troget sitter vid min sida, fruktar jag intet."

"Fruktar? Detta ord har jag hittills ej känt. För människor fruktar icke jag heller."

"Tyst, vi möta någon."

Samtalet afstannade; ty en mörk gestalt, antikt draperad i sin kappa, skyndade förbi dem. Tigande fortsatte de sin väg. Här och der, med långa mellanstånd, syntes konturerna af någon svart koloss mot molnen, och då de kommo närmare, märkte de att det var något palats, hvilket reste sina dystra tinnar mot himlen; men deremellan låg en oregelbunden massa af usla kojor. Till venster sträckte sig de majestätiska kollonaderna af en fornrömersk vattenledning. Nu stannade den ene af de vandrande.

"Det var ju här," hviskade han åt sin följeslagare. Den andre såg sig då uppmärksamt omkring. "Ja," sade han slutligen; "denna pinie till höger, vattenledningen till venster; det är rätt."

Då klappade den förre långsamt tre slag i händerna; men intet ljud hördes. Han förnyade då tecknet. Ännu syntes ingen. "Mäster Giambattista låter vänta på sig," ropade

den andre otåligt. — För tredje gången upprepades tecknet, och knappast hade det sista slaget doft skullat genom natten, förrän dörren till en förfallen koja, hvilken stödde sig emot muren af ett palats, öppnades, och en gubbe, med en brinnande fackla i handen, syntes på tröskeln.

”Hvilka ären J?” frågade han allvarsamt. — ”Vänner af upplysning,” var det korta, troligen öfverenskomna svaret. — ”Välkomna då i min ringa boning,” svarade gubben och lyste dem in, samt tillslöt sorgfälligt dörren. Nu först kunde de ankomna riktigt betrakta honom; ty det fladdrande fackelskenet hade förut hindrat dem derifrån. Det var en mera liten än stor man, och hvars kropp tycktes utmärkt af mödor och vakor; ett hvitt skägg krusade sig kring hans haka, och under den svarta, vida sammetsbaretten, hvilken nedföll öfver ena örat, framblixtrade ett par små, oupphörligt blinkande ögon. Rummet, dit fremlingarne infördes, innehöll ingenting utmärkande; en säng, med tunga, grofva förhängen, intog ena hörnet, spisen syntes på den motsatta väggen, och bredvid den stod en stor länstol framför ett bord, betäckt med handskrifna folianter och pergamentsblad.

”Är ni den lärde mästern Giambattista?” började den ene af fremlingarne.

”Man kallar mig så,” svarade gubben.

"Då vet ni troligen äfven hvilka vi äro och hvad vi vilja?"

"Ett bud underrättade mig denna morgon, att tvenne personer i dag skulle komma för att rådfråga mig; således vet jag, utan tillhjälp af någon öfvernaturlig kraft, hvad ni vill. Att ni är fremlingar, säger mig ert utseende, och hvilka ni är, skall min konst snart yppa för mig."

"Rik skall din belöning blifva, om din konst motsvarar vår väntan," svarade den yngre af fremlingarne. "Men fort, vår tid är afmätt."

"Nå väl, följ mig då," återtog gubben, "och ni skall blifva tillfredställda."

Nu lyftade han undan sängen, tryckte på en förborgad fjäder i väggen, en löndörr sprang upp och visade en mörk stentrappa, som förde nedåt. "Kom," sade han, fattade facklan och gick före dem. Längst ned syntes såsom ett svagt, rödaktigt sken; det vidgade sig småningom, ju längre de kommo ned, och snart befunno de sig i ett stort, matt upplyst hvalf. Skrämda af ljusskenet, flaxade en mängd flädermöss omkring de kommande, och slogo dem med sina fuktiga vingar i ansigtet. Med möda kunde de förjaga de hemska djuren, och en rysning genomilade dem mot deras vilja. På jordgolvet krälade äfven grodor och ödlor om hvarandra, och flera gånger voro de inträdande på väg att

falla, då deras fot trampade på någon sådan. Ovilkorligt studsade de tillbaka; men deras ledare sade med ett försmädligt leende: "Stig dristigt på; dessa oskyldiga djur göra er verkligen icke något ondt." Glödhögen i den stora spisen var det enda, som förut upplyst detta förskräckliga ställe; men öfver densamma varseblefvo de tvenne runda, glödande eldkol, som dock flyttade sig fram och tillbaka, och då nu mästern Giambattista fästade facklan i en vid väggen fastslagen jernring, upptäcktes slutligen en stor uggle, hvilken högtidligt vandrade af och an på spiselkranen. "Sätt er, medan jag gör de oundvikliga förberedelserna," fortfor gubben och visade på tvenne stolar med höga ryggstöd. Den ene af fremlingarne ville efterkomma denna tillsägelse; men i detsamma han kastade sig ned uti en af dem, hoppade en stor orangutang, hvilken förut suttit på ryggstödet, ned på hans axel, och började med sina långa, magra fingrar fara omkring bland den sittandes svarta lockar, medan den gjorde det ena krumsprånget efter det andra, och med det förfärligaste grin uttryckte sin glädje. Men en hvissling af dess herre kallade det otäcka djuret derifrån, och nu sprang det, än på två och än på fyra ben, att, lydigt som en hund, hemta handpusten, för att upplifva den nästan utslocknade elden.

Nu anmodade Giambattista de båda frem-
lingarne att aftaga sina vapen, och då de tveka-
de, utbrast han: "Nå väl, så kan äfven ingen
besvärjning försiggå; ty metaller i allmänhet,
och isynnerhet eggjern, göra den kraftlös. Hy-
ser ni misstroende, ynglingar," fortfor han, "så
lägg edra vapen på detta bord bakom er; då
kan ni räcka dem, när ni vill."

"Vi hafva ju våra pansar," hviskade den
yngre, gullockige ynglingen till den andre,
"och skulle någon fara vara å färde, hafva
vi genast våra vapen till hands."

"Som du vill," svarade den svarthårige, och
afspände svärdet. Nu förde gubben dem ett
par steg derifrån, bad dem stanna och hålla
hvarandra i händerna. Derpå framtog han
ur en nisch en mängd saker, såsom fogelklor,
benrangel af grodor, dolkar, torkade ormar,
dödben och hufvudskallar, och ordnade dem
i en vid ring omkring ynglingarne, i det han
mumlade några obegripliga ord.

"Gå ej utom denna krets, hvad än må hän-
da, och tala ej ett ord, ty då är förtrollnin-
gen bruten," fortfor han derpå. "Afbida
hvad komma skall."

Hastigt slocknade facklan och elden i spi-
sen, och de befunno sig i fullkomligt mör-
ker. Men det varade ej länge, förrän de bå-
da ynglingarne midtemot på ofantligt af-
stånd, ehuru de förut endast tyckt det vara
några steg till den motsatta väggen, varse-

blefvo en rund, ljus punkt. Denna vidgade sig småningom och bildade sig till ett människohufvud. Det var ett skäggigt, fruktansvärdt ansigte, och ögonen rullade förfärligt i sina djupa hålor. Hufvudet tilltog hastigt i storlek, ögonen stannade, häftade sig stela och genomträngande på ynglingarne, och tycktes komma dem allt närmare. Endast ett besynnerligt tasslande, såsom af smygande fotsteg, hördes. De båda ynglingarne förmodade, att det var apan och hennes hemska medbröder, och tryckte sig ovilkorligt tätare intill hvarandra. Men den största plågan var dock ansigtet. Detta var nu jättestort alldeles inpå dem, och de behöfde samla hela sin själsstyrka, för att kunna betrakta det. Då började ögonen åter rulla förfärligt, och en dof stentorsröst skallade i de förvirrades öron.

"Gå ej längre, vänd om, Konradin!" började den. Glömmande förbudet och samlade all sin själskraft, förmådde denne, ehuru tungan tycktes vidlåda gommen, att med yttersta möda framstamma ett: "Aldrig!"

Knappast var dock ordet öfver hans läppar, förrän jättehufvudet var försvunnet; skenet af facklor bländade i en hast ynglingarnes ögon, i hvilka läsaren säkert längesedan igenkännt Konradin och Fredrik; de sågo sig omringade af beväpnade och inom ett ögonblick bakbundna.

"Förräderi!" ropade båda med en mun, vanmäktigt gnisslande tänderna. Framför dem stod med korslagda armar den lille gubben. — "Dåraktige ynglingar," började han med ett afgrundsleende, "ni har ju sjelfva beskedligt gått i fällan. Hvem bad er komma hit? Uppllysning ville ni hafva, och uppllysning har ni fått," fortfor han, i det han hånande pekade på facklorna. "Är ni icke nu nöjda? Konung Carl af Anjou skall draga försorg om återstoden."

"Ej denna gång!" skallade en väldig basröst tätt bakom honom, och med ett doft anskri sjönk han blödande till jorden. "Hjelpen är här," återtog samma röst, i det skarpa hugg haglade till höger och venster, och då nu de förstkomna legoknektarne förskräckta vände sig om, sågo de sig i sin ordning omringade och anfallna af en öfverlägsen styrka. Nu återfick äfven hertig Fredrik hela sin besinnning, lösryckte sig, sönderslet med jättestyrka repet, som fängslade hans händer, ryckte en bardisan från den ene, ett svärd från den andre, och afskar Konradins band. Nu angrepo de med raseri sina motståndare. Dessa, öfverraskade och modfällda, betäckte snart med sina kroppar golfvet, eller togo till flykten.

"Är det dig, Archimbald, jag har att tacka för min frälsning ur denna fara, hvaruti min oförsigtighet störtat mig?" frågade Konradin, då de uppkommit ur mördarhålan, och något

hunnit sansa sig. — "Jag har endast varit ett verktyg i dennes hand," svarade Archimbald, framledande en page, som under tumultet förskräckt hållit sig gömd bakom krigarne. "Denne tillsade mig att hålla mig i beredskap med några trogne; han förde oss i edra spår, och upptäckte löntrappan. Denne är ert konungsliga nådes skyddsengel."

"Jag har ju heligt lofvat det, och Gud har hört min innerliga bön," sade Diephold, blygsamt lösgörande sig ur Konradins armar.



VI.

Slaget.

I sitt tält utanför murarne af Luceria, hvilket han flera månader belägrat, satt Carl af Anjou vid middagsbordet. Härvid tillgick ej mindre präktigt, än om det varit i hans eget slott; ty ehuru han föraktade all prakt, ville han dock omgifva sig deraf, endast för att inge hopen vördnad. På en upphöjning af flera trappsteg satt konungen ensam vid ett bord under en thronhimmel; på hvar-dera sidan om honom, men något lägre, suto, vid tvenne små bord, påflige nuntien, kardinalen af den heliga Sabina, jemte flera biskopar och de förnämsta af härens höfdingar; och slutligen längst ned var ett långt bord för de riddare och hofmän, hvilka hörde till hans närmaste omgifning. Men konungen syntes i dag om möjligt ännu dystrare än

vanligt, och han vidrörde knappast de läckra rätter, hvilka framsattes för honom, sedan först, efter urgammal plägsed, hans marskalk smakat derpå.

”Förbannadt,” mumlade han för sig sjelf, ”att äfven i Rom min så väl uttänkta plan skulle misslyckas genom en gosses nyfikenhet!” Och åter försjönk han i dystra drömmar. Måltiden var nära sitt slut, och endast desertten återstod. Väl framburos på silfverfat de skönaste drufvor och frukter Italien förmådde frambringa; väl ihälldes flitigt af beställsamma pager lacrymæ Christi och cypervin i de gyllne pokalerna; han såg intet, hörde intet. För att om möjligt skingra hans dystra lynne, inkallades då tvenne sköna saracenska flickor, för att utföra en af de svåra danser, de medfört från sitt hemland. De buro vida underkläder af rödt siden, deröfver en tunika af silfverskir, och sist en öfverklädnad af samma slags tyg, som underkläderna. Dyrbara smycken prydde händer och hals, och vid turbanens ena sida svajade en liten hägerfjäder. Söderns mörka eld blixtrade i deras ögon; den största smidighet och behag förrådde sig i den minsta deras rörelse. Sedan ett bonadt trädgolf nu för dem inlagts på den fria platsen midt framför konungen, började de sin förundransvärda dans, vid ljudet af silfvertrumpeter, basuner och andra blåsinstrumenter. Fyra förgyllda kulor fram-

buros, och innan man ens visste hvad flickorna skulle göra dermed, såg man dem redan stå derpå, ehuru man hvarje ögonblick fruktade, att de vid minsta rörelse skulle nedhal-ka. Men oförmodadt började de att röra sig och vända sig än åt den ena, än åt den andra sidan. Djerfvare höjde de derpå händerna, beledsagade sin sång med handpukor, hvarpå de slogo, flydde för hvarandra, uppsökte hvarandra åter, och slingrade armarne, under åtskilliga behagfulla ställningar, kring hvarandras smärta lif. I detta ögonblick såg man tvenne af kulorna rulla bort, och fruktade att mästarinnorna likväl vågat för mycket och misslyckats; men nej, det var med flit, ty med behagliga vändningar sväfvande efter, uppnådde de åter lätt den andra kulan, och började, till allmän förvåning, ånyo dansen på båda. Vid det buller, som ett ovilkorligt sorl af beundran framkallade, vaknade konungen slutligen ur sin dystra tankfullhet.

”Hvad är detta? hvad vilja de?” ropade han. Fruktande framträdde hans majordomo, böjde djupt sitt hufvud, och svarade: ”Då jag såg min herre och konung så sorgsen, sade jag till mig sjelf: hvarmed skall jag kunna skingra de moln, som throna på denna höga panna? och jag vågade inkalla dessa saracenska flickor, hvilka för sin dans äro vidt berömda i alla land.”

”Våga det ej en gång till, utan mitt samtycke,” utfor Carl; ”ty det kunde bekomma dig illa. Du vet, att jag icke tål sådana lättsinniga, fåfängliga nöjen. Och dessutom turbaner och hedniska flickor! Bort och tacka ert kön, att intet värre händt er, för denna djerfhet att våga er i mitt läger! Bort, säger jag!”

Modfällda aflägsnade sig dessa Orientens tjusande döttrar.

Bakom konungens stol hade under hela måltiden, utom en mängd tjenstgörande hofmän, äfven en person stått, hvars besynnerliga yttre väl förtjenade uppmärksamhet. Det var en lång, ytterst mager man, med snipiga, på sidorna öppna kängor, tätt åtsittande benkläder och en öfverklädnad nedtill försedd med uddar, allt af de mest skrikande färger. På hufvudet bar han en hufva, som slöt till kring ansigtet, med en lång spets baktill, och tvenne flaxande öron på sidorna, hvarvid små silfverklockor sutto, hvilka vid minsta rörelse pinglade. Det var konungens hofnarr, Capriccio. Denne gick nu fram, utan att visa minsta vördnad, lade sin hand förtroligt på konungens axel, och yttrade: ”Nej, nu börjar du på, guffar, att göra för mycket intrång i mitt rike. Det här är för besatt. Ingenting får vara i fred för dig. I sjelfva narrarnes rike vill du göra inkräkningar. Men det skall ej ske, det säger jag

förut, så länge de här hafva en så värdig representant som jag.”

”Hvad vill det säga?” frågade konungen förundrad.

”Jo, du sitter och hänger läpp, och det öfver ingenting. Är det icke att göra intrång i mitt rike? Men låt oss förstå hvarandra rätt. I ett fall, men också i ett enda fall, liknar du verkligen vår Frälsare. Är du nu icke nöjd? Kan man säga en större artighet?”

”Hvad menar du dermed? Du brukar annars ej säga artigheter; men nu måste du icke hafva långt igen; ty för annat än artighet kan jag dock ej taga detta. Nå, fort ut med hvad du har på hjertat!”

”Jo, ser du, guffar, jag har mycket bråkat min hjerna, men slutligen funnit en likhet er emellan. Så hör då! Vår Frälsare var vid sin födelse lika klok och förståndig, som vid trettio års ålder.”

”Nå?”

”Och du är nu äfven lika klok, som då du blef född.”

”Oförskämde!” ropade konungen uppspringande. Det leende, som hade spelat på mångens läppar vid denna oförmodade förklaring, förvandlades snart till allvar, då de sågo konungens upprörda tillstånd. Men han sansade sig hastigt och nedsatte sig åter. ”Har du fått middag, Capriccio?” fortsfor han med lugn röst.

”Ja, guffar!”

”Då vill jag ge dig desert på maten. Häng honom i närmaste träd!” befallte han med en vink de bakom honom stående drabanterna.

Dessa grepo genast den stackars hofnarren, hvars tänder skallrade af ångest, och ville släpa ut honom; men då uppstod kardinalen af den heliga Sabina, och nalkades thronen. ”Herre konung,” började han, ”väl har denne man talat ogudaktigt och hädiskt; men du torde påminna dig, att han endast är en narr, samt att man således ej bör tillräkna honom så mycket, som om en annan yttrat hvad han nu sagt. Derjemte var det ju af välmening för dig; och slutligen, befaller ej vår heliga lära att bemöta ondt med godt, att älska dem, som eder hata och förfölja eder?”

”På denne helige mans förbön,” återtog Carl af Anjon, ”må denna enda gång nåd gå för rätt; men vårt oåterkalleliga beslut är dock, att han, sig sjelf till straff och androm till varnagel, skall prellas så länge, tilldess han ej mera kan röra sig. Kom och åskåda detta lustiga skådespel.”

Alla begåfvo sig ut på den gröna gräsplanen utanför tältet, och prellningen började. Sedan den stackars hofnarren några gånger blifvit slungad högt upp i luften, och hans skrik och sprattlingar med armar och ben väckt den yttersta munterhet, de förfärligaste skratt-

salfvor bland krigarne, låg han nu, sedan han sista gången nedkommit, afsvimmad; men då konungen tillfrågades, om han befallte att straffet skulle få upphöra, svarade han kallt: "Åh, fortfar ännu en stund. Capriccio är en förslagen skälm. Han gör sig säkert endast till."

Men andra viktigare saker skulle snart taga konungens uppmärksamhet i anspråk. Man anmälde nemligen, att riddar Alard de S:t Valery, på vägen från det heliga landet, ankommit till lägret, och anhöll om ett enskildt samtal med konungen.

"Alard de S:t Valery, densamme hvilken för nära tjugu år sedan följde min broder, konung Ludvig af Frankrike, på hans kors-tåg till Egypten, den erfarnaste och krigskunnigste fältherre i christenheten?"

"Ja, densamme."

"För honom då genast i mitt tält. Må emellertid härens förnämsta höfdingar här samla sig, för att afvakta min återkomst."

Efter en stunds bortovaro återvände han, förande vid handen en högre gubbe, hvars hvita lockar och skägg antydde en hög ålder, men hvars kropp åren ännu icke kunnat böja. En tung pansarskjorta, hvarpå syntes ett rött kors, höljde de väldiga lemmanne, och ett bredt slagsvärd, hvars fäste var formadt i likhet med ett kors, hängde hotande vid hans venstra sida.

”Sen här,” började Carl till de församlade höfdingarne, ”den berömde riddar Alard de S:t Valery, hvilken Gud i nåder behagat skicka till mitt bistånd i denna vådliga tidpunkt. Vare han från detta ögonblick nästefter mig den förste i hären; lyden hans befallningar såsom vore de mina! Sådan är vår vilja. Han har medfört den underrättelsen, att den unge upprorsstiftaren Konradin redan med sin här står ej långtifrån Tagliacozzo. Varen därför; hvar och en med sina skaror, inom tvenne timmar färdiga till uppbrott. Största skyndsamhet är af nöden, för att förekomma den djerfve äfventyraren. — Väl har du denna gång sluppit ur mina klor,” ropade han, höjande sin knutna hand mot Lucerias murar; ”men vi träffas väl, hoppas jag, och då skall du ej mera undkomma mig.”

Förstärkt af 800 ryttare, under Henriks af Castilien eget anförande, utom en mängd legotrupper, hade Konradin lemnat Rom, men vände sig ej, såsom Carl af Anjou förmodade, på den vanliga vägen till det starkt försvarade passet vid Ceperano, utan hoppades kunna på en kortare väg, öfver obesatta berg, inbryta i den del af apuliska riket, der han kunde påräkna bistånd af många med honom i hemlighet förbundna ädlingar, äfvensom af de honom blindt tillgifna Saracenerna

i Luceria. Vägen togs genom den sköna dalen vid Lallamura till Carionara, och på detta vis kringgick man den höga bergsryggen San Martino. Denna bildar härifrån till höger den norra med urgamla kastanjer bevexta dalväggen; mot söder utsträcka sig vinberg, och midtuti den genom trädgårdar, åkerfält och trädgrupper rikt smyckade dalen slingrar sig en lifvande, allt uppfriskande bäck. Närmare Pietrasecca blir dalen dock allt trängre, de från båda sidor sig närmande klipporna allt högre och brantare, i djupet frambrusar bäcken ur en mörk håla, och längst bort, på en höjd, som man nästan kunde tro vara obestiglig, synes den sistnämnda orten såsom ett örnbo högt upp på de vilda, öfverhängande, rödgula kalkklipporna. Det var af ton, då Konradins här uppnådde detta ställe. Man måste nu med största försigtighet fortsätta tåget, så väl af fruktan för ett bakhåll, som för den trånga vägens skull. Rytterne måste sitta af och leda sina hästar vid betset. Landsvägen slingrade sig nu allt högre uppåt; men derpå vände den sig hastigt åt söder, och liksom en ny verld låg plötsligt framför härens ögon. Allt sken af nordnen hade försvunnit; kullar och dalar, sädesfält, ängar och skogar, vänliga, vid bäckar belägna boningar eller borgar, hvilka liksom höllo sig fast vid bergväggen, visade sig i otalig mångfald. Till höger framstod, såsom taflans slut-

punkt, Tagliacozzo, der långt bakom sjön Cevalanos lugna vågor, sammansmältande med den blåa himlen, och midt framför, längst bort i fjerran, de underbara gestalterna af det med evig snö höljda Velino, hvars spetsar i aftonsolens sken glänste såsom en krona af juveler.

Fredrik tryckte med förtjusning sin väns hand. "Gladare, trefligare, i bättre fred med sig sjelf och världen," började han, "kan man möjligtvis lefva i det sköna Schwaben och vid Bodensjöns stränder; men mångfaldigare, mera beundransvärd och oemotståndlig är dock denna förtrollande syn, hvilken bemäktigar sig sinnet, för att helt och hållet underkufva det."

"Det är på sätt och vis sannt," svarade Konradin; "men liksom de dunkla skuggorna af ett moln stundom en solklar dag öfverfara nejden, liksom omdystras alltid mitt sinne, vid åsynen af hvarje sådan tafla, utaf den enda tanken, att det oemotståndliga intrycket af en sådan natur ej blott hänför, utan äfven måhända förför och drager oss från det högre till jorden. Men låt oss lemna dessa sorgliga ämnen," fortsfor han, vände sig till hären och ropade: "Vänner, kamrater! sen detta herrliga land, hvilket nu ligger för edra fötter! Det är mitt arfrike, och efter öfverstigandet af alla naturliga hinder, står oss vägen nu öppen till Sulmona, ja, till alla nejder af detta vidsträckta land."

Högljudt jubel besvarade detta korta tal, och vid krumhornens toner ryckte krigarne glada ned på den Palentinska slätten.

Denna begynner vid Tagliacozzo, och sträcker sig i öster och vester ända till Alba. En väldig bergsträcka, hörande till Velinos massor, omgifver dalen på norra sidan. Staden Alba sjelf höjer sig öfver slätten, till en del stödd af cyklopiska jättemurar, såsom en oerhörd klippa eller vårdtorn. Tvenne sidor äro tvärbranta; men mot söder, så snart man nedstigit utför den största höjden, bildar åter marken en kulle vid Antrosciano. På andra sidan sänker den sig åter, tilldess man midtframför sig ser de stela massorna af berget Felice. Slätten genomskäres af floden Salto, hvilken här upptager den lilla bäcken Rafia, kommande från Scurcola. På stora landsvägen från Tagliacozzo till Alba leder en hufvudbrygga öfver Salto, och öfver sankaställen eller källsprång följa ännu flera broar, hvaraf denna nejd erhållit sitt namn: *Sette ponti* eller de sju broarne. På sjelfva slätten ligger endast byn Capella, rikt omgifven af träd.

Konradin slog här läger på det sätt, att bakom honom landsvägen till Tagliacozzo lemnades öppen, och framför sig hade han Alba. Bergen vid Scurcola, floden Salto och bäcken Rafia betäckte på alla sidor hans ställning. Icke mindre ändamålsenliga syntes

Carls anordningar. Med ilmarscher skyndade han öfver bergen, och lägrade sig samma afton, som Konradin ankom till Palentinska slätten, midtemot honom vid slutet deraf, på höjden vid Antrosciano, en half mil från Alba. Hans venstra flygel betäcktes af berg, den högra skyddades af de ännu brantare höjderna vid Alba, och den betydliga sluttningen från detta ställe till det, der den egentliga slätten började, försvårade betydligt hvarje fiendtligt anfall. Vid fiendens åsyn förmådde Konradin dock ej tygla sina stridslystna skaror; han ryckte ut med sin här på slätten, liksom utmanande till strid. Men emedan Carl, då hans rytteri af den häftiga marschen var helt och hållet uttröttadt, förhöll sig stilla, och ej, såsom Konradin innerligt önskade, nedkom på slätten honom till mötes, måste han, då aftonrodnaden förvandlade Velinos juvelkrona i en dylik af rubiner, återvända till sitt läger.

Straxt derpå såg man en högtidlig procession vända sina steg ditåt, och genom utsända spejare erfor Carl, att det var sändebud från Aqvila, hvilka till Konradin öfverlemnade stadens nycklar, jemte en mängd dyrbara skänker. Häröfver förskräcktes han ganska mycket; ty om Aqvila afföll från honom, så kunde derifrån icke bristen på lifsmedel afhjelpas, hvilket han antagit för ganska säkert, och han måste då betäcka hela dalen emellan

Alba och Velino, på det Konradin ej skulle framtränga från denna sida. Med ett rask beslut satte han sig genast till häst, beledsagad endast af några få, och begaf sig, ehuru det redan var natt, på väg till Aqvila. Framkommen dit, tillropade han tornväktaren: "Hvilken erkänner staden Aqvila för sin herre?" På svaret: "Konung Carl af Anjou," red han in, förmanade, utan att ens stiga af hästen, med få, men kraftiga ord invånarne till trohet, bad dem skyndsamt tillsända honom lifsmedel, och var före dagens inbrott åter tillbaka i sitt läger. Den förra, endast af missnöjda ädlingar tillställda deputationen hade sannolikt haft det dubbla ändamålet, att ställa sig in hos Konradin, samt bedraga och förskräcka Carl, hvilket äfven i början tycktes lyckas, men som genom hans beslutsamhet omintetgjordes, ja, till och med vändes till hans fördel.

Den följande morgonen, eller Sanct Bartholomei-dag, sågo begge härarne med förundran vid dagens inbrott hela bergsslutningen, på den sida Aqvila låg, så godt som öfvertäckt med menniskor. Ryktet om konung Carls plötsliga uppträdande derstädes hade nemligen under loppet af natten utbredt sig och föranledde den största ifver att uppfylla hans önsknningar. Derföre såg man nu äfven hustrur och flickor försigtigt nedstiga utför bergets sidor, bärande tunga bördor på huf-

vudet, och beväpnade männer skyddande gå vid deras sida. De vände sig med lifsmedel till Carls läger, och mottogos med stormande glädje och utmärkta ärebetygelser.

Men snart måste man tänka på allvarsammare saker; ty i Konradins läger visade sig den största verksamhet. Han delade sin här i tvenne hufvudafdelningar. Den första bestod af Spaniorer, under Henriks af Castilien befäl, Lombarder, förda af grefve Galvano Lancia, och Tuscier, under den pisanske grefve Gerhard Donoraticos anförande. Den andra hufvudafdelningen bildade Tyskarne, i spetsen för hvilka Konradin och Fredrik af Österrike sjelfva ställde sig. Sedan detta var anordnad och hären uppställd i slagordning, samt en högtidlig messa blifvit läst, red den unge konungen framför trupperna, hopknäppte sina händer och började: "Härarnes Gud, du som pröfvar hjertan och ransakar njurar, se ned till oss i din mildhet! Du vet, att hvarken åtrå efter verldslig makt eller fåfänga gifvit anledning till detta krig. Endast för att återeröfra mitt rättmätiga fädernearf och lyckliggöra mitt betryckta folk, har jag företagit det. Gif derföre, för den heliga Jungfruns skull, den rättvisa saken seger!" — Efter en stunds andaktsfull tystnad, återtog han derpå, vänd till hären: "Länge hafva vi väntat på denna sköna dag; den är ändtligen kommen! Visen nu de rädda fienderna, hvilka

i går ej vågade möta oss på öppna fältet, hvad vi förmå. Låt icke ert mod nedslås af den syn vi nyss åskådat. Tvärtom, låt oss förtjena vår middag; den tillredes nu i fiendens läger, och der ämna vi äfven intaga den; är det ej så?" — Ursinniga hurrarop skallade från alla skarorna, och hären ryckte i god ordning ned på slätten.

Ännu sof konung Carl af Anjou, en följd af den nattliga ansträngningen. Då man äntligen måste väcka honom, och han slutligen fullt väpnad utträdde i tältdörren, förskräcktes han öfver de fiendtliga massor af krigare han såg framför sig. — "Huru stor kan fiendens styrka vara?" frågade han den bredvid honom stående Alard de S:t Valery.

"Omkring 9000 man," svarade denne.

"Och jag har på sin höjd 6000," ropade Carl nedslagen.

"Derföre måste du äfven, herre konung," invände S:t Valery, "om du vill besegra dem, använda mera konst och list, än våld."

"Nå väl, jag öfverlemnar hela anordningen af min här åt dig, Alard; men kom ihåg, mitt och de minas öde ligger nu i dina händer."

"Min konung, intet ögonblick skall denna tanke lemna mig," svarade S:t Valery, djupt nedböjande hufvudet, så att de svajande hjälmfjädrarne nästan vidrörde stridshingstens

hals, kastade sig i sadeln och ilade i sträckande galopp från konungen.

Han fördelade hären i trenne skaror. Den första, under Jacques Gaucelmes och Guillaume l'Etendarts befäl, bestod af Provençaler, Lombarder och några romerska ädlingar. Den andra, under marskalken Henri de Cousances anförande, af Fransmän, och den tredje bildades af 800 utvalda och af konungen sjelf samt S:t Valery anförda riddare. Provençalerne skulle uppträda på slätten mot Salto, den andra afdelningen, åtminstone i början, betäcka slutningen af den höjd, hvarpå lägret låg, och från den sista slutligen det afgörande slaget komma. För detta ändamål uppställde Valery den hemligt i bergspasset vid foten af berget Felice, så att man, så väl i anseende till markens sänkning, som de täta orange- och kastanjelundarne vid Capella, hvarken kunde se den från det Konradin tillgifna Alba eller i Scurcola. Men ännu en list återstod. På S:t Valerys inrådan kallade konungen marskalken de Cousance till sig. Denne, en man af hög vext, och hvars raka, svarta hår samt mörka ansigtsfärg alltid varit hans stolthet, emedan han derigenom mycket trodde sig likna konungen, och ofta misstag skett af personer, hvilka endast få gånger förut sett den sistnämnde, sprängde nu med lösa tyglar fram till honom.

”Min kära Cousance,” började konungen, ”du är, förmodar jag, längesedan underrättad om den träffande likhet man påstår vara oss emellan, och finner det troligen äfven sjelf?”

”Jag smickrar mig dermed.”

”Du har rätt! Ingen kan i sanning till hållning och gestalt mera likna mig. Tag därför denna mantel, och låt mig få utbyta min krönte hjälm emot din. Derigenom vexer modet så mycket mera hos den afdelning af hären du anför. De tro då, att jag sjelf strider i spetsen för dem.”

”Det är alltför mycken ära för mig,” svarade marskalken, i det han med förnöjelse betraktade de kungliga insignier han nu bar.

”Men ej ett ord om detta byte, hör du, vid min onåd, ej ett ord; ty jag har andra planer med min bortovaro.”

”Jag svär det, och den heliga Jungfrun straffe min mened, om jag . . .”

”Det är bra. Nu på din post.”

Gjorde Carl detta för att ej saknas i striden, eller för sin egen personliga säkerhet? Kanhända begge delarne.

Härpå skyndade den första skaran af fransyska hären ned på slätten, och hoppades att förhindra fiendens öfvergång öfver Salto, eller att hvar för sig besegra de redan öfverkomna; men detta ej allenast misslyckades, utan de sågo sig äfven så häftigt anfallna af Spaniorer och Lombarder, hvilka framträngde

genom flera vad, dem de funnit öfver Salto, och tillika i antal och tapperhet voro dem öfverlägsna, att de i största oordning begåfvo sig på flykten, och förföljdes rastlöst af prins Henrik af Castilien på vägen till Aquila.

Då Henri de Cousance såg striden taga denna olyckliga vändning, framryckte han med sin afdelning, för att bistå de flyende. "Upp, med Guds och den heliga Jungfruns bistånd, upp till seger!" ropade Konradin, vänd till sina skaror, och under högljudda slagtrop störtade de nu, like en lefvande jernmur, mot fienden. Sammandrabbandet var förfärligt. Men liksom stormen i sin rasande framfart ej skonar något, liksom allt måste vika för dess häftighet, så framträngde äfven Konradins skaror bland fienden. — "Ser du ej derborta genom dammet den kungliga manteln fladdra?" ropade Konradin i detta ögonblick till hertig Fredrik, som stred vid hans sida. "Den är mitt ögonmärke. Nu eller aldrig!"

Liksom till afsked nickade han åt sin vän, satte sig fästare i sadeln, och trängde derpå med inlagd lans sin fiende på lifvet. Denne hade förutsett anfallet och satt sig i försvarstillstånd. Förgäfves! Susande, såsom en hvirfvelvind, framsprängde Konradin; hans väl riktade lans banade sig väg genom motståndarens hjälmgaller, och blödande låg denne i nästa ögonblick död på marken. Mod-

fällda öfver sin anförares död, hvilken de flesta, emedan han haft nedsläppt visir, tagit för konungen, råkade hans skaror snart i förvirring, och följde, efter ett kort motstånd, Provençalernes exempel.

Vid denna oförmodade utgång af striden, förmådde Carl af Anjou, som från sitt bakhåll åskådat allt, ej återhålla sin förtviflan. Han gaf genast befallning till anfall. Med tårar af raseri i ögonen, red han fram till S:t Valery, och utfor: "För allt detta har jag att tacka dig och dina råd, förbannade gråskägg!"

"Stilla er, min konung, ännu är intet förloradt," svarade denne lugnt.

"Hvad, intet?" ropade Carl, som för smärta och vrede knappast förmådde uttala ett enda ord. "Hvad, intet, säger du, förrädare? Är det ett intet, att två tredjedelar af min här ohjelpigt är slagen? Nej, det är dåraktigt, ja, skändligt, att äfven endast ett ögonblick längre överksam åskåda de minas nederlag. Jag har redan gifvit befallning till uppbrott."

"Vid allt hvad heligt är, besvär jag er," ropade S:t Valery, och fattade med jättestyrka konungen vid armen, "ej ett steg längre! Då först är allt oåterkalleligen förloradt, ej genom mitt, utan genom ert eget förvållande."

"Gubbe," dundrade Carl utom sig, "du trotsar alltför mycket på dina hvita lockar; men vet, en gång förr har jag sett sådana rulla i sanden för bödelsyxan. Släpp mig!"

"Jag släpper er icke," svarade S:t Valery kallt, "och hvad mitt hufvud beträffar, så är det fullkomligt i ert våld; men jag tror dock, att det, för er egen skull, är bäst att spara det till slagets slut. Hvad vill ni med denna ringa skara uträtta mot de vida öfverlägsna och genom sin seger ännu modigare fienderna? Blif här tilldess de, ej mer väntande någon fiende, efter gammal vana öfverlemna sig åt hvila och plundring. Då vilja vi öfverfalla och tillintetgöra dem. Men nu återkallar jag på eget ansvar befallningen till uppbrott."

Dervid vände han sin häst, satte sporrarne i dess sidor, och ilade i sträckande galopp att återkalla de af konungen gifna ordres. Dyster och med hopdragna ögonbryn, såg Carl efter honom, men förblef dock stilla på sin plats. Ogerna gaf han efter; ty om Tyskarne hade eller erhöilo minsta aning eller underrättelse om bakhållet, så skulle detta råd af S:t Valery, hvilken vågade allt på utgången af ett lyckans tärningskast, medföra hans oundvikliga, fullständiga undergång.

Konradins skaror, troende hvarje fara öfverstånden och konung Carl af Anjou fallen, öfverlemnade sig nu åt en otyglad glädje.

Förgäfves sprängde Konradin sjelf omkring på slagfältet, och uppmanade dem att samla sig. Det var såsom talade han till döfva öron. Alla lydnadens band tycktes brustna. Somliga plundrade, andra samlade och fördelade bytet sinsemellan, spelade derom eller kastade af sig vapnen, för att i större bekvämlighet kunna öfverlemna sig åt sina rådande böjelser efter den föregående ansträngningen under den långa och heta sommardagen; ja, många till och med badade i Saltos vågor, för att uppfriska sig.

”Nu är det tid!” ropade Alard de S:t Valery, och med sådan häftighet och djerfhet bröto derpå de fransyska riddarne fram utur sitt bakhåll, att Tyskarne, hvilka dessutom, till råga på olyckan, i början ansågo de analkande vara Henrik af Castilien, som återvände, sedan han förföljt fienden, ej fingo tid att väpna och ordna sig eller att ens betäcka bryggan öfver Salto. Fransmännen framträngde derföre nästan utan motstånd till lägret vid Scurcola, sprängde alla de små, oregelbundna hopar, hvilka bjödo till att försvara sig, och det var således omöjligt för Konradin och Fredrik, oaktadt allt deras bemödande, att kunna samla trupperna.

Konradin rasade. I sin förtviflan nedhögg han flera af sina egna, för att få de öfriga att stanna. Intet kunde hejda dem i sin vilda flykt. Då Galvano Lancia, grefve Gerhard

af Pisa och flera andra af härens höfdingar sågo dagens öde oåterkalleligen afgjort, rådde de honom att bevara sig och sina krigare för en ny strid, och att genom flykten undandraga sig död och fångenskap. Konradin hörde intet; han ville blott ånyo störta in på fienden, för att söka döden eller seger. Förgäfves sökte sjelfva Fredrik af Österrike att öfvertala honom; förgäfves hviskade Diephold några rörande ord i hans öra. Hans föresats var orubblig att segra eller dö. Då fattade de förutnämnda höfdingarne ett förtviffladt beslut, togo honom emellan sig och förde honom nästan med våld från slagfältet.

Nu ville äfven Fransmännen förfölja och plundra; men, försigtigare än Tyskarnes anförare, höll S:t Valery dem tillsamman på det ställe, der de förra stått; ty han anade, att ännu ej all fara vore öfverstånden. Henrik af Castilien, som emellertid alltför långt förföljt Provençalerna, och derpå intagit sjelfva det fransyska lägret, hyste, då han från höjderna vid Antrosciano såg nedåt Scurcola, ej minsta tvifvel, att ju alla fiender voro förskingrade, och att Konradin stod segrande i sitt läger. I denna mening sade han några glada och vältaliga ord till sina följeslagare, och derpå ryckte de framåt, för att förena sig med sina segrande stridskamrater. Men då de kommo närmare den fordna lägerplatsen vid Scurcola, syntes dem i början myc-

ket oförklarligt, derpå betänkligt, tilldess man slutligen kom till den förskräckliga vissheten om hvad som under tiden händt.

Henrik, såsom en äkta krigare anstår, förlorade dock icke sin sinnesnärvaro, utan sade helt lugnt till sin skara: "Har lyckan, efter en så gynsam början, vändt sig ifrån oss, så kan den väl äfven, om vi strida tappert, ånyo vända sig till oss." — I slutna, väl ordnade leder drog han nu emot Fransmännen, hvika ej voro så talrika, numera uttröttade och mindre väl rustade. De dröjde derföre att angripa, och nu frälsade dem för andra gången ett förslag af S:t Valery. "Allt beror derpå," sade han till konungen, "att vi kunna upplösa våra motståndares fasta, farliga stridsordning." — För detta ändamål begaf han sig, efter ett lätt anfall, skenbart på flykten med 30 à 40 ryttare, och allt flera och flera följde nu, så att Spaniorerne, vissa om segren, öppnade sina leder och eftersatte de flyende. Vid denna efterlängtade syn vände S:t Valery om, och på samma gång anföll efter aftal Carl af Anjou med de öfriga. Visserligen öfverraskade och förvirrade detta Spaniorerne; men de förenade sig likväl ånyo, och gjorde med så mycket mera framgång motstånd, som man, i anseende till deras starka, ypperliga rustningar, ej kunde såra dem med svärden. Derföre befallte S:t Valery, att man, liksom vid tornerspel, skulle

med lansen söka kasta dem ur sadeln; men detta, ehuru väl oväntade, stridssätt skulle ännu länge lemnat segern oafgjord, om icke antalet af Fransmännen med hvarje ögonblick ökat sig. Då måste slutligen äfven Henrik af Castilien taga till flykten; allt var förloradt, och den segrande Carl af Anjou stannade öfver natten med sin här på valplatsen.



VII.

Flykten.

MED Konradin emellan sig, fortsatte de fly-
 ende höfdingarne, till hvilka äfven biskopen
 af Constanz, Archimbald och Diephold slutit
 sig, genom dag och natt sin brådskände ridt.
 Andra dagen mot aftonen framkommo de till
 Rom, der Henriks af Castilien ståthållare,
 Guido af Montefeltro, mottog dem vänligt och
 med all den aktning olyckan fordrade. Här
 hoppades Konradin nu, påminnande sig det
 varma deltagande man för kort tid sedan vi-
 sat honom, att finna verksam hjälp. Han
 vände sig med förfrågan i detta afseende till
 Montefeltro. Denne erkände uppriktigt, att,
 ehuru enskilda, hvilkas öde helt och hållet
 berodde af deras, ännu framhårdade i sin
 fordna sinnesstämning, så visade dock den
 alltid vankelmodiga mängden så mycken lik-
 giltighet, ja, så mycken fruktan, att det vär-

sta vore att befara, så snart, såsom ryktet redan förkunnade, Orsini, Savelli och andra förjagade Guelfer eller till och med konung Carl sjelf skulle närma sig staden. Konradin beslöt då att fortsätta sin flykt, i den förhoppning, att, om han hunne hafsstranden, derifrån lätteligen kunna öfverkomma till Pisa eller Sicilien, för att sedan förnya striden mot Carl. Efter några timmars hvila, begaf han sig derföre, sedan natten inbrutit, med sina följeslagare på väg, sedan de alla dock först nyttjat den försigtighet, att aflägga de tunga rustningar de förut buro, hvilka både voro dem hinderliga och genom sin prakt lätteligen kunde förråda dem. I deras ställe anlade de pilgrimsdrägter, såsom återkommo de från en valfart till det heliga landet, men glömde dock ej att derunder medtaga sina trögna svärd. Natten var mörk, då och då upplyste en flammande blixst deras väg; men en doshet, en qvalmighet låg utbredd öfver hela naturen, såsom väntade den sig något utbrott. Väl herrskade stillhet och lugn; men det tycktes dock vara förrädiskt. Slutligen varseblefvo de tinnarne af en borg resa sig i morgonrodnadens skimmer, och der bakom sågo de med förtjusning hafvet utspänna sin omätliga purprade yta. Smånin-gom tycktes dock naturen lifvas, en frisk morgonvind rensade luften och sträckte sitt välgörande inflytande till de uttröttade flyk-

tingarne; dagdropparne glänste såsom tusentals diamanter i det fuktiga gräset, på de gröna bladen, och foglarne började, den ena efter den andra, att uppstämman sina morgonhymner till den Allgodes lof, först svagt, såsom rädda att afbryta den högtidliga tystnaden, sedan allt starkare och starkare, såsom klappade hjertat modigare, tacksammare i deras bröst. Äfven våra vandrares hjertan vidgade sig, och hoppet började åter lifva de nedslagna sinnena. På ett af de skyhöga berg, hvilka bildade sidorna af en leende dal, höjde sig den stolta borgen, hvars murar endast tycktes vara en fortsättning af den branta klippa, hvarpå den låg. Morgonrodnaden omgaf dess rödaktiga murar såsom med ett rosenskimmer, och de första solstrålarne speglade sig i dess blänkande tornspiror. På båda sidor om den branta klippväg, som ledde ditupp, utströmmade tusende vällukter mot dem från fikon-, mandelträd och oranger, under det lagerns och cypressens skugga skyddade dem för den hastigt tilltagande värman. I förtröstan på den drägt de buro, nalkades flyktingarne borgen, från hvars tinnar nu långa, utdragna toner skallade från den vaksamme tornväktarens horn, hvilken upptäckt dem i samma ögonblick de utträdde ur skogens dunkel. Vindbryggan var uppdragen. Snart varseblefvo de dock, på andra sidan om densamma, ett gubbhufvud försigtigt utblicka genom

ett smalt fönster bredvid porten, och de begärde nu, för Guds och den heliga Jungfruns skull, att blifva insläppta, emedan de voro uppgifna af trötthet efter den nattliga färden.

"God' vänner," svarade portvaktaren kallt, "detta låter sig ej göra, emedan den ädle riddaren, som eger denna borg, för närvarande är borta, och endast hans dotter, den ädla jungfru Agnese, hemma."

"Hvad heter denna borg, och hvilken är dess egare?" frågade Fredrik af Österrike, hvilken man öfverenskommit borde föra ordet, på det ej Konradin skulle upptäckas, så väl på sitt utseende som sin röst.

"Astura är dess namn, och den ädle Giovanni Frangipani är herre dertill," svarade den förra stämman.

"Anmäl oss då för den sköna borgfröken," återtog Fredrik; "vi hade för någon tid sedan i Rom den ovärderliga förmånen att lära känna henne."

"Ni?" mumlade portvaktaren med en föraktlig sidoblick, men drog sig dock tillbaka, för att fullgöra uppdraget.

Snart visade sig, på en balkong högt upp på det torn, hvarigenom porthvalfvet gick, en hvitklädd, smärt flickgestalt, hvilken med fremmande blickar mätte pilgrimerna. — Guds fred, sköna jungfru," började Fredrik af Österrike.

"I evighet, amen!" svarade den unga flickan förlägen.

"Vi äro fattiga pilgrimer," återtog Fredrik, "nyligen återkomna från det heliga landet, komma senast från Viterbo, der vi af den helige fadern fått absolution för våra synder, och erna nu begifva oss till det sköna Frankrike, vårt hemland. Vi äro alldeles uttröttade af mödor och besvärligheter, och ville derföre bedja er af kristligt medlidande herbergera oss, tilldess vi kunde finna tillfälle att komma öfver hafvet."

"Er begäran skulle jag gerna uppfylla," svarade åter flickans ljufva flöjtstämman, "om icke min fader, den ädle riddar Giovanni Frangipani, strängeligen förbjudit mig att, under hans frånvaro, insläppa någon i denna borg, ehö det vara må. Det smärtar mig verkligen; men så är hans befallning. Gud vare derföre med eder, fromme pilgrimer!"

Hon var just i begrepp att vända om, för att lemna balkongen; då framträdde plötsligt Konradin med orden: "Känner ni verkligen icke igen oss, sköna Agnese; jag tager Gud till vittne, falskligen hafva vi icke förevändt, det vi i Rom lärt känna er."

Hvarje fiber i den unga flickans bröst darrade vid denna röst; det var densamma hon hört alla nätter i drömmen, sedan den för henne så märkvärdiga dagen i Rom, samma stämman, som dagligen susat i hennes öra och

upprepat: "Mod, mod, sköna jungfru; ser jag då så farlig ut?" Darrande och blodröd vände hon sig om; då aftog Konradin sin hatt, hvars stora bord förut fullkomligt bortskymt hans ansigte, det gullgula håret fladdrade oordnad, men dock skönt, kring nacke och kinder, och en tår, vredens och blygselns öfver detta återseende, darrade i hans blå öga.

"O, min Gud!" ropade Agnese, öfverväldigad af sin känsla. Men Konradin lade med bedjande blick fingret på munnen, för att ålägga henne tystnad, och påsatte åter skyndsamt hatten.

Agnese stod ett ögonblick orörlig, liksom hon öfverlade med sig sjelf. Derpå vände hon sig till de henne åtföljande fruntimren, hvilka under hela tiden nyfikna afhört samtalen, och sade: "Jag kan icke bortvisa dessa heliga Guds män, då de äro färdiga att förgås af hunger och vedermödor; min fader skulle ej handlat annorlunda, jag är säker derom. Släpp ned vindbryggan," befallte hon nu den bakom henne stående kastellanen, "och för in fremlingarne."

"Men om" — började denne tvekande.

"Fullgör genast min befallning," fortfor hon; "jag tager hela ansvaret på mig."

Tigande lydde nu denne, och inom några minuter sutto flyktingarne vid ett väl försedt bord, för att stärka sina uttömda kraf-

ter, samt begåfvo sig derpå till de dem anvisade rum, för att njuta några timmars oundgänglig hvila, innan de anförtrodde sig åt hafvets bedrägliga vågor. Under tiden hade Konradin tillfälle att i yttersta korthet meddela Agnese sitt olycksöde. Mången tår tillrade under denna berättelse utför flickans blomstrande kinder; hon beslöt att våga allt för att rädda de olycklige, och utdelade i sådant ändamål nödiga befallningar. Hon gaf sig ingen ro, förrän allt var färdigt till afresan. Då tog hon Konradin vid handen, och sade: "Låt mig få leda er, fromme man — till frihet och ära," tillade hon derpå förstulet. Mellan yppiga drufvokullar slingrade sig en brant, med stenhällar belagd gångstig, liksom en trappa, ned till stranden af en liten flod, hvilken på en fjerdedels mils afstånd derifrån utföll i hafvet. På denna väg, omgifven af pinier och plataner, fikon- och mullbärsträd, förde hon Konradin ned till det ställe, der tvenne stora, väl bemannade segelbåtar väntade fremlingarne, och först då de beklagansvärda flyktingarne, under nedkallande af Himlens välsignelse öfver sin räddarinna, försvunnit ur hennes åsyn, återvände hon med lättadt hjerta till borgen.

Knappt återkommen på sitt ensliga rum, hade hon, på knä för Guds moders bild, uppsändt en brinnande bön för den lyckliga utgången af den älskades flykt, ty hon kunde

ej längre dölja för sig det intryck Konradin gjort på hennes hjerta, förrän tornväktarens horn ånyo skallade; men det var nu den glada triumfmarsch, hvarmed han alltid helsade borgherrens hemkomst, och snart inträdde äfven denne i sin dotters kammare. Då och då veknade väl det hårda mannahjertat i hans bröst, vid åsynen af den intagande dottern; men nu tycktes han mörk i hågen. Öfverraskad af hans oförmodade ankomst, ville hon dölja sin förlägenhet och sin rodnad vid faders brösth; men denne sköt henne kallt ifrån sig, och frågade: "Hvad har här varit å färde under min bortovaro?"

En tjenarinna, som han, utan sin dotters vetskap, satt till hennes väkterska, hade olyckligtvis med nyfiket öga följt hvarje Agneses steg, och noggrannt berättat fadern allt hvad hon sett, oaktadt hon sjelf ej begrep det minsta deraf. Men Frangipani, till hvars öron ryktet om slaget vid Taliacozzo och Konradins flykt redan hunnit, och hvilken dessutom kände sin dotters enthusiasm för denne, anade genast rätta sammanhanget. — "Skall jag förnya min fråga?" återtog han, då han nu såg Agnese nästan mållös.

Samlande alla sina krafter, började hon framstamma en berättelse om det barmhertighetsverk hon utöfvat mot några fattiga pilgrimer.

"Så lätt narrar du mig icke, flicka!" ropade Frangipani med dundrande röst. "Härunder ligger något förborgadt. Sanningen måste i dagsljuset, med godo eller ondo, lika godt. Lyckligtvis," fortfor han och kastade sig i en länstol, "kan du få besinna dig på ett bättre svar, emedan på min befallning redan ett par af mina fartyg förfölja de flyende. De kunna ej undkomma."

Agnese vred sina händer af förtviflan.

"Tror du icke," återtog han, som såg hennes ångest, "att flera härvarande märkt de dyrbara kläder och halskedjor fremlingarne sökte dölja under sina pilgrimskåpor, eller, om detta undgått deras spejande blickar, de åtminstone icke skulle märkt den blixtrande, ovärderliga juvelsring den ene af dem bar på fingret?"

"Nåd, nåd, min far!" ropade Agnese och störtade på knä. "Ja, jag vill bekänna allt; men låt de stackars flyktingarne undkomma! Återkalla denna grymma befallning; ännu är tid dertill."

"Således är det verkligen Konradin och hans förnämsta anhängare?" frågade Frangipani, häftigt uppspringande.

"Ja, men skona dem, min far! Vanära icke er, hela er stam i verldens ögon genom deras tillfångatagande."

"Bry du dig ej om hvad verlden säger om mig; derföre ansvarar jag sjelf. Tänk hellre

på det omdöme den skall fälla öfver en ohör-
sam dotter, hvilken, för att frälsa sin älskare,
en irrande äfventyrare, fräckt bryter de ut-
tryckliga befallningar hon af sin fader emot-
tagit. Tag detta till lön derföre.”

Med den jernklädda foten sparkade han
henne långtifrån sig, och lemnade hastigt
rummet, ej aktande det smärtsamma rop,
hvarmed hon afdånad nedsjönk på det kalla
marmorgolfvet.

I en sal på nedra botten, utanföre beva-
kade af en talrik krigarskara, afvaktade
emellertid de olycklige, numera afväpnade
flyktingarne borgherrens ankomst. Konradin
tröstade sig väl dermed, att dennes förfäder
alltid varit hans slägt tillgifna, samt att man
derföre säkert nu med någon uppoffring lyck-
ligt skulle undslippa; men Fredrik af Öster-
rike var ej af denna mening. Han påminte
Konradin, att Frangipanis farmor varit en släg-
ting till påfven Innocentius III, såsom alla
påfvar, Hohenstaufernes oförsonlige fiende; att,
efter kejsar Fredrik II:s död, ätten hyllat
Innocentius den IV, och slutligen att en Fran-
gipani, efter hvad ryktet sade, skulle genom
lönmord undanröjt hans egen morbroder,
hertig Fredrik den Stridbare. — ”Ännu förtvif-
lar jag icke,” svarade Konradin. ”Efter hvad
jag hört, är Frangipani girig. För guld är
honom allting falt.” I detsamma inträdde
denne och började, i det han djupt bugade

sig för Konradin: "Det smärtar mig verkli-
gen, att eders konungsliga nåde skulle finna
så litet behag uti vistan det på denna borg;
men då jag hörde att ni var så uttröttad,
har jag tagit mig friheten att, mot er vilja,
förskaffa er en nödig hvila."

"Håna ej olyckan, riddare," svarade Kon-
radin lugnt; "äfven ni kan träffas deraf, och
törhända förr än ni förmodar. Men till sa-
ken. Ej ett enda ögonblick vill jag neka, att
jag är den ni söker, att jag är Konradin af
Schwaben, rättmätig konung af Apulien, hvil-
ken olyckan tvingat till det steg ni sett ho-
nom taga. Men jag lyckönskar mig dock,
att jag icke fallit i andra händer, än edra.
Påminn er! Genom välgerningar hafva mina
kejsarlige förfäder bundit edra vid sina fa-
nor. Erhöll ej er farfar af min, kejsar Fre-
drik II, och hans moder, drottning Constantia,
de ansenligaste besittningar i neapolitanska
gebitet, såsom län, och indrogos väl dessa,
ehuru han sedermera höll med påfven emot
honom? Köpte ej kejsaren icke destomindre
af er far, Pietro, kansler af Rom, alla hans
goods, då han en gång befann sig i penning-
förlägenhet, och återgaf han icke honom
dem derpå såsom län, utan minsta ersättning?
Ja, äro ej nästan alla edra borgar, troligen
äfven denna, uppbygda af de summor han
skänkte honom, såsom skadestånd för hvad
han lidit under oroligheterna i Rom? Åter-

kalla allt detta i ert minne, och ni skall ej längre vara döf för min bön: fräls oss!”

”Men sedermera — ” började Frangipani förlägen.

”Sedermera, såsom ni torde erinra er, Frangipani, erhöll ni sjelf riddarslaget af kejsaren, min farfar, hvarigenom, mellan riddarligt sinnade, ett heligt förhållande af tillgifvenhet och tacksamhet alltid plägar uppkomma. Visa nu den senare mot hans sonson, mot mig; understöd den rättmätige arvingen till Neapel att åter komma i besittning af sin krona, och en belöning, så stor ni någonsin kan önska eller hoppas, blifve er. I den här jag ernar uppställa skall en af de förnämsta platser tillhöra er; med värdigheter, förlänningar och guld vill jag öfverhopa er; hör blott denna gång ärans och dygdens röst.”

Förvirrad å ena sidan af alla dessa bländande löften, hvilka lade en betydlig tyngd i vigtskålen till Konradins fördel, men å den andra inom sig öfverläggande, huru högt spel han vågade, då han satte sig emot påfven och konung Carl af Anjou, var Frangipani på väg att lyssna till de förra, då en lifknape anmälde, att kardinal Malabranca med talrik betäckning stod utanför borgen, och i den helige faderns namn begärde att blifva insläppt.

”Kardinal Malabranca!” ropade riddar Frangipani, glad att erhålla någon förevändning

för afbrytandet af detta plågsamma samtal. "Jag vill sjelf taga emot honom. I din vård," fortfor han, vänd till lifknäpen, "anförtrot jag emellertid dessa. Du ansvarar mig för dem med ditt hufvud."

Han aflägsnade sig skyndsamt, för att införa kardinalen i sitt lönrum, hvilket var beläget högt upp i ett af hörntornen. Då de satt sig, frågade han hvad som kunde förskaffa honom äran af detta oväntade besök.

"Den helige fadern," började Malabranca, "har sändt mig till er, hvilken han anser såsom en lydlig son, för att, å konung Carls af Anjou vägnar, fordra utlefvererandet af ynglingen Konradin, jemte de öfriga af hans anhängare, hvilka tagit sin tillflykt hit."

"Hit?" frågade Frangipani med låtsad förundran. "Då har eders reverenz *) säkert blifvit missledd af falska rykten."

"Åh, gör er ej okunnig, min gode riddar Giovanni," sade kardinalen lugnt; "jag har säkra underrättelser, att flyktingarne tagit vägen hitåt."

"Skulle det vara möjligt?" ropade Frangipani med förundrad ton. "Men som jag först denna morgon hemkommit från en resa, ser eders reverenz . . ."

*) Påfven Urban VIII tillade först kardinalerna titel af eminens.

”Att allt vidare nekande är öfverflödigt,” inföll Malabranca. ”Lyd, eller skall kyrkans förbannelse . . .”

”Jag bor lyckligtvis nära hafvet, reverendissime,” svarade riddaren med ett nästan omärkligt leende.

”Tror ni då, att jag kommit ensam hit, att jag ej har makt att utföra, hvad jag finner af nödvändigheten påkalladt? Öfvertyga er sjelf.”

Han förde honom till tornfönstret, hvarest från man hade utsigt åt borggårdarne, den kringliggande nejden och längst bort hafvet.”

”Är det på dessa eders reverenz förlitar sig?” började Frangipani leende, och visade på den trupp af ryttare, som medföljt kardinalen, och hvilken man såg i god ordning uppställd på en af borggårdarne, ”så får jag underrätta er, att besättningen på denna borg är minst dubbelt så talrik.”

”Lyft er blick litet högre, utåt hafvet.”

Frangipani följde med ögat kardinalens anvisning, och steg ovilkorligt ett par steg tillbaka af förskräckelse. Såsom slagen af åskan, kunde han ej framföra ett enda ord. Kring den vida bugt, som bildades af hafvet vid den lilla flodens utlopp deruti, syntes i en halfcirkel galér vid galér, och på alla fladdrade den neapolitanska flaggan.

”Det är blott konung Carls amiral, Robert af Lavena, med sin flotta,” sade kardinalen,

och ett hånfullt leende spelade nu kring hans läppar. "Låt oss tala ett förnuftigt ord med hvarandra, riddar Giovanni," fortfor han, och förde honom tillbaka till den plats de lemnat. "Säkert har Konradin lofvat er allt hvad i menskelig makt står, för att öfvertala er att befrämja hans flykt. Jag tviflar icke heller ett enda ögonblick, att han icke *vill* hålla sitt löfte; men *kan* han det, då han intet har att gifva, det är en annan fråga. Deremot erbjuder er konung Carl af Anjou genom mig en lösen för fångarne, sådan att ingen furste på jorden kan bjuda den högre, oaktadt han, såsom ni sjelf sett, har makt i sina händer att med våld taga hvad ni möjligtvis kunde neka honom. Tjugutusen dubloner och Pilosa, Terrecuso vid Benevent såsom län. Kan ni fordra mer?"

"Eders reverenz, jag vill erkänna, att jag vet hvar Konradin, hans oskiljaktige vän, Fredrik af Österrike, samt de öfriga af hans förnämsta höfdingar befinna sig; men förgäfves skulle ni kunna uppleta dem i denna borg. De äro säkert dolda. Och tror ni, att, om äfven hvad ni bjudit kunde synas en tillräcklig lösen för de Konradin medföljande, det dock kunde anses såsom något slags ersättning för den ovärderliga tjänst jag derigenom gör konung Carl af Anjou, då jag i hans händer öfverlemnar hans farligaste och oförsonligaste fiende?"

”Nå väl, oförnöjde, så tag då äfven Ponte Fragneto!” ropade kardinalen.

En blixtn af glädje, en helvetisk glädje, uppflammade i Frangipanis ögon; men han underkufvade den genast och fortfor, i det han uppsteg och nalkades dörren.

”Äro edra anbud så torftiga, så torde ni behaga genomsöka min borg; låt se, om ni vinner mera derpå!”

”Var då ej så het, gode riddar Giovanni,” sade kardinalen och uppstod äfven. ”Formicola får då äfven inbegripas i lösen; men, vid Gud, längre sträcker sig ej min fullmakt.”

Frangipani, som fruktade att bågen kunde brista, om han spände den högre, trodde nu det vara tid att gifva efter. ”Men hvad skall världen säga härom?” började han i en ödmjukare ton.

”Att nöden ej har någon lag, att ni blifvit tvungen. Se så, inga invändningar vidare. Följ mig,” sade kardinalen och släpade den för syns skull motsträfvande med sig.

Men knappast voro de inkomna i den sal, der fångarne förvarades, förrän ett genomträngande rop mötte deras öron. — ”Släpp mig, jag måste in, jag måste in, för att tacka honom!” ropade en späd röst, och blek, men med ett hemskt leende på läpparne, instörtade Agnese, åtföljd af sina fruntimmer, hvilka, med tårarne i ögonen, förgäfves sökte hålla

henne tillbaka. Hon tycktes blott hafva ett enda mål för ögonen. Hon trängde sig fram till sin far, föll honom om halsen, och tackade honom i de mest rörande ordalag för Konradins frälsning. En rysning genomlopp väl den stenhårde mannens hela kropp vid dessa ord; men han tillskref dem intrycket af någon dröm, hvilken förmodligen ännu utöfvade sitt inflytande öfver henne, och sade därför så mildt han förmådde:

”Han, den så kallade konung Konradin, är ju ännu här, min Agnese; der står han ju.”

”Hvar?” ropade hon och framstörtade till det ställe Frangipani anvisade. Vid Konradins åsyn syntes hon ett ögonblick obeslutsam, for med handen öfver pannan, men sade derpå, i det hon, med onaturlig glädje i blick och åtbörder, återvände till fadern: ”Å nej, du vill bara narra mig, och det är ej beskedligt. Han är längesedan borta, jag vet det alltför väl, och dig har jag att tacka därför, som ej lät förfölja honom.” — Och hon började åter med sina sönderslitande tacksamhetsbetygelser. Hvarje ord var såsom ett dolkstyg i faderns bröst. Han insåg nu den förfärliga sanningen. Den späda blomman hade fallit för stormens il, hennes förstånds ljus var släckt. Men denna hans rörelse varade blott ett ögonblick. Väl kämpade några minuter faderskänslan en hård kamp i hans

bröst mot de afgrundspassioner, äregirighet och penningbegär, hvaraf han beherrskades; men snart segrade de senare, då de hviskade i hans öra: det onda är skedt; det kan ju icke mera hjälpas!

Agnese nedsjönk i den maktlöshet, som merendels brukar åtfölja vansinnets utbrott, och nu lade han henne försigtigt i armarne på hennes qvinliga omgifning, befallte dem bortföra samt med största ömhet vårda henne, trodde sig nu rättfärdigad i allas ögon, och vände sig, sedan hans befallning blifvit fullgjord, med ett ansigte, hvarpå numera intet spår af rörelse förmärktes, till fångarne, och sade: "Min frihet, ja, mitt lif är hotadt, om jag icke utlefvererar er. Konung Carls af Anjou skaror omringa på alla sidor denna borg, och utloppet i hafvet tillspärrar hans amiral med sin flotta. Ingen undflykt är således möjlig. Han har dessutom med skymflig död hotat hvar och en, som beskyddar eller gömmer någon förrädare. Ni ser således, att jag af en oundviklig nödvändighet är tvungen till detta steg; men på det ert behandlingssätt må blifva så mildt som möjligt, öfverlemnar jag er i denne helige mannens händer. Må han göra med er hvad honom för godt synes. Jag tvår mina händer."

Han ville lemna rummet; men förgrymmad framsteg Konradin och ropade: "Du kallar oss förrädare, och är dock sjelf den störste,

den ende. Med svart otack belönar du de välgerningar mina förfäder slösat på dig och ditt hus. Väl har den Högste nyss visat dig ett förfärligt prof på sin allmakt, och utgjutit sin vredes skålar öfver ditt hufvud; denna varning har du förkastat och härdat ditt hjerta mot hans manande röst. Nå väl, framgå då på din brottliga bana. Men minns mina ord. Så länge tideböcker finnas, skall ditt namn såsom en outplånlig skamfläck qvarstå i dem, och ordet förrädare blifve för evigt det eldsmärke afgrunden skall inbränna på din panna.”

Stolt lemnade han med sina olyckskamrater salen.

Konradins förbannelse gick i fullbordan. Historien kallar Frangipani från detta ögonblick icke annat än *förrädaren*.



VIII.

Domen.

EN morgon, några dagar efter detta uppträde, satt, i ett rum på borgen S:t Elmo, det dåvarande kungliga residenset i Neapel, en ung flicka vid sin sybåge. Genom ett öppet, bågformigt fönster bredvid henne inströmmade vestanvinden och smekte sakta hennes mörka lockar, då den flög förbi, för att kringföra vällukterna från de blommor, hvilka spredositt doft i rummet. Ehuru mörkt, ja fasanväckande detta slott än utanpå syntes, var dock all Öster- och Vesterlandets förenade prakt utbredd i detta rum. Dyrbara, persiska mattor betäckte golfvvet, arabiska vällukter blandade sin ånga med blommornas, förgyllningar och speglar sågos öfverallt; men i ett af rummets mörkaste hörn syntes dock det dyrbaraste, en madonnabild med

Christusbarnet öfver ett litet bönaltare. Den heliga Jungfruns renhet och allvar, gudabarnets oskuldsfulla leende, bildernas skimrande färger, den massiva guldbotten, hvarifrån de framstodo, allt förenade sig att häraf bilda ett mästerstycke. Så förhöll det sig äfven. Eröfradt af Latinarne vid intagandet af Constantinopel, hade det förut varit S:t Sofiakyrkans förnämsta prydnad, och påstods till och med vara ditskänt af Constantin den Store. Och midtibland all denna prakt, midtuti detta fépalats tycktes dock den unga flickan hvarken beundra eller betrakta något. Nålen hvilade overksam i ena handen, och hennes hufvud hade nedsjunkit mot den andra, såsom hade någon tanke uteslutande fattat henne. Hennes något mörka hy bar dock helsans rodnad, och då man jemförde den med de tjocka, svarta hårflätorna, det mörka, blixtrande ögat, passade den förträffligt till uttrycket i hennes ansigte. Ehuru född i Frankrike, tycktes hon dock helt och hållet en glödande söderländska, med eld i ögat, eld i hjertat. Ett enkelt smycke af guld qvarhöll inom sitt fångsel de svallande lockarne; en rad stora perlor förhöjde ännu mera fullheten och behaget af den rundade halsen; det svarta sammetslifvet, ofvantill kantadt med en bred rand af perlor och ädla stenar, smög sig tättintill den smärta vexten, och bildade en behaglig motsats till de hvita, luftiga

ärmar, den sidenklädning af samma färg, som i rika veck slöt sig efter den ungdomliga gestalten. Det var prinsessan Beatrice, konung Carls af Anjou yngsta dotter.

Men hvad afbröt hennes arbete, och försänkte henne i denna tankfullhet? Vi vilja höra det af hennes egen mun.

”Hvar kan han nu vara?” började hon, omedvetet klädande sina tankar i ord. ”Hvilken glädje, hvilket jubel var det icke här vid hofvet, då nyheten anlände om min faders seger, och jag, konung Carls egen dotter, var troligen den enda detta ej gladde. Min Gud, hvad säger jag, jo, det gladde mig visserligen; men underrättelsen att Konradin var slagen, förbittrade den dock i hög grad. Men hvarföre så mycket sysselsätta mina tankar med denne äfventyrare? — Äfventyrare, nej, Beatrice, gör honom ej orätt, fastän han är din faders motståndare. Jag kan ej annat än högakta honom; ty han söker ju endast, ehuru på vår bekostnad, att återvinna hvad hans förfäder nära ett helt århundrade besuttit, och som de rättvisligen genom arfsrätt förvärfvat.”

Så långt hade prinsessan kommit i sin monolog, då hon förnam orediga rop på afstånd. Dessa tilltogo allt mer och mer; hon skyndade till fönstret. Nedanföre detsamma låg det herrliga Neapel utbredt i en vidsträckt amfiteater, tak vid tak och kyrka vid kyrka

och öfver dem lyftade sig de glimmande tornspirorna mot himlen; vattenkonsterna sorlade på torgen mellan lunder af pinjer och lagrar, popplar och kastanjer, och förgäfvades mätte ögat sedan sin synkraft på hafvets glittrande yta. Omöjligt var att upptäcka dess gräns; det sammansmälte med himlen. Dagen förut hade hennes fader, konung Carl, med all möjlig ståt hållit sitt intåg med den segrande hären; men de rop man nu hörde voro ej jubelrop, såsom då. De liknade snarare ett uthållande, oredigt skrån, och hon fruktade redan något upplopp, då hon hörde en bastämma, öfverröstande alla de andra, ropa: "Hell Konradin, den sig konung af Neapel kallar! Ha, ha, ha!" och hundradetals röster instämde i det förfärliga skrattet. Då de kommo närmare, varseblef hon tättunder fönstret, på en väg, som slingrade sig upp till borgen, ett långt tåg af rytare och legoknektar, som tycktes föra några fångslade personer emellan sig. Hon häfvade ovilkorligt tillbaka vid denna syn, men hemtade sig dock hastigt. Då varseblef hon med yttersta häpnad först några äldre personer af vördnadsbjudande utseende, klädda i rika drägter, men med hattar betäckta med musslor, sådana pilgrimerne nyttjade, och ibland dem äfven en ung gosse i pagedragt, utför hvars fina kinder tårar då och då nedrullade. Alla dessa redo på hästar, ehuru

bakbundna, och hånades väl af de omgifvande legoknektarne och af pöbeln; men deras hätskhet tycktes dock isynnerhet riktad mot dem, hvilka nu kommo. Det var tvenne ynglingar, liksom de öfriga bakbundna, men hvilka man uppsatt på mulåsnor, ett sätt att rida, som man vid denna tid ansåg vanhedrande för riddare. Den ene af de unga männen, af en reslig kroppsställning och med svart, krusigt hår, tycktes på intet vis nedslagen, utan kastade djerfva, bistra blickar omkring sig, och sammanbet ofta tänderna, såsom för att med våld återhålla utbrottet af den vrede, som kokade inom hans bröst; men en bedjande blick af den andre återhöll alltid orden på hans läppar. Denne var en välbildad, ljuslockig yngling, så mycket man kunde urskilja för den stora, slokiga hatt, som äfven betäckte hans ansigte. Men nu framträdde till honom en af legoknektarne, slog hatten af hans hufvud, och sade med hest skratt, i det han tryckte en krona af guldpapper derpå: "Då du gör ditt intåg i din hufvudstad, Konradin, bör du väl äfven bära din krona." — Och nu börjades åter det förskräckliga skränet och tjuftet af pöbeln, som kastade smuts på fångarne, förmodligen dertill uppaggad af knektarne genom löfte om belöningar. Den svarthårige ynglingen skakade vid denna syn vanmäktigt sina bojor, såsom ville han försöka sönderslita

dem; men den andre höjde endast sina blå ögon mot himlen, liksom ville han säga: Fader, förlåt dem, de veta icke hvad de göra.

Alla minnen från prinsessans barndom framstodo då på en gång för hennes själ, huru hon först af sin biktfader och lärare hört talas om den milde Försonaren, som kom till verlden endast för att visa rätta vägen till hemmet, för att lida och derigenom återlösa människoslägtet, huru han sedan törnekröntes af krigsknektarne, och sist bad för sina fiender under de oerbörda plågornas mängd; allt detta, som uppfyllt henne med så mycken förtjusning, tacksamhet och andakt, trodde hon sig nu se förkroppsligadt i denne fremling, som gick der så stolt och lugn midtibland sina förtryckare, och som endast då och då höjde sin blick, såsom väntade han bistånd från himlen. Tåget var förbi; men ännu långt efteråt ljöd folkmängdens förfärliga rop i hennes öron, ännu långt derefter stod hon såsom en bildstod orörlig vid fönstret. En mild värma spred sig kring hennes hjerta; hon kände sin panna, sina kinder glöda, och hennes bröst arbetade häftigt, för att bemästra den inneboende rörelsen. Slutligen fattade hon en silfverklocka, och ringde. Vid detta ljud inkom Blanche fleur de Puyregard, den mest älskade af prinsessans hofitärnor och uppfostrad tillsammans med

henne. Sökande att beherrska sin sinnesrörelse, frågade hon henne så lugnt hon förmodade: "Nå, såg du fångarne?"

"Ja, ers nåde," svarade hon, "hvem i denna borg skulle ej sett dem? Det var ju ett så förskräckligt buller, att jag tror man skulle kunnat uppväcka döda."

"Och har du då hört hvilka fångarne voro?"

"Ja visst, vet ej ers nåde det? Ryktet om deras ankomst spridde sig redan för flera timmar sedan i staden. Det var den stackars unge prinsen, som gjort uppror mot konungen, er fader, tillika med sina förnämsta anhängare."

"Uppror, nej, du misstager dig," inföll Beatrice, men hemtade sig och fortfor: "Nå, hvilkendera af de båda ynglingarne tror du då var Konradin?"

"Det kan jag verkligen icke bestämdt säga," svarade Blanche fleur, "emedan jag endast i början såg tåget. Min moder kallade mig till sig, och jag måste skynda upp till henne; men det var förmodligen den som såg modigast ut."

"Hvad menar du dermed?"

"Den med det svarta, knollriga håret, resliga vexten och blixtrande ögonen."

Beatrice, som fann att hennes vän ej sett det afskyvärda hån, som drifvits med Konradin, då man påsatte honom papperskronan,

och hvilket befriade henne sjelf från allt tvifvel, beslöt, till vinnande af sitt ändamål, att begagna sig af detta misstag. — "Men jag," fortfor hon derföre, "skulle nästan tro det vara den andre med det gullgula håret. Vill du derföre göra dig och mig en tjänst?"

"Kan ers nåde sätta det i fråga?"

"Nå väl, jag märkte bland de öfriga fångarne en page; laga i största tysthet, att du kan få tala vid fångvaktaren, och besvär honom att förinna mig ett samtal med denne. Detta kan han visserligen ej neka mig, då han får höra den oskyldiga anledningen till denna begäran, och att jag vill gå i borgen för fången. Dessutom kan du ju understödja denna begäran med en full börs," tillade prinsessan och räckte Blanche fleur en sådan; "det gör hvad det kan, och genom detta medel och gossens förhör få vi de säkraste underrättelser om allt hvad som rör de furstliga ynglingarne."

"Förträffligt, ers nåde," ropade Blanche fleur och klappade i de små händerna; "det skall gå ypperligt, det lofvar jag. Fångvaktaren är af gammalt min vän, emedan jag, på ers nådes befallning, så många gånger anlitat honom om dylika småsaker, då ers nåde skickat mig att lindra de stackars fångarnes elände. Jag är snart tillbaka med svar," ropade hon uthoppande.

En häftig, en brinnande kärlek hade upplågat i prinsessans bröst. Hon hade hemligt beslutat att frälsa den unge konungen, kosta hvad det ville.

Nära tvenne månader hade förflutit sedan den tidpunkt vi sist sökt skildra, och Carl af Anjou hade dels begagnat denna tid för att inhemta den helige faderns tanka om det sätt, hvarpå han borde behandla Konradin och hans anhängare, dels för att, såsom det föregafs, från hvarje stad i hela Apulien sammankalla deputerade och rättslärde att fälla dom öfver den konungslige fången; men i sjelfva verket tillkallades de endast från Terra di Lavoro och Capitanatet, de båda honom tillgifnaste provinserna i hans rike, och der Guelferne äfven voro talrikast. Allt detta skeddde för att åtminstone gifva något sken af rättvisa åt detta oerhörda tilltag, alstradt af misstroende och grymhet. Denna domstol samlades nu i en sal på slottet S:t Elmo, hvilken var vida omkring ryktbar, så väl för sin dystra prakt, som för sin dåvarande bestämmelse. Pelare vid pelare ordnade sig i en nästan öfverskådlig sträcka på båda sidor om den inträdande; men alla voro de af röd marmor, och mellan hvar och en af dem syntes bildstoder till häst i fullständiga rust-

ningar. Golf och tak voro äfven inlagda med mosaikarbete af samma marmorart, och sjelfva glasmålningarne på de höga, spetsiga fönstren voro inbrända på röd botten, så att allt, till och med bildstoderna, öfverdrogos med ett rosenfärgadt sken. Fordom, under de normandiska herrskarnes tid, hvaraf den förste, Tankred, låtit inreda denna sal, kallades den *Förfädrens sal*, emedan hvar och en af bildstoderna föreställde någon af de normandiska hjeltar, hvarifrån de härstammade, och på hvilken tanke äfven Hohenstaufferne, deras efterträdare, ingått, då de hvar och en upprest sin företrädares bildstod; men, vare sig af den hufvudfärg, som herrskade deruti, eller af det bruk, såsom öfverdomstolens samlingsrum, hvartill den, sedan Carls af Anjou antråde till regeringen, blifvit begagnad, allt nog, ehuru den inför konungens öron bibehöll sitt fordna namn, kallades den dock af folket numera aldrig annat än *blodssalen*. I bakgrunden af rummet såg man ett thronsäte med sin baldakin, allt öfverdraget med skarlahan och broderadt med riksvapnet. Ifrån detta ända ned till flygeldörrarne syntes en dubbel rad drabanter, i sina brokiga drägter och blänkande harnesk. Med baretterna på sned, hvarunder framstack ett nät, ej olikt Spaniorernes resilla, de väldiga mustascherna och de blixtrande bardisanerna, syntes de snarare likna blodtörstiga doggar, än krigare.

Men konungen hade troligen med flit valt dessa, för att, genom deras åsyn, desto mera inverka på domrarna. Spridda i små grupper, stodo dessa senare här och der i salen, samtalande med hvarandra, och några hade till och med dragit sig tillbaka i fönstersmygarne, för att få vara så mycket mera ostörda; men alla hviskade de fram orden, såsom bunde en hemlig skräck deras tunga, eller såsom befunno de sig i ett likrum. Högljudast af dem alla var dock riddar Alard de S:t Valery, hvilken tycktes tala med värma och öfvertygelse, och ej långtifrån ingången blef man äfven varse Robert af Bari, hvilken, sedan vi sist sågo honom, såsom handsekreterare hos konungen, blifvit upphöjd till rikets protonotarie eller den, som emottog och framförde alla böneskrifter till konungen, samt meddelade svar derpå. Han var således nu redan en betydande man, och en man sådan som han, utan grundsatser och samvete, skulle troligen stiga ännu högre, och stod genom sitt lissmande sätt och oblyga smicker i mycken nåd hos Carl af Anjou. Då denne inkom i salen, förundrade sig derföre ingen att se honom taga Bari afsides.

"Håll med mig, efter vår öfverenskommelse, Robert," hviskade han till honom, "och du är innan aftonen öfverdomare."

Denne bugade sig djupt, så att man trodde sig se honom i fara att afbryta ryggen, och

svarade lika sakta: "Kan ers konungsliga nåde tvifla på min beredvillighet? De flesta jag vidtalat hafva förklarat sig, om icke såsom medhållare, åtminstone neutrala; S:t Valery och Guido de Sucaria äro de enda, hvar på jag ej kunnat verka."

"Jag kunde tänka mig det; men vi vilja snart tämja dem," svarade konungen, aflägsnande sig, och intog under nådiga helsningar thronen. Sedan alla öfriga ordnat sig, började han:

"Ädle grefvar och riddare, domare och rättslärde, varen mig helsade! Från alla delar af mitt rike har jag kallat er tillsammans hit till Neapel, på det J, såsom ryktet troligen redan förkunnat, skolen opartiskt, lugnt samt efter lag och rätt uttala domen öfver Konradin, den der sig konung af Apulien och Sicilien falskeligen kallar. Jag anklagar honom härmedelst," fortfor han och höjde rösten, "såsom den der försyndat sig emot den heliga kyrkan, såsom upprorsstiftare och högförädare mot sin rättmätige konung, och anser honom, tillika med alla sina förnämsta vänner och anhängare, hvilka befinna sig i vårt förvar, skyldig till döden. Gören J det äfven?"

En lång tystnad uppstod; ty alla domrarnes häpnade öfver konungens oerhörda handling, att förnedra sig till anklagare i egen sak; men de erinrade sig hans grymhet, och ingen

af dem vågade på en lång stund öppna sin mun. Slutligen framträdde den ädle Guido de Sucaria, en namnkunnig rättslär, och sade med hög och fast röst: "Konradin är icke hitkommen såsom en röfvare eller upprorsstiftare, utan i förtröstan på sin rättvisa sak. Han begick ej något brott, då han genom öppet krig sökte återvinna sitt fäderne-rike; han är icke en gång tillfångatagen under det han anföll, utan på flykten stadd; och att behandla fångar skonsamt, bjuder så väl gudomlig, som menskelig rätt."

Förvånad öfver denna oväntade djerfhet, invände konungen, på hvars ansigte vreden redan uppblossade, att Konradins folk till och med antändt kloster, hvarpå Guido oförskräckt svarade: "Hvem kan bevisa, att Konradin och hans vänner anbefallt detta? Har icke sådant skett äfven i andra härar, och är det ej kyrkans ensak, att beifra brott och förseelser deremot?"

Då uppsteg kardinal Consalvi, densamme som vi förut sett så rädd vid Konradins tåg förbi Viterbos murar, och frågade nu lika stolt och uppblåst, som han vid det förra tillfället varit fruktande: "Gäller icke kyrkans ära mera? Befinner jag mig icke bland rätttrogna kristne, hvilkas öfverhufvud den helige fadern är? Har han sjelf icke blifvit skymfad samt kyrkan derigenom? Och ändock höjer sig ingen arm att hämna henne.

Konung Carl af Anjou, hennes ende, rättrogne son, har begärt den helige faderns utlåtande öfver denne yngling, som, oaktadt alla varningar, oaktadt den bannstråle den helige fadern slungat öfver hans hufvud, framhärdat i sitt ogudaktiga uppsåt. Här är hans breve." — Han framtog nu undan sin talar ett pergamentsbref med stort, vidhängande sigill, och öfverlemnade det vördnadsfullt åt konungen. Denne bröt det och gaf det till uppläsning åt sin bakom honom stående handsekreterare, som studsade tillbaka, då han öppnade det. Hela församlingen var i spänd väntan. — "Nå, får man höra innehållet?" började Carl. Darrande läste handsekreteraren följande ord, skrifvelsens hela innehåll: "Konradins lif är Carls död, Konradins död Carls lif. Fulcadius Grossus!"

En rysning genomgick alla domrarnes leder. "Hören J," ropade Carl med triumferande röst, "äfven den helige fadern biträder vår mening. Tveken J ännu?"

Likväl hade ej mod och hopp om framgång vikit från några redliges sinnen. S:t Valery uppstod och bröt den förtrollning de sistnämnda orden åstadkommit, i det han började: "Nej, herre konung, jag, för min del, tvekar icke ett ögonblick att uttala min tanke. Konradin har blifvit tillfångatagen i öppen strid, och eger således rätt att behandlas såsom andra fångar.

Fordra för honom en lösen, så ansenlig ni behagar, herre konung, men skona hans lif. Hågkom att ni härstammar från det fransyska kungahuset, hvilket alltid visat sig mildt och rättvist; hågkom att ni är broder till Ludvig af Frankrike, hvilken redan i hvarje mun kallas den helige, för den gudsfruktan, de dygder, som pryda honom; befläcka derföre ej hans namn och er ädla ätt genom ett steg, hvar till endast blodtörst retar och hämden råder.”

”Ni talar djerft, riddare,” inföll konungen, ”och tror förmodligen, att, emedan ni så tappert biträdt oss i slaget vid Tagliacozzo, ni derföre skall få yttra klander på klander öfver mina åtgärder. Jag tänkte mig någorlunda, genom förlänningen af Amalfi och Sorrento, hafva afbördat min tacksamhet; men jag ser att ni ännu ej är nöjd. Nå väl, jag skall söka godtgöra min försummelse.”

”Vid Gud, ni misskänner mig alltför mycket, herre konung! Hade jag vetat hvad jag nu vet, skulle intet förmått mig att, såsom ni tackes kalla det, herre konung, biträda er i det olycksaliga slaget. Ej för jordiska rikedomar trodde jag mig då strida, ty dem behöfver jag ej; men för den heliga kyrkan och min konungs broder fattade jag svärdet, emedan jag trodde deras sak rättvis. Jag har bedragit mig.”

”Riddare,” ropade Carl uppblossande, ”vet, äfven mitt tålmod kan hafva en gräns.”

Då uppsteg grefven af Flandern och började: "Täckes eders konungsliga nåde höra ett råd utur min mun, så tror jag mig hafva funnit en utväg, hvarigenom allt detta till allas tillfredsställelse kunde slutas."

"Tala!" svarade Carl missnöjd.

"Ehuru eders konungsliga nådes egen svåger, skulle jag föreslå att förbinda de båda furstliga ynglingarne genom ädelmod. Jag skulle försätta dem i frihet på deras riddarord, eller binda Konradin genom de lätta fjättrarne af ett giftermål; se der mitt förslag."

"Då skulle jag tro ändamålet säkrare vinnas genom tillintetgörelse," hördes en gäll, genomträngande stämma yttra sig. Det var Robert af Bari. "Och jag vädjar till eder, rättvise domare, till hela människoslägtet, är det skäl att skona en fyrdubbel förrädare? Ja, fyrdubbel! såsom störare af det allmänna lugnet, såsom rebell mot Roms heliga stol, såsom våldskräktare af en fremmande krona, och sist såsom konungamördare eller den der åtminstone begått försök dertill. Således en fyrdubbel högförrädare. Kan väl någon invända det minsta häremot?"

Alla häpnade öfver denna oerhörda oförskämndhet; men ännu en gång uppsteg Sucaria och började lugnt: "Jag vill försöka det. Har väl den helige fadern makt att efter behag bortskänka riken, och, oaktadt jag unnar

vår här närvarande nådige konung och herre allt godt, var ej Apulien Hohenstaufernes rättmätiga arf? Kan Konradin således kallas rebell, då han endast söker försvara sina rättigheter? Hvarföre ej för honom emottaga lösen, såsom för fångar i allmänhet, helst då hans ungdom utgör ett talande skäl till öfverseende?"

De flesta af domrarne kände sig rörda af denna enkla, öfvertygande framställning; men då tog Bari åter med hänfullt leende till ordet: "På det han genast med härsmakt måtte återvända, är det ej så?"

"Nå väl, så binde man honom genom ed," inföll S:t Valery.

"Uppå hans hedersord," instämde grefven af Flandern, "att ej någonsin höja sitt minsta finger mot detta land."

"Hvad gälla eder, hvad hans hedersord?" ropade Bari. "Skall han väl hålla en aftvingad ed för helig, eller skall Tyskland väl det? Nej, i honom fortlefver kejsar Fredriks ande, stolt och djerf såsom fordom."

"Nå väl," invände Sucaria, "undvik dock endast skammen att antasta hans lif. Vare hans lott liksom hans farbroders, konung Enzios, evig fångenskap."

"Fångenskap?" skrek Bari, ännu djerfvare af det medgifvande man gjorde. "Evig fångenskap! på det eviga försök till hans befrielse måtte företagas och kanhända lyckas,

på det landets och hvarje enskilds lugn oupphörligt måtte störas! Ja, detta råd är verkligen förträffligt! Ha, ha, ha!”

”Förifra er icke i en fåfäng ordstrid, redlige Sucaria!” ropade grefven af Flandern. ”Jag märker huru sakerna stå. Men ännu vill jag försöka att tala ett allvarsamt ord till ert hjerta, min konung! Vill ni genom grymhet beröfva er den sköna krans segern virat kring ert hufvud? Skall efterverlden räkna er till tyranner, hvilka af feghet utgjutit oskyldigt blod? Och om samma öde skulle träffa någon af edra ättlingar, skall man då säga om honom: Hohenstauferns blod blef hans förbannelse? Min konung och frände, hör ert hjertas röst; ni uppoffrar en och förlorar derföre allas hjertan. Kan ni sjelf ej äfven blifva fången, till och med af Tyskar, och hvad skall då ert exempel lära dem? Hågkom, ej i ett blodfläckadt bödelssvärd ligger styrkan. Endast rättvisan uppehåller throner. Om ni befriar de furstliga ynglingarne, skall ej Europa då beundra den styrka, som icke fruktar något, skall detta ej inge mer aktning, än alla edra segrar?”

”Skuggbilder!” ropade konungen, på hvars kinder vredens rodnad och blekhet under detta tal omvexlat. ”Skall då denne djerfve, skägglöse yngling ständigt stå i vägen för utförandet af mina planer? Nej, aldrig! Han förtjenar döden, och han skall — dö!”

”Ja, må han dö!” ropade Bari och ett par af hans kreatur; men alla de andra bibehöllo ännu en dyster tystnad.

Då uppstod grefven af Flandern. ”För passionens röst,” fortfor han, ”förstummas förnuftets, derföre lemnar jag denna blodsdomstol, såsom det varnande samvetet en tillspillogifven syndare.” Och med stolta steg lemnade han salen.

”Konung,” ropade då S:t Valery, likaledes uppstående, ”till seger har jag förhjelpt er; skall jag nu taga det medvetande med mig i grafven, att, ehuru oskyldig, hafva varit er behjelpig till ett mord?”

”För edra gjorda tjenester vill jag öfverse med er, S:t Valery,” svarade Carl, som nu återvunnit all sin köld; ”ni tyckes för mycket upphettad, och friska luften skulle troligen göra er rätt godt. Res derföre tillbaka till Frankrike, och helsa min broder, den helige Ludvig, ifrån mig.”

Han vände sig bort.

”Mitt Frankrike blomstrar ej här, och skall aldrig blomstra, så länge väld sitter på thronen,” ropade S:t Valery och följde med osäkra steg grefven af Flandern. Tvenne af Konradins stöd voro nu borta, och Guido de Sucaria ensam var snart öfverröstad. Med triumferande min såg Carl efter de bortgående, och sade derpå: ”Efter hvad jag trott mig märka, har största delen af denna heder-

värda domstol röstat för Konradins jemte hans medfångars död, och vi uppdrage derföre åt vår proto-notarie, Robert af Bari, att uppsätta domen.” — Konradins öde var afgjordt; endast blod kunde släcka tyrannens törst.



IX.

Fängelset.

SAMMA dag om aftonen utbröt ett förfärligt oväder. Rytande hven stormen på dåmande vingar, regnet störtade ned i strida strömmar, hvilka lika snöyra kringfördes af vinden, som tjöt i de trånga gatorna, och åskor korsade hvarandra i tusen olika riktningar. Thordönet följde omedelbart på blixten. Hela naturen var i uppror. Öfverallt i husen lågo invånarne på knä för den heliga Jungfruns bild, framför hvilken de i sin ångest upptändt alla vigda vaxljus de egde, uppsände till henne brinnande böner, och lofvade sina skyddshelgon hundrade olika saker, om de från dem ville afvända himlens vrede. Sjelfva Carl af Anjou darrade och hade nedkastat sig framför en bönstol, för att försöka bedja, men förgäfves; så väl ovanan

dervid, som hårdheten af hans eget hjerta, gjorde det för honom omöjligt. I nästan lika upprörd sinnesstämning befann han sig hans dotter, prinsessan Beatrice. Efter flera hemliga sammankomster med pagen, hade det ändtligen, troligen beredt genom prinsessans klingande skäl, lyckats denne att undkomma från det fängelse, hvaruti han hållits inspärrad, och hvilket, såsom man lätteligen kan tänka sig, på långt när ej var så väl förvaradt som Konradins, och han hade nu en lång tid hållit sig dold hos Beatrices amma, för att kunna bereda allt till den unge konungens flykt. Detta hade väl skett med möjligaste skyndsamt; men som den största försigtighet tillika var oundgänglig, och många anstalter måste vidtagas, hade det ej varit möjligt att verkställa denna plan, förrän nu. Och det var äfven hög tid; ty, såsom vi sett, påskyndade Carl å sin sida allt, till utförande af sin. Vridande händerna gick prinsessan upp och ned i sitt rum, och ropade oupphörligt: "Om det skulle misslyckas, om det skulle misslyckas!" Förgäfves sökte Blanche fleur lugna henne med att göra henne uppmärksam på listigheten af befrielseplanen, huru klokt den var anlagd, huru mycken sannolikhet det var att den skulle lyckas, och föreställde henne, att sjelfva naturen tycktes hafva slutit förbund med henne, för att befordra företagets lyckliga utgång. Intet hjälpte. Prin-

sessans oro snarare tilltog än minskades, hon kunde sjelf ej göra sig reda hvarföre. Då inträdde Diephold, åtföljd af prinsessans stallmästare, en gammal gubbe, hvilken sett henne födas, och på hvars trobet hon fullkomligt kunde förlita sig. Den förres ögon blixtrade beslutsamt, ehuru fängelseluften gjort hans hy ännu blekare, ännu genomskinligare, än den förut var. — "Är allt färdigt?" ropade prinsessan vid deras åsyn. — "Ja," svarade den förklädde pagen, i det han undan sin vida kappa framtog ett litet paket, "intet är glömdt." — "Och hästarne i ordning vid den lönport, hvartill jag skaffat er nyckeln?" fortfor prinsessan, vändande sig till stallmästaren. — "Allt är i ordning, såsom eders nåde befallt," svarade denne. — "Nå väl, måtte Herrans heliga englar leda edra steg!" ropade hon högtidligt. "Men framför allt," tillade hon, "förhasten er icke, gören icke ett steg till hans befrielse, förrän nattrunden är förbi." — "Förlita er fullkomligt på oss," svarade Diephold med darrande stämma; "för mig är hans befrielse minst af samma vikt, som för eders nåde," tillade han, i det de aflägsnade sig. — "Gud vare med er!" ropade prinsessan efter dem, nedfallande såsom förintad på en stol.

Det enda ställe i hela det folkrika Neapel, der denna afton ett ostördt lugn herrskade, var det fängelse, der Konradin och Fredrik af Österrike sutto. Endast de fingo vara i

hvarandras sällskap, kunde intet störa dem. En rostig jernlampa, hvilken stod bredvid dem på bordet, spred ett svagt sken öfver de båda ynglingarnes tänkande anleten, men höljde det öfriga af fängelsehålan uti ett så mycket mera fasaväckande mörker. Nöjda och glada, så vidt deras belägenhet det tillät, voro de fördjupade i ett schackspel, som odeladt syntes ådraga sig hela deras uppmärksamhet. Åskan måtte dundra aldrig så mycket, blixten då och då upplysa de svarta murarne, såsom det varit en eldsvåda utanföre; de hörde intet, sågo intet af hvad som omgaf dem, så upptagna voro de af spelet.

"Ansträng nu all din tankeförmåga," började Fredrik; "ty, om jag ej alltför mycket missräknat mig, har du icke många drag qvar."

"Hvad, jag?" invände Konradin. "Ännu ser jag ingen fara. Väl har du större stridskrafter än jag, och dem du tyckes vilja sammandraga på en enda punkt; men ännu står mitt spel ej så förtvifladt, att jag blott behöfver inskränka mig till försvar. Gare la Reine!" ropade han i ungdomligt öfvermod.

"Går ej an," svarade Fredrik lugnt; "du blottar derigenom din konung; han står i schack."

"Aha, ja, du har minsann rätt," svarade Konradin. "Nå, nå, ännu är intet förloradt. Så måste du dock tillåta mig att få taga din löpare."

”Jag väntade just derpå; den var endast lockmat,” svarade Fredrik. ”Schack och — matt!”

”Huru, matt så snart; det är omöjligt,” ropade Konradin uppfarande.

”Det kan ej hjälpas; som jag säger, schack och matt.”

I detsamma öppnades fängelsedörren med ett förskräckligt dån, som nästan öfverröstade de rasande elementernas derutanföre; hellebarder och pikar syntes blixtra i det yttre vaktrummet, och numera öfverdomaren Robert af Bari inträdde, åtföljd af fångvaktaren och några krigare med facklor. På öfverdomarens ansigte lyste en djefvulsk glädje, vare sig öfver den plats han genom sin vanhederliga handling förvärfvat eller af ren skadeglädje. Båda dessa känslor voro så förenade i hans själ, att det var omöjligt, äfven för den som bäst kände honom, att säga hvilken som hade öfverhanden.

”Å konungens, min herres, vägnar,” började han, ”är jag hitkommen att för eder uppläsa den dom, hvilken eu i och för detta ändamål tillkallad domstol afkunnat.”

Slagna såsom af åskan, stodo de båda ynglingarne; förändringen var alltför häftig, alltför stor. De hade hoppats, att, då det dragit så långt ut på tiden, man endast afvaktade ankomsten af den för dem bestämda lösen, för att frigifva dem; och nu — det gnistrade, svartnade för deras ögon, allt gick omkring.

Men Fredrik var dock den, som först repade sig från det förskräckliga slaget, rusade upp och fattade Bari i kragen med orden: "Skurk, detta är ditt verk! Denna sammetstalar, denna guldkedja har du säkert köpt med vårt blod. Vi känna dig sedan de förrädiska, nedriga förslager du flera gånger gjort oss här i fängelset!" Konradin kastade sig genast emellan, innan vakten hann ila till bistånd, utbristande: "Fredrik, ihågkom, denne är ju endast sin konungs bndbärare." Derpå vände han sig kallt till Bari och sade: "Fullgör er tjenstepligt!"

"Ansvarar ni mig endast derföre, att er vän förhåller sig stilla?" ropade Bari med något nedstämd ton. "Annars ser jag mig tvungen att vidtaga andra mått och steg," fortfor han, visande på de tunga kedjor fångvaktaren bar på armen.

"Jag ansvarar derföre," återtog Konradin.

"J följ," började då Bari, läsande utur ett pergamentsblad, som han upprullat, "i följ af de från alla delar af vårt rike sammankallade rättslärdes enhälliga utslag, hafve vi Carl, konung af Apulien och Sicilien, dömt Konradin, hertig af Schwaben, och Fredrik, hertig af Österrike, den förre såsom den der stört allmänna lugnet, såsom rebell emot den helige faderns myndighet, såsom våldskräktare af en fremmande krona, och slutligen såsom konungamördare, eller den der

begått försök till ett brott af sådan beskaffenhet, och den senare såsom den der deltagit i alla den förres förbrytelser, och de således båda gjort sig skyldige till högförräderi, att varda halshuggne med svärd. Gifvet i Neapel, uti October månad år efter Christi börd det ett tusende tvåhundra och på det sextionde åttonde. *Carl.*"

"O, min Gud, min Gud!" ropade Fredrik, i det han snyftande sjönk i sin väns armar. "Kan du då på intet sätt räddas? Gifves då intet hopp?"

"Tänk äfven på dig sjelf, Fredrik," svarade Konradin rörd; "du delar ju samma öde."

"Hvad frågar jag efter mig sjelf? Jag skattar mig säll att få dö med dig, om jag ej får lefva tillsammans med dig. Men du får, du skall ej dö!"

"Gif ej våra fiender anledning att glädjas öfver vårt klenmod, vår förtviflan," hviskade Konradin honom i örat. "Var man, Fredrik!"

Och samlade all sin sinnesnärvaro, sade han, vändande sig till Bari med en höghet i uttryck och hållning, hvarföre denne måste nedslå sin blick: "Högförrädare är den, som mot sin rättmätige konung strider med sådana grunder, som i denna orättvisa dom uppgifvits, hvilken svär den falske konungen trohetsed, och genom sådana illbragder blottställer honom för allmänt förakt, ej jag! Jag

stred för den rättvisa saken. Den helige fadern var min personlige fiende. Jag störde ingens lugn, utan medförde det tvärtom åt landet. Carls lif hotades af mig endast i öppet fältslag; att leja banditer eller hvad som menas med denna tillvitelse i slutet af domen, en sådan tanke kan uppstå endast en Baris hufvud. Den vanlige röfvaren tager endast penningpungen; Carl deremot tager min krona. Måtte en högre Domare förlåta honom det, såsom jag gör det; och äfven er, Bari, som lik tigern lefver af det blod den suger af sina offer, äfven er förlåter jag. Må ej en efterverld förvandla denna förlåtelse i förbannelse! Jag har slutat. Lemna mig!"

Rundtomkring var en dödstystnad, afbruten endast af de skäggiga legoknektarnes snyftningar; sjelfva Bari kunde ej frambringa ett enda ord, och tysta lemnade de fångelset.

Då föllo åter de båda olyckliga ynglingarne i hvarandras armar, och kunde för rörelse ej på länge tala. Slutligen började Konradin med svag röst: "Kommer du ihåg, Fredrik, min rysning, min mörka aning vid inträdet i domkyrkan uti Verona? Nu förstår jag den. Allt blir nu tydligt och klart för min blick. Väl skulle vår bana gå genom blod, men genom vårt eget och till en bättre verld."

"Och likväl är denna så skön, oaktadt alla de oförrätter, de förföljelser vi lidit," svarade

Fredrik; "och att lemna den så hastigt, o, derpå var jag icke beredd!"

"Så menar du säkert ej, min Fredrik," invände Konradin mildt; "ty huru många gånger har du icke för ett intet vågat ditt lif! Säg, hade det icke varit skönt, skönare än lifvet, att midt i stridens hvimmel, under pilregnets skurar, dö hjeltens död för sanning och rätt? Då hade lagerns krans af vänner och stridskamrater virats kring våra bleka tinningar. Men att dö denna nesliga död — hu!"

"Ja, Konradin, så var äfven min mening; du, som så många gånger sett mig vid din sida i slagningen, kan ej tvifla derpå. Förlåt utbrottet af min förtviflan. Jag vet ej hvad jag säger."

"Det var endast en naturlig, en menskelig rörelse i ditt bröst, Fredrik, som ledde din tunga. Ej allenast bredvid mig, nej, framför mig var du alltid i farans stund. Ditt mod har jag icke ett ögonblick satt i tvifvel. Men hvad som deremot grämer mig är en tanke, som kan rubba mitt förstånd. Har jag ej varit otacksam, högst otacksam mot min moder, då jag ej följde hennes varningar, då jag ej afstod från detta företag, hvilket hon afskydde? Hvad skall väl blifva hennes lott? O, hon, denna ömma, oförlikneliga moder, hvilken lefde endast i och för sin son, detta vild-djur, som öfvergifvit henne, o, huru skall hon väl kunna uthärda underrättelsen om det

öde, som öfvergått mig? Nej, nej, hon skall duka under, och jag då vara — håren resa sig på mitt hufvud — jag då vara — moder-mördare! O, min Gud, min Gud, förbarma dig öfver mig!" — Den länge återhållna sorgen uttog sin rätt, och stora tårar rullade oupphörligt utför hans kinder.

"Nej, Konradin, lugna dig, lugna dig för Guds skull; du öfverdrifver alltför mycket. Var det ej din oeftergifliga pligt mot ditt namn och dina förfäders minne, att handla såsom du gjorde? Hade du ej all möjlig anledning att förmoda utgången af detta företag lycklig? Menniskan är ej allvetande; det var ju således en omöjlighet för dig att förutse ditt kommande öde. Nej, du är ren från all skuld; endast Guds straffande hand har fallit tung på ditt hufvud. Äfven barnen, säger Herren, skola straffas för fädernas missgerningar alltintill tredje och fjerde led. *Du* är, var stolt deröfver, *du* är ett sådant försoningsoffer."

"Och alla," fortfor Konradin stirrande, utan att höra sin väns tröstegrunder, "alla, hvilka förenat sitt öde med mitt, har jag neddragit i förderfvet, i den oemotståndliga strömbvirveln! Constantia, hvilken jag så outsägligt, med min själs hela kraft älskade, och för hvilken jag i min inbillning uppgjorde en hel lefnad af glädje och njutning i yppighetens och maktens sköte! O, för mig skulle dessa varit

ett intet, men för att omgifva henne dermed, allt, på det hon endast vid min sida skulle kunnat säga sig gå från det jordiska till det himmelska paradiset! — Och du sedan, Fredrik, äfven dig har jag dragit med i mitt olycksöde. O, kan du förlåta mig, säg? Men en tröst har jag dock — då vår blodiga historia längesedan blifvit en saga om vinteraftnarne, så äro dock våra namn förenade, såsom våra själar. Din bild skall stråla såsom ett helgons för ynglingens själ, och uppmana honom att köpa vännens lycka äfven på bekostnad af sin, och fäderna skola gerna berättas för de uppmärksamma, förtjusta barnen om den siste Hohenstaufens trogne vän.”

Och fast omslöto de hvarandra, såsom vilde de trotsa hela världen att kunna skilja dem åt.

”Se,” ropade båda, uppskrämde ur sin omfamning, ”lampan slocknar; det är en bild af vårt öde!” Men i detsamma hörde de nyckeln sakta vridas om i låset, dörren öppnas till det utanför varande vaktrummet, och trenne mörka gestalter, hvaraf den ene bar en blindlykta, smyga sig in. Den, hvilken bar lykthan, och som var den minste af dem, lät nu det bländande ljusskenet falla på de båda ynglingarnes ansigten; och hade denne ej med betydelsefull rörelse lagt fingret på munnen, skulle de säkert uppgifvit ett högt rop af förvåning, då de i denne igenkände Diephold.

En gubbe och en flicka, med en stor nyckelknippa i handen, följde pagen i hamn och häl. "Fort, fort, skynda," hviskade denne, vänd till Konradin; "tag på er denna munkkåpa, detta falska skägg, och följ mig!"

"Hvart vill du föra mig?" frågade Konradin förundrad.

"Till frihet, men skynda; inga invändningar."

"Än Fredrik då?"

"Hans lif sväfvar ej i någon fara, endast ert."

"Jo, jo, han är lifdömd, liksom jag."

"Men har du flytt, skola de säkert ej bry sig om att fullgöra domen på mig; de skola föredraga lösen, var säker derom," invände Fredrik. "Nej, fly!"

"Ej utan dig."

"Det är omöjligt; vi hafva icke mera än en munkdrägt," anmärkte Diephold.

"Då stannar äfven jag."

"Nej, fly, fly!" ropade Fredrik utom sig.

"Vägen står öppen," sade han sakta till Konradin, "att uppehålla dig för Constantias skull, att betala henne alla sina uppoffringar. Och du vill ej?"

"Icke om jag derigenom skulle förlora dig."

"Så kom då ihåg, att du genom din gensträfvighet kan förlora långt mera, din moder."

”O, min moder, min första vän!”

”Skynda, och återvänd sedan att befria mig.”

”Nå väl, så för mig då hvarthän ni vill.”

Medan Diephold hjälpte Konradin med påklädnaden af ordensdrägten, berättade han med största skyndsamhet och i möjligaste korthet, att prinsessan Beatrice, Carls dotter, fattat medlidande för Konradin, och beslutit frälsa honom; att han sjelf genom hennes bistånd befriat sig ur sitt fängelse, och vunnit fångvaktarens dotter, den flickan som nu var med, på sin sida; att denna genom en sömndryck döfvat de vakthållande knektarne, och bemäktigat sig faderns nycklar; samt att prinsessans stallmästare, den gubbe han såg framför sig, af henne var beordrad att säkert föra honom till ett missnöjdt Bernhardinerkloster, hvarest han utan fara kunde afvakta tillfälle att komma öfver till Sicilien. Under denna korta berättelse hade Diephold en gång, då han upplyftade blindlyktan, för att se om allt var i ordning, blifvit ytterst förskräckt, emedan han i ett smalt fönster högt upp på fängelsemuren tyckt sig se ett bistert menniskoansigte; men då han darrande närmande sig och lyste derpå, måste han sjelf småle öfver sin ytterliga skuggrädsla, ty det befanns fullkomligt tomt. Allt var nu i ordning. ”Kom, det är hög tid!” ropade Diephold. I detsamma de vände sig om, för att lemna fän-

gelset, slog ett ljussken bländande deras öga, muren liksom tycktes öppna sig, en ofantlig qvadersten vände sig ljudlöst på sina gångjern, och Carl af Anjou, åtföljd af en mängd krigare med facklor, stod framför dem.

"Guds död," ropade han med dundrande stämma, "det var i sanning hög tid, att jag kom. Men tror ni då, att jag är så oförsigtig och insätter er i ett fängelse," fortfor han, vänd till ynglingarne, "der jag ej kan bevaka hvartenda af edra ord, edra minsta steg? Anser ni mig för en sådan narr, ha, ha, ha! Fängslen de djerfve, hvilka försökt detta nidingsdåd!" ropade han, pekande på stallmästaren och flickan. "Men voro de ej trenne?" fortfor han. "Leten upp den tredje!" Men oaktadt allt sökande, stod denne ej att återfinna. Med en gnista hopp i hjertat, som ännu uppehöll dess krafter, hade Diephold genast, skyddad af mörkret, smugit sig bakom de inträdande genom dörren till vaktrummet, och obemärkt hunnit den öppna porten. Ett ögonblick derefter befunno sig åter de båda numera ännu olyckligare ynglingarne i det förskräckligaste mörker, för att, om möjligt, bortsofva de få timmar dem ännu återstodo att lefva.



X.

Slutet.

(Den 29 Oktober 1268.)

KNAPPAST grydde dagen påföljande morgon, förrän fångvaktaren väckte de båda ynglingarne, hvilka flera timmar lugnt sofvit oskuldens sömn, och frågade dem om de tilläto, att biktfadern, som skulle bereda dem, finge inkomma. Konradin bad då, att en rättslörd först måtte tillkallas, emedan han ernade uppsätta sitt testamente. "Detta skall ske, svarade fångvaktaren, som var anbefalld att uppfylla hvarje deras billiga begäran. Då denne anländt, dikterade Konradin med största sinneslugn för honom sin yttersta vilja, hvaruti han insatte sin morbroder, hertigen af Bäjern, såsom sin närmaste manlige frände,

till arfvinge af hertigdömet Schwaben, och förlät honom tillika det förräderi han mot honom begått, men med vilkor, att han skulle bibehålla de stiftelser Konradin gjort till de fattiges bästa. Testamentet slutades med ett rörande afsked till hans moder och Constantia. Derpå efterfrågade han med mycket deltagande sina olyckskamraters öde, och då den rättskaffens mannen, som icke ville underrätta honom, att de skulle dela hans, endast berättade att pagen flytt, och biskop Eberhard af Constanz, på påfvens förord, för flera veckor tillbaka blifvit frigifven, höjde en tacksam suck Konradins bröst, och han sade sig nu beredd att mottaga biktsfadern. Sedan de furstliga vännerna nu genom bön och bikt försonat sig med sin Skapare, och mottagit det heliga sakramentet, inkom grefven af Flandern, åtföljd af en riddare med nedslaget visir. Den förre namngaf sig, sade sig, då han gjort allt, men förgäfves, för att frälsa de båda furstliga vännerna, hvilka han högaktade, endast kunna ära dem i deras sista stund, derigenom att han med en mängd riddare beledsagade dem den svåra väg dem återstod, och att han trodde sig bereda dem en glädje, då han medfört denne deras landsman. Den medföljande riddaren uppslog nu sitt visir. Det var en af Konradins utmärktaste kämpar, riddar Henrik, drots af Waldburg.

"Hvad, du, Henrik!" ropade Konradin och störtade i hans famn, "min tappre, trogne stridskamrat! Ja, ännu var en verklig glädje mig beskärd i denna verld. Jag tackar er, grefve af Flandern," fortfor han rörd, "jag tackar er hjertligt för den ära ni i denna stund vill visa oss, men om möjligt ännu mera för det ni hitfört denne. — Och du, Henrik, vill du fullgöra en döendes bön till dig, såsom vän och landsman?"

"Om jag det vill, min herre och konung!" svarade denne och nedböjde sig öfver Konradins hand.

"Ej så, i mina armar, vid mitt bröst, der din plats alltid varit. Waldburg, tryck denna brännande kyss på min moders läppar, då du kommer hem till Schwaben, och säg henne, att min sista tanke var på henne. Och uppsök Constantia, min trolofvade brud, hvilken, under namn af Diephold von Hohenburg, följt mig i alla krigets vådor; säg henne, att bland de bittraste smärtor den Allsmäktige pålagt mig, var att äfven draga henne med i min undergång. Det är såsom skulle vissa menniskor, ehuru rent deras uppsåt än må vara, på förhand vara bestämde att göra alla dem olyckliga, hvilka fästa sig vid dem med kärlek eller vänskap. Säg henne, att jag är bland dessa olyckliga, brännmärkte, förkastade, och att hon derföre måtte förlåta hvad jag omedvetet brutit. Öfverlemna henne detta

skärp, som hon med egna händer virkat, tacka henne å mina vägnar för sin trohet, för sin orubbliga trohet intill döden, och visa henne fläcken efter den tår, jag för hennes skulle gjutit. Dessutom," återtog han, idet han öfverlemnade Waldburg det förseglade testamentet, "framför denna min sista vilja och förläningsbrefvet på alla mina gods till min morbroder, hertig Ludvig; men säg honom, att min enda bön var, att han måtte ära det uttryckliga förbehåll jag deruti gjort, rörande de fattige. Se så, nu har jag intet mera i denna verld att beställa. Jo, ännu en bön till dig, Henrik; infinn dig vid foten af..."

Hans röst förstummades, och han måste vända sig bort. Riddar Waldburg bugade sig endast, äfven oförmögen att kunna frambringa ett ord.

"Och du, du, Fredrik," ropade Konradin och störtade i hans armar, "ännu en gång, kan du förlåta mig, att jag dragit dig med mig i förderfvet?"

"Unnar du mig då icke," svarade Fredrik så lugn som möjligt, "unnar du mig då icke den oförgängliga äran, att, då efterverlden helgar en tår åt din stams olyckliga öde, den äfven tänker på mig och säger lofvande: han dog som trogen vän med sin vän, den siste Hohenstaufen?"

"Ja, ja, du har rätt," återtog Konradin, och for med handen öfver pannan; "det herr-

liga Hohenstaufiska kejsarhusets fall var skrivet i stjernorna.”

”O, ja,” utbrast grefven af Flandern, som ej längre kunde återhålla sin rörelse, ”o ja, ”dön tillsammans! Gån er ärofulla väg, ädle ynglingar! Kommen, på det jag af er må få lära att dö!”

”Ännu endast ett ögonblick!” invände Fredrik. Och vändande sig till Konradin, fortfor han: ”Det är min högsta glädje att få dö med dig, såsom jag lefvat med dig. Och nu lef väl, lef väl för evigt!”

”Nej,” svarade Konradin fullkomligt lugn, ”ej något lef väl! Med dig förenad i en bättre verld, skola vi tvärtom blifva lyckliga, evigt sälla! Upp, till döden!”

Med armarne slingrade kring hvarandra, lemnade de fängelset.

Solen sken så klart och gladt denna morgon, som ville den gäcka de olyckliga ynglingarne; alla muntrades af dess lifgifvande värma; hela naturen tycktes hemta andan efter den förfärliga nattens skakningar, och sjelfva foglarne utandades i gladt jubel sin fröjd. Hela vägen, der ynglingarne framgingo, andades allt glädje och njutning, njutning af det närvarande, blomstrande lifvet, hvilket de så snart skulle lemna. Öfverallt bakades, stektes, och maccaroni-försäljarne voro fullt

upp sysselsatte att betjena sina gäster. Haf och land syntes täfla om, hvilken skulle erbjuda läckrare håfvor; ostron, sjöstjernor och andra under från det förras outgrundliga djup lågo utbredda i alla gathörn till lazaronernas tjenst, och stora korgar af de sällsyntaste fiskslag stodo der bredvid, färdige att afhemtas för de rikes kök. På en bergsslutning slingrade här kostliga drufvor sina rankor kring fruktträden; der glödde Hesperidernas frukt under en yppig löfsal, eller skådade dadelpalmens stolta krona svalkande ned öfver den höga trädgårdsmuren. Öfverallt, der tåget framgick, bortglömdes dock allt annat derföre, och människomassan, som följde det, ökades allt mer och mer, tilldess den syntes oräknelig. I alla fönster, på alla tak, öfverallt der en människa kunde få fotfäste, syntes hufvud vid hufvud på de trenne sidor af den öppna plats utanför stadsmurarne vid hafsstranden, der schavotten var upprest. Denna plats tycktes med flit vald, för att ännu i sjelfva dödsstunden håna Konradin, med att ännu en gång visa honom hela herrligheten af hans rike. Hafvets vågor bröto sig fredligt mot stranden; solen, klädd i sin bländande herrskareprakt, speglade sig förtjust i den herrliga hafsviken, omgifven liksom i en trollkrets af Portici, Castellamare, Sorrento och Massa, hvilkas hvita husmassor mjukt lågo inbäddade i de skuggrikaste löflundar,

förklarade af den bländande glansen i söderns rena luft. Till venster höjde Vesuvius hotande sitt svarta hufvud, ur hvars gap en lätt rökpelare ringlande uppsteg mot molnen, och till höger begränsades synkretsen af ön Capri stela, uddiga klippor, der fordom Tiberius, en värdig medbroder till Carl af Anjou, i sitt gyllne palats öfverlemnade sig åt alla njutningar och grymheter människotanken förmår uppfinna. Denne senare hade nu, omgifven af hela sitt hof, intagit sin hedersplats på altanen af en närbelägen borg, och ehuru då och då ett moln öfverflög hans panna, emedan han samma dag erhållit underrättelse, att hans dotter, prinsessan Beatrice, hvilken flytt i ett kloster undan sin faders vrede, fattat det beslut att antaga slöjan, och hvilket gjorde ett betydligt tvärstreck öfver hans planer, blickade han dock med triumferande min omkring sig. Tåget hade nu framkommit till sin bestämelseort. Bleka, men sköna, gingo de furstliga ynglingarne hand i hand mellan drabanternas leder; då och då uppslog Fredrik det svarta ögat, hvilket med ett uttryck af raseri och förtviflan häftades på den gapande hopen; men Konradins blick förblef nedsänkt, tilldess han kom utom stadsporten. Då upplyftade han den långsamt; men vid åsynen af schavotten och den derpå stående skarprättaren, med uppvecklade skjortärmar, vacklade han märkbart och hade säkert fal-

lit, om icke Fredrik understödt honom. Men ju närmare de kommo det olycksdigra stället, ju mera tycktes hans själsstyrka vinna seger öfver kroppens svaghet, och då han trädde upp på schavotten, gick han med upphöjdt hufvud och fasta steg. Grefven af Flandern, jemte etthundrade riddare af de förnämsta ätter, hade bildat en hay ända till foten af schavotten, och den förre följde till och med de båda furstliga ynglingarne upp derpå, för att bevisa dem så mycken aktning han förmodde. Här såg man, ej långtifrån hvarandra, de båda konungarne, segraren och den besegrade; men hvilken skillnad i belägenhet, lika stor som i deras yttre utseende! Huru orättvist lyckan ofta utdelar sina gåfvor, kunde man här skåda. Då framträdde öfverdomaren, Robert af Bari, och började: "J, som här ären församlade, hören mig alle! Konradin, Konrads son, denne yngling, som J här sen framför er, kom från Tyskland, för att såsom en folkförledare inberga fremmande skördar, och med orätt anfalla rättmätige beherrskare. I början segrade han väl genom slumpens bistånd; men sedan blef segraren, genom vår Konungs, Carls af Anjou, tapperhet, förvandlad till besegrad, och den, som ej höll sig bunden af någon lag, blir nu bunden förd framför den konungs domstol, hvilken han eftertraktade att förderfva. Derföre blifver, med den helige faders och presterskapets bifall,

samt efter de vises och rättslärdes råd, dödsdomen uttalad öfver honom och hans medbrottslige, såsom röfvare, upprorsstiftare, uppviglare och förrädare, och, på det ingen vidare fara häraf må uppstå, äfven genast inför allas ögon verkställd."

Då folket hörde denna öfverraskande dom, uppstod ett doft sorl i hela församlingen, hvilket tillkännagaf den lifliga rörelse detta frambragte på sinnena; men alla beherrskades af fruktan, endast ej grefven af Flandern. Han lemnade fritt lopp åt sin rättvisa vrede, framsprang till Robert af Bari, och med orden: "Huru fördristar du dig, skurk, att döma en så stor furste till döden?" stötte han sitt svärd djupt i hans bröst. Då höjde de hundrade riddarne, hvilka åtföljt grefven, ett dånande bifallsrop, den otaliga folkmassan instämde, och konungen såg sig tvungen, då han hörde detta, att lemna det ostraffadt och dölja sin vrede, om han ej ville se sitt hufvudändamål tillintetgjordt.

Domen blef således oförändrad. Då vinkade Konradin med handen, såsom ville han tala, och inom få minuter var stormen stillad, och folkmängden, hvilken lik ett oroligt haf svallat fram och åter, lugnade sig genast. Snart var allt så tyst, att han kunde höras.

"Inför Gud," började han med återvunnet lugn, "har jag såsom syndare förtjent döden; men här har jag blifvit orättvist dömd.

Jag frågar alla trogne, för hvilka mina förfäder faderligt sört, jag frågar hela världens väldige och furstar, om den kan anses skyldig till döden, som endast försvarar sina och sitt folks rättigheter? Och om jag äfven vore brottslig, som jag nu ej är, huru vågar man att straffa dem, hvilka, ingen annans undersåtare, med berömlig trohet varit mig tillgifna? Är ej allt detta en himmelsskriande orättvisa?"

Flera gånger hade drabanterna med skramlet af sina vapen velat öfverrösta Konradins tal; men folkets och riddarnes hotande anblick hade nedtystat dem. Dessa ord rörde väl alla, men uppväckte dock ingen handling, och den ende, hvars rörelse kunnat öfvergå dertill, förblef ej blott döf mot dessa rättsgrunder, utan äfven mot det intryck de lifdömdes stånd, ålder och skönhet gjorde på hvar och en annan. Då vinkade åter Konradin och framträdde till randen af schavotten. "Riddare," sade han till Henrik af Waldburg, hvilken, ehuru påkostande det var, efter Konradins önskan, infunnit sig vid foten af det olycksaliga stället, "riddare, tag denna handske, och för den till don Pedro, konung af Arragonien, såsom ett tecken, att jag på honom öfverlåter alla mina rättigheter på Apulien och Sicilien, och såsom budbärarelön samt enskildt minne af mig, tag äfven denna," fortfor han och drog en blixtrande juvelsring af fingret, samt öfverlemnade honom båda.

Riddar Henrik, drots af Waldburg, tog vördnadsfullt handsken, och uppfyllde sin furstes sista önskan; men i sjelfva verket var denna handske en hämdepant, hvilken af hela nationen sjelf flera år derefter upptogs i den förfärliga sicilianska aftonsången.

”Hvad påfven, min ende, verkliga fiende i denna verld, beträffar,” sade Konradin och trädde tillbaka, ”förlåter jag honom, liksom mina öfrige förföljare, men instämmer honom att inom en månad härefter möta mig inför Guds domarestol” *).

Sedan han ännu en gång omfamnat Fredrik af Österrike, aftog han sjelf sin öfverklädnad, och ropade, höjande sina händer mot himlen: ”Jesus Christus, du alla skapade varelsers herre, du ärönes konung! gånge denna kalk ifrån mig! Men måste jag tömma den, o, så befaller jag min själ i dina händer!” Derpå föll han på knä, men ropade ännu en gång med utesäglig smärta, i det han uppsprang: ”O min moder, min Constantia, hvilken sorg förorsakar jag ej eder!” — Han knäböjde derpå åter, och mottog lugnt döds-hugget.

Då uppgaf hertig Fredrik ett så skakande rop af sorg och fasa, att en rysning genom-

*) Den 29 November samma år dog Clemens IV.

Förf. anm.

lopp alla kringstående; men i samma ögonblick hördes äfven ett annat genomträngande anskri från folkmassan, hvilken omgaf schavotten; en page störtade till marken och kunde, oaktadt alla bemödanden af de kringstående, ej återkallas till lifvet. Constantias trogna hjerta hade brustit i samma ögonblick hennes älsklings hufvud föll. Hans skyddsengel kunde ju ej mera frälsa honom.

På samma gång allt detta tilldrog sig, nedsköt en stor örn, doppade sin högra vinge i Konradins blod, och försvann åter i rymden, såsom ville han säga: "Ditt blod fordrar hämd; jag för det till den Allsmäktiges thron."

Då nu äfven Fredrik af Österrike tåligt böjt sitt hufvud under bödelssvärdet, aflägsnade sig Carl af Anjou, i det han med största köld yttrade: "Så är då äntligen sista hufvudet af denna hydra afslaget. Måtte det så gå hvar och en af mina fiender!"

I skymningen samma dag såg man ett besynnerligt tåg inkomma genom en af Neapels norra stadsportar. På en hvit gångare red ett majestätiskt fruntimmer, klädt i djup sorgdrägt, och med ansigtet doldt af en svart slöja, och till höger om henne, på en mulåsna, biskop Eberhard af Constanz, men som

knappast, vare sig af trötthet eller ålder, kunde qvarhålla sig på dess rygg. Efter dessa följde en mängd väpnade riddare och knektar, och mellan dem framskredo flera tungt lastade mulåsnor; men alla syntes de så godt som öfverhöljda med damm och uppgifna af trötthet, såsom hade de gjort någon mycket lång eller hastig resa. Men fruntimret syntes dock vara det enda undantaget derifrån och uppmanade dem oupphörligt till skyndsamt. De hade ej långt fram till kungaborgen, hvilken tycktes vara målet för deras resa, då de varseblefvo en syn, tjenlig att isa blodet i deras ådror. En oöfverskådlig mängd stjernor i dubbla rader syntes på afstånd, och då dessa nalkades närmare, upptäcktes att det var eldsken, såsom af facklor. Men anblicken af medlemmarne i denna procession var förfärlig. Man tyckte sig se vandrande spöken. Alla voro de höljda i en vid, grå dräkt, och på hufvudet buro de en spetsig mössa af samma färg, som betäckte hela ansigtet, med hål utskurna endast för ögonen, hvaraf många i glans tycktes vilja mäta sig med de vigda vaxljus de buro i händerna. Framför bars ett stort trädkors. Derefter sågos tvenne likkistor, burna på de efterföljandes axlar. En högtidlig likpsalm skallade från allas läppar. Ingen utväg fanns att undvika detta sorgetåg.

Då det kommit midt framför de resande, frågade biskop Eberhard, intagen af en förskräcklig aning: "För hvilka uppstämmas dessa liksånger?" — "För prinsarne Konradin och Fredrik," blef svaret. — Utan ett enda ljud, nedsjönk då det högresta, beslöjade fruntimret lifflöst till marken.

Det var drottning Elisabeth, Konradins moder, hvilken kommit att erbjuda Carl en ofantlig lösen för sin son. Moderns och sonens själar voro nu förenade i himlen, och för den medförda penningesumman uppbyggdes en kyrka invid afrättsplatsen, hvilken ännu i dag qvarstår, under namn af Santa Maria del Carmine.

Hämnden, ehuru sen, uteblef dock ej; ty åratal äro för den Allsmäktige endast såsom ett andetag. Sexton år efter Konradins död blef tyrannens ende son, prinsen af Salerno, Carl den halte kallad, tillfångatagen i ett sjöslag mot Sicilianerne, och af dem hotad med samma öde, som den unge, oskyldige Konradin måste undergå. Tyrannen erbjöd förgäfves ofantliga summor i lösen. Hotelsen gick väl ej i fullbordan; men Carls af Anjou redan försvagade krafter kunde ej längre motstå denna olycka. Han insjuknade, dog,

och sagan förmäler, att hans oroliga ande ännu kringirrar vid midnatten på tinnarne af kastelet S:t Elmos högsta torn, såsom ville den derifrån afvakta sonens hemkomst, men försvinner vid första tuppropet med ett isande klagoljud, för att nästa midnatt ånyo förskräcka den förbiilande fremlingen.

Slut på Senare Delen.



och säga i det öfversta, att den öfversta
som framgår vid midnatten på i januari
kastellet St. Elias högs tomt, såsom villo
den derifrån stvaka sonens hemkomst, men
föresvinner vid första tupproget med ett isan-
de klagoljud, för att nästa midnatt äro för-
skickta den förbildande framlingen.

Slut på Senare Delen

